

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra Pedagogiky

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Pedagog s tělesnými modifikacemi očima učitelského sboru

Educator with body modifications through the eyes of the fakulty

Bc. Lucie Šimůnková

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Veronika Blažková, Ph.D.

Studijní program: Učitelství pro střední školy (N7504)

Studijní obor: Pedagogika – Výchova ke zdraví

2022

Odevzdáním této diplomové práce na téma Pedagog s tělesnými modifikacemi očima učitelského sboru potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Chlumci nad Cidlinou 6. 7. 2022

Ráda bych touto cestou poděkovala paní PhDr. Veronice Blažkové, Ph.D. za její odborné vedení, cenné rady a trpělivost při vedení mé diplomové práce.

V Chlumci nad Cidlinou 6. 7. 2022

ABSTRAKT:

V této práci se věnuji tématu vnímání pedagoga s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy, atd ostatními učiteli na škole. V teoretické části vysvětlím veškeré pojmy jak z oblasti pedagogické, tak k tématu tělesných modifikací. Praktická část bude věnována osobním zkušenostem, názorům a myšlenkám pedagogů bez tělesných modifikací, přičemž ke zjištění těchto informací bude použita metoda polostrukturovaného rozhovoru. Pro doplnění informací získaných z rozhovorů bude praktická část také obsahovat kazuistiky s učiteli, kteří mají tělesné modifikace.

Cílem práce je zjistit, zda jsou učitelé s modifikacemi vnímání ostatními pedagogy pozitivně, negativně či neutrálně. Dále jestli modifikace ovlivňují chování ostatních učitelů vůči nim, jejich přístup, zda se jim snaží vyhýbat nebo s nimi nemají problém spolupracovat, popřípadě jestli neberou vzhled učitele s modifikacemi vůbec v potaz.

KLÍČOVÁ SLOVA:

pedagog, učitelský sbor, modifikace, tetování, piercing, předsudky

ABSTRACT:

In this theses I deal with the theme of perception of the teacher with body modifications such as tattoos, piercings, etc. by other teachers at school. In the theoretical part I will explain all the terms from the field of pedagogy as well as the topic of body modifications. The practical part will be dedicated to the personal experiences, opinions and thoughts of teachers without body modifications, and the method of semi-structured interview will be used to find out this information. To supplement the information obtained from the interviews, the practical part will also include case studies with teachers who have body modifications.

The goal of the thesis is to find out if teachers with modifications are perceived by other teachers positively, negatively or neutrally. Furthermore, whether the modifications affect the behavior of other teachers towards them, their approach, if they try to avoid them or have no problem cooperating with them, or whether they do not take into account the look of the teacher with the modifications at all.

KEYWORDS:

educator, faculty, modifications, tattoos, piercings, prejudices

OBSAH

OBSAH	6
1 ÚVOD	8
2 TEORETICKÁ ČÁST.....	9
2. 1 Učitelství, pedagogická profese	9
2. 1. 1 Učitel jako osobnost.....	11
2. 1. 2 Vztahy ve škole	14
2. 1. 3 Učitelství	18
2. 1. 4 Kompetence pedagoga	21
2. 1. 5 Etický kodex učitele.....	22
2. 1. 6 Mýty a předsudky o učitelích.....	23
2. 2 Tělesné modifikace	25
2. 2. 1 Tetování	25
2. 2. 2 Piercing	28
2. 2. 3 Těžké modifikace.....	30
2. 2. 3. 1 Roztažení piercingu.....	31
2. 2. 3. 2 Implantáty.....	31
2. 2. 3. 3 Split jazyka	32
2. 2. 3. 4 Skarifikace.....	32
2. 2. 3. 5 Ear pointing	32
3 PRAKTICKÁ ČÁST	33
3. 1 Východiska výzkumu	33
3. 2 Cíl a metody výzkumu.....	33
3. 3 Výzkumné oblasti	34
3. 4 Výzkumný vzorek.....	35
3. 5 Analýza výzkumného šetření.....	37

3. 5. 1 Výsledky rozhovorů.....	37
3. 5. 1. 1 Předsudky vůči učitelům s tělesnými modifikacemi.....	37
3. 5. 1. 2 Vliv vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi na jeho práci a fungování v rámci učitelského sboru.....	40
3. 5. 1. 3 Názory na vzhled učitele s tělesnými modifikacemi.....	45
3. 5. 1. 4 Zkušenosti s učitelem s tělesnými modifikacemi.....	51
3. 5. 2 Diskuse.....	54
3. 5. 3 Případové studie.....	57
3. 5. 3. 1 Aneta	57
3. 5. 3. 2 Petr	59
3. 6 Závěr výzkumné části	62
4 ZÁVĚR.....	65
POUŽITÁ LITERATURA.....	67
PŘÍLOHY.....	70
1. Rozhovory s učiteli bez tělesných modifikací.....	70
2. Rozhovory s učiteli s tělesnými modifikacemi.....	132

1 ÚVOD

Téma Pedagog s tělesnými modifikacemi očima učitelského sboru jsem si vybrala z jednoho prostého důvodu, chci učit a mám tělesné modifikace. A jako taková mám zkušenosti s reakcemi okolí, pozitivními i negativními, a to nejen stran toho, že nějaké modifikace mám, ale že s takovým vzhledem chci být učitelkou. Ve společnosti je velké množství předsudků vůči různým skupinám lidí, přičemž ti s tetováním, piercingy atd jsou jedněmi z nich a já jsem chtěla zjistit, jestli už se situace nezměnila. Ve společnosti totiž stále existují názory, že když si někdo nechá udělat nějakou tělesnou modifikaci, zmenšuje či zcela znemožňuje si šanci na získání dobré práce, dobrého partnera a normálního života, a to i přes to, že v médiích jsou denně k vidění úspěšní, velmi dobře placení lidé, kteří mají tetování, piercingy a jiné modifikace a jinak nevšední extravagantní vzhled. A tyto předsudky jsou ještě umocněny, pokud by takový jedinec měl působit jako učitel. Cílem práce je tedy zjistit, zda jsou učitelé s modifikacemi vnímáni ostatními pedagogy pozitivně, negativně či neutrálně. Dále jestli modifikace ovlivňují chování ostatních učitelů vůči nim, jejich přístup, zda se jim snaží vyhýbat nebo s nimi nemají problém spolupracovat, popřípadě jestli neberou vzhled učitele s modifikacemi vůbec v potaz. Dalším cílem bylo zjistit, zda mezi běžnými učiteli ještě existují předsudky vůči pedagogům s tělesnými modifikacemi, popřípadě v jaké míře. Tyto cíle jsou naplněny v praktické části práce prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů realizovaných s dvanácti vybranými respondenty z řad běžných učitelů bez tělesných modifikací a případovými studiemi realizovanými s dvěma pedagogy, kteří tělesné modifikace mají. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, přičemž teoretická část se skládá ze dvou velkých kapitol. První kapitola se zabývá učitelskou profesí a jejími důležitými aspekty, druhá pak tělesnými modifikacemi, konkrétně tetováním, piercingem a okrajově i těžkými modifikacemi. V úvodu praktické části je popsán výzkum, který byl v rámci diplomové práce proveden, jsou zde uvedena východiska výzkumu, jeho cíle a metody, dále pak výzkumný vzorek, výzkumné oblasti, analýza výzkumného šetření, diskuse a případové studie. Praktická část je ukončena podkapitolou 3. 6 Závěr praktické části, ve kterém jsou srovnány výsledky z polostrukturovaných rozhovorů a případových studií.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2. 1 Učitelství, pedagogická profese

Učitelství je jedním z povolání, která jsou spojena s existencí lidstva prakticky již od jeho počátku. Podle Jana Průchy „učitelství existuje od dob, kdy se **vyučování někoho něčemu stalo činností, na kterou se někteří jedinci specializovali** a jiní jedinci nebyli schopni nebo ochotni ji provádět.“¹ Přesto je ale často zpochybňována jeho důležitost a obtížnost a učitelé jsou mnohdy veřejně kritizováni a je o nich mluveno s despektem. Lidé mají pocit, že učitelé pořádně nic nedělají, učí pár hodin a pak si v klidu jdou po obědě domů, ale už nevidí, že za každou odučenou hodinou je několik hodin příprav, že si učitelé nosí domů písemné práce a testy na opravení, že mají často dozory na chodbách nebo že velkou částí náplně jejich práce je pedagogická dokumentace. Učitelská profese byla v poslední době hodně probíraná, jak mezi lidmi, tak v médiích, a to v souvislosti s pandemií onemocnění covid-19 a distanční výukou. Po této zkušenosti došlo u většiny lidí k názorovému posunu na učitele, a to jak v negativním, tak pozitivním směru. Ti, kteří mají děti a museli částečně přebrat roli učitele, viděli, jak probíhá výuka, co vše učitel musí zvládnout, a hlavně kolik toho děti umí a jak ke škole přistupují, takže pochopili, jak obtížná tato profese je a dokonce z této skupiny zaznívají slova obdivu. Naopak ti, kteří děti nemají, se cítili podvedeni, protože měli pocit, že učitelé jsou doma, tedy mají volno, a to za stoprocentní plat, což je samozřejmě absolutním nepochopením situace.

Aby bylo možné mluvit o profesi, musí dané povolání splňovat určité charakteristiky, jelikož profesionalita je spojena s určitou kvalifikací a odbornými dovednostmi a znalostmi daného oboru. Většina sociologů, neboť ti se pojmem profese zabývají, vychází z pěti hlavních kritérií, a to, že daná profese usiluje o větší dobro ve společnosti, její vykonavatelé mají vysoké teoretické i praktické znalosti, existuje zde profesní kultura a etický kodex profese, jímž se musí její příslušníci řídit a v neposlední řadě musí existovat autonomie v rozhodnutích týkajících se profese.² Toto je u učitelství trochu problematičtější a někteří autoři dokonce učitelství nazývají

¹ PRŮCHA, Jan. *Učitel. Současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. s.8.

² VAŠUTOVÁ, Jaroslava. *Být učitelem. Co by měl učitel vědět o své profesi*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2002. s. 8.

semiprofesi. To odpovídá i názoru Stanislava Štěcha, který uvádí, že „**Ideální typ profese tedy u profesionálů zdůrazňuje:**

- *hluboké vědění*, poznatky získané dlouhou přípravou se silným podílem teorie;
- *speciální* poznatky, které nejsou běžně dostupné každému (jde o poznatky týkající se věcí tajemných, chráněných třeba různými tabu nebo pro společnost obzvlášť důležitých – otázky života, zdraví a smrti; právní regulace vztahů k majetku a k druhým lidem; záležitosti duševní a duchovní apod.);
- *ideál služby*, který činí z profesionálů lidi, kteří mají vyšší poslání či funkci ve společnosti. Nevykonávají svou práci jen kvůli obživě, ale také a především proto, že uspokojují významnou potřebu společnosti;
- proto také mají od společnosti zvláštní mandát, svobodu či *autonomii* – mohou se řídit sami. Řídí se speciálním etickým kodexem a kodifikovanými normami svého společenství.“³

Učitelství bohužel ani jeden z těchto bodů nesplňuje v plném rozsahu. Jaroslava Vašutová dokonce uvádí, že je semiprofesi a pravou profesí se nikdy nemůže stát mimo jiné proto, že v učitelství pracuje velké množství lidí, a to hlavně žen, sociální původ učitelů je celkově nižší než u tradičních profesí, učitelská profese je hierarchizována podle stupňů a druhů škol a vymezené podmínky školního vyučování a nízký věk klientů snižují prestiž.⁴ Podle uvedených kritérií by učitelství opravdu mělo být označováno pouze jako pedagogická semiprofesi, ale souhlasím s Hanou Lukášovou, která uvádí, že „Pojmové spojení učitelská profese označuje **oblast pedagogické vědy** zabývající se problematikou **pojetí podstaty a hodnotami profese učitelství, které jsou vyjadřovány jako její kvality**. Formuluje požadavky na pojetí etiky učitelské profese, pojetí profesní identity, autonomie, odpovědnosti a kreativity při výkonu profesních činností a pojetí učitelských znalostí v průběhu jejich přípravy. Poukazuje na nové požadavky profesionalizace učitelů v českém, evropském a světovém kontextu“⁵

³ ŠTECH, Stanislav. *Profese učitele*. In Bendl S., Kucharská A. (ed.): *Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie*, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha, 2008. s. 144.

⁴ VAŠUTOVÁ, Jaroslava. *Být učitelem. Co by měl učitel vědět o své profesi*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2002. s. 11.

⁵ LUKÁŠOVÁ, Hana. *Učitelské sebepojetí a jeho zkoumání*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2015. s. 14.

2. 1. 1 Učitel jako osobnost

Zde je nutné nejprve definovat, co pojem učitel znamená, ale Průcha uvádí, že ačkoliv je všeobecně známo, kdo je učitelem, přesná definice v odborné literatuře většinou chybí. Podle vymezení, které je mezinárodně uznávané, je definice učitele charakterizována třemi koncepty, a to aktivitou, profesionalitou a vzdělávacím programem. Tedy jsou mezi učitele zařazeni jedinci, kteří pracují ve vzdělávacích zařízeních a vykonávají přímou pedagogickou činnost, tedy vyučují žáky.⁶ Toto vymezení je samozřejmě poměrně nicneříkající, ale lépe asi není možné jej definovat, je totiž obrovský rozdíl mezi tím být učitelem a být dobrým učitelem. Také jsou například rozdíly mezi učiteli těsně před důchodem a učiteli hned po škole. Holeček zdůrazňuje, že učitel musí nejen vzdělávat, tedy utvářet klíčové kompetence a provázet žáky procesem osvojování nových vědomostí, dovedností a návyků, ale i vychovávat, tedy formovat osobnosti svých žáků, podílet se na utváření jejich charakterů, vůlí, hodnot a postojů.⁷

Zvláštností učitelského povolání, která jej dělá náročnějším, je fakt, že učitel na žáky působí celou svou osobností. Tím, jaký udělá na žáky dojem, jak na ně zapůsobí, může určit jejich budoucí kariéru, povolání, kterému se budou věnovat, ale i celkově jejich budoucí životní dráhu. Vystihnout ucelený obraz učitelovy osobnosti podle Vladimíra Spousty komplikuje několik skutečností:

1. „je neobyčejně různorodá, polydimenzální a variabilní;
2. je ovlivňována mnoha faktory biologickými, fyziologickými, psychickými, společenskými, ekonomickými atd.;
3. je utvářena jako jedinečná bytost, vykazující nejrozmanitější kombinace mnoha individuálních biofyzických a psychických vlastností;
4. je možno zkoumat z nejrůznějších aspektů a její nesčetné signifikace klasifikovat podle různých hledisek.“⁸

⁶ PRŮCHA, Jan. *Učitel. Současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. s. 21.

⁷ HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. str. 13.

⁸ SPOUSTA, Vladimír. Syntetická povaha osobnosti učitele. *Pedagogická orientace* 2003, č. 4, s. 4.

Tedy zjednodušeně řečeno, učitel je člověk jako každý jiný, a tedy na něj působí celá řada individuálních faktorů, které utváří jeho osobnost. A jelikož každý člověk je originál a na světě nenajdeme dva zcela totožné jedince, je to tak i s učiteli. Osobnost učitele pak lze podle Holečka popsat motivací k učitelskému povolání, charakterově-volními a seberegulačními vlastnostmi, dále pak temperamentem a dynamickými vlastnostmi, výkonovými vlastnostmi a speciálními schopnostmi a dovednostmi učitele. Nelze zapomínat ani na vlastnosti psychických procesů a stavů.⁹ Tedy i když učitelé splní veškeré požadavky pro výkon tohoto povolání, dosáhnou požadovaného vzdělání, čímž by měli získat stejné množství vědomostí, nikdy nebudou dva učitelé stejní. To ale dle mého názoru ani není potřeba. Různorodost učitelů a jejich přístupu k žákům a látce vyučovaného předmětu je jednou z věcí, které žáky udržují během celého vyučování „ve střehu“. Samozřejmě pokud by byli všichni učitelé naprosto úžasní a dokonalí, jejich výklad by byl poutavý a přístup k žákům vstřícný a vnímavý, bylo by to skvělé a pak by ničemu nevadilo, kdyby všichni učitelé byli stejní, ale toto je bohužel nereálná utopie. Tím samozřejmě nechci žádné učitele hanit, je jasné, že někdy i báječný a oblíbený učitel nemá svůj den, mohlo se mu cokoli stát v osobním životě, může být nemocný nebo se prostě jen nevyspal, a to se samozřejmě podepíše na jeho aktuální výuce. Chtěla jsem tím pouze říci, že i přes stejné startovní podmínky, nutné předpoklady pro výkon pedagogické profese, jsou učitelé odlišní a podle mého názoru to není na škodu. Přes tyto odlišnosti a rozmanitosti individualit je možné učitele rozdělit alespoň do určitých skupin, ve kterých jedinci vykazují relativně stejné vlastnosti a liší se tím od skupin jiných. Těmto skupinám se říká typy a pro jednotlivé z nich jsou charakteristické způsoby modifikace obecně formulovaných požadavků, principů a obsahů výuky pod vlivem individualit jejich členů.¹⁰

Obecně tedy učitele definovat příliš nelze, ale je možné charakterizovat učitele ideálního, ačkoliv tento ideál je v reálu prakticky nedosažitelný. Je možné jej ale použít jako vzor, nějaký směr, kterým by se učitelé měli vydat, cíl, ke kterému by se měli snažit přiblížit. Zde je důležité zmínit, že představa ideálního učitele se mění s dobou, ale také s pohledem, ze kterého je definována. Jinak si představují ideálního pedagoga žáci, jinak rodiče, široká veřejnost a jinak odborníci a častěji se dnes již používá termín učitel úspěšný. V posledních letech se největší pozornost věnuje právě tomu, jakého učitele by si přáli žáci. Průcha uvádí výzkum Václava Holečka z roku 1997, ze kterého vyplynulo, že ideální učitel „se má chovat přátelsky, má být vždy spravedlivý, dokáže hodně naučit, nikoho nezesměšňuje, nedělá

⁹ HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. str. 13.

¹⁰ SPOUSTA, Vladimír. Syntetická povaha osobnosti učitele. *Pedagogická orientace* 2003, č. 4, s. 5.

podrazy, vytváří příjemnou atmosféru atd.“¹¹ Ideální je tedy pro žáky učitel vyznačující se laskavou náročností, který má vysoké nároky v oblasti vzdělávání, je přísný a důsledný ve výchově, ale zároveň má k žákům kladný vztah. Takový učitel by také měl být emocionálně stabilní, měl by mít zdravé sebevědomí a užívat racionální přístupy. Pokud se člověk stane takovým učitelem, bude žáky jistě ctěn a pro mnohé z nich bude životním vzorem.¹² Jak je vidět, učitel nemusí být bezchybný ani neomylný, aby byl úspěšný a žáky oblíbený, a to je podle mě důležitý poznatek. Z některých komentářů a následných diskusí na internetu, pod jakýmkoliv článkem týkajícím se učitelství, mám totiž dojem, že veřejnost po učitelích dokonalost, bezchybnost, neomylnost a podobné utopické vlastnosti požaduje a pokud jich není v jejich očích dosaženo, reagují haněním a urážkami celé profese.

Pojmem úspěšný učitel se v posledních letech zabývá mnoho autorů a je předmětem velkého množství výzkumů. Holeček například uvádí výzkum Langové a kolektivu, jejichž výsledky ukázaly, že důležitá je u učitele vřelost, přiměřený stupeň dominance, integrita osobnosti (emocionální stabilita, sebedůvěra, racionální přístup) a dynamika osobnosti. Dále z nich ale také vyplývá, že zejména míra dominance je žáky základních a středních škol vnímána odlišně, na základních školách je vyžadována více, žáci chtějí být učitelem vedeni, ale naopak na střední škole je vyšší míra dominance učitele spíše brzdou tvořivosti a samostatnosti.¹³ Jak už ale bylo řečeno, vnímání úspěšného učitele se mění v čase a některé vlastnosti, které byly dříve podstatné, dnes ustupují jiným. Příkladem vyplývajícím z výzkumu je důslednost a přiměřenost či přátelskost, jejichž význam klesá, naopak ale stoupá kladné hodnocení rozhodnosti učitele a jeho schopnosti řešit s přehledem případné konfliktní situace. Samozřejmě jsou ale vlastnosti a dovednosti, které se stabilně drží na prvních příčkách, například srozumitelný výklad, schopnost hodně naučit, přiměřená dominance nebo nezesměšňování či neděláním podrazů.¹⁴ Tyto výsledky nejsou překvapivé a z vlastních zkušeností s nimi naprosto souhlasím.

¹¹ PRŮCHA, Jan. *Učitel. Současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. s. 61.

¹² HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelství*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. str. 87.

¹³ Tamtéž. s. 96-97.

¹⁴ Tamtéž. s. 102-103.

2. 1. 2 Vztahy ve škole

Během života člověk naváže poměrně velký počet sociálních vazeb a to, jak se v nich dokáže orientovat, jak je v nich obratný, do určité míry ovlivňuje jeho životní spokojenost, ale i profesní a sociální úspěšnost. K rozvoji sociální způsobilosti a zvládnání interpersonálních vztahů významně přispívá škola¹⁵, což je v dnešní přetechnizované době velmi důležité. K odcizení a narušení sociálních kontaktů došlo v posledních letech také vinou pandemie viru Covid-19, kvůli které se celý svět ocitl v různých dlouhých obdobích lockdownu, kdy byl sociální kontakt vyloženě zakázán. A čím déle tato pandemie trvá, tím více mám pocit, že se zvyšuje význam vzájemného porozumění a pochopení.

Na škole existuje několik vztahů, mezi něž patří vztah učitel – učitel (kterému bude věnována následující podkapitola), učitel – žák, ředitel – učitel a samozřejmě učitel – rodič. Tím zcela zásadním, který kvalitativně i kvantitativně ovlivňuje výchovně-vzdělávací proces je vztah mezi učitelem a žákem, což je jasně vidět již z definice vyučování jako „druhu lidské činnosti spočívající v *interakci učitele a žáků*, jejímž základem je záměrné působení na žáky tak, aby u nich docházelo k *učení*.“¹⁶ Interakci mezi učitelem a žákem Holeček rozděluje na kooperativní, kompetitivní a konfliktní. Jak je již z názvů slyšet, kooperativní interakce je založena na spolupráci, učitel a žáci mají společný cíl a společnou činností se ho snaží dosáhnout, kompetitivní interakce je založena na soutěži, kdy sice existuje společný cíl, ale jeho dosažení jedním účastníkem znesnadňuje totéž účastníku druhému, a konfliktní interakce, jejíž podstatou je rozdílnost cílů účastníků a pokud jich jeden dosáhne, druhému totéž znemožní.¹⁷ Z definic je evidentní, že nejlepší je interakce kooperativní, a to jak pro dosažení stanovených cílů všech účastníků, tak pro pozitivní atmosféru ve třídě a celkově její klima. Na to má největší vliv v rámci interakce učitel – žák vztah mezi žáky a jejich třídním učitelem, a to proto, že ten vidí do fungování třídy a žáků mezi sebou ze všech učitelů nejvíce, neboť s třídou tráví čas i mimo vyučování konkrétního předmětu, např. při třídnických hodinách, na výletech, sportovních soustředěních atd. Přispívá k tomu i fakt, že třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků, a tedy je seznámen s jejich rodinným zázemím. I přes to se samozřejmě pohledy na konkrétní události učitele a žáka mnohdy liší, což je způsobeno

¹⁵ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 233.

¹⁶ PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2009. s. 356.

¹⁷ HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. str. 111.

například generačním rozdílem, tím, že se mnohé odehrává mimo školní třídu a učitel se to dozvídá zprostředkovaně (nebo vůbec)¹⁸ nebo jednoduše tím, že na různé podněty reagují různí lidé odlišně. Proto je kvalita vztahu mezi učitelem a žákem dána zejména vzájemným porozuměním a na takového učitele, který je nejen odborníkem ve svém oboru, ale také je chápavý, upřímný, empatický a férový, vzpomínají žáci nejvíce. K tomu, aby vztah učitel - žák byl co nejlepší, ve smyslu již zmíněné kooperace, napomáhá správná pedagogická komunikace, která může být jednostranná (pouhé sdělování informace druhé osobě) nebo dvoustranná (osoba užívající komunikační symboly přijímá i ty druhé osoby a zároveň ve druhé osobě ony symboly vyvolává). Tím nejdůležitějším aspektem pedagogické komunikace vzhledem k tématu této podkapitoly je komunikativní pojetí výchovy.¹⁹ Jeho základem je „odklon od pedagogiky manipulativní, chápání dítěte jako aktivního tvůrce sebe sama v interakci a komunikaci s druhými, zdůraznění kooperace, orientace na žáka, který je subjektem výchovy. Je zároveň zdůrazňován partnerský, sympatizující a otevřený vztah mezi dospělým (rodičem, učitelem, vychovatelem) a dítětem, je vyzdvihován respekt a úcta k dítěti, participační charakter výuky (zajištění co nejširší účasti dospělého i dítěte na spolupráci a rozhodování), nahrazení jednosměrných vztahů podřízenosti obousměrnými vztahy spolupráce.“²⁰ Co vnímám jako nejdůležitější v komunikaci učitele s žákem je to, aby verbální stránka sdělení korespondovala s tou neverbální a aby učitelovo vystupování a chování odpovídalo tomu, co svým žákům říká a čemu je učí. Taková komunikace poté vede k lepšímu, upřímnějšímu vztahu mezi pedagogem a žáky a má příznivý vliv na jejich vzájemnou spolupráci, což se projeví tím, že učitel do třídy rád chodí a žáky hodiny baví. Z dlouhodobého hlediska si pak žáci z takových hodin více pamatují a také vzpomínky na učitele jim zůstávají celý život. Ale z výzkumů v českých školách, jak uvádí Holeček, bohužel vyplývají nelichotivé závěry. Například to, že většina interakce mezi žákem a učitelem je zaměřena na udržení kázně, učitelovo postavení ve třídě je dominantní, žáci pracují spíše zároveň než v kooperaci, což způsobuje, že úspěchy třídy jsou úspěchy jednotlivců ne celku, učitelé jsou zaměřeni hlavně na rozvoj rozumových schopností, na objem znalostí, ale v každé třídě je několik žáků, kteří učivu nerozumí a potřebovali by

¹⁸ RYBIČKOVÁ, M. Klima třídy očima žáků a třídního učitele. In CHRÁSKA, Miroslav, Dana TOMANOVÁ a Drahomíra HOLOUŠOVÁ (ED.) *Klima současné české školy: Sborník příspěvků z 11. konference ČPdS*. Brno: Konvoj, 2003. s. 176-182.

¹⁹ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 227.

²⁰ Tamtéž. s. 227.

od učitele nějakou pomoc navíc nebo že učitelé na prvním stupni jsou progresivnější a v interakcích s žáky aktivnější než učitelé na stupni druhém.²¹

Další interakcí v rámci fungování školy je interakce učitel – rodič a její důležitost je nepopiratelná. „Spolupráce rodiny a školy je jednou z možných cest zvyšování efektivity v oblasti výchovy a vzdělávání žáků. Přínos i rozsah spolupráce školy s rodiči, komunitou i dalšími subjekty předpokládá otevřenost školy vůči vnějším vlivům, schopnost tuto činnost účinně koordinovat, využívat a utvářet dialogický prostor.“²² A ačkoliv většina škol prohlašuje, že jim na kooperaci s rodiči záleží, reálně to až tak nefunguje. Většinou se vztah školy, respektive učitele a rodiče omezí na sdělování informací, například o prospěchu žáka, o konání třídních schůzek či školních akcí nebo o povinnosti něco do školy přinést. Komunikace je také navazována v případě, a to ze strany učitele, ale i rodičů, že má žák nějaký problém a jedna či druhá strana požaduje po té druhé nápravu. Čapek uvádí, že v dnešní době spolupráce rodiče a učitele balancuje mezi dvěma póly, rodičem jako zákazníkem, jehož zájmy a potřeby mají být naplňovány a kvalita vztahu rodič – učitel je posuzována podle míry tohoto uspokojování, a rodičem jako partnerem ve výchovně-vzdělávacím procesu, který se stejnou měrou jako škola podílí na vzdělávání dítěte a nese za jeho vzdělání stejnou odpovědnost.²³ Ani jedna z těchto variant není zcestná, ale je potřeba, aby byly v rovnováze a nešly do extrému. Bohužel mám pocit, že mnoho rodičů si myslí, že když dítě chodí do školy, jeho výchova a vzdělávání už není jejich starostí, což je samozřejmě absurdní. Právě tyto rodiče jsou pak nejčastěji těmi, kteří si (zejména na prospěch dítěte) stěžují. Dalším jevem, který se v dnešní době objevuje, je názor rodičů, že vzdělávání je věcí školy, výchova zase rodiny, a tedy by učitel neměl nijak do výchovy zasahovat, neb to není jeho věc. Takoví rodiče vyžadují od učitele pouze informace o prospěchu a kázeň je nezajímá, což je samozřejmě také špatně. Ideální je stav, kdy rodiče považují jak výchovu, tak vzdělávání za starost rodiny i školy, a tedy spolupracují.²⁴ Vališová k tomu dodává, že existuje ještě jedna skupina rodičů, a to rodiče hyperprotektivní, kteří veškeré neúspěchy svého dítěte dávají za vinu učiteli, jeho nekompetenci a údajně špatným učebním metodám.²⁵ Tento druh rodičů mi více než hyperprotektivní přijde alibistický, protože se prostě snaží hodit špatný prospěch svého dítěte na někoho jiného. Kdyby totiž dali

²¹ HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi*. Praha: Grada Publishing, 2014. str. 112.

²² VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 333.

²³ ČAPEK, R. *Učitel a rodič*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 14.

²⁴ HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi*. Praha: Grada Publishing, 2014. str. 131.

²⁵ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 334.

vinu sobě, byli by za špatné rodiče, a kdyby ji přisoudili dítěti, bylo by to jako říct, že jejich dítě je hloupé či méně chápavé, a v těchto případech je učitel ideálním viníkem. Velmi dobře toto téma shrnul Čapek: „**Škola by měla jednat s rodičem jako s partnerem ve vzdělávání žáka, aniž by zapomínala, že je jejím klientem, kterému odvádí službu. Nebo chcete-li: Škola musí respektovat, že jejím klientem je rodič, a pokud chce svou úlohu realizovat co nejkvalitněji, nabízí mu různé platformy spolupráce a partnerství.**“²⁶

Poslední interakcí, kterou je třeba zmínit v rámci této podkapitoly, je interakce mezi učitelem a ředitelem. Ředitel má jako vedoucí pracovník školy mnoho povinností a do jeho náplně práce patří také vedení lidí. Jeho cílem by měla být co nejlepší, nejpříznivější atmosféra školy a motivování všech pracovníků (pedagogických i nepedagogických) k tomu, aby dělali svou práci nejen dobře, ale i rádi, což je velmi důležité pro jejich uspokojení z práce. Otázkou samozřejmě je, zda to tak reálně funguje, zda se ředitel opravdu zajímá, jaká ve škole vládne atmosféra, jestli jsou zaměstnanci spokojeni nebo co si o něm vlastně jeho podřízení myslí. Ředitel může, podle Vališové, školu vést dvěma způsoby, a to buď autokraticky nebo demokraticky. Autokratický ředitel rozhoduje sám a vede školu pouze příkazy, u kterých očekává jejich bezpodmínečné plnění, což je výhodou například v krizových situacích, kdy není na rozhodování příliš času, ale pokud z nějakého důvodu ředitel ve škole není, vede to k razantnímu poklesu efektivity všech probíhajících procesů, navíc pokud nemají učitelé dostatek rozhodovacích kompetencí, vede to k brždění jejich tvůrčího potenciálu. Demokratický (nebo také participační) styl je založený na spoluúčasti podřízených na řízení a ředitel se učitelů ptá na jejich názor, což samozřejmě rozvíjí jejich tvůrčí schopnosti a vede je to k vyšší angažovanosti. Nevýhodou ale je, že takovýto systém vyžaduje důvěru mezi ředitelem a učiteli, a tím pádem nastolení takového systému trvá poměrně dlouhou dobu.²⁷ Sice jsou určité situace, kdy se velmi hodí autoritativní přístup ředitele, ale všeobecně si troufám říct, že demokratický styl je lepší, a to zejména pro atmosféru školy. Pokud je vztah mezi ředitelem a učiteli napjatý, ředitel vládne škole tvrdou rukou a učitelé se mu snaží raději vyhýbat a do práce chodí až s nechtí, promítne se to samozřejmě i do vztahu učitel - žák. Holeček uvádí výsledky výzkumu již z roku 1985, kdy učitelé odpovídali na otázky ohledně jejich uspokojení z práce, a ukázalo se, že „nejvíce oceňují:

- Mohou-li se podílet na formulaci cílů své školy;

²⁶ ČAPEK, R. *Učitel a rodič*. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 15.

²⁷ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 109.

- Dostává-li se jim důstojného zacházení jako s odborníky;
- Panuje-li ve škole klima slušného chování vyplývající z dobré organizace školního života;
- Je-li ochraňován jejich čas věnovaný vyučování;
- Mohou-li se podílet na rozhodování;
- Mají-li vyhrazen čas i místo k diskusi se svými kolegy;
- Je-li jejich pedagogické úsilí nadřazenými rozpoznáno a oceněno;
- Mají-li příležitost k profesionálnímu růstu;
- Pracují-li v důstojném prostředí.²⁸

Z toho je jasně vidět, že sami učitelé preferují demokratický styl řízení školy. Důležité je ještě zdůraznit to, co bylo řečeno na začátku, a to, že podstatnou roli hraje motivace. Mnohdy totiž učitelé odchází ze školy ne proto, že by je práce s žáky nebavila nebo měli problémy s jejich kázní, ale důvodem je demotivace z neprofesionálního přístupu vedení, které vede ke znechucení učitele a v nejhorším případě k jeho vyhoření.

2. 1. 3 Učitelství sbor

Předpokladem pro fungování celé školy je spolupráce učitelů mezi sebou, učitelství sbor by měl obrazně řečeno táhnout za jeden provaz, což se samozřejmě lehce řekne, ovšem realizace bývá někdy obtížná. A není to žádná záhada, protože každý učitel je jiný, liší se jejich osobnostní rysy, ale i výukové styly a kvůli tomu se mezi nimi navzájem mohou (a často tomu tak je) vytvářet třecí plochy. Aby bylo klima v učitelství sboru pozitivní a ten fungoval správně a ve prospěch všech, je potřeba naučit se spolupracovat a spory řešit domluvou. Výrazný vliv na fungování celé školy a její atmosféry má samozřejmě také ředitel.

Vališová a Kasíková uvádí, že pro správné týmové fungování učitelství sboru by měla škola fungovat na konceptu učící se organizace, což znamená, že by měla vykazovat určité znaky. Mezi ty patří, že profesionalita učitele má být založena na kvalitní práci ve prospěch dětí, škola má vytvářet podmínky pro další vzdělávání všech svých zaměstnanců, učitelé by se měli spolupodílet na rozhodnutích týkajících se školy jako celku, dále by zde měla existovat podpora spolupráce ke zvýšení kvality práce, rozvoj způsobů k zapojení nových pracovníků

²⁸ HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelství praxi*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. str. 127.

a úsilí o kvalitativní změny nabízející nové úhly pohledu. Kolegialita by ale rozhodně neměla potlačit individualitu jednotlivých učitelů, škola by tedy měla všemi dostupnými prostředky a způsoby podněcovat spolupráci, ale zároveň podporovat jednotlivé pedagogy.²⁹

Holeček rozlišuje klima uvnitř učitelského sboru na otevřené a uzavřené, přičemž v otevřeném jsou jasná pravidla, dobré vztahy, vzájemná důvěra, učitelé navzájem spolupracují, a ředitel je pro ostatní příkladem. V uzavřeném je to logicky naopak, učitelé nespolečně pracují, každý je ve svém kabinetu a ředitel vyvolává buď strach a pocity frustrace, či je zcela apatický.³⁰ Já si ale myslím, že existují i učitelské sbory, které jsou někde mezi těmito jasně vymezenými protikladnými skupinami. V těch například spolupracuje část učitelů nebo vytvářejí spolupracující skupinky, ale jsou zde i jedinci, kteří se ostatních straní a „hrají“ sami za sebe. Ve skupinkách je pak vzájemná důvěra jako v otevřeném sociálním klimatu, vůči individualistovi ale již taková nebude. Stejně tak si nemyslím, že ředitelé jsou buď absolutně kladní a dokonalí ve všech ohledech, apatičtí jedinci bez nadšení a zájmu o běh školy nebo tyranští vládci udržující atmosféru strachu. Podle mě se zcela běžně vyskytují ředitelé, kteří jsou toho kombinací. V něčem jsou vzorem a své podřízené motivují, v jiných záležitostech zase rezolutně vyžadují stoprocentní poslušnost a jindy je jim vlastně jedno, jak se situace vyřeší. To je dle mého názoru správně, ředitelé jsou na jednu stranu také jen lidé, ale na druhou stranu jsou zodpovědní za celou školu. K tomu Slavíková píše, že pokud chceme dosáhnout proměny společnosti, je potřeba nejdříve dosáhnout proměny školy, protože její úloha dnes již neleží pouze ve vzdělanostním rámci, ale zasahuje také oblast etickou a lidskou. Škola tedy musí reflektovat celospolečenské změny, a to nelze mimo jiné bez týmové spolupráce, komunikace a schopnosti rozhodovat. Profesionální vedení lidí ale v dnešní době už neznamena dominanci ředitele, ale spíš jeho schopnost přesvědčit své zaměstnance ke spolupráci za účelem dosažení společného strategického cíle.³¹ „Přitom zásah do stávající podoby klimatu je složitý proces, který nemusí nutně vést ke zlepšení. Jeden ze známých bonmotů dokonce říká, že každá změna je nakonec změnou k horšímu. Škola je instituce s mnoha aktéry, s množstvím specifických procesů, specifických vztahů i specifických nástrojů; změnit její klima je proto náročný a dlouhodobý proces. Znamená to přinejmenším změnit

²⁹ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 115.

³⁰ HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. str. 125.

³¹ SLAVÍKOVÁ, L. (2008). Řízení školy a vytváření učící se organizace. *Orbis scholae*, 2 (3). s. 38.

klima ve školních třídách, klima v učitelském sboru, klima vztahu vedení školy a učitelů, klima vztahu školy a rodičů, klima vztahu školy k veřejnosti, ke komunitě, v níž škola funguje.“³²

V rámci otevřeného sociálního klimatu je možno rozlišit čtyři úrovně kolegiálních vztahů – společenskou konverzaci, pomoc a podporu, sdílení a výměnu názorů a zkušeností a společnou práci. Už z názvu je jasné, že společná práce je nejvyšší úrovní těchto vztahů. Tato má mnoho forem jako jsou vzájemné hospitace, společné plánování (například školního programu nebo i přímo vyučování), mentorská práce nebo aktivní pomoc s řešením problémů mezi kolegy.³³ Je logické, že pokud všichni učitelé spolupracují, efekt jejich úsilí je podstatně vyšší než pokud by se sečetly jejich snahy individuální. Je to způsobeno tím, že slabé stránky jednoho jsou vykompenzovány silnými jiného, což ve výsledku způsobuje vznik atmosféry důvěry mezi všemi zúčastněnými. Koordinované fungování navíc přináší kvalitativně lepší výsledky a efektivnější rozhodování. Podmínkou vzniku a správného chodu takového týmu je ochota členů přiznat, že něco neumí, neví, jejich schopnost požádat o pomoc a také onu pomoc umět přijmout, to vše pod dohledem vedoucího pracovníka, tedy ředitele.³⁴ Holeček uvádí, že podle výzkumu Mareše a Laška má ze všech faktorů na klima učitelského sboru největší vliv ředitel, na rozdíl třeba od USA, kde jsou to žáci.³⁵ Výzkum byl prováděn v devadesátých letech minulého století, a tak je pravděpodobné, že v dnešní době by výsledky byly trochu jiné. Já osobně si myslím, že na klima učitelského sboru má vliv jak ředitel, tak žáci a jejich rodiče, ale také to, jaké je osobnostní složení sboru. Pokud má člověk spolupracovat s někým, kdo mu neseď jako člověk a nedokáže s ním najít ani společné téma k hovoru, natož se shodnout na nějakých postupech či závěrech, je to poměrně náročné. Pokud spolu učitelé nedokáží spolupracovat a ředitel tuto spolupráci nijak nekoordinuje, neusměrňuje, může situace vyústit až v konflikt, který samozřejmě naruší atmosféru a fungování celého učitelského sboru.

³² MAREŠ, J. Intervence ovlivňující psychosociální klima školy. In Ježek, S. (ed.) *Psychosociální klima školy III.* (s.7). Brno: Nakladatelství MSD.

³³ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele.* Praha: Grada Publishing, 2011. s. 116.

³⁴ SLAVÍKOVÁ, L. (2008). Řízení školy a vytváření učící se organizace. *Orbis scholae*, 2 (3). s. 48.

³⁵ HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi.* Praha: Grada Publishing, 2014. str. 127.

2. 1. 4 Kompetence pedagoga

Profesní kompetence je jednoduše řečeno soubor odborných předpokladů pro výkon dané profese, z čehož lze snadno odvodit, že kompetence učitele jsou „soubor vědomostí, dovedností, postojů a hodnot důležitých pro výkon učitelství profese. Vztahují se k profesní, obsahové a osobnostní složce standardu učitelství.“³⁶ Slavík a Siňor kompetence učitele definují jako „obecnou připravenost učitele vyrovnat se s nároky své profesionální role současně s tím zachovat potřebnou míru autenticity vlastní osobnosti.“³⁷ Je tedy jasné, že o kompetencích učitele se hodně mluví, někdy až jako by to mělo být něco nového, převratného a zázračného. Důvod je zřejmý, kompetence se sice během let praxe rozvíjejí, ale jejich základ by měl mít každý učitel v sobě, jak již bylo zmíněno v definici. Vašutová uvádí, že profesní kompetence učitele v procesu nazývaném profesionalizace, jehož součástí je samozřejmě příprava během studia (teoretická i praktická), zkušenosti získané praxí, vliv, který má na učitele pracovní prostředí (na fakultě a později učitelského sboru na dané škole), reflexe toho, jak se mění vzdělávací realita a přizpůsobení se těmto změnám a v neposlední řadě také sebereflexe, většinou prostřednictvím hospitací prováděných kolegy.³⁸ Napříč literaturou se dá najít mnoho různých dělení pedagogických kompetencí, a téměř každý autor vidí jako základní jinou skupinu kompetencí, ale podle mne je nejlogičtější základní dělení podle výše uvedené definice, tedy že základní kompetence jsou osobnostní, obsahová/předmětová a profesní/profesně pedagogická, které se pak dále dělí. Nutno dodat, že dělení a řazení kompetencí či dovedností učitele se během let také mění, a to podle toho, na které dává momentálně důraz společnost, ty se pak berou za kompetence (či dovednosti) klíčové. Průcha uvádí dělení kompetencí podle Vašutové na oborově předmětovou, didaktickou a psychodidaktickou, obecně pedagogickou, diagnostickou a intervenční, sociální, psychosociální a komunikativní, manažerskou a normativní a profesně a osobnostně kultivující. Každá z těchto kompetencí je pak dále dělena na 37 komplexních požadavků. Dále Průcha píše,

³⁶ PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2009. s. 129.

³⁷ SLAVÍK, Jan, SIŇOR, Stanislav. Kompetence učitele v reflektování výuky. *Pedagogika*, VIII, 1993, 2, s. 156.

³⁸ VAŠUTOVÁ, Jaroslava. *Být učitelem. Co by měl učitel vědět o své profesi*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2002. s. 25-26.

že například Švec přidává ke kompetencím Vašutové další dvě, ale třeba Filová vymezuje pouze 29 dílčích kompetencí učitele.³⁹

Ačkoliv všechny kompetence jsou důležité, já považuji za nejdůležitější kompetenci sociální a její význam a důležitost dle mého názoru stále rostou. Sociální kompetence nebo také někdy sociální způsobilost či zdatnost, znamená „přiměřené použití motorických, duševních a emocionálních způsobů jednání, schopností, postojů a dovedností tak, aby bylo možno úspěšně se vyrovnávat s konkrétními a důležitými životními situacemi.“⁴⁰ Důvodem, proč ji považuji za klíčovou je ten, že učitel je v pozici socializátora a žák si sociální kompetence osvojuje pod jeho vlivem. Sociálně kompetentní člověk by měl být dobrým posluchačem, přirozeně komunikativním, měl by svým jednáním být schopný ostatní uvolnit, uklidnit, mít pozitivní vztah k lidem i sobě samému, měl by mít schopnost rozvíjet pozitivní osobnostní rysy lidí, být taktní, tolerantní, umět přiměřeně kritizovat i pochválit nebo třeba umět řídit a organizovat lidi.⁴¹

Otázkou je, jestli je učitel, který je také pouze člověkem, schopen všechny kompetence, které by teoreticky měl mít, obsáhnout. Někjaké rámcové kompetence by samozřejmě učitel měl mít, ale je důležité vidět situaci reálně, zohlednit situaci, ve které učitel pracuje, v jaké se nachází. Bohužel je zcela běžnou praxí, že teoretici na vyšších místech sepíší příkazy a standardy, které by měli učitelé dodržovat a splňovat, ale v reálném průběhu učitelé praxe není možné vše splnit na sto procent. Stanovování standardů a kompetencí by mělo dle mého názoru vycházet z detailních průzkumů, avšak nejsem si jista, zda se to takto v praxi opravdu děje.

2. 1. 5 Etický kodex učitele

Před tím, než bude možné zabývat se etickým kodexem učitele, je nutné definovat, co je to etika. Původ slova etika se nachází v řeckém éthos, tedy mrav, z čehož plyne, že etika je naukou o mravech, morálce. Synonymem etiky je Cicerův pojem morální filozofie, který se

³⁹ PRŮCHA, Jan. *Učitel. Současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. s. 106-107.

⁴⁰ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 234.

⁴¹ Tamtéž. s. 235.

ale v Čechách příliš nepoužívá.⁴² Prvním systematizátorem etiky byl Aristotelés, který ji považoval za praktickou vědu, jejímž předmětem bylo hledání nejvyššího dobra jako účelu lidského snažení a stanovení cností, které byly prostředky k jeho dosažení.⁴³ „Etika je tedy filosofická disciplína, která se snaží převést všechno to, co známe jako mravní povinnosti, ctnosti, pravidla a hodnoty, na společný kořen (základ). Také se zabývá správným uspořádáním lidských skutků na základě rozumových pravidel.“⁴⁴, jak píše Příkaský. A jelikož kodex je nějaká norma, dokument obsahující pravidla, etický kodex lze definovat jako soubor etických pravidel, podle kterého se musí chovat příslušníci dané profese.

Existence etického kodexu učitele se běžně pokládá za samozřejmost kvůli stáří této profese, předpokládá se jeho dědění a návaznost na tradice v průběhu času. Všeobecně se od učitelů očekává etické chování spojené s jejich osobností, schopností empatie, tolerance, sociální komunikace, zvládnutí pozice autority atd.⁴⁵ Pravdou ale je, že etický kodex učitele v podobě sepsaného dokumentu dosud neexistuje, ačkoliv je to jedno z velkých pedagogických témat posledních let, což je více než zarážející. Absence etického kodexu je jedním z důvodů, proč řada odborníků nazývá učitelství semiprofesi a ne profesí, a je to zcela pochopitelné, protože pokud neexistuje etický kodex, jak chování podle něj vymáhat? A co považují za větší problém je fakt, že pokud takový dokument neexistuje, nelze pravidla z něj vštípit budoucím pedagogům již během studií. Samozřejmě se v průběhu let na škole naučí mnoho z věcí, které by v etickém kodexu měly být obsaženy, ale dokud nebude tento sepsán a pedagogickou obcí uznán, nebude příprava učitelů v tomto ohledu nikdy kompletní.

2. 1. 6 Mýty a předsudky o učitelích

Učitelská profese je jednou z veřejností nejprobíranějších profesí a jak už bylo na začátku této práce zmíněno, mnoho lidí si myslí, že učitelé mají málo práce a dostávají za to neúměrně hodně peněz. To je samozřejmě mýtus, který je ale ve společnosti poměrně hodně

⁴² HAVELKOVÁ, Hana. Etika. *Velký sociologický slovník* [online]. Praha: Karolinum, 1996 [cit. 2021-10-2]. . Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Etika>

⁴³ SEMRÁDOVÁ, Ilona. *Etika: přehled etických teorií*. Vyd. 4., upr. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. str. 33.

⁴⁴ PŘÍKASKÝ, Jiljí Vladimír. *Učebnice základů etiky*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000. str. 8.

⁴⁵ VAŠUTOVÁ, Jaroslava. *Být učitelem. Co by měl učitel vědět o své profesi*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2002. s. 10.

zakořeněn, protože člověk, který nemá zkušenosti s učením, nevidí, že práce učitele odchodem ze školy nekončí. Naopak tím začíná jeho druhá, velmi podstatná a nutná část. Nelze totiž dobře učit bez toho, aby se na to pedagog doma připravil, také například písemné práce se samy nevymyslí ani následně neopraví.

Dalším mýtem je nízká prestiž učitelského povolání, protože jak Průcha, tak Vališová uvádí, že z výzkumů vyplývá, že lidé jej hodnotí jako vysoce prestižní. Dlouhé roky vychází z těchto výzkumů učitelé (společně s lékaři a vědci) jako nejmávanější profese. Důvodem, proč pravděpodobně vznikl tento mýtus je fakt, že platy neodpovídaly prestiži (pozn. autorky: ačkoliv dnes je již finanční ohodnocení učitelů podstatně lepší). To, společně s intelektuální povahou jejich práce, jejíž výsledky se obtížně vykazují, sekundárně způsobuje i tendence učitelů se podhodnocovat.⁴⁶

S tím souvisí i mýtus dobrého učitele, jehož podstatou je názor, že takový učitel by měl být schopen vyřešit veškeré problémy s žáky sám a ve třídě. Jeho důsledkem jsou pak učitelé, kteří se cítí provinile, pokud tyto problémy s žáky nedokáží adekvátně řešit sami a brání jim to v požádání o pomoc.⁴⁷ V tomto mýtu je obrovská hrozba, protože učitel není všemocným odborníkem na vše a problémy s chováním by měl řešit spíše školní psycholog, aby se předešlo jejich zhoršování a neblahým důsledkům nejen na jednotlivé žáky, ale i na celý kolektiv třídy.

Dalším mýtem je mýtus feminizace školství, nejde totiž o žádnou novinku, žen v učitelském povolání přibývá už od druhé poloviny 19. století.⁴⁸ Jde tedy o přirozený socioprofesionální jev, ale je třeba uvést, že je pro něj i racionální vysvětlení, a tím je již výše zmíněné nízké platové ohodnocení. Podle Vašutové je toto důvodem menšího zájmu mužů a pedagogickou profesí.⁴⁹ Naopak zvýšený zájem u žen o ni budí podle Vališové již samotná podstata této práce, navíc v kombinaci možnosti dosáhnout vysokoškolského vzdělání.⁵⁰

⁴⁶ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 22.

⁴⁷ PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2009. s. 161.

⁴⁸ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 22.

⁴⁹ VAŠUTOVÁ, Jaroslava. *Být učitelem. Co by měl učitel vědět o své profesi*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2002. s. 17.

⁵⁰ VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. s. 22.

2. 2 Tělesné modifikace

Ačkoliv jsou v dnešní době tělesné modifikace velmi populární, a tím pádem velmi aktuálním tématem, rozhodně nejsou výmyslem současnosti. Jejich historie sahá až do pravěku a starověku, přičemž nejstarším dochovaným důkazem jejich existence jsou tetování a propíchnuté ušní lalůčky „ledového muže“ Ötziho nalezeného v rakouských Alpách.⁵¹ Pod tělesnými modifikacemi si mnohdy lidé představí právě jen zmíněná tetování nebo piercing, ale patří mezi ně i roztažené uši či jiné piercingy, různé implantáty, elfí uši či rozeklaný hadí jazyk. Dříve se na tělesné modifikace nahlíželo spíše negativně a ještě v knize z roku 2011 můžeme najít názor, že „pro mnoho lidí s sebou tetování nese podtext jakési ubohosti. Silně potetovaný může být starý mořský vlk nebo někdo, kdo jezdí s cirkusem, ale „slušní“ lidé se k tetovacím salonům obvykle nepřibližují a přenechávají je takovým alternativním typům lidí, jako jsou motorkáři či přívrženci hudebních stylů jako je třeba gotický rock.“⁵² Tento názor je snad již minulostí, i když i v dnešní době se ještě objevuje, zvláště u starší generace. Jediné, s čím se dá souhlasit je prohlášení, že tetování se objevují u motorkářů nebo vyznavačů konkrétních hudebních stylů, ačkoliv je to příliš konkrétní, v podstatě má správnou myšlenku. Jsou určité skupiny lidí, subkultury, mezi jejichž znaky patří i tělesné modifikace, často pak i související s dalšími úpravami vzhledu, jako je například specifický střih a barva vlasů, nebo zálibami jako je například suspension (věšení na háky zapíchnuté pod kůži nebo pomocí bondáže).

2. 2. 1 Tetování

Tetování je jednoznačně nejznámější tělesnou modifikací, ale, jak už bylo zmíněno výše, nejde o nějakou novinku. Co se týče vzniku tetovací techniky jako takové, neexistují žádné dochované zdroje, které by jej osvětlily, ale jedna z teorií říká, že šlo o důsledek dopadu uhlíku z ohniště, který lovci na kůži zanechal otisk, jež se poté stal symbolem úspěšného lovu. V dnešní době se ke zhotovení tetování používá nejčastěji elektrický tetovací strojek, vynález,

⁵¹ RYCHLÍK, Martin. *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*. Praha: Lidové noviny, 2005. s. 61.

⁵² WATKINS, Jack. *Tetování – symboly a významy*. Praha: Nakladatelství Brána, 2011. s. 4.

který si nechal na konci 19. století patentovat Samuel O'Reilly.⁵³ V posledních letech se ale stále zvyšuje zájem o ruční tetování, takzvaný handpoke, kdy tatér vpichuje barvu jehlu pod kůži ručně. Druhem ručního tetování je irezumi, tradiční japonské tetování prováděné metodou tebori, kdy tatér pomocí ocelových jehel vtlačuje inkoust pod kůži.⁵⁴ Takové tetování je nejen hodně bolestivé a časově náročné, ale také velmi drahé. Právě irezumi mnohdy vzniká i několik let. Nejstarší dochované tetování vlastnil „ledový muž“ Ötzi, další pak byla nalezena například na mumifikovaných lidských ostatcích ze starověkého Egypta. Právě Egypťanům je také přisuzováno rozšíření tetování do dalších částí světa, ke kterému docházelo při jejich expanzi a rozšiřování obchodních tras. Od nich bylo velmi rychle převzato Kréťany, Řeky, Peršany a Araby, později bylo asijskými nomády přineseno do Japonska a Číny.⁵⁵ V Řecku a Římě bylo tetování používáno jako trest, ale také se jím označovali dezertéři z armády či otroci. Taková tetování byla i v obličejí, pravděpodobně kvůli snadné identifikaci na první pohled, ale o toho se postupně upouštělo až bylo tetování zcela zakázáno papežem Hadriánem I. v roce 787.⁵⁶ Mimo Evropu má nejdelší tradici zdobení těla v Japonsku, kde jsou nejstaršími dochovanými důkazy o existenci tetování sošky na ochranu proti zlým duchům s rytinami v obličejí, jejichž stáří je datováno až do 5000 př. n. l. I zde, stejně jako v Evropě, bylo tetování časem užíváno jako forma trestu, ale pouze pro ty nejzávažnější zločiny, protože potetovaný člověk byl zavrhnut rodinou a bylo pro něj prakticky nemožné žít normální život. Nejznámějšími vlastníky tetování v Japonsku jsou do dneška členové Jakuzy, což je tradiční gang organizovaného zločinu a jehož členové berou tetování pro jeho bolestivost jako důkaz odvahy. Místem, které je v rámci historie nutné zmínit, je Polynésie. Zde mělo tetování velký kulturní, společenský, ale i náboženský význam. Z tohoto souostroví si dovezli tetování jako první Evropané námořníci z posádky kapitána Jamese Cooka a tento zvyk se pak rozšířil mezi zbytek námořnictva.⁵⁷ Z Polynésie pochází dnes již celosvětově známé ta moko, zkráceně moko (pouze na tváři), maorské tetování. V zemích Evropy a Severní Ameriky se tetování začalo významně šířit až v 19. a 20. století. Mezi známé tatéry počáteční éry popularity tetování patří například Sailor Jerry Collins, který pracoval na Havaji od druhé světové války až do své smrti.⁵⁸ Toho

⁵³ FIKSA, R. *Encyklopedie bodyartu*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009. s. 69.

⁵⁴ *Tradiční japonské tetování*. [online] [cit. 1. 11. 2017]. Dostupné na <http://www.asianstyle.cz/kultura/11460-tradicni-japonske-tetovani>

⁵⁵ WATKINS, Jack. *Tetování – symboly a významy*. Praha: Nakladatelství Brána, 2011. s. 4.

⁵⁶ HEMINGSON, Vince. *Tetování – Katalog motivů*. Praha: Nakladatelství Slovart, 2010. s. 68–69.

⁵⁷ Tamtéž. s. 45.

⁵⁸ FIKSA, R. *Encyklopedie bodyartu*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009. s. 78.

navštívil v roce 1970 další z prvních tatérů, Kazuo Oguri, aby rozšířil tradiční japonské tetování v západní společnosti. Ten je také zakladatelem Japonského institutu tetování a Tokai Tattoo Clubu.⁵⁹ Jedním z nejznámějších tatérů je do dneška Ed Hardy, který se této profesi chtěl věnovat již od útlého věku a šel za tím celý život, a to včetně studia na Uměleckém institutu v San Francisku, kde získal bakalářský titul. Od té doby se na plný úvazek věnuje tetování, vydal také pár knih a příspěvků do tattoo magazínů a vytvořil několik velmi cenných maleb.⁶⁰

Důvodů, proč si lidé tetování pořizují, je větší množství a také se poměrně výrazně mění v čase. V dobách dřívějších mělo například funkci rituální, používalo se při přechodových rituálech, dále pak léčitelem či ochrannou. Často byly tetovány motivy, jež měly chránit své majitele před zlými duchy, zraněním či smrtí a tyto motivy se objevují do dnes, patří k nim například trojlístky, podkovy, náboženské symboly. V dnešní době je funkce tetování převážně estetická, dekorativní, někdy erotická. To ale neznamená, že tato funkce zde nebyla i dříve, například již výše zmiňované moko mělo zvyšovat atraktivitu pro druhé pohlaví. Možnou motivací je také identifikace s určitou skupinou, takové tetování má pak i funkci sociální. Sem spadá například v USA velmi oblíbené „1 %“, které vyjadřuje příslušnost k motorkářské komunitě, či tetování uvnitř gangů či mafiánských skupin.⁶¹ Smutným faktem ale je, že v dnešní době je nejčastějším motivem k pořízení tetování jen estetika, často si lidé pořizují tetování bez hlubšího významu pro ně samotné, pouze si jej vyberou z katalogu. U takových tetování samozřejmě nejvíce hrozí to, že jich bude jejich majitel časem litovat, a to právě proto, že si motiv vybral neuváženě, často zbrkle a z momentálního impulsu, a nemá k němu žádný vztah, nic pro něj nevyjadřuje. Toto je důsledkem faktu, že tetování je v současné době běžnou, velmi rozšířenou a velmi populární záležitostí, prakticky každá celosvětová celebrita nějakou „kérku“ má, a to vede často k pocitu, že kdo chce být „in“ a jít s dobou, měl by také nějakou mít.

Zmíněné případy neuváženého tetování mají časem za důsledek lítost nad jejich pořízením a úvahy, co s ním dělat. Možnosti jsou dvě, respektive tři. První z nich je se s tím naučit žít, zvyknout si, což jde samozřejmě nejlépe u tetování, která nemáme tolik na očích my ani naše okolí. Pokud tato možnost není přijatelná, lze tetování buď odstranit nebo překrýt něčím jiným. Zde je naprosto nezbytné, aby si již člověk opravdu dobře rozmyslel, čím původní tetování překryje, protože dělat cover coveru už není ani jednoduché, ani levné a někdy ani

⁵⁹ FIKSA, R. *Encyklopedie bodyartu*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009. s. 55.

⁶⁰ Tamtéž. s. 27.

⁶¹ RYCHLÍK, Martin. *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*. Praha: Lidové noviny, 2005. str. 55.

možné, takže je pak nutné přistoupit k blackworku, tedy kompletně černé ploše, která předchozí dílo zakryje. Blackwork má ale v dnešní době poměrně dost příznivců, a tak rozhodně nelze říci, že každý, kdo nějakou velkou černou plochu má, si ji musel nechat udělat, aby překryl nechtěné původní tetování. Poslední zmíněnou možností je odstranění, které se provádí laserem, ale je třeba počítat s tím, že výsledek nebývá stoprocentní, navíc jde o proces velmi drahý a bolestivější, než je samotné tetování.

2. 2. 2 Piercing

Piercing, stejně jako tetování, není módním výstřelkem současnosti a jeho historii lze dohledat také až k „ledovému muži“ Ötzi, který měl propíchnuté lalůčky obou uší. Zmínky o piercingu se dokonce nachází i v Bibli nebo některých hindských védách.⁶² Po světě byly nacházeny důkazy o existenci piercingu, ze začátku nejčastěji v podobě náušnic, ale také třeba piercing nosu byl prokazatelně oblíben již u Mayů či Aztéků a do dnes se jeho obliba drží, například v Pákistánu nebo Indii. Většina lidí má tendence počátky piercingu směřovat do Afriky, pravděpodobně kvůli celosvětově rozšířeným fotografiím s tamními ženami a muži, kteří mají velké množství náušnic, hliněné talíře ve rtech, kovové obruče na krcích, kosti v nosních přepážkách atd. Co se týče Evropy, zde se o piercingu prakticky nic nevědělo až do moderní doby, jedinou výjimkou byly náušnice, které je možno vidět například na obrazech Williama Shakespeara. Náušnice se postupem času staly spíše ženskou záležitostí, ale to už dnes zase neplatí a není žádnou zvláštností vidět muže i s jejich větším množstvím. Za otce moderního piercingu jsou považováni Doug Malloy a Jim Ward, kteří založili první profesionální piercingové studio v Americe jménem Gauntlet. Známou osobností na scéně piercingu z této doby je Erl Van Haken, po kterém se jmenuje několik typů piercingů, ale také si zahrál v některých filmech (Blade, Austin Powers, Cable guy a další).⁶³ Ale pokud jde o rozšíření povědomí o piercingu mezi širokou společností, tam mělo největší vliv hnutí Modern Primitives vedené fakírem Musafarem. Šlo o skupinu, která sice sdílela některé názory

⁶² THORNE, Russ. *Piercing*. Praha: Nakladatelství Slovart, 2012. s. 12–13.

⁶³ FIKSA, R. *Encyklopedie bodyartu*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009. s. 28.

s punkery (se kterými si spojuje piercing mnoho lidí do dnes), ale piercing její členové brali velmi spirituálně a jako formu spojení s kmenovými kulturami.⁶⁴

Stejně jako tetování, měl i piercing dříve význam hlavně náboženský a rituální, například chránil před zlými duchy nebo byl součástí přechodových rituálů, kdy pak díky piercingu bylo na první pohled vidět, že ona osoba je již zralým dospělým jedincem. V dnešní době je nejvýznamnější funkcí ta estetická, přičemž motivací k pořízení může být snaha přiblížit svůj vzhled vytouženému ideálu nebo snaha zapadnout, být součástí nějaké skupiny. Pakliže jde o piercing pořízený proto, aby se člověk sám sobě víc líbil, cítil se být sám sebou, je nutnost jeho vyjmutí (i krátkodobého) stresující, nepříjemná a vyvolává pocit jakési nahoty a neúplnosti. Ale jelikož piercing nemá tak permanentní charakter jako tetování a po jeho vyjmutí a zahojení zůstávají jen malé jizvičky, často sotva okem viditelné, lidé o jeho pořízení až tak nepřemýšlí. Mnoho z nich si jej pořídí z momentálního popudu, protože se jim prostě líbí nebo ho má třeba jejich oblíbená celebrita.

Piercingů je obrovské množství a aplikace většiny z nich je velmi jednoduchá a rychlá, pouze se provede vpich vhodně velkou kanylou, pomocí které se pak při jejím vytažení do vzniklého otvoru aplikuje šperk. Výjimkou jsou takzvané mikrodermální piercings, které mají nad kůží viditelný jen jeden konec šperku a druhý (ve tvaru malé destičky) se vkládá pod kůži otvorem vytvořeným takzvaným puncherem.⁶⁵ Mikrodermály je hojí tři až šest měsíců a první týdny jsou hodně náchylné na vytáhnutí při nechtěném zavadění. Může se také stát, že tělo piercing nepřijme a vypudí jej, pokud se ale zahojí správně, je pro jeho vyjmutí později potřeba malý chirurgický zákrok. Speciálním druhem běžného piercingu je surface piercing, tedy povrchový, a používá se v místech, kde není pro aplikaci klasického piercingu vhodný ohyb či dost kůže. Šperky na tento typ piercingu jsou zahnuté tak, že oba konce jsou nad povrchem kůže, ale tyčinka jde těsně pod ním. V dnešní době je ale surface používán čím dál, tím častěji nahrazován mikrodermálním piercingem. Zvláštností je takzvaný play piercing, který se aplikuje jen na dobu v řádu hodin, zpravidla na koncerty, oslavy, focení atd. Jde o sadu kroužků, mezi nimiž se prováže stuha k vytvoření efektu korzetu a nejčastějším místem, kam se umísťuje jsou logicky záda. K vidění je ale třeba i na rukách či nohách.

⁶⁴ THORNE, Russ. *Piercing*. Praha: Nakladatelství Slovart, 2012. s. 18.

⁶⁵ „Dermal punch je nástroj podobný jehlici s kruhovým ústím, pro vytvoření kruhových otvorů ve tkáni. V lékařství používané k odebrání vzorků při biopsii.“ FIKSA, R. *Encyklopedie bodyartu*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009. s. 23.

Nejběžnějším piercingem jsou klasické náušnice v ušních lalůčkách, které jsou „asi jednou z nejstarších forem modifikací lidského těla. Po stovky a tisíce let jej praktikovaly ženy i muži ze všech kultur a kontinentů a vlastně se jedná o tak běžnou ozdobu, že ji mnoho lidí ani nepovažuje za tělesnou modifikaci.“⁶⁶ Propíchnuté ušní lalůčky má naprostá většina žen a není výjimkou, že hned několikrát. Náušnice nosí ale samozřejmě i muži. Tento piercing je také startovní čarou pro roztažení uší, ale toto bude tématem následující podkapitoly. Druhým nejčastějším je piercing nosu, a to klasický nostril (chřípí) nebo septum (v přepážce), méně běžnými typy piercingů nosu jsou pak třeba bridge (v kůži kořene nosu) nebo nasallang (skrz obě chřípí i přepážku). Část majitelů septa se také rozhodne si tento piercing roztáhnout a nosit v něm větší šperk. Oblíbené jsou dále piercingsy v oblasti úst (nad, pod i skrz rty, ale také v jazyku) nebo v obočí, méně časté jsou cheeky, které jsou v místě „dolíčků“ ve tváři. V obličejí jsou také často aplikovány již zmíněné mikrodermály, a to nejčastěji v oblasti lícních kostí, v blízkosti vnějšího koutku oka. Z piercingů, které se nacházejí mimo oblast hlavy, je nejběžnějším typem piercing pupíku, dále také nipple piercings (bradavky) a velké oblibě se těší i piercingsy genitální, jichž je opět poměrně velké množství.

2. 2. 3 Těžké modifikace

Těžké modifikace jsou ty, které vznikají velkým (a často nevratným) zásahem do integrity lidského těla. Jejich provedení je náročné i pro modifikátora, a proto je v České republice dělá jen velmi málo studií, těmi nejznámějšími a nejspolehlivějšími jsou pražská studia Hell a Inkdividual. Těžkých modifikací je k vidění mnohokrát méně než tetování či piercingů, ale jsou lidé, kteří jsou díky nim (a běžnějším úpravám vzhledu) známí. Příkladem je Erik Sprangue, který je znám jako Lizardman. Tento muž má po celém těle tetování v odstínech zelené, roztažené piercingsy, implantáty tvořící plastické obočí, zuby zbroušené do špiček a split jazyka.⁶⁷

⁶⁶ THORNE, Russ. *Piercing*. Praha: Nakladatelství Slovart, 2012. s. 70.

⁶⁷ FIKSA, R. *Encyklopedie bodyartu*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009. s. 59.

2. 2. 3. 1 Roztažení piercingu

Běžně se mezi těžké modifikace nezařazuje, protože jej naprostá většina lidí provádí samostatně, bez návštěvy studia. Já jej zde uvádím proto, že od určitého rozměru se otvor zpět sám nestáhne, pokud je šperk vytažen, a je třeba provedení chirurgické nápravy. Roztahovat lze dvěma způsoby, buď postupným vkládáním větších šperků nebo tapingem, tedy omotáváním šperku páskou. V obou případech je potřeba postupovat opatrně a pomalu, jinak dojde k natržení tkáně.

Nejčastěji roztahovaným piercingem jsou ty v ušních lalůčcích, přičemž do nich lidé vkládají plugy, tunely (duté plugy) nebo si nechávají šperky, pomocí kterých vpich roztahovali, tedy roztahováky. Dalším poměrně často roztahovaným piercingem je septum, ale roztáhnout jde prakticky každý piercing.

2. 2. 3. 2 Implantáty

Implantáty jsou poměrně rizikovou modifikací, při níž se pod kůži vkládají různě tvarované předměty, nejčastěji ze silikonu nebo teflonu. Existují dva druhy implantátů, subdermální a transdermální. Subdermální implantáty, jak již napovídá název, jsou celé v podkoží, naopak u transdermálních je část se závitěm nad kůží, takže připomínají velké mikrodermální piercingy. Tento typ implantátu je extrémně rizikový a úspěšnost jeho zahojení je velmi nízká.⁶⁸

Druhem subdermálních implantátů je takzvaný beading, kdy se pod kůži penisu vkládají nejčastěji silikonové kuličky. Jde o jednu z nejbezpečnějších forem těžkých modifikací, která se i velmi dobře hojí.

⁶⁸ HELL.CZ. *Těžké tělesné modifikace: Když to myslíte opravdu vážně* [online]. In: . Praha [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace>

2. 2. 3. 3 Split jazyka

Tato modifikace je také nazývána jako hadí jazyk spočítá v rozříznutí jazyka v jeho středu a jeho ošetření tak, aby nekrvácel, ale ani nesrostl zpět. Po čase se člověk naučí ovládat obě poloviny samostatně a není narušena schopnost mluvit, k tomu může dojít pouze u velmi hlubokého splitu. Tato modifikace je téměř nevratná, ale hojí se poměrně rychle.

2. 2. 3. 4 Skarifikace

Skarifikace je zdobení těla pomocí jizev a má původ v domorodých kulturách. Provádí se dvěma způsoby, cuttingem (řezáním) nebo beadingem (pálením). Cutting se provádí pomocí skalpelu a jeho prostřednictvím se dá vytvořit detailnější motiv, ovšem s tetováním se to nedá srovnávat. Branding se nejčastěji provádí přiložením rozžhavené formy z oceli na kůži. V obou případech je potřeba co nejdéle rány udržovat čerstvé, tedy odstraňovat strupy, aby vznikla plastická jizva.⁶⁹

2. 2. 3. 5 Ear pointing

Této modifikaci se nejčastěji říká elfí uši, a to proto, že se chirurgicky odstraní vnější zavínutý okraj ušního boltce a poté zašije do požadovaného tvaru, tedy špičatého. Jde o extrémně těžkou modifikaci, která je nevratná a její hojení probíhá v řádu měsíců. Nijak ale neovlivňují kvalitu sluchu, a to ani negativně ani pozitivně.⁷⁰

⁶⁹ INKDIVIDUAL. *Skarifikace* [online]. In: . Praha, 2022 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <https://www.inkdividual.cz/skarifikace/>

⁷⁰ HELL.CZ. *Těžké tělesné modifikace: Když to myslíte opravdu vážně* [online]. In: . Praha [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace>

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 Východiska výzkumu

Tělesné modifikace jsou v dnešní době velmi aktuálním tématem, nějaké tetování, piercing či jinou modifikací má velké procento populace, takže je vysoce pravděpodobné, že takoví jedinci se vyskytnou i mezi učiteli. Téma zabývající se tím, jak na takové pedagogy pohlíží jejich kolegové, jsem zvolila proto, abych zjistila, zda ještě přetrvávají předsudky vůči modifikacím v učitelském povolání, či nikoliv. Každý člověk má jiné zkušenosti, které ovlivňují jeho názory, a to jak v pozitivním, tak v negativním slova smyslu, a na toto se zaměřuje praktická část mé práce.

3.2 Cíl a metody výzkumu

Pro účely této práce byly při výzkumu použity kvalitativní metody. Kvalitativní přístup je možno definovat jako „proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hlubokých datech a specifickém vztahu mezi badatelem a účastníkem výzkumu. Záměrem výzkumníka provádějícího kvalitativní výzkum je za pomoci celé řady postupů a metod rozkrýt a reprezentovat to, jak lidé chápou, prožívají a vytvářejí sociální realitu.“⁷¹

Pro záměr této práce jsem zvolila dvě kvalitativní metody, a to konkrétně polostrukturovaný rozhovor a případovou studii. Polostrukturovaný rozhovor je takový rozhovor, ve kterém má výzkumník předem připravené otázky, ale může během dialogu další i přidávat, či nechat rozhovor lehce odejít od tématu, pokud je to k užitku výzkumu. Tuto metodu jsem zvolila zejména pro její variabilitu, která umožňuje dotazovaným vyjádřit se k tématu v rozsahu, v jakém je mu líbí a zmínit vše, co mu připadá důležité. Tímto způsobem tazatel získá i takové informace, které se ukáží jako podstatné, ale samotného jej nenapadlo se na ně ptát.

71 ŠVAŘÍČEK, R., ŠEDOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. s. 17.

Případová studie je „empirickým designem, jehož smyslem je velmi podrobné zkoumání a porozumění jednomu nebo několika málu případů. Adjektivum empirický naznačuje klíčovou charakteristiku, kdy základem případového šetření musí být sběr skutečných dat vztahujících se k objektu výzkumu (případu).“⁷²

Otázek v rozhovoru bylo celkem jedenáct a byly rozděleny do dvou bloků, přičemž všichni respondenti byli požádáni o souhlas se zaznamenáním jejich odpovědí na diktafon. Přepis všech rozhovorů tvoří přílohu č. 1 této práce.

Cílem práce je zjistit, zda jsou učitelé s modifikacemi vnímání ostatními pedagogy pozitivně, negativně či neutrálně. Dále jestli modifikace ovlivňují chování ostatních učitelů vůči nim, jejich přístup, zda se jim snaží vyhýbat nebo s nimi nemají problém spolupracovat, popřípadě jestli neberou vzhled učitele s modifikacemi vůbec v potaz.

3. 3 Výzkumné oblasti

1) Předsudky vůči učitelům s tělesnými modifikacemi

K této výzkumné oblasti se vztahuje otázka č. 3 z bloku Názory na pedagogy s tělesnými modifikacemi: „*Hrají podle Vás v dnešní době ještě stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí?*“

2) Vliv vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi na jeho práci a fungování v rámci učitelského sboru

K této výzkumné oblasti se vztahuje otázka č. 2 Názory na pedagogy s tělesnými modifikacemi: „*Myslíte si, že má vzhled učitele vliv na jeho práci?*“, otázka č. 2 z bloku Zkušenosti s učitelem s tělesnými modifikacemi: „*Jste s tímto učitelem v kontaktu, ať pracovním či osobním?*“, otázka č. 3 z téhož bloku: „*Má na vzájemný kontakt vliv vzhled tohoto učitele?*“ a otázka č. 4 z toho samého bloku: „*Ovlivňuje vzhled učitele s tělesnými modifikacemi fungování učitelského sboru jako celku?*“

72 ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. s. 97.

3) Názory na vzhled učitele s tělesnými modifikacemi

K této výzkumné oblasti se vztahuje otázka č. 1 Názory na pedagogy s tělesnými modifikacemi: „*Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?*“, otázka č. 4 z téhož bloku: „*Jaké množství modifikací by pro Vás bylo ještě u pedagoga přípustné?*“ a otázka č. 5 z téhož bloku: „*Změnil se nějak Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi poté, co jste s jedním z nich přišel do kontaktu?*“

4) Zkušenosti s učitelem s tělesnými modifikacemi

K této výzkumné oblasti se vztahuje otázka č. 1 z bloku Zkušenosti s učitelem s tělesnými modifikacemi: „*Učí na Vaší škole někdo s tělesnými modifikacemi?*“, otázka č. 5 z téhož bloku: „*Proběhl na Vaší škole někdy nějaký incident kvůli vzhledu tohoto učitele?*“ a otázka č. 6 v tom samém bloku: „*Měl naopak vzhled tohoto učitele v nějaké situaci na Vaší škole pozitivní vliv?*“

3. 4 Výzkumný vzorek

Pro účely praktické části této práce jsem v rámci polostrukturovaných rozhovorů oslovila dvanáct jedinců, konkrétně šest žen a šest mužů. Takové složení respondentů jsem zvolila kvůli genderové vyváženosti a možnosti vyvodit z jejich odpovědí nějaké relevantní závěry. Cílem bylo zjistit, zda se názor na modifikace u učitelů liší s ohledem na pohlaví a také to, zda některá skupina má více negativních či naopak pozitivních zkušeností. Ze stejného důvodu jsem se pokusila získat respondenty jak z města, tak i z vesnice, i když nakonec je vzorek tvořen spíše pedagogy z měst a malých měst. Posledním kritériem výběru byl věk, kdy jsem se snažila oslovit respondenty z různých věkových kategorií napříč obdobím aktivního pracovního věku. Respondenty jsem vybírala dle výše uvedených požadavků z celé České republiky. V tabulce č. 1 jsou uvedeny stručné informace ke všem ženským respondentům a v tabulce č. 2 ke všem mužským.

Pro případové studie jsem oslovila dva respondenty, jednu ženu a jednoho muže. Žena učí na základní škole v okrajové části Prahy, muž na gymnáziu v malém městě. Ženu jsem vybrala pro účel této práce proto, že má větší množství tělesných modifikací a muže proto, že má i modifikace, které se řadí mezi těžší.

Jméno	Věk	Typ školy	Místo
Michal	32	ZŠ	Břeclav (město)
Martin	31	ZŠ	České Budějovice (město)
František	53	Gymnázium	Mimoň (malé město)
Pavel	32	SŠ	Praha (město)
Joseph	34	ZŠ	Šumperk (město)
Vít	64	ZŠ	Praha (město)

Tabulka č. 1 (vlastní zdroj)

Jméno	Věk	Typ školy	Místo
Jana	57	SOŠ	Pardubice (město)
Zuzana	59	ZŠ	Růžená (vesnice)
Lucie	28	ZŠ	Dolní Cerekev (malé město)
Kateřina	43	ZŠ + gymnázium	Mimoň (malé město)
Jana	43	SOŠ	Praha (město)
Veronika	38	ZŠ	Štětí (malé město)

Tabulka č. 2 (vlastní zdroj)

3. 5 Analýza výzkumného šetření

3. 5. 1 Výsledky rozhovorů

3. 5. 1. 1 Předsudky vůči učitelům s tělesnými modifikacemi

Předsudky jsou něco, co ve společnosti bylo, je a vždy bude, a to vůči rozličným skupinám lidí, přičemž lidé s tělesnými modifikacemi jsou jednou z nich. Jana (57) si myslí, že ve starší generaci ještě takové předsudky existují, ale ona se s nimi nikdy nesešla a ani je sama nemá, ačkoliv věkem do oné starší generace spadá. Kateřina (43) si také myslí, že ve společnosti ještě předsudky jsou, nejvíce v určitých skupinách, podle ní ve starší generaci, u lidí méně vzdělaných, nezcestovalých. Uvedla příklad svého otce, který je prototypem člověka, podle něhož je potetovaný člověk kriminálník, jak to bylo za jeho mladých let. Dokonce nebyl schopen se smířit ani s tetováním henou, tedy jen dočasným. Také Zuzana (59) si myslí, že tyto předsudky ve společnosti stále ještě jsou, ale podle ní jsou již na ústupu. S tím je v podstatě za jedno Vít (64), podle kterého je učitel stále vnímán jako klasicky konzervativnější, od majority se neodlišující jedinec, i když doba se výrazně mění. Měly na to dle jeho názoru vliv i poslední roky, které se nesly ve znamení covidu a teď války na Ukrajině. U něj na škole je prý poměrně dost mladých učitelů s tělesnými modifikacemi a ti právě v této době dokázali, že mají skvělé sociální dovednosti, jsou kantorsky zdatnými odborníky, ale také výbornými lidmi, kteří dokážou pomáhat tam, kde je to potřeba. Co se týče vlivu věku na předsudky, studenti středních a vysokých škol podle Víta vnímají tělesné modifikace již jako běžnou součást života, ale pro starší generaci je to stále punk a něco, co neberou. Dodává ale, že zná i lidi v podobném věku, jako je on, kteří jsou tetovaní. Jana (43) také souhlasí s tím, že tyto předsudky mizí, avšak má zkušenost s pedagogy, jimž modifikace u učitelů přijdou nedůstojné, nevhodné. Vliv na takový názor má podle ní nejen věk lidí, ale také to, jestli se škola nachází na vesnici nebo ve městě. Čím větší město, tím méně předsudků, říká Jana. S tím souhlasí Joseph (34), podle něj jsou velká města, která jsou přirozeně multikulturnější, tolerantnější a tolik se to v nich nevnímá. Také si myslí, že záleží na typu školy, jestli jde o tradiční či nějakou alternativu, kde bude ta tolerance vyšší. Také zmiňuje, že často nejde o předsudky, ale otázku osobního vkusu člověka. Konkrétně Josephovi se v rámci tetování nelíbí nápisy, tetované obličejy atd., ale zároveň si uvědomuje, že to nijak neměří kvalitu daného člověka. Odkazuje se v tomto názoru na text tetování, které nedávno viděl v hromadné dopravě, kde slečna měla na paži napsáno „je to jenom kůže“. Později během rozhovoru dodává, že je

naprosto absurdní posuzovat člověka, potažmo učitele, podle toho, jak vypadá, jestli má tělesné modifikace, jestli je vlasatý nebo jestli ještě během studií vydržel nejt celou přednášku na záchod či si psal poznámky. Důraz by se měl klást na to, co má v hlavě, jak se chová k dětem a jaké má výsledky. Lucie (28) si dokonce myslí, že předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi se již vůbec nevyskytují, ačkoliv později v rozhovoru přiznala, že ve starší generaci to může některým jedincům vadit a že dokonce když do školství nastoupila, tak dva kolegové, kteří toho roku odcházeli do důchodu se na tělesné modifikace jiného učitele nijak nadšeně netvářili. Negativní poznámky od nich ale nikdy neslyšela a ani neví o tom, že by nějaké na adresu daného kolegy pronesli. Absenci negativních zkušeností s touto problematikou si vysvětluje tím, že má štěstí na lidi kolem sebe a také připouští, že si toho možná nevšimá. Také Veronika (38) si myslí, že doba předsudků vůči lidem s tělesnými modifikacemi v rolích učitelů je již dávno pryč, respektive v to doufá a její osobní zkušenosti tomu odpovídají. Může to podle ní ale také být tím, že škola, na které učí, je poměrně malá a názor široké veřejnosti nezná. Michal (32) nesouhlasí s názorem, že předsudky jsou doménou starší generace, z jeho pohledu je důležitým faktorem míra a typ modifikací, které učitel má. Tetování je dle jeho slov již zcela běžnou záležitostí, protože je nemají jen učitelé, ale také rodiče a i děti. Dokonce je na jejich škole ten nejpotetovanější kolega zároveň tím nejoblíbenějším, a to jak mezi žáky, tak mezi kolegy. Problém by podle Michala nastal ve chvíli, kdy by si nějaký pedagog nechal například implantovat rohy. I Martin (31) si myslí, že rodiče současných dětí už jsou více otevření (doslova použil slovo openminded) a příliš takové věci neřeší, ale zároveň říká, že někdo, kdo si bude stěžovat, se najde vždy. Také si myslí, že předsudky by mohly být ze strany vedení školy, ale vzhledem k tomu, že je nedostatek učitelů, by to podle něj nakonec musel ředitel přejít a učitele s tělesnými modifikacemi stejně přijmout. Na druhou stranu má osobní zkušenost z předešlé školy, kde byl problém i jen s tím, že si obarvil vlasy nezvyklou barvou. Poté musel do ředitelny, kde byl dotázán, jestli to myslí vážně a jestli si nemyslí, že by měl být pro děti vzorem. A to šlo pouze o barvu vlasů, zcela běžnou věc, navíc lehce změnitelnou. František (53) k tomu říká: „No já si myslím, že můžou vyvolávat v některých lidech v počátku nedůvěru, než třeba poznají nějaký, za delší čas, charakter toho člověka, tak můžou na první pohled třeba vyvolat nějaký dojem třeba přinejmenším opatrnosti nebo mylný dojem o tom člověku, který třeba není pro toho kantora v první chvíli ani moc žádoucí.“ Pavel (32) souhlasí jak s Janou (43), tak s Michalem (32) a říká, že záleží na mnoha faktorech, například na tom, jak je nastavené klima školy, v jakém regionu se škola nachází, také na množství, typu a viditelnosti modifikací. Jako příklad školy, kde si učitele s tělesnými modifikacemi nedokáže představit, uvedl arcibiskupské gymnázium.

Ve své odpovědi se také zabýval otázkou viditelnosti a vhodnosti modifikací, kdy například hákový kříž na čele (a jiné protizákonné motivy) uvedl jako naprosto nevhodný. Pavel také zmínil poměrně nedávnou kauzu s francouzským učitelem, který je potetovaný „od hlavy až k patě“⁷³, kterého by se asi taky jako dítě bál. S tím ale prý člověk, který se k takovým tělesným modifikacím rozhodne, musí počítat a nemůže se ani zlobit na lidi, kteří byli vychováni v tom, že jim bylo přikázáno i to, jak se mají obléct na tělocvik, že tu jinakost nejsou schopni moc přijmout nebo pochopit. Čímž chtěl zdůraznit to, že tato situace a vnímání tělesných modifikací, respektive odlišností obecně, se neustále mění a nikdo neví, jak to bude za deset, dvacet či třicet let a je to podle něj jedno z témat, kterými by se měla i škola zabývat, protože odlišností je hodně a stále jich přibývá. Kateřina (43) později během rozhovoru uvedla konkrétní příklad, kdy se předsudky projeví na jejich škole. Během teambuildingu na vodě byl jeden kolega v tílku (nebo do půl těla, to si již přesně nepamatuje) a ostatní mi všimli, že je tetovaný, načež jedna kolegyně, která je ve vedení školy, prohlásila, že kdyby věděla, že má tetování, nikdy by jej nepřijala. Přitom do té doby s ním nikdo neměl problém, učitel je to sympatický, oblíbený, ve třídě má autoritu, má potřebné vzdělání, a navíc je to muž, kterých je ve školství málo, a i přes to by o jeho zaměstnání mělo rozhodnout, jestli má nebo nemá tetování. Kateřině to přijde nesmyslné, stejně jako předsudky vůči jiným skupinám lidí jako jsou třeba plnoštíhlí lidé, blondýny a podobně, s čímž má zase osobní zkušenost ona. Také Joseph (34) uvedl příklad předsudků vůči plnoštíhlým lidem, kdy jeho kamarádce, která si dodělávala ve svých padesáti letech na Univerzitě v Hradci Králové pedagogické vzdělání a neprošla přes tělocvik, kde jí bylo řečeno, že to by tlustí lidé učit neměli. I Vít (64) poznamenal, že předsudky jsou ve společnosti vůči dalším skupinám lidí, jako jsou třeba právě plnoštíhlí, a že je těžké říci, co člověka v očích okolí handicapuje více. Konkrétně uvedl příklad s asistentem pedagoga, který působil na jejich škole a který velmi výrazně šilhal a Vít se v kontaktu s ním cítil mnohem zvláštněji než třeba s učitelem, který má dredy a obě ruce potetované. Také Veronika (38) si myslí, že předsudky existují ve společnosti vůči různým skupinám lidí, nejen těm s tělesnými modifikacemi, ale třeba i homosexuálům a že se drží zejména ve starší generaci anebo například náboženských skupinách, kde jsou tak lidé vychováni a předává se to z generace na generaci. Dodává ale, že i tohle vše se mění,

73 Více informací v článku zde: <https://people.com/human-interest/man-covered-with-tattoos-loses-job-kindergarten-teacher-scared-students/>

posouvá, protože těch odlišností, abnormalit přibývá a čím dál, tím více se objevují i v médiích. V dnešní době je podle ní spíše nenormální být normální.

Z výsledků šetření vyplývá, že ženy více vybíraly extrémní odpovědi bez udání podmínek, dvě si myslí, že předsudky vůči učitelům s tělesnými modifikacemi ve společnosti jsou, dvě že nejsou. Muži spíše odpovídali, že sice jsou, ale jsou na ústupu a jejich výskyt je ovlivněn věkem, místem (velikostí města) a také množstvím a typem modifikací, které učitel má. K názoru, že takové předsudky se již nevyskytují, se klonili mladší respondenti, k opačnému zase respondenti starší. Vliv velikosti města/vesnice, kde se škola nachází, zde není patrný.

3. 5. 1. 2 Vliv vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi na jeho práci a fungování v rámci učitelského sboru

Vzhled je individuálním znakem každého člověka a samozřejmě nějakým způsobem působí na druhé lidi, a to jak pozitivně, tak negativně, což může ovlivňovat mimo jiné jejich vzájemnou interakci. Jana (57) a Michal (32) si ale nemyslí, že by vzhled učitele měl jakoukoliv souvislost s výkonem jeho práce a Michal dodává, že by to tak ani nemělo být. Martin (31) by rád řekl, že vzhled rozhodně vliv na práci učitele nemá, ale ze zkušeností jeho kolegů, kteří měli tetování, dreedy, číro atd. ví, že si k nim žáci obecně víc dovolovali. Nemyslí si ale, že by to mělo vliv na kvalitu jejich pedagogické práce. Ani Zuzana (59) nemá pocit, že by vzhled ovlivňoval pedagogovu práci, zdůvodňuje to přirovnáním k učitelům, které zná a kteří jsou neupravení, nevhlední, ale přes to je žáci vnímají dobře. Stejného názoru je i Lucie (28), která říká, že nelze podle vzhledu soudit, protože i člověk, který vypadá jako bezdomovec, může být atomový fyzik. A pokud jde o vzhled, kam tělesné modifikace jednoznačně spadají, tak tam hraje roli i oblékání a ona sama se cítí nejpohodlněji v riflích a mikině, což není styl, který se u učitelů všeobecně předpokládá, ale u nich na škole to není žádný problém a dětem je to jedno. Vzhled prý vůbec neřeší. K oblečení svou odpověď částečně vztáhl i Martin (31), který zmínil učitelský dress code v USA a vliv způsobu oblékání na autoritu. Doslova řekl, že si myslí, „že učitel může mít větší autoritu, ne však přirozenou, ale získanou, když se bude oblékat jako učitel, když bude jako typický učitel vypadat.“ Také Pavel (32) se vyjádřil ke vzhledu ve spojení s celkovým vzezřením, kdy je dle jeho názoru potřeba dodržovat dress

code, pokud je na škole stanoven, protože v tu chvíli jde o respekt pravidel, ale zároveň podle něj není problém, pokud člověk učí na waldorfské škole, či na běžné škole tělocvik, a je vzhledem ke své pracovní náplni oblečen pohodlně. Důležité podle Pavla je, aby učitel byl autentický, nehrál si na něco, co není, protože pak je složité dětem něco předávat a je to často i zavádějící. Naopak Kateřina (43) si myslí, že vzhled na učitelovu práci má, protože pracujeme s lidmi, kteří na nás nějak působí a pokud je to působení negativní, špatně se nám s nimi spolupracuje. Zde se odkazuje na osobní zkušenost s pedagogem na vysoké škole, který byl extrémně neupravený a ji to velmi rušilo. Co se ale týče jejího názoru přímo na tělesné modifikace, tam jde Kateřině hlavně o to, aby s daným člověkem souzněly a aby se všechny k sobě navzájem hodily. Nejvíce ji ruší, pokud jsou například tetování špatně provedená nebo je jich mnoho, ale jsou tak různorodá, že k sobě nepasují. V této souvislosti zmínila i dřívějšího kandidáta na prezidenta České republiky Vladimíra Franze, u kterého jí nevadilo, že by v takové funkci měl být někdo tak potetovaný, ale k němu jí to prostě nesedělo, dle jejich slov s ní ale asi nesouzněl. Stejně jako Kateřina, tak i Joseph (34) zastává názor, že vzhled učitelovu práci ovlivňuje, a to proto, že je nějak nazírán svým okolím, což má vliv (přímý nebo nepřímý) na jeho působení. Jana (43) nejdříve odpověděla, že vzhled na práci učitele vliv nemá, pouze ukazuje, jak je daný člověk kreativní. Když jsem se ale zeptala, zda vzhled nemůže ovlivnit to, jak pedagoga žáci, rodiče či kolegové vnímají a tím pak i jeho práci, odpověděla, že v tomto smyslu ano, a to jak pozitivně, tak negativně. Záleží prý na tom, v jakém prostředí pracuje. Podle Františka (53) vzhled učitele nemá vliv na jeho práci jako takovou, ale jelikož je vzorem pro žáky, měl by jít příkladem, měl by jim ukázat, jak se třeba později oblékat do zaměstnání, co je vhodné a co ne, a tak je to dle jeho názoru i s tělesnými modifikacemi. Učitel totiž žákům svým způsobem nastavuje určité normy a směr vývoje. O bytí vzorem pro žáky se v tomto smyslu vyjádřila i Veronika (38), která si myslí, že pokud jím učitel je, mohlo by to ovlivnit vnímání tělesných modifikací těmi žáky. Možná se ho budou snažit i napodobit, přiblížit se jeho stylu, ale Veronika není přesvědčená o tom, že by to, jak se prezentuje pedagog navenek, mělo jakýkoliv vliv na jeho práci. Vít (64) si není jist, jak vliv vzhledu na práci učitele uchopit, záleží podle něj asi i na tom, co daného člověka k pořízení modifikací vedlo, zda jde o osobitý styl nebo třeba formu úniku. Každopádně je podle Víta složité, jak se na to dívat, ale učitel by neměl být posuzován podle toho, jestli má tetování, dredy nebo něco jiného, ale podle toho, jak působí na děti, jak a jestli je dokáže naučit a něco jim předat.

Jana (57), Joseph (34) a Veronika (38) jsou v učiteli s tělesnými modifikacemi na jejich škole v pracovním i osobním kontaktu a tento kontakt není nijak ovlivněn vzhledem těchto

pedagogů. Stejně je na tom Zuzana (59), i když v jejím případě je pracovní kontakt se všemi učiteli na škole povinností, protože je ředitelkou. Také Michal (32) je s těmito kolegy v kontaktu (částečně možná proto, že působí na malé škole) a nemyslí si, že by na to měl jejich vzhled vliv. Pavel (32) je s učitelem s tělesnými modifikacemi pouze v pracovním kontaktu, ale není to ovlivněno vzhledem, ale osobností. Lucie (28) má potetované kolegyně v kabinetu, takže s nimi je v každodenním kontaktu pracovním, ale často spolu tráví i svůj volný čas, chodí na obědy, na kávu, oslavy a jiné akce. Vzhled těchto učitelek na vzájemný kontakt nemá žádný vliv, o jedné z nich se dokonce Lucie dozvěděla, že má tetování až po delší době, kdy si ona kolegyně vzala kratší sukni a tetování pod ní částečně vykukovalo. Stejně jako Lucie, i Martin (31) je s těmito pedagogy v kontaktu pracovním, ale i osobním. Některé má v kabinetu, s některými chodí do hospody, s některými si píše i mimo pracovní dobu. Dokonce, když se dozvěděl, že bude součástí výzkumu k této práci, byly zrovna na jejich škole třídní schůzky a po nich šel s kolegy do hospody a počítal, kolik z nich u stolu má nějaké modifikace a ukázalo se, že většina (konkrétně sedm z devíti). Vzhled tedy pro Martina na vzájemný kontakt nemá žádný vliv. Kateřina (43) je také s kolegou s tělesnými modifikacemi v kontaktu, pracovním i osobním, a vzhled v tom nehraje roli, ale uvádí příklad kolegyně, u které je to naopak. Kateřina říká, že „je velmi, velmi neupravená, zanedbaná a přiznám se, že ta její neupravenost způsobila, že se vídáme méně ve volném čase. Už je tam i určitý stud, mám pocit, že když spolu někam jdeme, tak na nás lidi koukají, co to s sebou tahám za bezdomovce, když to řeknu takhle emotivně. Tohle tu roli hraje“. Jana (43) je s pedagogy s modifikacemi v kontaktu pouze pracovním, ale je to způsobeno pouze tím, že má malé dítě, a tedy žádné osobní volno, které by s kolegy mohla trávit. Vzhled oněch kolegů na to nemá žádný vliv. Pro Františka (53) jsou dva učitelé, kteří mají tělesné modifikace, nejbližšími kolegy, které na škole má, ale jejich vzhled na to nemá žádný vliv. Je to způsobeno tím, že v Mímoni, kde se nachází škola, oba bydlí a stejně tak tam bydlel dříve i František, takže se společně vídali i po práci ve svém volnu. On jim ale nikdy svůj názor na tetování neřekl, protože se na něj neptali, zpočátku si ale myslel, že nejspíš měli moc času, což si tedy o tělocvikářích (což tito dva pedagogové jsou) myslí do dnes. Také Vít (64) je s těmito učiteli na jeho škole v pracovním i osobním kontaktu a jejich vzhled na to nemá vliv, ale přiznává, že dříve měl a na tyto učitele si musel zvyknout. Nemyslí si, že by to bylo úplně předsudky, ale člověk je vůči takovým jedincům podle Víta apriori ostražitější, říká si, jak asi budou fungovat s žáky. Dnes je to ale prý už jedno, jestli je někdo tetovaný, má dredy nebo je plešatý, cestu si svým způsobem musí najít ke každému.

Jelikož jsou učitelé lidé jako všichni ostatní, jsou i oni individualitami se svými osobními charakteristikami a zvláštnostmi, což může ve větší skupině (jakou učitelský sbor je) působit určité potíže. V běžném životě se člověk lidem, kteří mu nějakým způsobem nesedí, či mu dokonce vadí, vyhýbá, ale to v pracovním kolektivu ne vždy jde, zvlášť pokud jde o nějakou menší školu. To ale není problém na škole u Martina (31), který pracuje na opravdu veliké škole společně s asi osmdesáti pěti dalšími pedagogy, což dle jeho slov umožňuje se vyhnout těm, se kterými člověk nechce přijít do kontaktu. Sice doufá, že fungování učitelského sboru není nijak ovlivněno přítomností pedagogů s tělesnými modifikacemi, ale není si jist, zda je to na tak velké škole zjistitelné, což je způsobeno tím, že někteří učitelé spolu prostě nepřijdou do kontaktu. Zuzana (59) ano Vít (64) si nemyslí, že by vzhled učitelů s tělesnými modifikacemi jakkoliv ovlivňoval fungování pedagogického sboru jako celku a ani si nepamatují, že by to kdy bylo jinak. S tím souhlasí Joseph (34), ale dodává, že sice nic nenasvědčuje tomu, že by někde byl problém kvůli tomu, že onen učitel má nějakou modifikaci, ale lidem do hlavy nevidí. Také Michal (32) žádný vliv nevnímá a říká, že toto podle něj vůbec nehraje roli. Ani Jana (57) si nemyslí, že by fungování učitelského sboru na jejich škole nějak narušoval fakt, že do něj patří i učitelé s tělesnými modifikacemi. Sice jsou zde i pedagogové, kterým se to nelíbí, ale pouze vzhledově a nijak to jejich spolupráci s takovými učiteli neovlivňuje. Na jejich škole dokonce pracoval jako pedagog Štěpán Málek⁷⁴, zpěvák a frontman punkové kapely N. V. Ú. (dnes V. V. Ú), který má opravdu hodně tetování, piercingy a celkově velmi svérázný vzhled a nikdy ani s ním nikdo neměl žádný problém, naopak si jej Jana pamatuje jako velmi sympatického a fajn člověka. Podle Lucie (28) o tetování jedné kolegyně možná dost učitelů ani neví, jako to dlouho nevěděla ona, ale ani s druhou kolegyní, která je potetovaná opravdu hodně, nikdy nikdo neměl problém, ačkoliv o tom vědí i všichni z vedení, nikdy se o tom nikdo nezmínil. Kateřina (43) si myslí, že mnohem větší roli než nějaké modifikace hraje to, jak učitel zvládá svoji práci, jestli zapadne do klimatu školy a pravidel, která tam jsou nastavená. I když uvádí, že je možné, že konkrétně na jejich škole může hrát roli i to, že učitel s tělesnými modifikacemi je muž a zbytek sboru je téměř čistě ženský. Navíc si na něj udělali názor dřív, než zjistili, že tetování má, takže to již pravděpodobně nemělo vliv. Připouští ale, že pokud by měl ono tetování viditelné od začátku, mohlo by to v rámci prvního dojmu působit nějaké obavy, či zděšení, kdo to k nim na školu jde učit. Jana (43) měla podobný pocit na minulé škole, kde pracovala, ačkoliv tam nikdo, kdo by měl viditelné modifikace, nebyl, atmosféra školy na ni působila dojmem, že by to byl problém. Na současné škole to

74 Více informací zde: <https://www.pametnaroda.cz/cs/malek-stepan-1966>

ale nepůsobí žádné problémy a to, že má někdo nějakou tělesnou modifikaci, rozhodně není důvod pro bavení či nebavení se s danou osobou. Když ale kdysi hned po studiích učila na základní škole, měla Jana propíchnuté obočí a jazyk a ačkoliv ředitelka tehdy byla pokroková a přijala to velmi dobře, starší kolegyně na ni koukali s nelibostí. Stejnou zkušenost má i Pavel (32), který na základní škole, kde učil dříve, zažil nelibost nad novým viditelným tetováním učitele i od ředitelky. Podle něj to ovlivnění učitelského sboru hodně záleží na celkovém klimatu školy a pokud je škola nastavena netolerantně k tělesným modifikacím, mělo by to být řečeno již u přijímacího pohovoru. Ideálně by to měly školy mít v nějakém interním psaném kodexu, když už jednotný učitelský neexistuje, aby pak nemohl být pedagog vyhozen za to, že nějakou tělesnou modifikaci má, když mu to nebylo zakázáno a on s tím zákazem nebyl seznámen. Důležité pro fungování sboru je, aby vedení stálo za učitelem s tělesnými modifikacemi a pokud by se objevil problém s jeho vzhledem, aby jej vyřešilo a nedošlo k nějakému tlaku, který by mohl skončit odchodem takového učitele. Zároveň ale říká, že když se člověk rozhodne pro pořízení nějaké tělesné modifikace, měl by s tím počítat, že to může způsobit problémy a měl by být připraven nést následky. U Františka (53) na škole jsou v současné době jen učitelé s tělesnými modifikacemi, které lze dnes považovat již za běžné, takže to podle něj učitelský sbor nijak neovlivňuje, vzpomíná si ale, že kdysi na škole rok působil výtvarník, který měl dredy a možná i nějaké modifikace (přesně si nevybavuje, bylo to již velmi dávno) a na toho se všichni dívali divně. I když poté dodává, že zase vzhledem k tomu, že to byl umělec, bralo se to trochu jinak, než kdyby to byl například fyzikář či biolog. Škola, kde učí Veronika (38) se od ostatních trochu odlišuje, protože tam je potetovaná i paní ředitelka a ani u jejího zvolení do funkce s jejím vzhledem neměl nikdo problém, je tedy logické, že fungování učitelského sboru přítomnost pedagogů s tělesnými modifikacemi nijak nenarušuje. Dle Veroničinych slov je to u nich bráno jako součást outfitu daného učitele, někdo chodí oblečen elegantně, někdo sportovně a někdo má prostě tetování, je to naprosto běžná věc. Ačkoliv si vzpomíná, že jedna kolegyně, když nastoupila, zakrývala tetování na kotníku obvazem, protože se bála předsudků.

V otázce vlivu vzhledu pedagogů s tělesnými modifikacemi na jejich výkon povolání nebyli respondenti jednotní, ale spíše se přikláněli k tomu, že tento vliv neexistuje. Opak si myslí pouze tři respondenti, dvě ženy a jeden muž, přičemž obě ženy učí na středních školách. Většina mužů odpověděla, že vliv to nemá a nemělo by mít, ale vždy něco dodali, jako například, že by učitel měl jít vzorem nebo že si na ně žáci více dovolují. Dvě třetiny žen žádnou souvislost mezi vzhledem a výkonem učitelské profese nevnímají. V otázkách

vzájemného kontaktu s učiteli s tělesnými modifikacemi a jejich ovlivněním fungování učitelského sboru byli respondenti téměř jednotní. Pouze Vít (64) si musel zpočátku na tyto kolegy zvyknout, pro ostatní vzhled nehraje v osobním ani pracovním kontaktu žádnou roli. Fungování učitelského sboru není pedagogy s tělesnými modifikacemi narušeno na žádné ze škol, kde respondenti působí, pouze jeden muž a jedna žena měli negativní zkušenost z místa předchozího působiště. V obou případech se jednalo o školu základní.

3. 5. 1. 3 Názory na vzhled učitele s tělesnými modifikacemi

Každý člověk má na vše kolem sebe svůj osobní názor a bylo tedy logické se ve výzkumu, který se týká učitelů s tělesnými modifikacemi, zeptat respondentů nejen na předsudky vůči takovým lidem, respektive učitelům, ale také konkrétně na jejich vlastní názor na ně. Pro Josepha (34) je naprosto v pořádku, že takový člověk učí a ani Jana (57) s tím nemá žádný problém, dokonce odpověděla, že jí to vůbec nezajímá. Pavel (32) si myslí, že to, jestli učitel má nebo nemá nějaké tělesné modifikace, je nedůležité a nemá to na jeho práci žádný vliv. Pedagog je zaměřen na předávání vědomostí, hodnot, svých zkušeností žákům, na jejich pozitivní ovlivňování a toto tělesné modifikace podle Pavla nijak nemění. Také Zuzana (59)

na tom, že člověk s tělesnými modifikacemi pracuje jako učitel, nevidí nic zvláštního, je to podle ní věc toho člověka a je to naprosto v pořádku. Stejný názor má i Michal (32), který na tom neshledává nic špatného a podle něj to nijak nevypovídá o tom, zda je onen člověk špatným či dobrým pedagogem. Stejně tak Martin (31) s učitelem s tělesnými modifikacemi nemá žádný problém a nemyslí si, že by to mělo nějaký negativní dopad na výchovu dětí. Naopak si myslí, že učitel jako jedinec je osobnost a pokud je něčím zvláštní, což tělesné modifikace jsou, je to podle něj pro děti dobře. Také Veronika (38) říká, že učitel je člověk jako každý jiný a je tedy jeho věc, co si kam nechá namalovat nebo strčit. To, jak se učitel zdobí nebo obléká, na jeho pedagogické kvality nemá žádný vliv. Lucie (28) s takovými učiteli nejen nemá problém, ale dokonce obdivuje, že někdo se do tělesných modifikací odváží jít, ona sama na to odvalu nemá a prohlašuje o sobě, že je takový skrytý podpůrce. Lucie sdílí kabinet se dvěma kolegyněmi, které mají tetování, přičemž ta jedna má motivy z Harryho Pottera a žáci o ní prý proto říkají, že je boží a mají ji moc rádi. Kateřina (43) si myslí, že to záleží na typu školy, kde onen učitel působí a jaký učí předmět, ale ona sama se nesešla s nikým, u koho by

jí to vyloženě vadilo. Pro ni je důležité, aby modifikace souzněly s osobností, charakterem toho učitele. Ale dodává, že jí tělesné modifikace jdou spíše k učitelům na uměleckých školách než třeba k přednášejícím na právech či ekonomii, kde člověk podvědomě očekává pedagoga v obleku. K tomu Kateřina ale dodává, že i pod oblekem může učitel mít tetování, o kterém nikdo neví a ve svém soukromém životě třeba nosí tričko, džíny a je motorkář. Jana (43) vnímá tělesné modifikace jako běžnou součást života, takže nevidí důvod, proč by to u učitele mělo být jinak. S tím nesouhlasí František (53), kterému to přijde neobvyklé a do učitelské profese to podle něj spíše nepatří, než patří. Doba se, dle jeho slov bohužel, posouvá, a tak je již možné i toto ve školství vidět. I Vít (64) se na toto téma jako zástupce starší generace dívá konzervativněji, ale zároveň říká, že se to stává součástí běžného života, dokonce i jeho vlastní dcery již nějaké modifikace mají.

Protože každý člověk má jiné názory, jiné představy o světě, o tom, jak by měly věci správně fungovat, byla zde na místě otázka čistě subjektivního charakteru. Jedinec totiž nemusí mít žádné předsudky vůči tělesným modifikacím, a to ani u učitele, ale i tak může vnímat určitou hranici, přes kterou by ony modifikace neměly jít. Pro Janu (57) je v tomto ohledu důležité, aby modifikace nijak nezhoršovaly komunikaci mezi učitelem a žáky, což podle ní může způsobovat tetování v obličeji. Jako problematické by ho vnímala ale spíš na základní škole, u malých dětí, na střední škole už by to podle Jany asi problém nebyl. Jinak co se týče tetování, je jí v podstatě množství či jeho rozsah jedno. Zuzaně (59) naopak tetování v obličeji u učitele nijak nevádí a uvádí zde příklad bývalého prezidentského kandidáta Vladimíra Franze, u kterého jí to nevádílo, protože ten člověk vyznává nějaké hodnoty. Hranicí jsou pro Zuzanu piercingy, které nějakým způsobem svého majitele znetvořují a těžké modifikace jako jsou rohy, rozeklaný jazyk atd. S Janou ohledně ovlivnění mimiky tetováním v obličeji souhlasí i Lucie (28), která ještě dodává, že takové tetování ani nikdy nepochopila. Nedává jí smysl ozdoba, kterou člověk nevidí, dokud se nepodívá do zrcadla, pokud by se ona sama rozhodla pro tetování, dala by si ho někam, kde by jej viděla, aby nebylo jen pro její okolí. Na dotaz ohledně těžších modifikací, konkrétně implantovaných rohů, se smíchem odpověděla, že s tím by měla osobní problém, protože má již od dětství trauma z čertů. U takového člověka by podle Lucie mohl být na počátku problém s důvěrou, co se týče názorů a reakcí dětí, kolegů a rodičů, to si není jistá. Starší kolegové by to podle ní nemuseli zvládnout, malé děti by se asi bály, rodičům by to pravděpodobně také vadilo a ani u ředitele by to asi neprošlo. Tetování, nějaké piercingy či roztažené uši jsou tedy podle ní v pohodě, ale těžší modifikace jako rohy, hadí jazyk či „vyříznuté žábry ve tvářích“ jsou už do školy moc. Podle Michala (32) ani tak nezáleží

na množství modifikací, ale na jejich typu. Tetování nebo nějaké piercingy jsou již zcela běžné. Problém by pravděpodobně nastal u již zmíněných modifikací těžších jako jsou implantované rohy, hadí jazyk nebo dokonce Michal zmínil velké roztahovány v uších. Co se týče tetování v obličeji, tam si nemyslí, že by to měl být problém, ale je dle jeho názoru také důležité koukat na provedení a motiv, protože tetování může být uměleckým dílem, ale také to může být nevhledná „opilecká kérka“. Martin (31) si také myslí, že tetování a piercingy jsou v pohodě, ale mělo by to dle jeho slov být nějakým způsobem decentní, nejt do extrému. V rámci tetování je pro něj u učitele nevhodné tetování v obličeji a pokud by byl ve vedení školy, nepřál by si, aby takový pedagog na jeho škole působil. Také tetování, která jsou nějakým způsobem vulgární a ohrožovala by mravní vývoj dětí jsou podle Martina zcela nepřijatelná. Těžší modifikace jako jsou rohy či hadí jazyk jsou již také za hranicí přípustnosti. Podobně to vidí i Pavel (32), který sice nemá problém s tetováním, piercingem ani tunelem v uchu, ale rozhodně je proti tetování v obličeji a velkým piercingům, doslova uvádí kruh v nose sahající až na rty. Také zmiňuje, že si není jistý, jestli by se u učitele, který by byl od hlavy až k patě celý potetovaný, dokázal soustředit na to, co vlastně říká. Obecně by tedy podle Pavla nemělo to, jak člověk vypadá a působí přehlušit to, co chce předávat. Také si myslí, že ve školství stále platí, že šaty dělají člověka a ty předsudky ve společnosti stále jsou, takže se může stát, že učitel s tělesnými modifikacemi se při jednání s rodiči ani nedostane k tomu, aby obhájil svůj pedagogický cíl. Je tedy dobré mít modifikace takové, které jdou skryt, aby se tomuto zamezilo. Poznamenal ale také, že je otázka, zda je možné soudit lidi na základě vzhledu, protože pokud bychom někoho soudili podle toho, že je celý potetovaný, tak jaký je rozdíl oproti soudům kvůli barvě pleti. Ohledně možnosti zakrytí modifikací se vyjádřil také Vít (64), který uvedl, že někde je to i vyžadováno jako součást dress codu, zejména v komerční sféře, tržních firmách, ale zrovna v učitelství se prý doba mění a lidé by tu změnu paradigmat a celkově společnosti měli vnímat. Vít v podstatě nemá problém s žádnou modifikací u pedagogů, ale tvrdí, že čím těžší a výraznější modifikace, tím silnější musí být osobnost, aby svému okolí dal najevo, že je tím odborníkem. Na druhou stranu uvedl také již zmíněného Vladimíra Franze, u kterého mu už to přišlo moc. Vít také jako jediný respondent zmínil permanentní makeup, který je také tetováním, a tedy tělesnou modifikací, a přes to je společností přijímán jako něco zcela normálního. Kateřina (43) říká, že pro ni je hlavně důležité, aby všechny modifikace dohromady ladily, že jí ~~by~~ nejvíce vadí, když má člověk větší množství nesourodých tetování, například růži, japonské znaky, data narození dětí atd., připadá jí to přeplácené. Uvádí příklad ze školení, na kterém bylo řečeno, že žena by neměla mít víc jak pět ozdob, přičemž bylo myšleno náramky, řetízky, dokonce i brýle atd., ale podle Kateřiny to lze vztáhnout i na modifikace.

Zároveň ale také prohlásila, že pokud je člověk odborníkem, je kompetentní a v týmu se o něj může opřít, je v podstatě jeho věc, jak se ozdobí. Jana (43) o sobě říká, že je otevřený člověk a „problém by asi neměla s ničím, je to podle ní jen o zvyku. Třeba na kolegu s celopotetovaným obličejem jako má Vladimír Franz by si prý musela asi zvyknout, ale byla by to jen chvíle. Pro Janu by dokonce nebyly problémem ani velké roztahováky v uších nebo implantované rohy, sice by to na počátku pravděpodobně byl šok, ale ona podle takových věcí lidi neposuzuje, takže pokud by se jí s tím člověkem dobře pracovalo, bylo by vše v pořádku. Přiznává ale, že pro některé rodiče nebo kolegy by to potíž být mohla, ale nejspíš ne u ní na škole, protože učí na škole umělecké, kde jsou studenti, kteří mají vlastní barvu vlasů, nemají piercing ani žádné tetování, v menšině. Toto potvrdil i Martin (31), který dříve jezdil hromadnou dopravou se studenty střední umělecké školy a ti byli dle jeho slov na první pohled rozeznatelní od studentů běžných středních škol. K jisté odlišnosti ve vnímání učitelů na uměleckých oborech se během rozhovoru vyjádřil i František (53), ale zároveň mu přijde divné, že kreativní lidé, kteří se stále vyvíjejí, někam se posouvají, se rozhodnou dát si něco neměnného na vlastní tělo, kde na to budou koukat do konce života. Na něj to působí jako by se ten umělec rozhodl ukončit vlastní vývoj a je to podle něj zvláštní. Ale také poznamenal, že on celkově se do člověka, který se rozhodne pořídit si nějaké tělesné modifikace, nedokáže vcítit, protože on žije jinak, pro jiné věci. Stejně jako Jana to vidí i Veronika (38), která neposuzuje lidi podle toho, jak vypadají a co mají na sobě, ale podle toho, jak působí, vystupuje a chová se k druhým lidem. Učitel by podle ní měl být sice pro žáky vzorem, ale ne až tak zevnějškem jako svými hodnotami, postoji a přístupem k lidem a životu obecně. Rozhodně si tedy nemyslí, že by člověk, který by byl potetovaný od hlavy až k patě neměl jako učitel překročit práh základní školy. Dokonce pro ni nejsou u pedagoga problém ani těžké modifikace. Doslova k tomu říká: „Určitě nemám problém s tím, aby moje děti, když to vezmu takhle subjektivně, ~~nemám problém s tím, aby moje děti~~ učila ješterka, pokud to bude kvalitní pedagog, co se týče předávání hodnot a toho, co od pedagoga očekávám. Jaký bude mít pohlaví, dneska jich je asi taky třicet šest že jo, nebo jestli to bude prostě člověk, kterej sportuje, člověk, kterej má zelený vlasy, pro mě tyhle věci nejsou úplně na prvním místě, co bych odsuzovala nebo naopak preferovala nějaký zjev v tom.“ František (53) příliš nechápe smysl pořizování si jakýchkoliv modifikací a pokud jsou viditelné, jsou podle něj u pedagoga nevhodné. Je to ale problematická otázka a podle Františka jsou tedy modifikace u učitele dvojsečné. Mohou totiž na první pohled způsobit špatný první dojem, ale s žáky se pracuje dlouhodobě, takže ti naopak mohou díky tomuto učiteli poznat, že i člověk s tělesnými modifikacemi může mít charakter naprosto v pořádku a tím předejít budoucím předsudkům vůči takovým jedincům. Podle

Josepha (34) je to spíše otázka osobního vkusu než předsudků, například jemu se nelíbí potetované obličej, vytetované nápisy, různé postavičky, stejně jako pokud je někdo celý potetovaný, je to pro něj již vizuálně moc. Ale podle něj by mělo být stanoveno, že pokud tělesné modifikace povolíme, tak plošně a neměl by pak být rozdíl mezi motýlkem na části těla téměř neviděné a nějakým extrémem. Ačkoliv k tomu dodává, že jednak nesmí být daná modifikace společensky škodlivá (například hákové kříže) a také by učitel neměl své žáky a lidi kolem sebe děsit, což uvedl v reakci na mou otázku ohledně implantovaných rohů či rozeklaného jazyka u pedagoga. K této tématice uvedl příklad tetování, které viděl a které to podle něj dobře vystihuje, ačkoliv, jak sám řekl, nemá rád nápisy. Šlo o tetování jedné slečny na paži, které říká „je to jen kůže“.

Změna názoru je běžnou součástí života, může být postupná nebo náhlá, vlivem nějakého extrémního zážitku či neklamného důkazu o mylnosti názoru původního. A jelikož ve společnosti ještě stále předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi jsou, jak i potvrdily odpovědi respondentů, bylo třeba zjistit, zda se u některého dotazovaného nevyskytovaly a po seznámení se s nějakým takovým učitelem zmizely, bylo to naopak anebo to nemělo žádný vliv. Podle Jany (57) na její názor nemělo vliv setkání s jedním učitelem s tělesnými modifikacemi, ale celkově její vývoj jako člověka a také vývoj názorů společnosti na takové zdobení těla. Člověk se dle jejích slov stává v průběhu života tolerantnějším a tyto věci nejsou důležité. Zuzaně (59) se tělesné modifikace sice osobně nelíbí, podle ní nikoho nezkrášlují, ale nemyslí si, že by byly překážkou pro výkon učitelského povolání a tento názor zastávala vždy, její zkušenost s takovým učitelem nic nezměnila. Ani názor Lucie (28) se osobní zkušeností nezměnil, již během studií na střední i vysoké škole měla spolužáky s tetováními, piercingy, tunely a nikdy s tím neměla žádný problém. Rovněž Michalovo (32) smýšlení se nijak nezměnilo, nikdy si o tom nemyslel nic špatného. Ve stejném duchu se vyjádřil i Martin (31), který se vždy snažil být otevřený a bez předsudků a jeho názor se nejen nezměnil, ale ještě se v něm utvrdil, že i lidé s tělesnými modifikacemi mohou být dobrými učiteli. Veronika (38) říká, že má zkušenost jen s učitelem s nějakým tetováním nebo piercingem, s ničím extrémním, ale byla by mnohem radši, pokud by její děti učil někdo s těžkými tělesnými modifikacemi než někdo, kdo by neměl pochopení, děti by trápil jejich špatnými výsledky a neměl s nimi dobrý vztah. Takový učitel, i když bez modifikací, by pro ni byl mnohem horší než pedagog „jako obrázek“, který by dítě dokázal motivovat a podporovat. Takový názor měla Veronika vždy. Také Pavlův (32) neprošel změnou, i když také zmiňuje, že se setkal pouze s tetováním, piercingy nebo tunely, což už mu přijde normální. Jana (43) dokonce do budoucna o tetování

uvažuje. Na chvíli ji napadlo, zda to není trochu pod vlivem množství kolegů s tělesnými modifikacemi, ale nakonec usoudila, že pravděpodobně ne. Ale škola, na které momentálně působí, jí svým způsobem pomohla se k tetování rozhodnout, protože jí odpadly starosti s již výše zmíněnými předsudky vůči takovým ozdobám u učitelů. Na běžné škole by asi byla jedna z mála, ale na této je naopak jednou z posledních, která žádnou nemá. Kateřina (43) si myslí, že její názor se také spíše nezměnil. Ani u Františka (53) nedošlo k nějakým výrazným změnám, tělesné modifikace vnímá spíše jako záležitost nějaké životní etapy, ze které se lidé ale zase vyvinou dál. Možná je to ale pouze lidmi v jeho okolí, kteří jsou na jisté intelektuální úrovni a tuto část života opouštějí a modifikací se zbavují. Připouští ale také, že jsou lidé, kteří si pořizují stále více tetování, piercingů atd a je to u nich výrazem dlouhodobého přesvědčení. Joseph (34) lidi nerozděluje podle toho, jak vypadají, co mají na sobě, podle vzdělání a nemyslí si, že by tělesné modifikace jakkoliv měnily to, jaký člověk je. Takže pokud je člověk šmejd, jak se explicitně Joseph vyjádřil, je takový, ať má tetování, piercing atd nebo nemá. A vzhledem k tomu, že se celý život pohybuje mezi lidmi, kteří nějaké modifikace mají, nikdy si o nich nic špatného nemyslel a jeho názor se nezměnil. Jediný Vít (64) přiznal, že jeho názor se po setkání s učiteli s tělesnými modifikacemi změnil, a to docela zásadně. Měl tendenci myslet si, že jsou až moc „v pohodě“, nezodpovědní, nevěděl, jak si představit jejich práci s žáky. Ale mile jej překvapilo, jak zodpovědní, kompetentní, schopní pedagogové to jsou a jak také v rozhovoru zmínil, během posledních let, kdy se řešil nejdříve covid a teď válka na Ukrajině, tito učitelé ukázali, jaké skvělé mají sociální dovednosti, jak dokážou spolehlivě vést a podporovat.

Většinu respondentů přijde naprosto normální a zcela v pořádku, že učitel má nějaké tělesné modifikace. Pouze oba starší mužští respondenti, František a Vít, se vyjádřili ve smyslu, že jsou konzervativnější, k učitelům se jim to nehodí, avšak oba si uvědomují, že doba se mění a stává se to běžnou praxí. Vliv typu školy ani velikosti města zde není patrný. Vít (64) je zároveň jediným dotazovaným, jehož názor se na pedagogy s modifikacemi změnil po setkání s nimi, dříve je bral jako nezodpovědné, lehkovážné s příliš pohodovým přístupem, ale dnes již ví, že jsou to učitelé kompetentní, zodpovědní a schopní, se skvělými sociálními dovednostmi. Lehkou změnu zaznamenal také Martin (31), který se ve svém pozitivním náhledu na takové pedagogy po setkání s nimi ještě utvrdil. Rozdílné názory přišly s otázkou na množství modifikací, které už je pro učitele příliš. Polovina žen nemá problém s jakýmkoliv množstvím a typem modifikace, přičemž jde o všechny ženy středního věku. Většina respondentů nemá problém s tetováním ani piercingem, s těžkými modifikacemi ale ano. Zvláštní kategorií jsou

dotazování, kterým navíc vadí i tetování v obličeji, jde o dvě ženy a dva muže, přičemž zde není patrný vliv věku, typu školy ani velikosti města, kde se škola nachází.

3. 5. 1. 4 Zkušenosti s učitelem s tělesnými modifikacemi

Vzhledem k výběru respondentů, kdy jedním z kritérií bylo, že na jejich škole učí někdo s tělesnými modifikacemi, první otázka spadající do této výzkumné oblasti byla čistě formální a odpověď na ni byla tedy ve všech případech kladná. Rozdíl je pouze v množství pedagogů s modifikacemi působících na konkrétních školách.

Na škole u Jany (57) nikdy neproběhl žádný incident kvůli vzhledu jakéhokoliv učitele s tělesnými modifikacemi a jak už jsem zmínila výše, působil u nich i Štěpán Málek, frontman a zpěvák punkové kapely, a ani s ním nikdy nikdo problém neměl. Dokonce ani rodiče, kteří si stěžují na různé věci, ale na vzhled učitele nikdy. Nakonec Jana poznamenala, že jak nad otázkou přemýšlela, tak byla sama svou odpovědí překvapená. Také Zuzana (59), Jana (43) ani Lucie (28) si nejsou vědomy, že by u nich kvůli vzhledu pedagoga s modifikacemi někdy proběhl nějaký incident. U Michala (32) na škole nejen že žádný konflikt kvůli vzhledu takového učitele neproběhl, ale dokonce byl tento pedagog zvolen jako nejoblíbenější, a to jak u žáků, tak i u rodičů a kolegů. Kateřina (43) si také nevybavuje nějaký incident, kdy by hrál roli vzhled tohoto učitele. Pokud se u nich na škole objeví nějaké stížnosti od rodičů, je jejich důvodem kvalita výuky. Dovede si ale představit situaci, kdy by rodič nebyl spokojen se známkami dítěte či přístupem pedagoga, připadalo by mu, že není spravedlivý nebo že nenaučí a v tu chvíli by prohlásil něco jako „to se dalo taky čekat, vždyť je tetovaný“. Důvod si ale lidé podle Kateřiny vždy najdou, uvádí k tomu příklad své kamarádky, která hned po škole nastoupila na vesnické škole a ještě než vůbec začala učit, už po vesnici kolovaly řeči, jak někdo tak mladý může naučit a vědět, jak se chovat k dětem, když ani sama žádné nemá. Martin (31) na současné škole učí pouze rok a také si je vědom, že ne vše, co řeší vedení, se k němu donese, ale není si vědom toho, že by se řešil nějaký problém ohledně tělesných modifikací. Na předchozí škole ale on sám dostal „kázání“ od ředitele kvůli obarvení svých vlasů. Rozdíl tvoří podle něj i fakt, že předchozí škola byla malá vesnická s vyšším věkovým průměrem učitelů, kdežto současná škola je progresivní a má mladé vedení a hodně mladých kolegů (i když samozřejmě i nějaké v důchodovém věku). Hodně podobnou zkušenost má i Joseph (34),

který sice na současné škole o žádném incidentu neví, ale na předchozí škole měl sám problémy kvůli svému vzhledu, a to konkrétně kvůli dlouhým vlasům a vousům. Dokonce někdo z rodičů řekl, že jejich dítě nebude učit „nějaký vlasatý, vousatý Tarzan“. Podle Josepha je ale naprosto absurdní soudit učitele, respektive člověka, podle toho, jak vypadá, jestli má nějaké tělesné modifikace a teď už je na názory typu „takový člověk by neměl učit“ natolik rozčilený, že by pravděpodobně odpověděl, že kdo má v hlavě prázdno (cenzura sprostého slova), tak by také učit neměl. A dodává, že za celou svou učitelskou praxi nenarazil na tolik problémů v tomto stylu jako během svých vysokoškolských studií. František (53) žádný konflikt také nezaznamenal, ale podle něj by možná mohl vzniknout na základě toho, že tělesné modifikace budí na první dojem nedůvěru a jak rodiče učitele neznají a mají pouze omezené množství informací, mohlo by to způsobit mylný výklad nějaké situace. Veronika (38) absenci nějakých problémů kvůli vzhledu těchto učitelů přisuzuje faktu, že i rodiče často mají nějaké modifikace, dokonce i žáci na druhém stupni už sem tam něco mají, barví si vlasy a celkově hledají tu svou individualitu. Že by si ale někdy nějaký rodič stěžoval, že takový vzor si dítě přineslo ze školy, se u nich nestalo. U Pavla (32) na škole je momentálně největší problém s kolegyní, která to přehání s botoxem a prakticky se jí z obličeje ztratila mimika, navíc své fotografie umísťuje na sociální síť a vznikají z toho nelichotivé zprávy. Na škole, kde působí Vít (64) sice nejsou konflikty kvůli vzhledu učitelů s tělesnými modifikacemi, ale mnohem více se řeší to, jak vypadají žáci, aby nenosili oblečení s nevhodnými obrázky či výrazy, aby děti na prvním stupni neměly „kohouta“ a podobně.

Jana (57) si nevybavuje nějakou konkrétní situaci, kdy by vzhled učitele s tělesnými modifikacemi měl pozitivní vliv, ale myslí si, že je možné, že díky tomu k němu mají žáci všeobecně blíž. Možná se s tím pedagogem někteří i ztotožní, jelikož jde o školu s uměleckým oborem a tam už i někteří žáci tetují. Celkově má pocit, že děti vzhled řeší jen mezi sebou, ale co se týká učitelů, tam je jim to jedno a zajímá je spíš to, jak který učí a jaké dává známky. I Zuzana (59) říká, že vzhled se u nich nijak neřeší. Děti sice zajímá, co má paní učitelka vytetovaného, ale nikdy si na to nikdo nestěžoval. Možná je to podle ní tím, že jsou jen vesnická malotřídka. Lucie (28) mi sdělila, že děti ten neobvyklý vzhled kolegyně obdivují a díky tomu, že má paní učitelka vytetované motivy z Harryho Pottera a Hry o trůny, tak jí žáci i kupují na konci roku nebo k Vánocům dárky s touto tematikou. Podporuje to podle ní dobrý vztah mezi pedagogem a žáky. Podobně to vidí i Martin (31), který si myslí, že takový učitel může přijít dětem bližší, jde podle něj hlavně o jeho charisma, o to, jak na žáky působí. Například z jeho kolegy s modifikacemi jsou děti nadšené, vždy s ním konzultují nová tetování a díky

tomu, že jde o základní školu a děti si jako nezletilé bez souhlasu rodiče nemohou nechat žádné udělat, odpadáva tento možný problém. Michal (32) je třídním učitelem v šesté třídě, který letos má poprvé učitele s tělesnými modifikacemi, ale nevšiml si, že by to na děti mělo nějaký vliv nebo by se o to extra zajímaly. Je ale možné, že je to tou třídou, protože jedna z žaček dostala na Vánoce tetovací strojek a prý budou mít v deváté třídě místo třídních triček třídní „kérky“, jak Michal říká: „v Břeclavi je všechno možné“. Podle Kateřiny (43) může být takový učitel dětem bližší, mohou ho díky tomu také třeba obdivovat, k čemuž uvádí příklad z vlastního studia na střední škole. Tehdy jejich třídu učil jako rodilý mluvčí jeden Portugalec, ve škole vždy upravený, vkusně oblečený a na maturitním večírku se dozvěděli, že hraje v rockové kapele a má tetování. To zjištění jim na něj změnilo názor a ve zbývajících hodinách jej jen obdivovali a zbožňovali. Žáky primárně ale podle Kateřiny zajímá, jestli je v pořádku výuka a pokud tomu tak je, je pak učitelovo částečné zpřístupnění svého druhého života v rámci volného času obohacením jejich vzájemného vztahu. Dodává ale, že je nutné, aby tento nezasahoval do kvality výuky. Stejně jako Kateřina, tak i Pavel (32) uvedl, že takový učitel je dětem bližší, protože se tím vlastně stírají věkové hranice, tetování (i další modifikace) jsou na dlouhou dobu, s těmi lidmi zestárnou, a tak není rozdíl, jestli je má někdo v patnácti nebo padesáti. Jana (43) si nevybavuje žádný konkrétní pozitivní moment, ale jejich škola funguje na partnerských vztazích mezi učiteli a žáky a podpoře kreativity, jelikož se tam učí i umělecké obory. Někteří bývalí, ale i současní, studenti se dokonce navrhováním a realizací tetování žijí, takže si prý dokáže představit, že ~~to~~ vzhled učitelů s tělesnými modifikacemi podporuje vzájemnou komunikaci a přátelskou atmosféru ve vztazích se studenty. Také jim to ukazuje možnou profesní cestu do budoucna, protože klasickým výtvarnictvím se užívá málo lidí. U Františka (53) na škole mají tělesné modifikace pouze dva tělocvikáři po šedesátce a podle něj je možné, že díky tomu nepůsobí na žáky jako „čekači na důchod“, ale že jdou s dobou a nejdou zapšklí. Obecně je možné, že na některé žáky mohou takoví pedagogové působit sympatičtěji a tím se jim s nimi může lépe komunikovat. S tím souhlasí Veronika (38), která doslova říká, že „to dítě vidí, že ten učitel je úplně normální člověk, co si tu kěrku taky nechá udělat, že to není žádný suchar, zapšklej, to dítě k němu pak může mít pozitivnější vztah. Nebo větší důvěru, nebo i zkrátka bližší vztah.“ Podle ní by dokonce u dětí na druhém stupni měl větší šanci „zabodovat“ učitel s rohy a dalšími modifikacemi než učebnicová „úča“, protože by jim ukázal, že se nemusí stydět být jiní, že se nemusí nechat svazovat konvencemi, mohou si sebe sama dotvořit, K takovému učiteli by mohli i mít blíž díky hledání sebe sama v tomto období, hledali by u něj větší porozumění. Také to samozřejmě záleží na charakteru pedagoga, na jeho empatii, přístupu, ale vzhledově by to takto mohlo podle Veroniky působit.

S tím souhlasí Joseph (34), i podle něj má učitel s tělesnými modifikacemi určitou predispozici k větší důvěře, zároveň tím, že je brán žáky jinak, tak k nim i může jinak přistupovat. Může si dovolit místo poznámky jen dítěti říct, ať nedělá hlouposti (cenzura výrazu) a bude to mít ještě větší efekt. Nemyslí si ale, že by to mělo nějak snižovat respekt žáků, to podle něj dělá mnohem víc to, když učitel káže vodu a pije víno. Vít (64) k tomu jen dodal, že podle něj prostě na vzhledu nezáleží a je to mnohem víc o člověčenství, protože člověk může být potetovaný, dreadatý, blondatý nebo zrzatý, ale to nijak nevypovídá o tom, jaký je.

Na žádné škole, na které respondenti učí, nikdy neproběhl žádný incident kvůli vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi a polovina respondentů odpověděla, že u nich na škole se vzhled vůbec neřeší, přičemž pět z nich byly ženy. Na předchozí škole měla problémy kvůli vzhledu třetina mužů (šlo pouze o vlasy a vousy) a jsou si tedy jisti, že tělesné modifikace by byly problémem. U Michala (32) byl dokonce učitel s modifikacemi zvolen jako nejoblíbenější pedagog, a to jak u žáků, tak i u rodičů a kolegů. Ani žádnou konkrétní situaci s pozitivním vzhledem takového učitele si nikdo z respondentů nevybavil, ale dvě třetiny mužů i žen si myslí, že takový pedagog má se žáky bližší vztah, mají k němu větší důvěru a možná ho i obdivují. Na odpovědi v této výzkumné oblasti neměl vliv věk dotazovaných, typ školy ani místo, kde se škola nachází.

3. 5. 2 Diskuse

Odpovědi na otázku týkající se existence předsudků ve společnosti vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí, mě překvapily, ale velmi mile. Většina respondentů si myslí, že tyto předsudky sice ještě existují, ale jsou na ústupu nebo dokonce že už je jejich doba pryč. K tomu se vyjadřuje i Peter z knihy *Stories of the sleeves*: „Na univerzitní půdě jsem se s problémy většinou nesetkal. Svou vizáží jsem zaujal ještě předtím, než jsem vůbec začal mluvit, a to nejen před vědeckým publikem během svých prezentací, ale i před vysokoškolskými studenty, které jsem pár let učil.“⁷⁵ Pouhé dvě respondentky, Jana a Kateřina, si myslí, že předsudky ještě stále hrají významnou roli a podpořil to svým způsobem i František. Co mě ale nepřekvapilo, je fakt, že většina respondentů

75 STANOVSKÝ, Jan. *Stories of the sleeves*. Ostrava: Jan Stanovský, 2017. s. 189.

odpověděla, že se nejčastěji vyskytují u starší generace, což byl i můj předpoklad na základě vlastních zkušeností. Jana, Joseph, Michal a Pavel také uvedli, že záleží i na jiných faktorech než jen na věku, vliv má podle nich také typ školy, velikost města, ve kterém škola se škola nachází či množství a druh tělesných modifikací, které daný učitel má. Kateřina uvedla typický příklad předsudků ve školství, a to výrok její kolegyně z vedení na účet učitele s tělesnými modifikacemi, že kdyby věděla, že je tetovaný, nikdy by jej nepřijala. Předpokládala jsem, že tento názor uslyším od respondentů víckrát. Musím ale uznat, že i mé zkušenosti v posledních dvou letech, kdy jsem chodila na praxe na základní školu i na gymnázium, jsou vesměs pozitivní. Učitelé, se kterými jsem přišla do kontaktu, byli milí a nikdo z nich neměl k mému vzhledu žádné výhrady, i když samozřejmě při procházení školou jsem zachytila pár nehezkých pohledů, možná to bylo ale spíš překvapení.

V první části druhé výzkumné oblasti mě odpovědi respondentů zase tolik nepřekvapily. Většina z nich si sice myslí, že vzhled učitele s tělesnými modifikacemi nijak neovlivňuje výkon jeho profese, ale zazněly i očekávané odpovědi. A to například od Františka (53), podle kterého má být pedagog pro žáky vzorem, má jim ukázat třeba jak se později oblékat do zaměstnání, co je vhodné a co ne, a tak je to dle jeho názoru i s tělesnými modifikacemi. Učitel totiž žákům svým způsobem nastavuje určité normy a směr vývoje a z Františkových odpovědí je evidentní, že tělesným modifikacím nefandí, a to nejen u učitelů, ale celkově. Milým překvapením ale bylo, že od druhého mužského respondenta ze starší generace zaznělo, že učitel by neměl být posuzován podle vzhledu, ale podle toho, jestli dokáže naučit a něco těm dětem předat. Jako velmi pozitivní vnímám fakt, že na žádné škole, kde dotazovaní učí, není nijak narušeno fungování učitelského sboru přítomností pedagoga s tělesnými modifikacemi a tito učitelé jsou přijímáni jako všichni ostatní. Toto je navíc podpořeno zjištěním, že ani ve volném čase, kdy si může člověk vybírat, s kým ho stráví, se běžní učitelé s těmi modifikovanými vídají. Pouze Vít (64) si musel na tyto kolegy zpočátku zvyknout, ale to je naprosto pochopitelné a podle mého názoru je skvělé, že i ve svém vyšším věku je schopen takové otevřenosti a přístupnosti novým věcem. Na druhou stranu se potvrdilo, že situace není všude stejná a na některých školách ještě k rozbrojům kvůli vzhledu učitelů dochází.

Výsledky šetření ve třetí výzkumné oblasti mě ohromně potěšily, ale některé opět nepřekvapily. Mám radost, že naprostě většině respondentů přijde zcela v pořádku, aby člověk s tělesnými modifikacemi učil a nevidí v tom žádný problém, naopak žádným překvapením nebyly odpovědi dvou nejstarších mužských respondentů, kteří jsou v tomto konzervativnější a viditelné modifikace u pedagoga považují za nepatřičné. Ale zároveň oceňuji, že jsou schopni

vidět a přiznat si, že svět se mění a hranice tolerance se posouvají. Podle předchozí odpovědi bylo jasné, že František (53) považuje veškeré modifikace u učitele za nevhodné, překvapil ale Vít (64), pro kterého sice už je vzhled Vladimíra Franze příliš, ale ve své podstatě nevidí žádnou hranici toho, co by si pedagog mohl a nemohl pořídít, pouze říká, že čím těžší modifikace, tím silnější musí mít učitel osobnost. Jako obrovské pozitivum vnímám fakt, že většině respondentů přijdou tetování a piercingy u učitelů naprosto v pořádku a vnímají to jako běžnou součást dnešní doby. Má zkušenost z dřívějších vysokoškolských studií byla totiž bohužel diametrálně odlišná, a to bylo vlastně hlavním důvodem, proč tato diplomová práce vůbec vznikla. Od této události ale uplynulo již deset let a posun, ke kterému v této oblasti došlo, je dle mého názoru skvělý. Podle očekávání bylo označeno jako nevhodné tetování v obličejí a také těžké modifikace, což je podle mě způsobeno tím, že tyto věci nejsou tak běžně k vidění, takže lidé nemají osobní zkušenosti s majiteli takových úprav. A proto v nich, ačkoliv třeba nevědomě, pracují výše zmíněné zažitě předsudky. Jak je ale vidět z odpovědi Víta (64), změna je možná, a to i ve vyšším věku, a tak bych výskyt ani takovýchto tělesných modifikací u učitelů do budoucna nevyklučovala. To potvrzuje i vzpomínka Petera z knihy *Stories of sleeves*, který si vybavuje, jak „během jedné neplánované alkoholové seance v pracovně jednoho nejmenovaného profesora přišel o tři dredy. Byl to zarytý odpůrce všeho odlišného, ale i jeho jsem snad přesvědčil, že obsah je více než nějaká forma.“⁷⁶

V poslední výzkumné oblasti bylo překvapením, že na žádné škole nedošlo kvůli vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi k nějakému incidentu a dokonce si ani nikdo z respondentů nepamatoval, že by se to stalo od začátku jeho učitelské kariéry. Jediné problémy zaznamenali dva muži kvůli vlasům a vousům, což tedy považují za naprosto absurdní a v dnešní době nepochopitelné. Tito dva respondenti (plus ještě jedna žena) si dokázali představit, že by na jejich předcházejících školách k nějakému konfliktu mohlo dojít, ale neučil na nich nikdo s tělesnými modifikacemi, tak jsou to pouze domněnky. S jejich názorem ale souhlasím, na takových školách by pravděpodobně tělesné modifikace u učitele nebyly vítány a nejspíš by tam takový pedagog ani nebyl přijat. Ani pozitivní situaci si nikdo z dotazovaných nevybavil, ale zde už byly odpovědi potěšující, protože mnoho z respondentů si myslí, že k takovým učitelům mají žáci blíže, mají k nim větší důvěru a je možné, že jim to usnadňuje vzájemnou komunikaci. Na jedné škole byl dokonce nejpotetovanější pedagog zvolen nejoblíbenějším učitelem, a to jak žáky, tak i rodiči a učiteli, což jsem neočekávala, ale je

76 STANOVSKÝ, Jan. *Stories of the sleeves*. Ostrava: Jan Stanovský, 2017. s. 189–191.

to pro mě známkou toho, že v této problematice dochází k opravdu velkým změnám směrem k toleranci a oproštění se od posuzování lidí na základě vzhledu obecně. Také jako pozitivní vnímám fakt, že většina respondentů uvedla (ať v odpovědích na tyto otázky nebo v průběhu celého rozhovoru), že u nich na škole se vzhled naprosto neřeší a není to podle nich ani relevantní faktor hodnocení pedagoga.

3. 5. 3 Případové studie

3. 5. 3. 1 Aneta

Anetě je 32 let a učí na základní škole v Praze – Východ, Úvalech. Učitelkou chtěla být už od dětství, ale vzorem jí nebyl nikdo z rodiny. Ovlivnila ji učitelka českého jazyka na základní škole, která ji dle Anetinych slov zformovala a díky ní si řekla, že toto povolání by chtěla dělat. A protože vždy měla blízko k humanitním oborům a českému jazyku, skutečně je vystudovala a teď učí. O tělesné modifikace se začala zajímat až v pubertě, ovšem od touhy a nápadu k realizaci pak uběhlo jen pár týdnů. První modifikaci si pořídila v šestnácti a byl to piercing nosu podle zpěvačky, kterou tehdy poslouchala, a stále jej má. Po něm přišlo ještě mnoho dalších modifikací, ale poslední dva až tři roky si žádnou novou nepořídila. Sama si ale není jistá, jestli už je tohle finální počet, podoba anebo jestli ještě někdy přijdou nějaké další. A ačkoliv nikdy nelitovala, že s tetováním a piercingy začala, zpětně si říká, že některé si mohla lépe rozmyslet.

V běžném životě se často setkává s projevy předsudků, ale mnohdy to prý bývá i jen úžas, protože růžové vlasy jsou prostě neobvyklé, na první pohled výrazně odlišné od normálu a také viditelné celoročně, za jakéhokoliv počasí. Takže slýchá jak názory, že je určitě feťačka, tak že jsou ty vlasy krásné. A co ji překvapuje je fakt, že většina pozitivních komentářů přichází od lidí, od kterých by to čekala nejméně, třeba od důchodkyň. V učitelské praxi se jí dostává výhradně pozitivních ohlasů, děti jí obdivují, jsou hodně ovlivněné, dokonce chodí do školy také s různými barevnými proužky ve vlasech. I styl oblékání po Anetě napodobují. Ale nikdo z kolegů ani rodičů s tím nikdy neměl problém, naopak se jí doneslo, že rodiče jsou rádi, že jejich děti učí. Vnímají ji jako někoho, kdo se nebojí vybočit z řady, jít jinudy a přistupovat tak i k pedagogice. Jedinou stížnost zaznamenala na předchozí základní škole v Kolíně, kde maminka přišla s tím, jak má dceři vysvětlit, že nemůže mít růžové vlasy jako paní učitelka.

V jejím případě si Aneta myslí, že výrazná barva vlasů zcela zastínila, že má i piercing v nose, v uších a spoustu tetování, protože je to to, co na první pohled člověka upoutá a je to vidět za všech okolností, na rozdíl třeba od tetování, která lze zakrýt oblečením.

I přes to, že má s žáky velmi dobré vztahy a čím jsou starší, tím víc s nimi jedná na rovinu, tak svůj profesní a osobní život maximálně odděluje. Z toho důvodu i učí mimo místo bydliště. Podle ní by to takto mělo být, měla by existovat nějaká hranice toho, co už se žáky pedagog nesdílí, zejména pokud ve volném čase dělá něco, co by mohlo ohrozit jejich mravní vývoj.

Při žádání o práci pro ni vzhled byl obtíží pouze jednou, a to, když chtěla být letuškou pro firmu Smart Wings, která měla ve stanovách přímo napsáno, že letušky nesmí být potetované, avšak tu práci nechtěla dělat natolik, aby si tetování dala odstranit. Co se týče práce v učitelství, sice ji napadlo, že by možná její vzhled mohl být problémem při pohovoru na pozici učitelky, ale ona má ráda adrenalin, a tak si řekla, že ji buď budou chtít takovou, jaká je a nebo prostě půjde jinam. A vyplatilo se jí to, protože učí již na třetí škole (resp. druhé, ale vracela se na první), ale ani na jedné se jí nestalo, že by ji kvůli tělesným modifikacím a růžovým vlasům nechtěli přijmout. A z jejího pohledu k tomu ani není důvod, nabyla dojmu, že učitelství se nijak nevyklučuje s výrazným odlišným vzhledem pedagoga, protože záleží na jeho osobnosti. Naopak si myslí, že díky tomu, že děti bude učit někdo s tělesnými modifikacemi, a bude to dobrý, kvalitní pedagog, si budou uvědomovat, že ne každý, kdo je má, musí nutně být kriminálník nebo feťák. A díky své pozitivní zkušenosti z mladého věku pak nebudou tyto lidi odsuzovat na první pohled, což je podle Anety ta správná cesta, jak předsudky ze společnosti odstranit.

Ačkoliv má Aneta sama velké množství tělesných modifikací, jsou úpravy, které i jí připadají pro pedagoga nevhodné, protože by mohly ovlivňovat vývoj žáků. Například sem patří obličejová tetování, implantáty, split jazyka, roztažený piercing v bradě a také těžší modifikace jako tetování očního bělma, odstranění ušního boltce nebo nosu. To je podle ní nepřijatelné a nebyla by ráda, pokud by někdo takový učil její dítě. Ačkoliv připouští, že na uměleckých školách nebo vysokých školách už by to být mohlo, na základní škole ale striktně ne, protože tam se děti ještě stále utváří a nedávalo by jim to dobrý vzor. Obecně ale nevidí kolizi mezi kompetentním pedagogem a tělesnými modifikacemi, doslova řekla, že si myslí, „že to není nic proti ničemu. Může být dobrý učitel s dredy a v kostkované sukni, ale může být špatný učitel v sáčku, vlasy v culíku. To je člověk od člověka.“

V rámci pedagogického sboru se Anetě nikdy nestalo, že by došlo k nějakému konfliktu kvůli jejímu vzhledu a ani se jí nedoneslo, že by s ní měl nějaký kolega problém. Ale jelikož učí na opravdu velké škole, kam chodí kolem tisíce žáků a učí zde zhruba sto pedagogů, uznává, že pokud by někdo chtěl, mohl by se vzájemnému kontaktu poměrně jednoduše vyhnout. Věkový průměr učitelů je kolem čtyřiceti, takže absence problémů není způsobena nepřítomností starších pedagogů. Na rozdíl o Anety měl negativní zkušenost z předchozí školy její bývalý kolega, který měl dlouhé černé vlasy, hodně tetování, mohutné boty a kolem pasu řetězy, který byl odtamtud vyhozen proto, že ve svém volném čase v rámci působení v kapele někde zveřejnil fotku, na které měl kolem krku provaz. Na této škole jej ale žáci dle Anetiniých slov zbožňovali. Jí samotné utkvěla v paměti jen jedna událost způsobená jejím vzhledem, a to když jí hned po vysoké škole přijímali poprvé v Úvalech. Nejen že byl pan ředitel překvapený, kdo mu to na pohovor přijel, ale její zavádějící učitelce v září hlásil, že se nemá bát, že přijde taková potetovaná, propíchaná slečna a s červenými vlasy a ona marně tedy vyhlížela někoho podle popisu. Chlapské barvosleposti ohledně růžové a červené se společně obě učitelky hodně nasmály.

3. 5. 3. 2 Petr

Petrovi je 45 let a učí na gymnáziu v malém městě jménem Skuteč. Dříve než touha stát se učitelem přišel u něj zájem o tělesné modifikace a první si nechal udělat v jednadvaceti letech, plánoval jej však již od osmnácti. Motivací k pořízení prvního tetování bylo, že Petr byl dle svých slov mladý, akční kluk a věnoval se historickému šermu, ke kterému to prý svým způsobem patří. I proto ono tetování tematicky s touto zálibou souvisí. Poté si během následujících osmi let pořídil další tři tetování (také s historickými motivy) než objevil branding. To ho lákalo proto, že to bylo něco nového, zvláštního a nikdo to neměl, na rozdíl od tetování, které už v té době vnímal jako běžnou věc. Navíc to pro něj byla výzva, kterou chtěl překonat. K učení se dostal až kolem třicátého roku, ale v té době učil pouze dospělé na různých kurzech sebeobranu, akutní medicíny a jiných. Poté začal pracovat u městské policie, ale učení mu chybělo, chtěl předávat své zkušenosti, rozvíjet lidi, a když se mu naskytla příležitost učit na střední škole dva předměty, s radostí ji využil. U učitelství chce rozhodně do budoucna zůstat a dokonce uvažuje nad doděláním magisterského titulu a až mu nedovolí zdravotní stav vykonávat bezpečnostní část práce u policie, chtěl by učit na plný

úvazek třeba dějepis a občanskou výchovu, společenské vědy. K těmto předmětům měl vždy blízko, což koresponduje i s jeho zájmem o historický šerm. Dle Petra je znalost historie důležitá pro pochopení současného světa, bez ní lidé snadno uvěří nepravdám, propagandě a učitel by měl dětem dát základ zdravých názorů, morální kompas.

Zůstat by chtěl i nadále určitě na střední škole, protože malých dětí se bojí a navíc ty ještě nemají takový smysl pro humor, nerozumí jim. Také si myslí, že první tři třídy základního vzdělávání jsou těmi nejdůležitějšími, učitelé mají zodpovědnost za to, jaké základy si do života děti ponесou a v tomto období může dojít k nenávratným chybám ve výchově a vzdělávání. Pedagogové těchto tříd by dle jeho názoru měli být mnohem více oceňováni. On osobně vždy chtěl pomáhat lidem, má to pro něj smysl, a i když od začátku nepočítal s tím, že skončí u učitelství, ale mají to tak trochu v rodině, protože jeho bratr je Líný učitel⁷⁷.

Toho, že začal s tělesnými modifikacemi, Petr nikdy nelitoval, i když dva dny po brandingu si kvůli bolesti říkal, jestli to byl dobrý nápad. Ale pokud jde o bolest při procesu, ta mu nikdy nevadila, bere ji jako součást obřadu, cenu, kterou platí za pořízení modifikace, je to i svým způsobem očišťující. Žádný další typ modifikací nemá v plánu, protože se mu nelíbí (piercingy) a nebo by i byly v rámci výkonu policejní práce nebezpečné (implantáty), ale již má naplánovaný celý rukáv skarifikací. Navíc podle něj k uniformě takové modifikace nejdou, na rozdíl od tetování nebo skarifikace. A jelikož on sám si každé tetování pečlivě plánoval, rozmýšlel, velmi ho rozčiluje, když si ho někdo vybírá z katalogu a pořizuje si ho jen tak, bez hlubšího významu. I přes to si pořídil tattoopunkturu⁷⁸, pouze však kvůli tomu, že to byla další modifikace, která ho lákala k vyzkoušení, ne proto, že by věřil, že funguje. Na to je moc racionálně založený, nevěří příliš ani akupunkturu. Tattoopunktura je zároveň jedinou modifikací, u níž Petr přemýšlí, že si ji nechá předělat, protože vypadá jako špatně provedené tetování. Nijak nelituje toho, že si ji pořídil, že to zkusil, ale nevyšlo to tak, jak si představoval.

S předsudky se během svého života setkal, ale ani ne tak kvůli tetováním, jako kvůli skarifikaci. Hodně lidí také nechápalo, jak si něco takového může nechat udělat. V souvislosti s učitelstvím v kombinaci s jeho tělesnými modifikacemi měl Petr také pár zážitků, což se dalo podle něj očekávat, protože Skuteč je malé pětitisícové město a navíc je gymnázium, na kterém učí, církevní. Nikdy mu ale nikdo do očí neřekl, že by někdo jako on neměl učit. Žáci

77 Více informací na : <http://www.linyucitel.cz/>

78 Více informací na : <https://www.inkdividual.cz/tattoopunktura/>

ale jeho modifikace obdivují, hodně se o ně zajímají. Samozřejmě ne tak, že by se kolem něj sbíhali, ale diskutují o těch modifikacích, ptají se na informace a Petr se jim snaží zprostředkovávat v rámci těchto rozhovorů nějakou osvětu, aby nad pořízením přemýšleli, chodili do tetovacích studií a ne k nějaké kamarádce domů atd. Negativní zkušenost mají také jeho dvě kamarádky, které učí v mateřské škole a na prvním stupni školy základní, které mají viditelná tetování na ruce a noze. Jde sice o pěkná, vkusná tetování, ale rodiče s tím i tak mají problém, což on nechápe. Stejně tak má známou, u které sice nevadila tetování, ale kroužek v septu (nosní přepážka) už ano. S předsudky je to ale podle něj stejně jako s učením, všichni tvrdí, že se to dělá špatně, jsou zastaralé metody, ale u nich ve sborovně je to v pořádku. Také že je třeba modifikovat učivo, ale u nich na škole je to opět v pořádku, je to vždy jen na těch ostatních školách. Takže o předsudcích vůči pedagogům s tělesnými modifikacemi se říká, že stále jsou, ale u nikoho na jeho škole ne.

Že by někdy mohl mít při žádání o práci problém s tělesnými modifikacemi ho nikdy nenapadlo, a to ani ve školství. Je to ale pravděpodobně díky tomu, jaké učí předměty, doslova k tomu říká, že „když děláte instruktora sebeobrany, tak byste měli vypadat drsně.“ Případné problémy očekával ze strany kolegů, protože působí na církevním gymnáziu, ale nijak se jimi netrápil, protože se již pár let nezabývá tím, co si o něm kdo myslí. Proto ani neměl tendenci při přijímacím pohovoru své tělesné modifikace skrývat, to udělal pouze jedinkrát v životě, a to v den, kdy u policie dělal psychotesty a měl zrovna den starou skarifikaci na předloktí a nechtěl, aby se to nějak řešilo. Na druhou stranu ale také uvedl, že tetování si dal na místa, která lze zakrýt, protože v ozbrojených složkách viditelná být nesmí. A i když ve dvaceti netušil, že bude učitelem, v té době byl pedagog s tělesnými modifikacemi nemyslitelný, takže by to udělal stejně.

Ačkoliv má Petr sám několik tělesných modifikací, najdou se takové, které jsou dle jeho názoru pro učitele nevhodné. Patří mezi ně jakákoliv tetování s krajními politickými názory, a to všech druhů od hákových křížů po portréty Che Guevary, protože učitelství má být od ideologií oproštěno a pedagog by takové názory neměl propagovat. Naopak si nemyslí, že by měly těžké modifikace, jako třeba implantáty, člověka automaticky vyřadit z učitelské profese. Učitelé podle něj nadělají mnohem více zla tím, co a jak učí, než tím, jak vypadají. Problém, nad kterým by se pedagog měl zamyslet, by nastal ve chvíli, kdy by v žácích vzbuzoval strach, odpor, protože tam má být pro ty děti, má je něco naučit, předat jim informace. Na umělecké škole by ale učitel s tělesnými modifikacemi mohl být dokonce za hvězdu, ze zkušenosti ví, že na takových školách je vztah učitel – žák posunut do téměř

kolegiální roviny. Také podle něj záleží na stupni vzdělávání, na kterém učitel působí, takže v mateřské škole nebo na prvním stupni by měl pedagog být trochu konvenčnější. Celkově se ale tolerance ve společnosti posouvá, je tolerantnější, ale že by se někdy staly těžké modifikace běžnějšími, si nemyslí. Důvody jsou ale na straně jednotlivců, protože pořídit si takovou úpravu stojí hodně odvahy, bolesti a je potřeba si to protrpět.

V rámci pedagogického sboru se Petrovi jednou doneslo, že jedna z kolegyň, dle jeho slov typická učitelka, nesouhlasí s jeho zařazením do učitelského kolektivu, protože ho vnímala spíš jako pomocnou sílu než jako regulérního učitele. Podle ní byl pořád de facto „policajt“ a jeho předměty neuznávala. Nebyl to tenkrát prý ale odkaz pouze jen na tělesné modifikace, ale jeho vzhled celkově, protože měří 190 cm, váží 120 kg, má vousy a je šedivý, takže působí nestandardním dojmem. Jinak se mu žádných vyloženě odmítavých reakcí nedostalo, žádné odsouzení, pouze u skarifikace spíš slychal, že je to hrozné, že je blázen a že oni by si to nikdy udělat nenechali, ale to Petr nikdy neřešil. Zabývat by se tím začal až ve chvíli, kdy by cítil odpor na straně žáků.

3. 6 Závěr výzkumné části

Z odpovědí respondentů v první části výzkumného šetření vyšlo, že předsudky ve společnosti vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí, stále ještě jsou, ale jsou již na ústupu a drží se pouze v určitých skupinách. Někteří zmínili starší generaci, jiní obyvatele menších měst, ovlivněno je to někdy podle nich také typem školy, kde takový pedagog působí, a množstvím a typem modifikací, které má. To potvrdila a zároveň vyvrátila odpověď Petra v případové studii, který setkání s nějakými projevy předsudků odůvodnil právě velikostí města, ve kterém učí, ale zároveň vypověděl, že ačkoliv působí na církevním gymnáziu, měla s ním problém pouze jedna kolegyně a nikdy žádný rodič nebo žák. I Aneta se běžně setkává s nějakými negativními pohledy, ale mnohem více s kladnými reakcemi, a dokonce ty nejpozitivnější zažívá od důchodkyň, což je v přímém rozporu s předpokladem, že předsudky jsou nejvíce zakořeněny ve starší generaci. Ze strany rodičů dokonce zaznělo, že jsou rádi, že učí jejich děti, protože se nebojí jít jinou než tradiční cestou, a tak to praktikuje i s pedagogikou. Navíc je podle Anety tohle ta správná cesta, jak ze společnosti předsudky vůči tělesným modifikacím vymýt, protože takto děti již

v mladém věku budou mít osobní zkušenost s tím, že takoví lidé nejsou kriminální živly ani spodina společnosti, ale normální, inteligentní lidé a není třeba je soudit podle vzhledu.

Z rozhovorů s běžnými učiteli bez tělesných modifikací vyšlo, že vzhled učitele příliš nemá vliv na jeho práci, a pokud ano, jde spíše o celkovou neupravenost než o to, že má nějaká tetování, piercing atd. Několikrát i zaznělo, že by to ani vliv mít nemělo, protože důležité je, jak pedagog k žákům přistupuje, jestli dokáže naučit, žáky motivovat a něco jim předat, ne to, jak vypadá. Zároveň vzhled učitelů s tělesnými modifikacemi nemá žádný vliv na jejich kontakt s kolegy v pracovní ani osobní rovině a nijak nenarušuje fungování učitelského sboru jako celku. Během rozhovorů zazněl i názor, se kterým souhlasím, že na školu, kde by s takovým učitelem měl někdo problém, by ani nebyl přijat, protože by nezapadl do klimatu školy. Toto potvrdily odpovědi Anety i Petra, ani oni nepozorují, že by jejich přítomnost ve sboru měla nějaký negativní vliv nebo že by to, jak vypadají, ovlivňovalo jejich profesní výkon. Pouze Petr se doslechl, že jedna kolegyně s ním má problém, ale nešlo pouze o jeho modifikace, ale celkový nesouhlas s jeho předmětem a působením na škole. Přímo mu ale nikdy nikdo nic neřekl. S tím, že to takto funguje trochu počítali jak Aneta, tak Petr, protože ani jeden z nich u přijímacího pohovoru na pracovní pozici učitele své modifikace nijak neskrývali a ani je nenapadlo, že by to udělali.

Většinu respondentů z první části výzkumného šetření přijde naprosto v pořádku, že člověk s tělesnými modifikacemi působí jako učitel a nevidí na tom nic špatného, pouze od dvou starších mužů zaznělo, že jim to k pedagogovi přijde nevhodné. I oni si ale uvědomují, že společnost se vyvíjí a stává se to běžnou součástí života lidí, a tedy se to objevuje i ve školství. Přesto však pro některé respondenty existují hranice toho, co by učitel už neměl mít. Nejčastěji zaznívalo obličejové tetování a těžké modifikace jako jsou implantáty, split jazyka nebo i hodně velké piercingy. Stejný názor má i Aneta, která sama má poměrně velké množství modifikací, ale žádnou těžkou a pro ni jsou také u pedagoga nepřijatelné a nechtěla by, aby někdo takový učil její děti. Petr naopak sám má dvě modifikace, které řadíme mezi těžké (branding a skarifikace), ale podle něj to není důvod pro to, aby takový člověk neučil. Řešit by se to mělo začít až ve chvíli, kdy ve svých žácích pedagog vzbuzuje strach nebo odpor, pak už je to špatně. Z úst Petra také zaznělo, že naprosto nevhodná jsou tetování s ideologickým podtextem, což v první části rozhovorů zmínili i Joseph a Pavel. Co se ale objevilo v rozhovorech v obou výzkumných šetřeních je fakt, že umělecké školy jsou v tomto ohledu trochu jiným světem, že na nich je hranice vnímání odlišnosti zcela posunutá. A co by na běžné škole mohlo být vnímáno jako problém, na umělecké by nikoho ani nezarazilo,

natož aby to někdo odsoudil. Dle odpovědí některých respondentů z prvních rozhovorů jsou i žáci na takových školách odlišní a na první pohled rozpoznatelní od žáků běžných škol.

Velkým překvapením celého výzkumu bylo, že na žádné škole, a to ani u respondentů z první části výzkumu, ani u těch z případových studií, nedošlo nikdy k žádnému incidentu kvůli vzhledu učitelů s tělesnými modifikacemi. Žádný si nepamatují ani běžní učitelé, ani Aneta a Petr, problém v oblasti vzhledu byl vlastně jen s vlasy a vousy, což zmínili jak dva mužští respondenti v prvních rozhovorech, tak Aneta, za kterou přišla jedna maminka s tím, že její dcera chce také růžové vlasy jako paní učitelka a nechápe, proč nemůže. Ani na jedné škole, kde dotazovaní působí nebo působili, se nestalo, že by si nějaký rodič stěžoval, že jeho dítě učí někdo s tělesnými modifikacemi, a to je dle mého názoru velký úspěch a další známka toho, že vnímání těchto úprav společností se posouvá výrazně k lepšímu. Tento posun vnímám i z odpovědí respondentů první části výzkumu, kteří si myslí, že takový učitel může mít s žáky bližší vztah, mohou mu více důvěřovat a také to může pozitivně ovlivnit jejich vzájemnou komunikaci. To potvrzuje Aneta, která má s žáky velmi dobré vztahy, děti ji často i napodobují stylem oblékání, nosí barevné proužky ve vlasech a ona se s nimi ve všem snaží jednat na rovinu. Na druhou stranu ale raději pracuje v jiném městě, než bydlí, aby tak oddělila osobní a pracovní život a některé její stránky zůstaly žákům skryty. Také Petra žáci obdivují, hodně se o jeho modifikace zajímají, často na toto téma diskutují a on to bere jako příležitost dělat jim nějakou osvětu, poučit je, aby k tomu přistupovali chytře a s rozmyslem.

4 ZÁVĚR

Téma vnímání pedagoga s tělesnými modifikacemi učitelským sborem jsem si vybrala proto, že chci jít učit a mám množství tělesných modifikací, z nichž některé jsou běžně viditelné. A protože sama mám negativní zkušenost s reakcemi na můj vzhled během studií na vysoké škole, chtěla jsem zjistit, zda tyto postoje ve společnosti přetrvávají nebo jestli se již hranice tolerance posunula. Cílem práce tedy bylo zjistit, zda jsou učitelé s modifikacemi vnímání ostatními pedagogy pozitivně, negativně či neutrálně. Dále jestli modifikace ovlivňují chování ostatních učitelů vůči nim, jejich přístup, zda se jim snaží vyhýbat nebo s nimi nemají problém spolupracovat, popřípadě jestli neberou vzhled učitele s modifikacemi vůbec v potaz. Dalším cílem bylo zjistit, zda mezi běžnými učiteli ještě existují předsudky vůči pedagogům s tělesnými modifikacemi, popřípadě v jaké míře.

V teoretické části byly vysvětleny všechny základní pojmy a popsána důležitá fakta pro celou diplomovou práci. Tato je rozdělena do velkých dvou kapitol, které se pro přehlednost dále dělí na podkapitoly. První kapitola se zabývá učitelskou profesí a jejími důležitými aspekty, druhá pak tělesnými modifikacemi, konkrétně tetováním, piercingem a okrajově i těžkými modifikacemi. V úvodu praktické části je popsán výzkum, který byl v rámci diplomové práce proveden, jsou zde uvedena východiska výzkumu, jeho cíle a metody, dále pak výzkumný vzorek, výzkumné oblasti, analýza výzkumného šetření, diskuse a případové studie. Praktická část je ukončena podkapitolou 3. 6 Závěr praktické části, ve kterém jsou srovnány výsledky z polostrukturovaných rozhovorů a případových studií.

Praktická část je založena na kvalitativním výzkumu provedeném prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů realizovaných s dvanácti vybranými respondenty z řad běžných učitelů bez tělesných modifikací a případovými studii realizovanými se dvěma pedagogy, kteří tělesné modifikace mají. Mezi respondenty v první části výzkumu bylo záměrně vybráno šest žen a šest mužů, přičemž v obou skupinách jsou respondenti různého věku, ze základních i středních škol a různě velkých měst a jedné vesnice, a do případových studií jedna žena a jeden muž. Na začátku praktické části jsou popsána východiska výzkumu, jeho cíl a metody, výzkumné oblasti a také výzkumný vzorek, pro přehlednost je seznam respondentů z první části výzkumu včetně jejich obecných charakteristik uveden ve dvou tabulkách, v jedné jsou ženy, ve druhé muži. Pak již následuje analýza výzkumného šetření, která obsahuje rozbor všech

odpovědi respondentů z polostrukturovaných rozhovorů a diskuse, ve které jsou obsaženy i mé názory, myšlenky a zkušenosti související s odpověďmi respondentů podpořené literaturou.

Cíle práce byly naplněny. Některé odpovědi sice ukázaly, že předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí, stále ještě existují, ale je jich mnohem méně, než jsem očekávala. Naopak bylo zjištěno, že na mnoha školách se již na vzhled pedagogů nijak nedbá, ve smyslu, že by vadila tetování, piercingy atd, ale spíše vadí, pokud je učitel celkově neupravený, což je naprosto pochopitelné a s výzkumem této práce to nijak nesouvisí. Také jsem očekávala, že se najde učitel, u něhož na škole se stal nějaký incident kvůli vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi, že si nějaký rodič stěžoval, že to vadilo kolegům nebo dokonce, že kvůli tomu nebyl na nějakou školu přijat, ale nestalo se tak. Což vnímám jako velmi pozitivní výsledek, který jsem neočekávala. Naopak jsem doufala, že výsledky výzkumného šetření ukáží, že se již klade důraz na to, aby učitel byl kvalitní, kompetentní, dobře si rozuměl s dětmi, uměl je motivovat a měl s nimi dobrý vztah postavený na vzájemné důvěře než na to, jak vypadá, a to se opravdu stalo. Samozřejmě výsledky tohoto výzkumu nelze zobecnit a vztáhnout je na celou společnost, protože počet respondentů byl příliš malý, a tedy nelze s jistotou říci, jestli jsem pouze narazila na specifickou skupinu respondentů nebo se opravdu názory ve společnosti pohnuly směrem k vyšší toleranci. Já sama mám za poslední dva roky také převážně pozitivní zkušenosti z pedagogických praxí, a tak v to doufám. Nepochybuji ale, že na určitých školách, budou modifikace u učitele stále problém, zejména pokud půjde o modifikace viditelné a nezvyklé, jiné než pouze tetování a piercing. I když Petr z případové studie učí na církevním gymnáziu a problém s tím také není, tak to asi záleží hlavně na vedení školy. Pravděpodobné ale je, že pokud by šlo o školu uměleckou, nebyl by problém prakticky s žádnou tělesnou modifikací (samozřejmě za předpokladu, že nepropaguje nezákonné aktivity či názory).

Tato práce by mohla být využita jako materiál pro budoucí zájemce o učitelskou profesi, kteří (stejně jako já) mají obavy, že by jim v tomto mohl vzhled být překážkou. A také by mohla být využita dalšími lidmi, kteří se budou tímto tématem zabývat, jelikož výzkumy na toto téma nejsou běžné, ačkoliv je téma tělesných modifikací poměrně aktuální. Je také možné, že bych tuto práci ještě využila pro účely rigorózního řízení, popřípadě rozšířila provedený výzkum.

POUŽITÁ LITERATURA

- AZER, Samy. (2005). The qualities of a good teacher: How can they be acquired and sustained?. *Journal of the Royal Society of Medicine*. 98. 67-9. 10.1258/jrsm.98.2.67.
- CARTER, E., ONWUEGBUZIE, A., SINGAL, N., & van der VELDE, L. (2021) What makes a 'good teacher' and constitutes 'quality teaching': practitioner perspectives from Rwandan secondary schools. Leaders in Teaching Research and Policy Series, April 2021. Laterite, Rwanda and REAL Centre, University of Cambridge.
- ČAPEK, R. *Učitel a rodič*. 192 stran. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4640-1.
- FIKSA, R. *Encyklopedie bodyartu*. 96 stran. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009. ISBN 978-80-903957-4-9.
- GLUCHMANOVA, Marta. (2015). The Importance of Ethics in the Teaching Profession. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 176. 509-513. 10.1016/j.sbspro.2015.01.504.
- HEMINGSON, Vince. *Tetování – Katalog motivů*. Praha: Nakladatelství Slovart, 2010. 224 stran. ISBN 978-80-7391-403-5.
- HOLEČEK, Václav. *Psychologie v učitelské praxi*. 224 stran. Praha: Grada Publishing, a. s., 2014. ISBN 978-80-247-3704-1.
- JEŽEK, S. (ed.) *Psychosociální klima školy III*. Brno: Nakladatelství MSD, 2005. ISBN 80-86633-45-4.
- LUKÁŠOVÁ, Hana. *Učitelské sebepojetí a jeho zkoumání*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2015. ISBN 978-80-7454-552-8.
- MAREŠ, J. Intervence ovlivňující psychosociální klima školy. In Ježek, S. (ed.) *Psychosociální klima školy III*. (s.7). Brno: Nakladatelství MSD.
- PRŮCHA, Jan. *Učitel. Současné poznatky o profesi*. 154 stran. Praha: Portál, 2002. ISBN: 80-7178-621-7.
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 400 stran. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6.
- PŘÍKASKÝ, Jiljí Vladimír. *Učebnice základů etiky*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000. ISBN 80-7192-505-5.

- RYBIČKOVÁ, M. Klima třídy očima žáků a třídního učitele. In CHRÁSKA, Miroslav, Dana TOMANOVÁ a Drahomíra HOLOUŠOVÁ (ED.) *Klima současné české školy: Sborník příspěvků z 11. konference ČPdS*. Brno: Konvoj, 2003. ISBN 80-7203-064-5.
- RYCHLÍK, Martin. *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*. Praha: Lidové noviny, 2005. 352 s. ISBN 80-7106-780-6.
- SEMRÁDOVÁ, Ilona. *Etika: přehled etických teorií*. Vyd. 4., upr. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7041-575-7.
- SLAVÍK, Jan, SIŇOR, Stanislav. Kompetence učitele v reflektování výuky. *Pedagogika*, VIII, 1993, 2, s. 155-164. ISSN 0031-3815.
- SPOUSTA, V. Syntetická povaha osobnosti učitele. *Pedagogická orientace* 2003, č. 4, s. 3-10. ISSN 1211-4669.
- STANOVSKÝ, Jan. *Stories of the sleeves*. Ostrava: Jan Stanovský, 2017. ISBN 978-8-270-1315-9.
- ŠTECH, Stanislav. *Profese učitele*. In Bendl S., Kucharská A. (ed.): *Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie*, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha, 2008.
- ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 384 stran. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.
- THORNE, Russ. *Piercing*. Praha: Nakladatelství Slovart, 2012. ISBN 978-80-7391-597-1.
- VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. 456 stran. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-7518-0.
- VAŠUTOVÁ, Jaroslava. *Být učitelem. Co by měl učitel vědět o své profesi*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2002. 51 stran. ISBN 80-7290-077-3.
- WATKINS, Jack. *Tetování – symboly a významy*. Praha: Nakladatelství Brána, 2011. 96 stran. ISBN 978-80-7243-523-4.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

- HAVELKOVÁ, Hana. Etika. *Velký sociologický slovník* [online]. Praha: Karolinum, 1996 [cit. 2021-10-2]. ISBN 80-7184-311-3. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Etika>
- HELL.CZ. *Těžké tělesné modifikace: Když to myslíte opravdu vážně* [online]. In: . Praha [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace>

- INKDIVIDUAL. *Skarifikace* [online]. In: . Praha, 2022 [cit. 2022-06-19]. Dostupné z: <https://www.inkdividual.cz/skarifikace/>
- LIAKOPOULOU, Maria. The Professional Competence of Teachers: Which qualities, attitudes, skills and knowledge contribute to a teacher's effectiveness?. *International Journal of Humanities and Social Science* [online]. 2011, **1**(21), 66-78 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: https://www.academia.edu/28086348/The_Professional_Competence_of_Teachers_Which_qualities_attitudes_skills_and_knowledge_contribute_to_a_teachers_effectiveness?pop_sutd=false
- LOW, Patrick Kim Cheng a Liong Ang SIK. How To Be A Good Teacher?. *Educational Research* [online]. 2011, **2**(5), 1118-1123 [cit. 2022-02-26]. ISSN 2141-5161. Dostupné z: <http://www.interestjournals.org/ER>
- SLAVÍKOVÁ, L. (2008). Řízení školy a vytváření učící se organizace. *Orbis scholae*, **2** (3), 37-51. Dostupné z: http://www.orbisscholae.cz/archiv/2008/2008_3_03.pdf
- MILLER, Patricia. Ten Characteristics of a Good Teacher. *English teaching forum* [online]. 1987, **1**(25), 36-38 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjCusGp4Zz2AhVKs6QKHQy9A50QFnoECBEQAQ&url=https%3A%2F%2Ffiles.eric.ed.gov%2Ffulltext%2FEJ971241.pdf&usg=AOvVaw0bOAWXI1x1WfVVO3Icww9G>
- Tradiční japonské tetování. [online] [cit. 1. 11. 2017]. Dostupné na <http://www.asianstyle.cz/kultura/11460-tradicni-japonske-tetovani>

PŘÍLOHY

1. Rozhovory s učiteli bez tělesných modifikací

1. Jana

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Jana: „Ano, bez problému.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete, stačí křestní jméno, a kolik Vám je let?“

Jana: „Takže jmenuji se Jana a je mi 57.“

Já: „Děkuji. V jakém městě/vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Jana: „V Pardubicích.“

Já: „Učíte na základní nebo střední škole?“

Jana: „Na střední škole.“

Já: „Skvěle, děkuji. Takže to jsou ty úvodní otázky a začneme blokem číslo jedna, který se nazývá Názory na pedagogy s tělesnými modifikacemi. Takže otázka první: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Jana: „Nemám s tím žádný problém.“

Já: „Takže na něco takového vůbec neberete zřetel?“

Jana: „Ne, vůbec mě to nezajímá, abych řekla pravdu.“

Já: „Dobře, to je dobře. A myslíte si, že vzhled učitele má vliv na jeho práci?“

Jana: „Já si myslím, že to nemá žádnou souvislost.“

Já: „Dobře. Hrají podle Vás v dnešní době ještě stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí?“

Jana: „Já myslím, že možná někde ve starší generaci nebo tak, ale já jsem se s tím nikdy nesetkala.“

Já: „Takže si myslíte, že tyto předsudky, které dřív byly opravdu hodně rozšířené, jsou už na ústupu?“

Jana: „Jo, já myslím, že hodně.“

Já: „Super. A jaké množství modifikací by pro Vás bylo ještě u pedagoga přípustné nebo v jaké míře?“

Jana: „To je strašně těžká otázka, protože já si jako nějak neumím představit, kolik. Jako tetování by mi bylo asi úplně jedno, možná v obličejí, ale to z toho důvodu, že by tam pak byl problém s mimikou, protože já si myslím, že učitel komunikuje s dětma hlavně i gestikulací a mimikou, jo. Tak hlavně aby mu bylo vidět od obličejí, zvlášť s malýma dětma, myslím že se středoškolákama by to už tak nevadilo. Ale myslím, že u těch malých dětí by to mohlo být problém stran té mimiky, kdy ty děti vnímají i to, jak se ten člověk tváří, vnímají jeho emoce a ty na ně mají vliv. Takže asi tak. A ti středoškoláci, těm je to asi tak nějak už jedno.“

Já: „Takže vy to berete spíš z pohledu toho, aby pro toho pedagoga byla v pořádku komunikace, vlastně i ta neverbální, ale neřešíte, že by Vám vyloženě vadilo, kdyby učil člověk, který by měl například potetované obě celé ruce.“

Jana: „Tak to mě vůbec nevádí, ruce ať má klidně potetovaný. Tohle mi vůbec nevádí, ne ne ne.“

Já: „Super. A změnil se nějak Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi po tom, co jste se s jedním z nich setkala?“

Jana: „Já myslím, že to je těžký, člověk se tak nějak vyvíjí celkově, taky jak se na to dívá společnost. Nejsem si jistá, že to bylo setkáním s takovým pedagogem, spíš bych řekla, že je to nějakým vývojem, člověk je čím dál tím tolerantnější a jsou důležitější věci, než jestli má někdo tetování nebo nemá. Já myslím, že je to spíš s tím, že jsem čím dál tím tolerantnější a tohle není důležité. Nemyslím si, že by mě ovlivnilo setkání s jedním člověkem, který je potetovaný, to určitě ne.“

Já: „jo, dobře, chápu. Takže to jsme zvládly ten první blok a druhý blok se nazývá Zkušenosti s učiteli, kteří mají tělesné modifikace. Otázka první: Učí na Vaší škole někdo s tělesnými modifikacemi?“

Jana: „Ano, hodně.“

Já: „Takže více než jeden?“

Jana: „Jo, určitě. Když to počítám, tak jeden, dva tři, čtyři, pět. Minimálně.“

Já: „Tak to moc ráda slyším. A jste s tímto učitelem, potažmo těmito učiteli v kontaktu ať pracovním nebo osobním?“

Jana: „Určitě.“

Já: „A má na Váš vzájemný kontakt vliv vzhled těchto učitelů?“

Jana: „Ne, vůbec.“

Já: „A ovlivňuje vzhled učitelů s tělesnými modifikacemi fungování učitelského sboru jako celku?“

Jana: „Ne, vůbec. Já mám pocit, že tohle není vůbec podstatný, já jsem nikdy neslyšela, že by to někoho nějak ovlivňovalo. Mám třeba kolegu, kterému se tetování nelíbí, tak se mu nelíbí, ale nemá to vůbec vliv na jeho vztah k něm učitelům. Jemu se to prostě nelíbí z hlediska vzhledu, ale nevádí mu to jinak ničím.“

Já: „Takže na Vaší škole, co se týče učitelského sboru a ostatních pedagogů, tak tam k žádným konfliktům nedochází.“

Jana: „Ne, ne, v životě jsem to neslyšela. Nikdy, Nikdy. Nikdy. A je to už hodně let, co tam máme tetované kolegy.“

Já: „Tak to je skvělý slyšet, z toho je vidět, že i ředitel je bez předsudků, nebo ředitelka, nevím, koho máte.“

Jana: „Ředitelku a v tomto směru je naprosto bez předsudků.“

Já: „Tak to je úžasný a já jsem moc ráda, že takové školy existují a já se v rámci výzkumu dozvím o dalších a ujistím se, že už to s těmi modifikacemi není tak horké. Takže otázka, asi bezpředmětná, ale třeba si na něco vzpomenete. Proběhl na Vaší škole někdy nějaký konflikt kvůli vzhledu tohoto učitele? Mezi učiteli jasně, že ne, ale třeba s žáky nebo s rodiči?“

Jana: „Ne, ne, ne, ne. Nikdy. A u nás učil i pan Málek, ten punker a nikdy s ním nebyl problém kvůli vzhledu.“

Já: „No, tak to je hodně zajímavá informace. Já se Štěpánem Málkem znám.“

Jana: „A já jsem o měla hrozně ráda jako fajn člověka, na to nemá žádný vliv to, jestli je nebo není potetovanéj a ani nemělo. Já jsem nikdy neslyšela jediného rodiče si na to stěžovat, stěžují si na různé věci, ale určitě ne na vzhled učitele.“

Já: „Asi je taky otázka, jestli to ti žáci donesou domů, jak ten jejich učitel vypadá, i když to si myslím, že možná jo. Ale jsem docela překvapená, že ti rodiče, se kterými je často těžké pořízení a stěžují si na všechno...“

Jana: „Na všechno možný, ale na vzhled zrovna ne. Mě to nikdy vlastně nenapadlo, ale teď jak spolu mluvíme, tak mi to docvaklo, že vlastně sama jsem překvapená sama svou odpovědí.“

Já: „No vidíte. Tak poslední otázka, měl naopak vzhled tohoto učitele, těchto učitelů ve Vašem případě, v nějaké situaci na Vaší škole pozitivní vliv?“

Jana: „No já si nejsem jistá, že pozitivní vliv, ale některé děti možná trochu napodobují. My tam totiž máme i umělecký obor, takže tam se tetují i ty děti, a i některé z těch dětí tetují.“

Já: „Aha, to je zajímavé. A myslíte, že díky tomu, jak ten učitel vypadá, se s ním žáci snadněji ztotožní?“

Jana: „Někdo možná jo, ale nemyslím, že to je důvod úplně. Já mám pocit, že ty děti vzhled, zní to divně, ale že ho řeší možná mezi sebou, ale že učitele podle vzhledu vůbec nerozlišují. Já to beru z toho důvodu, že tam máme hubený, silnější, tetovaný, já nevím jaký a nikdy jsem neslyšela narážky na vzhled, řešení dětí, že by někoho hodnotily podle vzhledu, To nikdy, vždycky jim vadí spíš to, jaký je ten člověk, jestli byl protivný, dostaly od něj pětku, ale nikdy ne vzhled.“

Já: „Jasně, takže spíš ten projev učitele a přístup k žákům, než že by řešili, jak vypadá.“

Jana: „Určitě.“

Já: „Tak to je neskutečně zajímavé, některé ty Vaše odpovědi. A to je všechno, takže já Vám děkuju za rozhovor, Vaše odpovědi mi velmi pomohou, velmi mě zaujaly a ráda jsem Vás poznala. Děkuju.“

Jana: „Já Vás taky, mějte se hezky, na shledanou a držím palce ať se zadaří.“

Já: „Děkuji.“

2. Zuzana

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Zuzana: „Ano.“

Já: „Děkuji. Takže začneme. Jak se jmenujete, stačí křestní jméno, a kolik Vám je let?“

Zuzana: „Zuzana, 59.“

Já: „V jakém městě/vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Zuzana: „Mám použít název nebo ...?“

Já: „Je to jedno, hlavně mě zajímá, jestli je to město nebo vesnice.“

Zuzana: „Je to vesnice.“

Já: „Vesnice, super. Název asi není nutný, i když asi můžete, ať potom vím, z jakého kraje jste.“

Zuzana: „Je to Růžená.“

Já: „Nikdy jsem o ní neslyšela, najdu si. Děkuji. A je to tedy základní škola předpokládám?“

Zuzana: „Plus mateřská škola, je to subjekt ZŠ plus MŠ.“

Já: „Tak jdeme na první blok otázek, který se nazývá Názory na pedagogy s tělesnými modifikacemi. První otázka: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Zuzana: „Nemyslím si nic, je to v pořádku. (smích)“

Já: „Tahle otázka cílí hlavně na to, že dřív ve spoustě povolání, včetně učitelství, se to dost odsuzovalo a spousta lidí nebyla přijímána stran toho vzhledu.“

Zuzana: „Je to věc těch lidí.“

Já: „Super. Ale myslíte si, že má vzhled učitele vliv na jeho práci?“

Zuzana: „Ne.“

Já: „Myslíte si že vůbec? Že ho třeba žáci jinak nevnímají?“

Zuzana: „To určitě vnímají, ale já znám spoustu učitelů, kteří mají vzhled řekněme nevzhledný, a přesto je žáci dobře vnímají.“

Já: „Dobře, to je dobré vědět, to je to pozitivní. Na to vlastně cílí i třetí otázka, jestli si myslíte, že hrají v dnešní době ještě stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí.“

Zuzana: „To si myslím, že ano.“

Já: „Ale u Vás na škole to není?“

Zuzana: „Ne.“

Já: „Tak to je dobře. A je docela zajímavé, že vlastně už jsem se bavila s více lidmi a všichni si myslí, že ty předsudky ještě stále jsou, ale u nikoho na škole nejsou. Tak jestli to není jen nějaký zažitý stereotyp, který už mizí, což by bylo fajn. Takže další, jaké množství modifikací by pro Vás bylo u pedagoga ještě přípustné? Jestli je něco, co je podle Vás už moc?“

Zuzana: „Já to chápu. Tak ... já si myslím, že spousta lidí má modifikace, které nejsou pro mě už přípustný, ale neznám žádného učitele.“

Já: „Tohle zrovna necílí na to, jestli nějakého takového pedagoga znáte, ale kde je podle Vás ta hranice, že tohle už by učitel mít neměl. Je to vyloženě subjektivní otázka, co zrovna vy vidíte jako tu hranici.“

Zuzana: „Chápu. Já nevím, o tom jsem nikdy nepřemýšlela. No já vůbec nevím, co by mi bylo tak jako nepřijemný. Nevím, vůbec nevím.“

Já: „Tak třeba často zaznívají odpovědi, že tetování v obličejí je už nevhodné.“

Zuzana: „To ne, protože mě se líbí třeba to, co má vysokoškolský učitel, který kandidoval na prezidenta a tam mi to nevadilo, protože ten člověk má prostě nějaký jiný hodnoty, to mi v obličejí nevádí.“

Já: „Aha, takže ve finále mi z toho vyplývá, že pro Vás vlastně žádná hranice není?“

Zuzana: „Spíš bych řekla, že by to mohl být třeba piercing, který znetvořuje, nevím no. Nedokážu to teď nějak ... ale to tetování bych tam určitě nedala.“

Já: „Jo, takže spíše nějaké těžší modifikace, lidi si nechávají dělat třeba ty implantované rohy a tak.“

Zuzana: „Ano, třeba tak, to už by mi vadilo.“

Já: „Dobře, takže těžší modifikace. A změnil se nějak Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi po tom, co jste se s jedním z nich začala pracovat nebo přišla do kontaktu?“

Zuzana: „Ne.“

Já: „Ne? Tento postoj, který máte teď, jste měla vždycky?“

Zuzana: „Jo, jen se mi to nelíbí, osobně. Nemám pocit, že by to někoho zkrášlovalo.“

Já: „Jasně, takže Vám to nevádí, spíš se Vám to nelíbí, ale vyloženě si nemyslíte, že pedagog by neměl nic mít.“

Zuzana: „Ano.“

Já: „Super. Takže blok druhý, který se týká zkušeností s učiteli, kteří ty tělesné modifikace mají. Takže v současné době na Vaší škole učí někdo s tělesnými modifikacemi?“

Zuzana: „Jo, ano.“

Já: „Dobře a jste s tímto učitelem v kontaktu, ať pracovním či osobním?“

Zuzana: „Ano. Já jsem tam jako ředitel, takže musím.“

Já: „Takže musíte, chápu. A má na vzájemný kontakt vliv vzhled tohoto učitele?“

Zuzana: „Ne.“

Já: „Ne? Jako že byste se například snažila minimalizovat ten kontakt, i když vím, že u ředitele je to komplikovanější a měl by pracovat se všemi učiteli tak nějak stejně. Ale i na té pracovní rovině učitel s učitelem jsem myslela.“

Zuzana: „Ne, to vůbec.“

Já: „A myslíte si, že vzhled toho učitele ovlivňuje fungování učitelského sboru jako celku?“

Zuzana: „Ne.“

Já: „Nemáte tam nikoho, komu by to vyloženě vadilo?“

Zuzana: „Ne.“

Já: „A neměli jste nikdy?“

Zuzana: „Ne, nikdy.“

Já: „A proběhl na Vaší škole někdy nějaký incident kvůli vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi?“

Zuzana: „Ne.“

Já: „Ani s žáky, s rodiči, s nikým?“

Zuzana: „Ne, vůbec.“

Já: „To je zajímavé, rodiče si totiž běžně stěžují úplně na všechno.“

Zuzana: „Aha, no to jo, to znám.“

Já: „Takže je docela překvapení, že zrovna na základní škole, kde děti určitě doma řeknou, kdo je učí, tak že jim to nevadí. To je zajímavé.“

Zuzana: „Ne.“

Já: „To je ale dobře.“

Zuzana: „Hm, aha.“

Já: „A měl naopak vzhled tohoto učitele v nějaké situaci na Vaší škole pozitivní vliv?“

Zuzana: „Taky ne, vůbec se to neřeší.“

Já: „Taky ne, na Vaší škole tedy vůbec nezáleží na tom, jak člověk vypadá a nikdy se s tím nikdy nic neřešilo.“

Zuzana: „Ne.“

Já: „Tak to je báječný, to je ideální stav.“

Zuzana: „Tak my jsme malinká školička, vesnice.“

Já: „Ale tak možná o to víc, na těch základních školách bych to čekala víc, přeci jen ty děti jsou malé a ty rodiče do toho víc vstupují.“

Zuzana: „Hm, to oni se třeba zeptají, ale zase paní učitelka má tetování ozdobný na paži a potom má tetování nacionály svých dětí.“

Já: „Aha, takže děti to zajímá.“

Zuzana: „Ano, oni se zeptají a ona jim to vysvětlí, to je všechno. Takže ne že by to řešily, prostě se zeptaly.“

Já: „A vy tam máte děti až do deváté třídy?“

Zuzana: „Ne, jen do páté, jsme malotřídka.“

Já: „Aha a myslíte si, že čím jsou ty děti starší, tím víc je to zajímavá?“

Zuzana: „Určitě, chtějí vědět, co to znamená, proč zrovna tak to vypadá. To já chápu, ale my jsme zrovna ... (smích)“

Já: „Ne, to je dobře, to je vlastně to, čeho bych hrozně ráda dosáhla, že mi všichni respondenti řeknou, že už to vůbec nemá vliv, že to spíš rodiče i děti berou hezky nebo že to vůbec nevnímají. To by vlastně byl ten nejhezčí, ideální výsledek, který by z té diplomky mohl vylézt. No, a to je všechno, takže já Vám děkuji za rozhovor, Vaše odpovědi mi velmi pomohou a ráda jsem Vás takhle aspoň virtuálně poznala.“

Zuzana: „jojo, i já Vás. Dobře. Nashle.“

3. Lucie

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Lucie: „Ano, souhlasím s nahráváním.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete, stačí křestní jméno, a kolik Vám je?“

Lucie: „Jmenuji se Lucie a je mi 28.“

Já: „V jakém městě/vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Lucie: „Je to menší městečko a přesný název je Dolní Cerekev, je to kousek od Jihlavy.“

Já: „Učíte na základní nebo střední škole?“

Lucie: „Učím na základní škole na druhém stupni.“

Já: „Děkuju, tak to byly ty obecné otázky a teď blok číslo jedna, který se nazývá Názory na pedagogy s tělesnými modifikacemi. První otázka zní: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Lucie: „Vůbec s tím nemám problém, já mám zrovna v kabinetě dvě kolegyňky a obě jsou potetovaný a obdivuju to, protože já na to nemám odvalu, nechat se jít tetovat. Mě se to líbí, já jsem takový ne skrytý pozorovatel, ale skrytý podpůrce. (smích)“

Já: „Takže to podle Vás vůbec nekoliduje s tím zaměstnáním?“

Lucie: „Ne, vůbec ne, nemám s tím problém. A vím, že dokonce ta jedna kolegyňka má spoustu tetování z Harryho Pottera a děti to úplně žerou a milují, takže paní učitelka je boží, protože má Harryho Pottera.“

Já: „Aha, super, tak k tomu se možná ještě dostaneme později. Vlastně s tím souvisí druhá otázka, jestli si myslíte, že vzhled učitele má vliv na jeho práci.“

Lucie: „Já si myslím, že ne, Netroufám si soudit nikdy lidi podle vzhledu, takže i ten, když to teď řeknu blbě, největší na první pohled bezdomovec může být atomovej fyzik nějaký nebo něco takovýho. Nemám s tím žádný problém, ať si každéj chodí v tom, v čem se cítí pohodlně, já taky nejsem zrovna ta, co chodí v kostýmku a upnutých oblečcích, takže mikina, rifle a jsem šťastná a spokojená.“

Já: „A myslíte si, že ani ze strany žáků to nemá vliv, ten jeho vzhled?“

Lucie: „My teda jako celkově, jak jsme malá škola, tam nemáme nikoho vyloženě, když se řekne učitelka, tak si představíte ten kostýmek a tenhle dress code, takže u nás se to těžko posuzuje. U nás opravdu v čem je nám dobře, v tom přijdeme no, vezmete si puntíkové legíny a proužkované tričko a nikdo to neřeší. Vlasy do drdolu, namalovaná nenamalovaná, dětem je to jedno, ti tak maximálně když se vyfíknete na focení, tak Vám řeknou „tý jo, Vám to sluší“, ale to je jednou dvakrát do roka. My to asi máme prostě nastavený jinak u nás. Vedení po tom nejde, děti to neřeší a rodiče s tím taky nemají problém.“

Já: „Jasně. A hrají podle Vás ještě stále v dnešní době důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelkou profesí?“

Lucie: „Já si myslím, že vůbec ne. Tahle doba, kdy tetování bylo jen z vězení už je dávno pryč.“

Já: „Myslíte?“

Lucie: „No určitě, já co jsem takhle potkala, lidi co mám kolem sebe, tak se mi nestalo, že by někdo řekl „ježiš marja, to je nějaký kriminálník, ten je potetovanej od hlavy až k patě.“ Buď mám štěstí na skupinu lidí kolem sebe anebo prostě jsem si toho nevšimla.“

Já: „Může to tak být, je to asi škola od škola a člověk od člověka a myslím si, že víc to zůstává zakořeněné ve starších ročnících.“

Lucie: „Přesně tak, ty starší struktury asi jo, Je pravda, že když jsem učila prvním rokem, tak nám dva učitelé odešli do důchodu a ti se na to teda nekoukali jako úplně s obdivem nebo jak to mám říct. Ale že by proti tomu někdy řekli něco negativního, to jsem si nikdy nevšimla.“

Já: „Tak možná už se viděli v tom důchodu a nechtěli si dělat problémy.“

Lucie: „Je to možný, že už se nechtěli otravovat s náma mladejma, ale že by vyloženě řekli „ježíš marjá, ty vypadáš“ nebo nějakou takovou zmínku k tomu, tak to vůbec ne.“

Já: „Dobře, to je vlastně pozitivní, toho bych chtěla docílit, že je to takhle po celé republice, to by bylo hezké. Ale jaké množství modifikací by pro Vás bylo ještě u pedagoga přípustné? Jestli je u Vás nějaká hranice, co už by učitel mít neměl.“

Lucie: „Já teda jako úplně, ne že se mi to úplně nelíbí, ale nerozumím tomu, když má někdo potetovanej obličej. Chápu, když má někdo něco na ruce, na noze, kde se na to může podívat, vím, že kamarádka má tetování na žebrech pod srdcem a má k tomu nějakou symboliku. Ale nepochopila jsem prostě smysl toho tetování na obličej, které vidíte jen, když koukáte do zrcadla.“

Já: „No tak to třeba i na zádech.“

Lucie: „Já kdybych si chtěla něco nechat vytetovat, tak bych to taky asi chtěla vidět, ne jen aby to bylo pro všechny ostatní, ale abych to viděla i já. Nevím no, ten obličej mi přijde takovej možná, že to může i skrýt mimiku toho učitele, jeho výraz, ale že bych s tím měla nějaký vyloženě problém, tak to taky asi ne.“

Já: „Takže asi spíš aby mu to nevadilo při té výuce?“

Lucie: „Tak, aby to spíš nebránilo čtení nějakýho výrazu toho učitele. Teď jsme teda měli roušky, tak to stejně nebylo vidět, ale prostě myslím si, že ta mimika, výraz i mluvení pohledem je pro děti strašně důležitý.“

Já: „Určitě, s tím souhlasím. A co si myslíte o, protože to jsme tady vlastně nezmínily, o těžších modifikacích? Kdyby měl pedagog namátkou třeba implantáty, když mají například udělané rohy?“

Lucie: „S tím já jsem se teda nikdy nesetkala.“

Já: „To já vím, ale teď jsme v teoretické rovině. Jestli by tohle bylo pro pedagoga už moc?“

Lucie: „Já bych se ho možná osobně bála, mám totiž trochu menší trauma z čertů z dětství (smích), takže kdyby měl nějaký rohy, tak by mi dýl trvalo získat v něj nějakou důvěru. Ale to je zase osobní rovina, nedovedu tam vůbec odhadnout, co ty děti, co kolegové. I když myslím si, že ti starší by byli v důchodu dřív nebo by je nesli nohama napřed jo, to by asi nezvládli.“

Já: „Jasně, takže asi taky záleží na věku dětí, u kterých člověk učí. Na střední škole už by to asi bylo v pohodě, v první třídě asi nevím.“

Lucie: „No, tam ne, tam by byla velká tragédie. Tam vidím, že se jen zarachtá řetězem v půlce listopadu a už jsou nalepení na paní učitelce.“

Já: „A ono by možná už i tohle vadilo těm rodičům, to je možný.“

Lucie: „To si myslím taky, že tohle už by byl extrém a myslím si, že by to možná neprošlo už ani u našeho pana ředitele teda.“

Já: „Jasně, to je možný, proto se ptám, kde by asi tak byla ta hranice. Takže mi z Vaší odpovědi vyznělo, že tetování jsou už tak nějak tolerovaná, ale ty těžší věci tam ještě pořád nepatří.“

Lucie: „Já si myslím, že by nebyl problém i s nějakým piercingem, tunelem nebo něčím takovým v uchu, ale tyhle rohy a myslím, že snad má někdo i vyříznutý žábry ve tvářích.“

Já: „No nebo mají rozpůlený jazyk a tak.“

Lucie: „No, tak to mi přijde už jakože trochu moc do školy.“

Já: „Jo, já jsem ráda, že jsme se nějaké té hranice dobraly. A poslední otázka tohoto bloku, změnil se nějak Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi po tom, co jste s jedním z nich přišla do kontaktu?“

Lucie: „Ne, vůbec ne. Já jsem i na vejšce měla několik spolužáků, který byli tetovaní, na střední byla holčina, která měla právě v uchu docela velkej tunel, různý piercingy, holky byly propíchaný od pupíku přes bradavky, obočí a já nevím co ještě, takže nemám s tím žádný problém a neproběhla žádná změna.“

Já: „Super, děkuju. Takže to byl ten první blok a teď teda druhý blok, který se týká zkušeností s učiteli, kteří mají tělesné modifikace. První otázka: V současné době učí na Vaší škole někdo s tělesnými modifikacemi?“

Lucie: „Ano. Ty dvě kolegyně, byly u nás tři, ale ten jeden už odešel.“

Já: „A s tím souvisí druhá otázka, jestli jste s tímto učitelem/těmito učitelkami v nějakém kontaktu, ať pracovním nebo osobním?“

Lucie: „Oboje, my jsme spolu v kabinetu a setkáváme se i po škole na kafička a různě na obědy, oslavy a tak.“

Já: „Super, výborně. A má na ten vzájemný kontakt vliv vzhled těch učitelek?“

Lucie: „To vůbec ne, o té jedné jsem dokonce zjistila, že má tetování až asi po dvou letech, kdy si v létě vzala sukni, ze které ji omylem vykukoval kousek. Tak jí říkám „ty jsi tetovaná?“ a ona že „no, už od patnácti“. Takže to bylo takový překvapení, ale žádnou změnu to nezpůsobilo, nemá to žádný vliv.“

Já: „A ovlivňuje vzhled těch učitelek fungování učitelského sboru jako celku?“

Lucie: „Ne, ne, ne, vůbec ne.“

Já: „Vy jste říkala, že jste docela malá škola, takže tam asi kdyby ...“

Lucie: „Já si třeba myslím, že spousta kolegů ani neví o tom tetování jedné kolegyně, jako jsem to nevěděla já dlouho, takže ... (smích) A ta jedna ta má opravdu hodně, ta má vytetovaný i věci, co učí a ředitel o tom ví, zástupce taky, všichni taky a nikdy se o tom nikdo nijak nezmiňoval.“

Já: „Takže na Vaší škole nikdy neproběhl nějaký incident kvůli vzhledu těch učitelů s tělesnými modifikacemi?“

Lucie: „Ne, nevím o tom. Jsem tam třetím rokem a myslím, že za ty roky nic.“

Já: „Takže ani rodiče si třeba nestěžovali, protože rodiče si stěžují na všechno neustále.“

Lucie: „U nás si teda stěžují na všechno, ale tohle je ještě naštěstí nenapadlo.“

Já: „Tak to je zase dobrý, protože ty děti určitě doma řekly, že je učí někdo, kdo má tetování, protože si nenechávají nic pro sebe, že. A když si nestěžovali, tak to naznačuje, že ta doba se posunula hezky, a když ani rodiče s tím nemají problém, tak je to asi v pořádku. Tak úplně poslední otázka, jestli naopak měl vzhled těchto učitelek v nějaké situaci na Vaší škole pozitivní vliv.“

Lucie: „Určitě ty děti to někdy obdivují, když byla taková ta éra Harryho Pottera, vysílal se každý týden, tak ve škole věděli, že paní učitelka má vytetované relikvie smrti třeba, někteří koukali i na Hru o trůny, tak tam zase má myslím Valar morgulis nebo něco takového. A oni vědí, že paní učitelka má ráda Harryho Pottera a Hru o trůny, že když jsou Vánoce nebo konec školního roku, tak dostala tužku, která vypadá jako hůlka z Harryho Pottera, takže jí nosí třeba dárky v tohle směru. Ponožky jí třeba koupili podle koleje, kterou má z Harryho Pottera ráda, právě na to konto se dostali k tomu tetování, proč ho má a co má ráda a pak se na to zaměřují.“

Já: „Takže to vlastně podporuje ten dobrý vztah mezi dětmi a učitelem?“

Lucie: „Jo, jo, u nás zrovna jo. A druhá paní kolegyně ta má nějaký ornament, jestli je to nějak provázané a ani nevím, jestli to děti vědí, protože ona ty krátké sukně nosí opravdu málo. Ale u té první to určitě nějaké pozitivní propojení s dětma má.“

Já: „Tak to je dobře. Ono logicky, děti jsou zvědavé a je jasné, že se vždycky budou zajímat a je hezký, že ta paní učitelka u Vás má zrovna takové hezké motivy, že se o tom dobře mluví a s dětmi mluvit smí. Kolikrát jsou ty motivy takový nevhodný, pro člověka něco znamenají, ale aby se o nich bavil s dětma, to není úplně ono. Ale zrovna tohle je hezký. Tak to je všechno, já Vám moc děkuju za rozhovor, Vaše odpovědi mi pomohou a ráda jsem Vás poznala, takhle virtuálně.“

Lucie: „Já jsem taky ráda, snad to k něčemu bude.“

Já: „Určitě jo, děkuju moc.“

4. Michal

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Michal: „Ano, je to v pořádku.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete, stačí křestní jméno, a kolik Vám je let?“

Michal: „Jmenuji se Michal a je mi 32 let.“

Já: „V jakém městě/vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Michal: „Břeclav.“

Já: „Dobře, to je město. A učíte na základní nebo střední škole?“

Michal: „Je to druhý stupeň základní školy.“

Já: „Super, děkuju, to byly ty obecné otázky a teď začneme prvním blokem, který se jmenuje Názory na pedagogu s tělesnými modifikacemi. Otázka první: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Michal: „Já na tom neshledávám vůbec nic špatného a myslím si, že to vůbec nevypovídá o tom, jestli je člověk dobrý pedagog nebo špatný pedagog.“

Já: „A myslíte si, že má vzhled toho učitele vliv na jeho práci?“

Michal: „Nemyslím si, že pokud to není nějaká extrémní záležitost, nemyslím si, že by to mělo mít nějaký vliv.“

Já: „Myslíte, že ani ze strany žáků nebo rodičů?“

Michal : „Myslím si, že ne.“

Já: „No, tak dobře. S tím vlastně souvisí i další otázka, jestli podle Vás hrají ještě v dnešní době stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí?“

Michal: „No já si myslím, že to je dané mírou těch modifikací. Pokud se bavíme o nějakém tetování, tak to si myslím, že to už je úplně normální. Asi kdyby si někdo z kolegů nechal nainstalovat silikonové rohy, tak by to možná mohlo vyvolávat nějaké předsudky.“

Já: „Jasně, takže myslíte, že je to spíš ovlivněné tím, do jaké míry a kolik těch modifikací člověk má a ne třeba věkem okolních učitelů?“

Michal: „No, to si myslím. I pro starší kolegyně je to tetování už úplně normální, žáci na základní škole už taky mají tetování, rodiče mají tetování, takže si myslím, že se to posouvá tímto směrem.“

Já: „To je vlastně dobře, k tomu bych hrozně ráda dospěla na konci této diplomové práce, že už to vlastně vůbec nehraje žádnou roli. Ale zatím jsem se setkávala s dost názorem, že ve starších generacích je to ještě pořád trošku zakořeněný.“

Michal : „My máme sbor řekl bych průřez od lidí, co ještě studují až po důchodce a můžu říct, že kolega, který je nejpotetovanější, je zároveň i nejoblíbenější. Vyšel v anketě poslední i mezi žáky i mezi kolegy jako plnohodnotný, respektovaný odborník a člověk na svém místě.“

Já: „Tak to je skvělé, to ráda slyším. Na tu další otázku už jsme trochu narazili, jaké množství modifikací by pro Vás bylo u pedagoga ještě přípustné? To znamená, kde je ta hranice, kde už je to moc.“

Michal: „Nevím, jestli je to o množství, spíš je to o typu.“

Já: „No, tak třeba?“

Michal: „Tak třeba pokud mluvíme o tetování, tak tam už je to dneska úplně normální. Dovedu si představit, že kdyby měl někdo hadí jazyk rozeklaný nebo nějaké takové ty silikonové implantáty, tak tam by třeba možná, nebo velký piercing v uchu, nějaký roztahovák, tak to by asi nebylo úplně dobře. Ale větší množství náušnic nebo tetování je dneska úplně normální.“

Já: „Jo, takže spíš ty těžší modifikace, ne úplně běžné?“

Michal : „No, asi tak.“

Já: „Jo, ono je pravda, že ty tetování, třeba i piercingy jsou už poměrně běžné, ale některým lidem vadí a přijde jim to moc u učitele, že by měl tetování v obličejí. Taky je to pro někoho hranice.“

Michal: „No, to si nemyslím, že by mělo být úplně. Zase záleží, co to bude za tetování. Dovedu si představit velice pěkný, vkusný, estetický, vysoké umělecké dílo, takové by nemělo být problém. Ale na druhou stranu si dovedu představit nějakou opileckou kérku, což prostě ...“

Já: „Jasně, takže taky záleží na typu, zpracování a tak. Tak poslední otázka z tohoto bloku, změnil se nějak Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi poté, co jste s jedním z nich přišel do kontaktu?“

Michal: „Ne, nikdy jsem si o tom nemyslel nic špatného, takže se to nijak nezměnilo.“

Já: „Tak jo, super. Takže druhý blok se týká zkušeností s učiteli, kteří mají tělesné modifikace. Tady se musím zeptat, i když je to evidentní, učí na Vaší škole někdo s tělesnými modifikacemi?“

Michal : „Ano.“

Já: „A jste s tímto učitelem v kontaktu, ať už pracovním nebo osobním?“

Michal: „Ano.“

Já: „Jak velká jste škola?“

Michal: „My jsme zvlášť druhý stupeň a máme tři až čtyři třídy v ročníku, to znamená nějakých třináct tříd. Takže docela malá.“

Já: „Takže relativně málo, takže pracovnímu kontaktu se asi moc vyhnout nejde. A má na Váš vzájemný kontakt vliv vzhled tohoto učitele? Ať už pozitivní nebo negativní samozřejmě.“

Michal : „Myslím si, že ne.“

Já: „A myslíte si, že vzhled toho učitele ovlivňuje fungování učitelského sboru jako celku? Opět bez negativních konotací.“

Michal: „Ne, fakt si myslím, že to vůbec nehraje roli.“

Já: „Teď dvě otázky, které se týkají tak nějak konkrétních zkušeností. Proběhl na Vaší škole někdy nějaký incident kvůli vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi?“

Michal: „Nevím o tom, myslím si, že ne.“

Já: „Ani třeba s rodiči? Protože z běžné praxe víme, že rodiče si stěžují úplně ne všechno, velmi často a rádi.“

Michal : „Ne, fakt ne. Vyšel nám tenhle učitel jako nejoblíbenější, vlastně i mezi rodiči.“

Já: „Tak to je vlastně ta druhá otázka, jestli měl naopak v nějaké situaci na Vaší škole vzhled tohoto učitele pozitivní vliv?“

Michal: „Nemyslím si, že je to o vzhledu, je to prostě o přístupu, o tom, jak pracuje.“

Já: „Teď přemýšlím, jestli je to vlastně zjistitelné, čím vlastně ty žáky tak oslnil. A myslíte si třeba, když učíte na druhém stupni, jestli to třeba na začátku neudělá na ty žáky dobrý první dojem? Jestli třeba nemají nějakou tu nástupní hranici, o čem se mohou začít bavit?“

Michal: „Nevím, jsem teď třídni šestáku, kteří ho mají první rok, ale nic takového jsem nepozoroval.“

Já: „Že by se o to nějak nadměrně zajímali jo?“

Michal : „No, tak oni s tím mají zkušenost sami, moje šestáčka dostala k Vánocům tetovací strojek bez ohledu na to, takže to tetování je dneska fakt už úplně běžné.“

Já: „V šesté třídě?“

Michal: „Ano, v šesté třídě dostala na Vánoce tetovací strojek a v devítce prý budeme mít místo třídních triček třídní kórku, tak jsem zvědavý, jak to dopadne.“

Já: „Ty jo, tak to je docela, ačkoliv jsem velmi tolerantní a furt hlásím, že svým dětem, když to budou mít rozmyšlené, tak jim to dovolím i před osmnáctým rokem, ale tohle to je docela silný kafe i na mě.“

Michal: „Takže v Břeclavi je všechno možné.“

Já: „Chápu, skvělá škola, škoda že jste tak daleko, určitě by se mi u Vás líbilo. No a to je všechno, moc Vám děkuju za rozhovor, Vaše odpovědi mi obrovsky pomůžou a ráda jsem Vás aspoň takhle virtuálně poznala.“

Michal : „Já Vás taky, doufám, že to dobře dopadne, budu držet palce u státnic.“

Já: „Děkuji.“

5. Kateřina

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Kateřina: „Ano.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete, stačí křestní jméno, a kolik Vám je?“

Kateřina: „Jmenuji se Kateřina a je mi 43 let.“

Já: „V jakém městě/vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Kateřina: „Mimoň, okres Česká Lípa.“

Já: „A to je město nebo vesnice?“

Kateřina: „Je to malé město, máme asi sedm tisíc obyvatel.“

Já: „Dobře, takže menší město. A učíte na základní nebo střední škole?“

Kateřina: „Já mám většinu úvazku na základní škole a několik hodin týdně docházím i na víceleté gymnázium.“

Já: „Super, to byly ty úvodní otázky a teď začneme blokem číslo jedna, který se týká názorů na pedagogy s tělesnými modifikacemi. Takže otázka první: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Kateřina: „Myslím si, že to vnímání může souviset s typem školy a třeba předmětem. Mě osobně, pokud to nějak souzní s osobností, charakterem člověka, tak mi to nevadí. Nesetkala jsem se s člověkem, kde

by mi to vyloženě vadilo, nevadilo a můj postoj je víceméně neutrální. Ale celkově mi to nějak více ladí, pokud ten člověk učí na umělecké škole nebo asi by mi to úplně nesedělo a přišlo mi to zvláštní možná tak, když někdo přednáší práva, ekonomii, tak člověk očekává člověka v obleku. Ale to je zase moje očekávání a já nevím, jak ten člověk vypadá, když si ten oblek sundá a vezme si rifle a tričko. Třeba je to motorkář, třeba to tetování má a já ho nevidím. Takže v tomto ohledu jsem se zatím nesetkala s někým, kdy by mi to extrémně nějakým způsobem upoutalo nebo tak.“

Já: „Ale myslíte si teda, že má vzhled učitele vliv na jeho práci?“

Kateřina: „Myslím si, že ano. Sama jsem se setkala při studiu vysoké školy s člověkem, který byl extrémně neupravený a tam mi ta jeho neupravenost vadila a jak o sebe vůbec nepečoval. Takže celkově si myslím, že pracujeme s lidmi a pokud chci, aby ti lidé mě nějak vnímali, tak pokud budu mít nepříjemný tělesný zápach, budu mít neumyté vlasy mastné a nevyčištěné zuby, bude mi zapáchat z úst atd. Prostě si myslím, že nějaká péče o vzhled je naše společenská povinnost, já to tak vnímám.“

Já: „Jasně, takže i kdyby ten člověk měl třeba nějaké výrazné tetování a tomu žákovi nebo kolegovi by se to všeobecně nelíbilo, tak by to mohlo mít vliv na tu práci, vnímal by ho jinak a špatně by se jim spolupracovalo.“

Kateřina: „Já Vám můžu říct konkrétní příklad, mě se o nich totiž vypráví lépe. Já třeba osobně to mám tak, že pokud pro mě ten člověk celkově souzní, má nějaký styl, a to tetování nebo piercing zapadá do jeho životního stylu, do jeho osobnosti, tak s tím nemám problém. To mi spíš pak vadí, když na první pohled vidím, že to tetování je nevkusně udělané nebo že má více obrázků, které k sobě neladí. Já jsem třeba měla kadeřnici, to byla štíhlá, opálená slečna, vysportovaná a ona měla hodně tetování, ale všechno bylo vlastně jeden styl a bylo to jediné zdobení, které ona nosila. Ona vždycky měla úzké džíny, v létě nosila tílko, ona nenosila šperky, neměla make-up a jediné, čím se zdobila, byla ta tetování, na kterých bylo vidět, že je to skvělá práce a evidentně bylo drahé. Ona vždycky říkala, že si vlastně šetří a ten obrázek, byly takové květinové vzory přes celou paži a pak i přes rameno a k ní to tak sedělo, to byla jednota formy a obsahu, a i k té její práci. Ona ještě jezdila na různé přehlídky a dělala pro módní časopisy a celkově to bylo prostě skvělé. A s tímhle já prostě nemám problém, jak říkám, prostě když mi to vadí, třeba u toho našeho kandidáta na prezidenta, jak on se jmenoval?“

Já: „Franz.“

Kateřina: „Jo, tam by mi nevadilo, že pan prezident má tetování, ale zrovna u tohoto člověka neví, možná mi vadil celkově, prostě se mnou nesouznil, tak možná proto...“

Já: „Je fakt, že zrovna u něj už to bylo hodně diskutované, jak má celou hlavu potetovanou, tak to pro hodně lidí už bylo moc. K tomu se taky váže další otázka, vlastně všechny. Teď se Vás ještě zeptám, jestli si myslíte, že v dnešní době ještě stále hrají důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí?“

Kateřina: „Myslím si, že ano a že to celkově souvisí s tou předsudečností vlastně napříč, je to o tom, že v Berlíně to bude asi mnohem víc free, asi je důležité to vztáhnout, jestli v České republice, jestli na maloměstě nebo velkoměstě a myslím si, že třeba starší lidé, lidé bez vzdělání, lidé, kteří necestovali, tak budou více mít. Můj otec vyrůstal ještě v takovém tom, že kdo má tetování, ten seděl, je to kriminálník. Já jsem si jednou dala na léto jen henou něco udělat a ten to prostě nedal, říkal sice „jo, jsi dospělá, dělej si, co chceš“, ale on kdysi dávno byl horník, tady jsou uranové doly a on tam fáral ještě za komunismu a on říkal, že „kde koho tam pustili z basy, tak byl pokérovanej a já to nedávám.“ Jo, takže si myslím, že ty lidi ještě jsou no.“

Já: „Určitě, já si také myslím, že ty předsudky ještě pořád, a v určité skupině lidí, jsou pořád zakořeněné hodně. Zejména taky, jak jsme zmínila, ta starší generace, ti to také mají hodně spojené s tím kriminálem a já jsem to doma poslouchala taky, takže naprosto chápu. Na tu další otázku už jsme také vlastně narazily, jaké množství tělesných modifikací by pro Vás bylo u pedagoga ještě přípustné a co je vlastně už moc podle Vás.“

Kateřina: „No...těžko říct, protože já jsem pro tu jednotu a mě osobně by asi souznilo, zaprvé já nemusím řadu těch tetováží ani vidět, když si to vztáhnou, nám kdysi na nějakém školení říkali, že ani šperků by nemělo být moc, myslím, že je to dokonce číslo pět a i brýle se považují za šperk. Takže pokud má žena brýle, prstýnek a náramek, tak už by neměla mít řetízek a přívěšek, takhle nějak nám to sdělovali. Takže je to relativní, pokud to není nějaká alternativní škola. Já osobně jsem pro menší počet a možná to souvisí i s mým vkusem a tou kadeřnicí, která měla sice pokrytou velkou plochu těla, ale bylo to naprosto jednotné. Já bych to asi řešila, kdyby měl někdo tady růži, tady japonský znak, tady datum narození svých dětí, tak asi bych řešila „panebože to je přeplácáný“, ale to už je otázka mého vkusu. Pro mě, pokud je ten člověk kompetentní, pokud je to odborník a pokud se o něj můžu opřít v tom týmu, pokud zvládá svou práci dobře, tak je to jeho věc.“

Já: „Takže spíš řešíte, jak to na Vás působí, jak to celé ladí, než že by to bylo pro učitele moc.“

Kateřina: „Tak, asi tak.“

Já: „Dobře a změnil se nějak Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi poté, co jste s jedním z nich přišla do kontaktu?“

Kateřina: „Spíš ne. Sem se ale vlastně hodí ten můj příběh, kdy jsme řešili, že na mou školu byl přijat kolega a až po nějaké době, na nějakém teambuildingu, kdy jsme jeli na vodu a on měl tílko, tak jsme si všimli, že je tetovaný. Jedna kolegyně, která je ve vedení školy, řekla „kdybych věděla, že je tetovaný, tak bych ho v životě nepřijala“, takže vlastně je vidět, že se to řeší.“

Já: „Aha, to vlastně tedy patří i k těm předsudkům.“

Kateřina: „Ano, ano. To bylo vlastně hrozně zvláštní, já jsem si říkala oukej, já jsem ho poznala jako pro mě sympatického, je to muž a těch není na základních školách tolik a když vlastně učí a já jsem nikdy nezaznamenala, dokud na té vodě nebyl v tílku nebo možná do půl těla, už si nepamatuju, v ten moment jsme to ale teprve zaregistrovali a do té doby to nikdo nevěděl, takže i ta věta ...jako oukej, má vzdělání, je to muž do základního školství, autoritu má, ve třídě je oblíbený, nějak pracuje hezky, má výsledky a o jeho přijetí a nepřijetí by mělo rozhodnout to, jestli je nebo není tetovaný v ten moment.“

Já: „To si právě myslím, že to není vůbec ojedinělý případ, ačkoliv by to vlastně vůbec roli hrát nemělo a mělo by se koukat právě na to, jak je člověk kompetentní pro to učitelské povolání, a přes to si myslím, že tohle se ještě často objevuje. A to je vlastně jedním z cílů, zjistit, jak moc dobře nebo špatně na tom v tomto směru české školství je. Takže jsem ráda, že jste mi sdělila tento konkrétní příběh, že jsem si toto téma vlastně úplně nevymyslela.“

Kateřina: „Ano, ale ono je to opravdu zvláštní, protože třeba já jsem v průběhu studia, při práci, péči o babičku některé stresy zajídala, přibrala jsem a třeba vnímám, že s nadváhou vnímají jinak než když jsem nebyla vlastně plnoštíhlá. A když se někde ucházím, já učím němčinu, i soukromě, a když jdu žádat do nějaké firmy o nějaký kurs, tak mám pocit, jestli to není jen můj vnitřní pocit, že já se teda o sebe starám, pečuju, dělám i volnočasové módní přehlídky pro normální ženy a stejně někdy mám pocit, že ty lidi...já chci tím říct, že to nemusí být jen ta tetováž, ale cokoliv, když někam jdete na pohovor...stejně tak jsem měla pocit, že ve dvaceti, kdy jsem byla štíhlá blondýna, tak někdy tam bylo takové to „ježíš, co tady ona chce, tak jako je hezká, ale bude určitě úplně blbá“ a že tam vždycky něco hraje takovou tu roli, vždycky si Vás vybírají a hodnotí.“

Já: „Ano, v tomhle hrajou dost roli bohužel i stereotypy, je to o tetování, blondýnách, plnoštíhlých lidech a Češi konkrétně jsou na toto odsuzování na první dojem vyloženě experti, takže se tomu vůbec nedivím. Tak, to máme za sebou ten první blok a druhý se týká zkušeností s učiteli, kteří mají tělesné modifikace, to už jsme trošku načnuly. Teď vlastně jen formální otázka, jestli na Vaší škole učí někdo s tělesnými modifikacemi?“

Kateřina: „Ano.“

Já: „Jste s tímto učitelem v kontaktu, ať už pracovním nebo osobním?“

Kateřina: „Ano.“

Já: „A má na vzájemný kontakt vliv vzhled tohoto učitele?“

Kateřina: (ticho)

Já: „Jestli byste se třeba vídali víc, kdyby ty modifikace neměl, chodili jste spolu na kávu a tak?“

Kateřina: „V tomto smyslu ne, v širším smyslu je vzhled důležitý, protože mám kolegyni, která je velmi, velmi neupravená, zanedbaná a přiznám se, že ta její neupravenost způsobila, že se vídáme méně ve

volném čase. Už je tam i určitý stud, mám pocit, že když spolu někam jdeme, tak na nás lidi koukají, co to s sebou tahám za bezdomovce, když to řeknu takhle emotivně. Tohle tu roli hraje.“

Já: „A ovlivňuje vzhled toho učitele s tělesnými modifikacemi fungování učitelského sboru jako celku?“

Kateřina: „Ne. Větší roli hraje, jak ten učitel zvládá svoji práci. Když to třeba srovnám, tak teď je taková doba, že učitelů je málo, nastupují lidé, kteří nikdy neučili, a ne každému to hned jde. A když pak jdete do třídy, kde před tím prostě to učitel nezvládal, děti jsou rozdivočelé, on má ty hranice někde jinde a vy po nich třeba požadujete, aby se na začátku hodiny postavily, ale u něj nemusí a Vám se pak válejí po lavici s tím, že tam taky nemusí. Jo, tím chci říct, že daleko větší roli hraje to, jestli ten učitel zapadne do klimatu té školy a souzní s tím, jak to máme ve škole nastavené, s těmi našimi pravidly.“

Já: „Jasně, takže se tam nenajdou další učitelé v tom učitelském sboru, kteří by měli problém s modifikacemi toho učitele, jako kolegyně, kterou jste již zmínila, a nedělá to tam žádnou nepleschu?“

Kateřina: „V tuhle chvíli si myslím, že mnohem více lidí řeší tu neupravenou kolegyni než to, jestli tady prostě...tady taky může hrát roli, že to je muž a my jsme z většiny ženský kolektiv a že třeba u ženy může zafungovat i nějaká žárlivost. Když Vám nastoupí nějaká mladá slečna, štíhlá, tak si v létě prostě vezme tílko a bude mít nějaký obrázek, tak to pak může zafungovat jako „já na ní chci něco najít“, jestli mi rozumíte. Ono jako celkově u těch učitelek si říkáte, do jaké míry je v pořádku, aby učitelka byla sexy. Má tričko nad pupík, ještě má piercing v pupíku a ty starší kolegyně „se podívej, jak se vystavuje před těma devátákama“. Takhle tenkrát přijela kolegyně z dovolené v Egyptě a měla rasta copánky až na zadek, a to bylo haló. A teď do jaké míry je to ta závist. Já bych třeba chtěla taky, ale já už nemůžu, protože je mi 60. Jo, takže co se týče tohoto kolegy, tak ten zapadl, lidé ho považují za sympatického, kompetentního, tu práci zvládá dobře a o tom jeho tetování by nikdo nevěděl, kdyby nebyl na té vodě, takže to je takové bezpředmětné.“

Já: „A myslíte si, že je to takhle právě díky tomu, že o tom tetování nikdo nevěděl, udělali si na něj nějaký názor, určitou dobu s ním pracovali a vytvořili si s ním nějaký vztah a zjistili to až potom, a proto to neovlivnilo to fungování? Myslíte si, že by to bylo stejné, kdyby to tetování bylo viditelné hned od začátku?“

Kateřina: „To je zajímavá otázka, já si to zkusím představit.“

Já: „A kdyby měl potetovanou třeba celou ruku, myslíte, že by to nenabouralo...“

Kateřina: „Kdyby přišel na tu první radu...myslím si, že by tam byly takové ty obavy, to už tady zaznělo „hele slyšela jsi, že má MBA, že má takhle vysoké vzdělání, co tady chce na základce? Jestli někde neudělal nějaký průšvih?“ Rozumíte, u těch lidí hraje vždycky roli to, jak si je odhadujete, jede nějaká fantazie, o těch lidech se mluví a kdyby v tu chvíli bylo to tetování vidět, tak je možné, to připouštím, že ano, že by v ten moment ti lidé řekli „ježíši kryste, kdo nám to sem jde učit? A viděla jsi,

jak je potetovanej?“ Ano, ale tam by to ovlivnilo cokoliv, co by se ti lidé dozvěděli, třeba že je potřetí ženatej, cokoliv, co se takhle dozví, tak se řeší.“

Já: „Jasně a proběhl na Vaší škole někdy nějaký incident kvůli vzhledu toho učitele s tělesnými modifikacemi?“

Kateřina: „Ne, to vůbec.“

Já: „Ani s rodiči, žáky?“

Kateřina: „Ne.“

Já: „To je vlastně dobře. A je to zajímavé, zatím vlastně nikdo o žádném incidentu kvůli vzhledu nemluvil a já jsem překvapená, protože mám pocit, že rodiče si stěžují neustále a na všechno, tak je zajímavé, že ani rodiče základkových dětí si na vzhled nikdy nestěžovali. Ale jak říkám, je to vlastně dobře.“

Kateřina: „Je to dobře. U nás můžu říct, že pokud si rodiče stěžují, tak ty stížnosti jdou směrem k té výuce a pokud vlastně to dítě je spokojené a má dobré známky, tak i ten rodič je spokojený. Což může někdy vést k tomu, že máte kolegyni, která je náročnější, ale opravdu naučí, takže u ní ty děti s trojkama umí víc než u jiné kolegyně, která dává samé jedničky, ale přes to si ti rodiče stěžují na tu trošku náročnější paní učitelku. Takže tím chci říct, že to hrozně souvisí s tím, jak on jakoby přistupuje k té práci. I když si samozřejmě dovedu představit, že kdyby rodiče byli nespokojeni s tím, jak vede výuku, jaký má vztah k těm dětem a oni k němu, tak by k tomu mohlo ještě zaznít „to se dalo čekat, vždyť je tetovanej“. To by se mohlo stát.“

Já: „To si myslím také, že to by se na to nabalilo a pak už to byl další argument proč jim vadí.“

Kateřina: „Ale ono se vždy něco najde, moje kamarádka šla hned po škole do vesnické školy, dostala hned prvňáčky, osvědčila se, oni do dnes za ní jezdí, ty děti jsou teď v deváté třídě, píšou si a vytvořili si moc hezký vztah, ale když měla nastoupit, tak po vesnici jelo, že nějaká mladá holka po škole má nastoupit, ani sama děcka nemá, tak jak to může umět, ta to určitě neumí, takže tam je vždycky něco takového.“

Já: „To je jasné, lidé mají tendenci všechno rozebírat a všichni se rádi bavíme o ostatních, o sobě už tak moc ne, takže tomu věřím. Vlastně poslední otázka, jestli naopak měl vzhled toho učitele s tělesnými modifikacemi v nějaké situaci na Vaší škole pozitivní vliv? Ať už se žáky, s kantory...“

Kateřina: „Nevím o tom, ale vybavila se mi moje zkušenost ze střední školy, kdy naše učitelka měla partnera portugálce, který tam vlastně také učil jako rodilý mluvčí. A on chodil do práce, měl džíny, rolák a sako, vlasy měl stažené do takového upraveného bussines culíku a my jsme vlastně nevěděli, že má rockovou kapelu a potom vlastně na maturitním plese jsme jednak viděli, že je potetovaný, měl ty vlasy rozpuštěný, měl koženou bundu. Dokonce si zahrál na elektrickou kytaru s kapelou, co tam hrála,

vytáhnul nás všechny na to pódium, my jsme si zpívali Knockin' on Heavens door a tam to bylo jako že je hrozně cool, my jsme ho všechny milovaly a třídní jsme ho všechny záviděly, měly jsme pocit, že ona je taková hrozně úzkoprsá. Ona třeba ve svém soukromí vůbec taková nemusela být, dnes si s odstupem dokonce myslím, že třeba ve volném čase byla úplně jiná, my jsme ji tak ale nikdy neviděli, ani na tom maturitním plese, zatímco on se úplně uvolnil. A my jsme pak samozřejmě i na hodinách s tím roditelým mluvčím ho vnímali úplně jinak a všichni jsme ho hrozně zbožňovali.“

Já: „No, to chci říct, že to může být ten vzhled nebo samozřejmě také záleží na tom, jak je tetování provedené, může jít o vkusný piercing nebo cokoliv, tak že pokud je to vkusně a vypadá to hezky, nebo dejme tomu, kdyby učitel měl nějaké pohádkové tetování, postavy z Harryho Pottera nebo něco takového, tak že by to vlastně mohlo fungovat jako prostředek navázání lepšího vztahu s těmi dětmi? Myslíte si?“

Kateřina: „Myslím si, že jim člověk bude bližší, ale že to zase souvisí s tím životním stylem. Protože jestli je někdo potetovaný proto, že je frustrovaný a že má pocit, že jeho život a nic nestojí a není dost hezký, to je stejné jako nadmíra plastických operací, ty mohou být taky nevkusné. Mě se teď vybavilo, já mám ráda německou kapelu Asp, kde zpěvák je učitel literatury na vysoké škole a on jako vyprodává haly, CDčka a hraje gothic rock. A to je člověk, který jde v pátek dopoledne na univerzitu přednášet literaturu a v sobotu večer má prostě černě namalované oči jako Marilyn Manson. Já když jsem se to dozvěděla, tyhle dvě povolání jako kdyby z mého pohledu, že prostě přece učitelka nemůže být pornoherečka nebo prostitutka. A znám člověka, který dělá travesti show, on je gay, žije s partnerem a taky je němčinář, jezdí do Rakouska a i jeho studenti chodí na jeho travesti show, jo. Já to mám ráda, mě tihle neotřelí lidé lákají a přijde mi to zábavný a závidím jim tu odvalu, takhle žít a říkám si, že já bych to nedala. Je to pro mě takový protipól.“

Já: „To jsou zajímavé informace, to jsem nevěděla. A to si myslím, že to, když člověk takhle přistupuje k žákům, tak to celkově, není to o tom, co má a co nemá za modifikace, ale možná má vliv to, že tímto způsobem těm dětem zpřístupní trochu ten svůj svět, tak to může pomoci tomu jejich vztahu.“

Kateřina: „Myslím si ale, že ti děti bude primárně zajímat to, jestli je to ve třídě v pořádku. Jestli třeba přijde z té travesti show unavený a čtyři hodiny se budou jen pouštět videa, protože má ještě kocovinku, tak pak to bude těm lidem vadit. Ale když je kompetentní, ty znalosti předá, u těch dětí já vnímám, že i když se říká, že jsou líní a nechtějí nic dělat, ani se učit, tak ale ve finále pokud se stane, že se něco neučí, když třeba kolegyně dlouhodobě onemocní a není záskok, chodí se na procházky a pouští se videa, tak je to za týden přestane bavit a i ty děti se začnou ozývat, že tak bys to vypadat nemělo. Jo, takže ten biologický vývoj tomu tak nahrává, že oni se učit chtějí a v ten moment, kdy učitel tohle zmákně, tohle má, tak jeho soukromý život, ta druhá strana mince, to může obohatit ten vztah. Může je to motivovat, mohou si říct, že je hustej, že by to chtěli taky a tak. Ale to už jsem řekla, kdyby to tam

nebylo, zadával jim jen cvičení a že jim zadá další až to budou mít a on si mezitím hledal na internetu, kde budou hrát příští týden, tak v ten moment by to bylo vnímáno spíš negativně.“

Já: „Jasně, chápu. No a to je všechno, já Vám děkuji za rozhovor, Vaše odpovědi mi velmi pomohou a ráda jsem Vás poznala, alespoň takhle virtuálně.“

Kateřina: „Tak já Vám přeju ať Vám to jde od ruky, ať rychle dopíšete, co potřebujete e taky jsem Vás ráda slyšela.“

6. Jana

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Jana: „Ano, určitě.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete, stačí křestní jméno, a kolik Vám je?“

Jana: „Jana, 43.“

Já: „V jakém městě/vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Jana: „Praha.“

Já: „Učíte na základní nebo střední škole?“

Jana: „Je to střední odborná škola.“

Já: „Tak, tím jsme se dostaly k bloku číslo jedna, který se týká názorů na pedagogy s tělesnými modifikacemi. Otázka první zní: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Jana: „Nemám s tím vůbec žádný problém, přijde mi to jako normální součást života, takže proč ne u učitele.“

Já: „Myslíte si, že má vzhled toho učitele vliv na jeho práci?“

Jana: „Vzhled jako přímo na práci učitele nemá vliv, ale určitě to může vypovídat o tom, jak je třeba ve své práci kreativní, si myslím.“

Já: „Vidíte, to mě vůbec nenapadlo. Já jsem spíš myslela, jestli to ovlivňuje to, jak ho vnímají žáci, rodiče, učitelé a jestli to potom neovlivňuje jeho práci v té škole.“

Jana: „V tomto smyslu to určitě práci může ovlivňovat učitele, jak pozitivně, tak negativně. A to jak směrem od studentů, směrem od rodičů, směrem od kolegů, záleží na tom, v jakém prostředí pracuje.“

Já: „Na to teď trochu navážu. Myslíte si, že ještě v dnešní době hrají stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí?“

Jana: „Ano, ta míra je určitě menší, ale znám učitele, kterým to přijde nedůstojné, nevhodné. Takže pořád ano, ale snad už je to méně.“

Já: „Ano, to taky doufám, ale taky si myslím, že v některých (není to všeobecně), zejména starších věkových kategoriích je to poměrně dost zakořeněné ještě.“

Jana: „Taky možná hraje roli město a venkov.“

Já: „Ano, taky vlastně kvůli tomu jsem se na začátku ptala, jestli učíte ve městě nebo na vesnici, protože mě také zajímá, jestli je v tomhle rozdíl. Jestli je to vázané na to, že velká města už to berou jako běžnou součást života a nikoho to už ani v tom učitelství nerozhodí anebo jestli je to ještě všude (nebo nikde).“

Jana: „Já si myslím, že to na to má vliv, že čím větší město, tím menší to bude mít vliv, tím méně předsudků. Tak uvidíte, jak ten Váš výzkum dopadne.“

Já: „Tak uvidíme. A teď mě zajímá, jaké množství modifikací by pro Vás bylo u pedagoga ještě přípustné? Kde je ta hranice, kde podle Vás už je to moc nebo jestli taková vůbec existuje.“

Jana: „Tak mluvím za sebe, takže mě by šlo asi jen o zvyk. Zvyknout si na celooobličejově potetovaného kolegu, neměla bych nic proti, ale kdyby měl celý obličej potetovaný, jako kdysi náš kandidát na prezidenta, tak by to bylo o zvyku. Ale já osobně bych s tím problémem neměla a musela bych si zvyknout jenom chvíli.“

Já: „A co si myslíte třeba o těžších modifikacích u učitele, co kdyby měl třeba rohy nebo velké roztáhnuté uši?“

Jana: „Roztáhnuté uši, roztahováky znám ze svého okolí, s tím bych problémem neměla. S rohy jsem nikoho nepotkala, přestože vím, že to je, ale já jsem v tomto hodně otevřený člověk, asi bych se zarazila, ale prostě bych to tak brala. Pokud mluvím za sebe. Piercingy úplně v pohodě, s rohy jsem se teda fakt ještě nesetkala...“

Já: „Ono to totiž není v České republice tak běžné, takže to si zase musíme říct, že to procento v populaci je minimální u nás. Ale může se stát.“

Jana: „Může se stát, může a pokud by byl jinak, prostě já rozlišuju lidi podle jiných věcí, jestli by mi byl jinak příjemný, nepříjemný, jestli s ním chci/nechci spolupracovat. Takže tohle by bylo něco nového, možná bych nejdřív byla zaskočená, ale není to pro mě to, podle čeho hodnotím lidi. Ale umím si představit to počáteční překvapení.“

Já: „To by asi bylo u všech, i u dětí i u rodičů. Otázka je, co by přišlo po tom překvapení.“

Jana: „Děti jsou v tomto víc v pohodě, větší problém by měli rodiče, možná kolegové. U nás si myslím, že by to nebyl velký problém, ale dokážu si představit školy, kde by to asi nezkousli.“

Já: „Je pravda, že na takové školy by takového kantora ani nepřijali, takže bychom pak nezjistili, jak by to braly děti, jak by to brali rodiče. Tam by to asi neprošlo už přes ředitele, pokud by bylo takto nastavené to klima. Ale je možné, že by si to učitel nechal udělat až během své učitelské kariéry a pak by to bylo asi zajímavé, většinou to totiž není modifikace, ke které by člověk přistupoval jako k první, takže by už nějaká historie tam byla a až pak by přišly asi ty rohy, tak by to ale asi takové překvapení nebylo.“

Jana: „Já totiž učím na umělecké škole, takže já si toho kolegu dokážu představit.“

Já: „Aha, ono na těch uměleckých školách mi přijde, že ta atmosféra je taková uvolněnější, že je potřeba, aby ti učitelé, i ty děti byli kreativnější a ty modifikace, zejména tetování, se dají pojmut velmi kreativně, a tak nějak se to k těm uměleckým duším více hodí a jsou k tomu tolerantní, mi přijde.“

Jana: „Přesně proto si říkám, že naše škola je hodně otevřená, a naopak jsou tam v menšině studenti, kteří mají svoji barvu vlasů, obyčejný vzhled, žádné tetování ani piercing, ti jsou tam v menšině.“

Já: „Jasně, chápu. A změnil se nějak Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi poté, co jste s jedním z nich přišla do kontaktu? Bylo to dřív jinak?“

Jana: „Nebylo. Já do budoucna uvažuji o tetování, teď přemýšlím, jestli to může být následkem těch kolegů, ale asi ne.“

Já: „To jsem se taky chtěla zeptat, jestli Vás třeba neovlivňuje prostředí školy, ve které pracujete.“

Jana: „Ne, já jsem tam nastoupila až po mateřské a s tetováním čekám kvůli kojení, takže asi to nemá vliv. Spíš bych řešila tetování v původní škole, kde bych byla asi první, kdežto tady jedna z posledních.“

Já: „Aha, takže tím odpadla na zábrana, co by řekli v práci.“

Jana: „Určitě, tady by se spíš ptali odkud, kdo, spíš by se ptali na takové technické věci, než že bych podle toho byla posuzovaná nebo odsuzovaná.“

Já: „To je vlastně dost k tématu, protože Vám odpadlo řešení právě těch předsudků, na které jsem se ptala předtím a které mě zajímají, jestli ještě v těch školách jsou a co mohu při pohovorech čekat.“

Jana: „Tak na této konkrétní škole nic takového nehrozilo, a to ani od osmdesátiletého pana ředitele našeho, tomu jde o profesní způsobilost, kolegové jsou s tím také úplně v pohodě. Ale když to porovnáme se školou dřívější, tam by to problém určitě byl.“

Já: „Dobře, tak to máme za sebou první blok a teď druhý, který se týká zkušeností s pedagogy, kteří mají tělesné modifikace. A když říkáte, že jste předtím učila na jiné škole, tak můžete klidně uvádět i

příklady z té předchozí školy. Není to vyložene vázáno na školu, kde učíte teď, mohou to být zkušenosti za celou Vaši učitelskou kariéru.“

Jana: „Dobře, ale pořád se mám držet té střední školy? Já jsem učila i na základní škole.“

Já: „Asi klidně můžete říct, že když jste učila na základní škole, tak to bylo tak a tak, pořád jsou to Vaše zkušenosti a týkají se tématu, takže úplně v pohodě. První otázka, která je teda jasná, ale zeptat se musím, učí na Vaší škole v současné době někdo s tělesnými modifikacemi?“

Jana: „Ano.“

Já: „A jste s tímto učitelem/těmi to učiteli v kontaktu, a to pracovním nebo i osobním?“

Jana: „Pouze pracovním, v osobním mám malé dítě, takže je to práce a domů.“

Já: „Takže v osobním ne, ale ne kvůli tomu, jak vypadají, ale proto, že máte prakticky nulový osobní volno.“

Jana: „Ano, ano, přesně tak.“

Já: „To je v podstatě i odpověď na další otázku, zda má vliv na vzájemný kontakt vliv tohoto učitele.“

Jana: „Ne, ne.“

Já: „Ani v práci předpokládám, podle předchozích odpovědí. Ale ovlivňuje vzhled toho učitele fungování učitelského sboru jako celku?“

Jana: „Na této škole určitě ne, tam je to naprosto normální. Ale na předchozí střední škole, kde jsem učila myslím nebyl nikdo, kdo by měl buď tetování (určitě ne viditelné), piercingy ani jiné modifikace také nevím, ale z té atmosféry, která tam byla si myslím, že by to bylo přijímáno dobře. A na základní škole, kde jsem začínala učit před dvaceti lety jsem byla nejmladší a měla jsem piercing v obočí a propíchnutý jazyk a starší paní učitelky prvostupňové to neviděly rády, cítila jsem takovou jako, nebylo jim to asi úplně příjemné. Měli jsme ale pokrokovou paní ředitelku, která to pochválila, a tím to jakoby dostala do toho kolektivu. Ale na současné škole se to neřeší, není to důvod pro bavení nebo nebavení se.“

Já: „A proběhl na Vaší škole někdy nějaký incident kvůli vzhledu nějakého toho učitele s tělesnými modifikacemi? Ať už s učiteli, dětmi, rodiči.“

Jana: „Ne, ne, ne. Na této škole ne a na té předchozí střední škole také ne, protože tam o nikom nevím.“

Já: „A měl naopak vzhled tohoto učitelé/učitelů v nějaké situaci na Vaší škole pozitivní vliv?“

Jana: „Tak pozitivní vliv to může mít v tom, že současná škola má prostředí partnerských vztahů mezi učiteli a studenty, podpora kreativity na základě uměleckých oborů, které se tam studují. Takže si dokážu

představit, i když jsem nebyla svědkem, že si chválí nová tetování, doporučí si a myslím si, že někteří naši studenti současní i bývalí se tím živí, navrhuji tetování a podobně. Takže dokážu si představit, že to podporuje vzájemnou komunikaci mezi učiteli a studenty a přátelskou, partnerskou atmosféru.“

Já: „Mě právě napadlo, že ta tolerance na střední škole, navíc umělecké, je asi úplně někde jinde než na prvním stupni školy základní, a že už v tomto věku děti to dokážou ocenit, navíc když jsou umělecky založené. Takže možná je to může i inspirovat, nasměrovat, kam by chtěli dojít, co by jednou chtěli, mohli.“

Jana: „Určitě jo, protože učím výtvarníky a tam jsou studenti, kteří jako řeší, navrhuji to tetování, takže to je součástí toho jejich oboru, koníčku. Ne každý se užíví jako malíř obrazů a myslím si, že cesta toho tetování by mohla být jejich budoucí profese.“

Já: „Tak ono je to vlastně živé umění, máte pravdu, že malířů obrazů se v dnešní době neužívá tolik. Naopak těch tělesných modifikací je poměrně boom, takže asi to je nějaká kariérní cesta, která by měla větší šanci v dnešní době.“

Jana: „Ano, já si myslím, že jo.“

Já: „No a to je všechno, já Vám moc děkuju za rozhovor, Vaše odpovědi mi moc pomůžou a ráda jsem Vás aspoň takhle virtuálně poznala.“

7. Martin

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Martin: „Je to v pořádku.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete, stačí křestní jméno, a kolik Vám je?“

Martin: „Jmenuji se Martin a je mi 31 let.“

Já: „V jakém městě/vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Martin: „Pracuji v Českých Budějovicích.“

Já: „Skvěle a učíte na základní nebo střední škole?“

Martin: „Učím na základní škole na druhém stupni.“

Já: „Tak to byly ty základní informace a teď blok číslo jedna, který se týká názorů na pedagogy s tělesnými modifikacemi. Otázka první: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Martin: „Myslím si o tom, že je to naprosto v pořádku, neboť učitelé jsou osobnosti. Pokud učitel tu modifikaci má nebo je něčím zajímavý, tak je to pro to dítě dobře a nemyslím si, že by to mělo mít nějaký špatný vliv na jeho výchovu a podobně.“

Já: „S tím souvisí moje druhá otázka, jestli si myslíte, že vzhled toho učitele má vliv na jeho práci?“

Martin: „Takhle, rád bych řekl, že absolutně ne. Ale ze zkušenosti, když vidí děti nějakého kolegu, který je potetovaný, takový víc free, měl jsem i kolegy s dreadama, čírem, tak si k tomu učitelům víc dovolují. Ale nemyslím si, že to má vliv na kvalitu jeho pedagogické práce, to rozhodně ne.“

Já: „Aha, takže myslíte, že tam má trochu větší práci, aby si získal respekt těch dětí?“

Martin: „Myslím, že to tak může být. Třeba v USA mají učitelé nějaký dress code, chodí v oblecích a podobně a my se sice teď bavíme o tetováních a modifikacích, ale tady jde i o styl oblékání a podobně, že.“

Já: „Určitě, s tím je to vždy spojeno.“

Martin: „Takže si myslím, že učitel může mít větší autoritu, ne však přirozenou, ale získanou, když se bude oblékat jako učitel, když bude jako typický učitel vypadat.“

Já: „Aha, tohle mě vůbec nenapadlo. A hrají podle Vás v dnešní době ještě stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, zejména v kombinaci s učitelskou profesí?“

Martin: „Myslím si, že ano. A to jak ze strany vedení školy, některé vedení se k tomu nestaví úplně kladně, oni Vás za to nevyhodí, ale budou se na Vás dívat divně, takže z téhle strany z vedení můžou být předsudky. Samozřejmě můžou být předsudky i ze strany rodičů, nicméně teď už vyrůstá generace dětí, kteří jsou dětmi rodičů, kteří vyrůstali po revoluci, takže jsou takoví více openminded a tolik to nehrojí, ale samozřejmě se vždycky najde někdo, kdo si bude stěžovat a na toto poukazovat.“

Já: „A myslíte si, když jste zmínil to vedení, že kdyby nějaký takový ředitel už při přijímacím řízení viděl (nebo předem z doslechu už věděl), že člověk, který se uchází o post učitele na jeho škole, má nějakou tu modifikaci, myslíte, že by to ovlivnilo jeho rozhodování?“

Martin: „Jako takhle, při tom, jak málo je učitelů a jak moc jsou potřeba, tak ředitelé a zástupci nemají z čeho vybírat, takže by nad tím třeba museli přimhouřit oko. Ale myslím si, že to může ovlivnit názor vedení, jestli takového kolegu přijmout nebo ne.“

Já: „S tím lehce nepřímou souvisí další otázka, a to jaké množství modifikací by pro Vás bylo u pedagoga ještě přípustné? Nebo jestli je nějaká hranice, kde už je to u pedagoga prostě moc.“

Martin: „NO, tak když se bavíme o tetování, tak si myslím, že by neměl být úplně všude, třeba v obličejích bych si to tetování odpustil nebo bych nechtěl, kdybych byl vedení, tak aby moji učitelé tam to tetování měli. Samozřejmě by se mi také nelíbila nějaká vulgární tetování, která by mohla ohrozit mravní výchovu dítěte. A co se týče dalších dalších modifikací, piercingů a podobně, ony existují extrémně, jsou lidé, kteří jsou propíchaní skrz naskrz úplně všude. Tak bych to dal tak jako v rámci toho, co člověk považuje za decentní. Já mám kolegy, kteří mají potetovaná celá záda, mají rukáv, propíchnutá obočí, a to si myslím, že je v pohodě, ale zase do extrému bych to nerozvíjel to tetování a podobných modifikací.“

Já: „Jasně, takže z vaší odpovědi mi trochu vychází, že ta tolerance k tetování je trochu vyšší než k jiným extrémnějším typům, takže těžké modifikace by pro učitele z vašeho pohledu už nebyly.“

Martin: „Jako myslíte, kdyby si dal někdo nějaký implantát, aby měl růžky jo?“

Já: „Třeba. Nebo hadí jazyk.“

Martin: „Jo, tak to si myslím, že už je extrém a ty hranice by měly být. A to si myslím, že jsem hodně volnomyšlenkářský pedagog, ale odsud pocud.“

Já: „Určitě. Ty hranice máme každý někde jinde, možná se to taky odvíjí od toho, na jaké škole člověk dělá. Protože jsou třeba umělecké školy, kde je ta hranice posunutá úplně někam jinam než třeba na běžné základní škole.“

Martin: „To je taky pravda, to máte naprostou pravdu. Já jsem dříve jezdil do školy, ještě když jsem pracoval jinde, tak jsem jezdil se studentkami a studenty střední umělecké školy a ti vypadali odlišně a byli na první pohled rozeznatelní od běžných studentů běžných středních škol.“

Já: „To si právě myslím, že na takových školách se tak nějak přistupuje k tomu, že je to kreativní projev toho člověka a jelikož umělecký obor je o kreativitě, tak to prostě berou jako součást uměleckého projevu a víc se to neřeší. Jen na gymnáziu by to asi vypadalo trochu jinak.“

Martin: „Jasně, jasně.“

Já: „No a teď mě zajímá, jestli se nějak změnil Váš názor na pedagogii s tělesnými modifikacemi poté, co jste s jedním přišel do kontaktu? Jestli ten názor nebyl dřív někde jinde.“

Martin: „Ne. Já jsem vždy byl otevřený vůči kolegům a bez předsudků, snažil jsem se být, a nikdo mě nepřesvědčil o opaku. Jako že by přišel s modifikací a zjistil jsem, že je to kretén. Takže můj názor se nezměnil a spíše jsem se v něm utvrdil, že i lidé s modifikacemi mohou být dobrými učiteli.“

Já: „Tak to ráda slyším, že jsme ten první blok zakončili takhle pozitivně a můžeme jít na druhý, který se týká konkrétních zkušeností s učiteli, kteří mají tělesné modifikace. Říkal jste, že jste jezdil dříve na jinou školu, tak můžete použít své zkušenosti nejen ze současné školy, ale za celou svoji učitelskou kariéru. První otázka se týká současné školy, učí na vaší škole někdo s tělesnými modifikacemi?“

Martin: „Ano.“

Já: „A jste s tímto učitelem v kontaktu, ať už pracovním nebo třeba i osobním?“

Martin: „Ano. Jsem s nimi v kabinetu. Já jsem čekal, že spolu budeme dělat ten rozhovor, měli jsme v úterý třídní schůzky a po třídních schůzkách jsme šli do hospody a schválně jsem si počítal u stolu lidi, kteří mají nějaké tělesné modifikace a z devíti lidí sedm lidí tělesnou modifikaci mělo. Všichni tetování a jedna kolegyně ještě propíchlé obočí. Takže my jsme taková škola plná potetovaných a pomalovaných lidí a některé mám v kabinetu, s některými chodíme do hospody, píšeme si i mimo pracovní dobu a nemám s tím žádný problém a máme dobré vztahy.“

Já: „A má na vzájemný kontakt vliv vzhled těchto učitelů nebo to vůbec nehraje roli?“

Martin: „Pro mě to vůbec nehraje roli.“

Já: „To je dobře, to ráda slyším. K tomu bych vlastně chtěla dojít v tom výzkumu, že už to vlastně vůbec nehraje roli.“

Martin: „No, tak to asi budete muset udělat hodně rozhovorů, aby potvrdily vaši hypotézu.“

Já: „Snažím se. Tak, teď jste mi vlastně trochu odpověděl už i na další otázku, ale stejně se na ni musím zeptat. Ovlivňuje vzhled učitelů s tělesnými modifikacemi fungování učitelského sboru jako celku?“

Martin: „No já doufám, že ne. Nicméně já dělám na opravdu velké škole, kde máme kolem pětadesáti pedagogů a ne každý s každým přichází do kontaktu pořád. A máme tam i nějaké opravdu staré struktury, ale nevím, jak na ně reagují. Máme tam kolegy, se kterými se prostě nepotkáváme, ale nevím, jestli je to tím, že máme odlišné obory, učíme na druhém stupni a oni na prvním anebo je to tím, že jsou jim prostě tito modifikovaní učitelé nesympatičtí.“

Já: „No, u Vás na škole, tím že jste opravdu obří škola, tak učitelé, kterým by vadilo s nějakým takovým kolegou pracovat, mají vlastně poměrně velkou šanci se mu i profesně vyhnout.“

Martin: „Přesně tak,“

Já: „Takže je nezjistitelné, jestli je to tím anebo prostě jestli Vás tam moc.“

Martin: „Přesně tak, tohle bohužel nerozlišíme.“

Já: „To mě mrzí, ale to nevadí. Teď me zajímá, jestli na Vaší škole proběhl někdy incident kvůli vzhledu těch modifikovaných učitelů.“

Martin: „Hm.“

Já: „Ať už s učiteli, žáky, rodiči, je to jedno.“

Martin: „No, já jsem na současné škole rok teprve a nic takového jsem nezaznamenal, taky ne každá věc, která se řeší s vedením, se ke mně dostane, ale každopádně o ničem takovém nevím. Nicméně třeba na předchozí škole, já teda nemám žádné tělesné modifikace, ale rád si občas barvím vlasy, a na předchozí škole jsem měl problém kvůli barvě vlasů.“

Já: „Jen kvůli barvě vlasů, něčemu tak banálnímu v dnešní době, tak už to byl problém? A byl to problém s rodiči, kolegy nebo s vedením?“

Martin: „No jako, nebylo to nic ve formě, že to byl průšvih, že bych dostal vytýkáací dopis, ale pan ředitel si mě zavolal a ptal se mě, jestli to myslím vážně a jestli si nemyslím, že by se učitel měl chovat jinak a měl jít těm dětem vzorem.“

Já: „A to jsme u těch předsudků.“

Martin: „Ano, to jsme u těch předsudků.“

Já: „Tak vidíte, Vaše škola openminded, krásná, vstřícná a jiná až tak moc ne.“

Martin: „No on je to velký rozdíl, protože ta předchozí škola byla vesnická, menší, menší kolektiv, mnohem starší učitelský sbor průměrně a vůbec ta celková mentalita té školy byla nastavená jinak. Teď máme mladé vedení, hodně mladých kolegů a ačkoliv máme i nějaké kolegy v důchodovém věku, to se vždycky najde, tak si myslím, že jsme docela progresivní škola.“

Já: „JO, tak teď jste zmínil něco, co mě zaujalo. Myslíte si, že taková ta rigidita názorů na jedince s tělesnými modifikacemi obecně se drží v takových těch starších ročnících nebo na vesnici spíš?“

Martin: „Řekl bych, že s vesnicí to úplně nemá co dočinění, ale se staršími ročníky ano. Nechci být ošklivý, ale fakt si to myslím.“

Já: „Ne, tohle není vůbec o nějaké ošklivosti nebo hezkosti, ale ptám se na to proto, protože jednak to zaznělo už v rozhovorech s jinými učiteli a druhak proto, že si to myslím taky. A protože i moje osobní zkušenost je, že v těch starších ročnících většinou ta ochota akceptovat to, že i učitel, který není předpisově oblečen a nemá předpisový vzhled prvorepublikového šviháka může být dobrým učitelem. Není moc fajn, že se to ještě stále někde drží, ale ještě to tam je. Tak, poslední otázka, jestli naopak vzhled těchto učitelů měl v nějaké situaci na Vaší škole pozitivní vliv.“

Martin: „No, jinak třeba co se týče dětí, tak ty jsou nadšené, Vždycky když přijde kolega s novým tetováním, to znáte, je to závislost a oni přidávají pořád další a další ta tetování, děti to obdivují. Samozřejmě tím, že učím na základní škole, tak jsou nezletilí, a tedy si žádné sami nemohou nechat udělat, tudíž je to do této míry nemůže ovlivnit, že by přišli domů s tetováním a maminka by si trhala vlasy, tak to se neděje. V tomto ohledu to tedy žádné problémy nikomu nedělá.“

Já: „Takže spíše na té vztahové rovině učitel-žák to může mít pozitivní vliv, protože je to zajímavá? Myslíte, že jim ten učitel přijde bližší?“

Martin: „Ano, ano. Já si myslím, to je takový můj skromný názor, že nejdůležitější na učiteli je jeho charisma, to jak působí na ty děti a všechno ostatní...dobře, je důležité, aby něco ty děti naučil, ale důležité je, jak s nimi vychází, jaké má charisma a aby byl zajímavý pro ně. Což se samozřejmě liší od názorů učitelů, kteří mě učili na vysoké škole a ti říkali, že si máme od dětí velký odstup. Já si myslím, že to tak být nemusí nutně.“

Já: „Tak ono asi jak v čem, přeci jen učitel je učitel a neměl by to být úplně kamarád, bylo by dobré zachovat aspoň nějakou tu rovinu učitele a rovinu dětí. Ale je pravda, že nějaká zvláštnost toho učitele, třeba to může být tetování, rukáv z Harryho Pottera třeba nebo nevím, co teď zrovna mezi základkovými dětmi frčí, možná Harry Potter už ne, možná nějaká Hra o trůny, tak třeba si myslím, že to může pomoci s prvním dojmem. A ten dělá poměrně dost a kolikrát když je špatný, tak se z toho špatně dostává a tak si myslím, že tohle by třeba u těch dětí mohlo mít pozitivní vliv a tím pádem by se tomu učiteli líp začínalo.“

Martin: „Ano ano, to s Vámi souhlasím.“

Já: „No, tak to ráda slyším, že v praxi se to zdá stejně jako z mojí teorie. No a jestli Vás k tomu ještě něco napadá, nějaká zkušenost, tak v tuto chvíli je čas to sdělit, protože já na Vás už žádnou otázku nemám.“

Martin: „No, tak teď me samozřejmě nic nenapadá, kdyby mě něco napadlo, tak Vám to napíšu.“

Já: „Dobře, tak v tom případě je to všechno, já Vám děkuji za rozhovor, Vaše odpovědi mi velmi pomohou a ráda jsem Vás poznala.“

Martin: „Já Vás taky a ať to dobře dopadne. Nashledanou.“

8. František

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

František: „Ano“.

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete? Stačí křestní jméno a kolik Vám je let.“

František: „Tak jmenuji se František a je mi 53 a půl.“

Já: „V jakém městě nebo vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

František: „Je to v obci Mimoň, šest tisíc obyvatel a jsme gymnázium.“

Já: „Tak, vlastně teď jste mi odpověděl na další otázku, takže učíte na střední škole. Skvěle.“

František: „No, osmileté no, takže ono je to vlastně..“

Já: „Jasně.“

František: „Druhej stupeň je gympl.“

Já: „Super. Děkuji. A jdeme tedy na první blok otázek, který se týká názorů na pedagogy s tělesnými modifikacemi. Otázka první zní: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy nebo jiné pracuje jako pedagog?“

František: „No přijde mi to spíše neobvyklé, ale doba se bohužel posouvá, takže je možné se s tím asi setkat. Ale nevím teda, spíš si myslím, že to tam nepatří než patří.“

Já: „A myslíte si, že vzhled toho učitele má vliv na jeho práci?“

František: „Na práci ne, na jeho výkon dejme tomu, ale určitým způsobem jde příkladem nebo je vlastně vzor žákům, takže i on svým příkladem, i vzhledovým, třeba může nastavovat nějaké normy nebo určovat nějaký směr vývoje, který třeba chce nebo nechce. Nevím. Stejně jako se třeba oblékáme podle nějakých norem tak dáváme příklad, jak se třeba do budoucna mají žáci oblékat do zaměstnání, co je vhodné, co ne, tak si myslím že tohle by mělo být součástí.“

Já: „No to určitě, to nepochybně, s tím souhlasím. Hrají podle Vás v dnešní době ještě stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi? Třeba zejména v kombinaci s tou učitelskou profesí?“

František: „No já si myslím, že můžou vyvolávat v některých lidech v počátku nedůvěru, než třeba poznají nějaký za další čas charakter toho člověka, tak můžou na první pohled třeba vyvolat nějaký dojem třeba přinejmenším opatrnosti nebo mylný dojem o tom člověku, který třeba není pro toho kantora v první chvíli ani moc žádoucí.“

Já: „Jo, dobře. A jaké množství těch modifikací by pro Vás bylo ještě u pedagoga přípustné? Jestli máte nějakou hranici, nebo je to teda nula anebo jestli je tam nějaká hranice tolerance, co by jste ještě asi byl schopný akceptovat, i když jde o učitele.“

František: „No ono záleží na tom, jestli se bavíme o věcech viditelných nebo třeba skrytých. To tetování i piercingy můžou být na místech, která běžně nejsou vidět a která třeba bývají na obličeji nebo já nevím, na rukou, na odhalených částech, tak to taky hraje roli.“

Já: „Určitě.“

František: „Takže pokud třeba víme o těch viditelných, tak si myslím, že to moc vhodné není. Pokud si kantor jako z nějakých důvodů, které, já tomu abych pravdu řek nerozumím těm důvodům, pokud z nějakých důvodů tu kěrku chce nebo ji dostal jako dárek a chce vyhovět tomu kdo mu to daroval, tak se dá určitě vybrat něco, aby třeba s tím problémem neměl. Řek bych ve chvíli, kdy třeba nechce, aby byl posuzován na první pohled někým. Ale s žáky se pracuje dlouhodobě, takže naopak oni mohou poznat, že i člověk takovýmhle způsobem modifikovaný jak vy hezky říkáte může mít charakter naprosto v pořádku a že tím pádem si nastaví i to, že nemají pro příště tyhlety předsudky u dalších lidí jako tak rychle použít. Takže ono to je dvojsečné. Záleží na tom právě jak ten kantor usoudí s kým se bude setkávat, jestli bude chtít ovlivňovat lidi na úřadech nebo někde kde bude něco potřebovat na první dojem, kde nemá vlastně čas je přesvědčit delší dobou o svém charakteru anebo jestli je natolik přesvědčen, že se lidi maj změnit v ohledu na tyhle věci, že bude působit jakoby na všechny nebo aspon na ty, který ho maj poznat dlouhodobě.“

Já: „Jasně, chápu. To je správná poznámka, že vlastně tímto způsobem by se ty předsudky daly do budoucna poměrně dobře odbourávat. Samozřejmě za předpokladů, že ten kantor, který má nějakou tu tělesnou modifikaci, tak je dobrým kantorem.“

František: „No, no. no. Jo.“

Já: „A zeptám se, poslední otázka z tohoto bloku, jestli se změnil nějak Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi poté co jste s jedním z nich nebo více přišel do kontaktu?“

František: „No, já jsem přišel do kontaktu v podstatě jenom s tělocvikáři, s manžely telocvikáři, on si teda nechal kěrku až někdy docela v zralém věku, někde na rameni v době, kdy chodil do posilovny a ona někde na kotníku a podobně. A v té době i jejich dcera, která u nás maturovala a ta si potom nechávala něco složitě odstraňovat. Ta šla na lékařku a litovala toho, takže si myslím, že tihle lidi byli trošku stržený nějakou modní vlnou a že teďka spíš se snaží ty věci neukazovat nebo se tím nechlubit. Takže to byla nějaká etapa v jejich životě, která nesouhlasila s tím že by byli nějak bytostně přesvědčený o tom, že by to chtěli. A bohužel tuhle zkušenost mám i s pár lidma, co jsem potkal třeba, já nevím, jako studenty, který si nechali piercing někde v tom místě, kde je obočí a pak když jsem je viděl po pár letech, že už ho nenosí. Takže já mám k tomu primárně spíš takovej vztah, že je to spojený s určitou vlnou pocitů v etapě a že to potom opouštějí spíše. Ale je možné, že se setkávám zrovna s lidmi, kteří dejme tomu se vyvíjejí, nebo jsou na určitý intelektuální úrovni a vyvíjí se pak dál a prošli prostě nějakou etapou, která je za nima. Že jo, pak jsou lidi, kteří si nechávají další a další a jsou v tom třeba nějakým způsobem jakoby, že je to výraz jejich přesvědčení dlouhodobýho.“

Já: „No určitě, to je určitě taky rozdíl, proto je taky rozdíl v tom, ono se to pozná totiž i na motivech. Když je vždycky nějaká ta vlna, teď hrozně modní je, když ženy mají tetování tam a tam. Když muži mají, to přesně jak jste říkal, na tom rameni, to měli takové ty ornamenty, tomu se říkalo tribaly a bylo to hrozně modní, že jo. Jo a teďka si to složitě buď nechávají odstraňovat nebo přikrývat nějakým

vkusnějším, hezčím vzorem. Jo, to takhle prostě je bohužel, i vlastně to tetování, piercingy jsou stejně jako všechno ostatní se samozřejmě stávají a už je to docela doba moderními a to znamená, že spousta lidí se nechá strhnout, i když vlastně nejsou přesvědčeni o tom proč a dělají to jenom kvůli tomu, aby třeba zapadli nebo si myslí, že lépe zapadnou, budou lépe vypadat.“

František: „No a s tím souvisí právě to, že i ten tělocvikář, o kterém jsem mluvil byl kdysi jediný kdo kouřil, kro přišel vlastně na naši školu a pod vlivem toho, že my ostatní jsme nikdo nekouřili, tak přestal. Takže já si myslím, že lidi, který já mám možnost potkávat se dostali do situace, že spíše jejich okolí je přesvědčilo o tom, že se bez toho obejdou. Nemám bohužel známý, kterým by ty kěrky přibývaly nebo ty piercingy a další věci, takže Vám asi neposloužím v takový šíři v tom výzkumu.“

Já: „Ne, to vůbec nevadí, to je náhodou zajímavé, když vlastně každý ten respondent má jiné zkušenosti a vidí to z jiného úhlu, tak mě vlastně ten výzkum, který teďka k té diplomové práci provádím, tak ten je primárně vlastně i pro mě, protože mě to zajímá, jak vlastně reaguje ten kolektiv učitelský, takže nemůžu mít jenom samé pozitivní odpovědi z lidí, kteří jsou z toho nadšený a vidí v tom budoucnost. To by nebylo ani relevantní. Ani podle mě uvěřitelné.“

František: „Pohybuju se i mezi rockerama, teda trošku, sice v kapele kantorský, ale opravdu na ty festivaly občas jako se setkáváme s leckým, ale jako nemám žádnou dlouhodobou zkušenost, že by ty kapely, se kterými se setkáváme, že by byli nějaký moc potetovaný nebo že bych měl opakované setkání s nějakým rockerem, kterému by něco přibývalo. Takže zase možná je to zase ten okruh koncertů nebo festivalů, který si vybíráme, že to tam není moc.“

Já: „Ono možná ta generace velmi potetovaných lidí vlastně ve Vašem současném věku přijde s mojí generací. Kdy třeba v mém okruhu je velká spousta lidí, kteří se neustále pokrývají čím dál tím větším množstvím tetování a takže za nás potom asi už to bude vypadat trošičku jinak, přece jenom ten odstup zrovna v téhle oblasti, tak ten odstup pár let, stačí a je obrovský. Ten rozdíl je neskutečný. Tak, to byl blok číslo jedna a máme blok číslo dvě, který se týká zkušeností s učiteli, kteří mají tělesné modifikace, což už jsme vlastně trošičku naťukli, ale teď se tedy musím zeptat: Učí na Vaší škole v současné době někdo s tělesnými modifikacemi?“

František: „No, pokud vím tak jenom tito dva, ale je pravda, že jsem žádné kolegyně ani kolegyně neshlékal, takže nevím. O tom, co teda vím, ten kotník je v létě vidět u té tělocvikářky a když si veme tílko tělocvikář, tak tam vidím taky tu spirálu.“

Já: „Tomu se říká tribal.“

František: „Tribal. Tak to vím že se tím i chlubil, a že to mají doteď, že si to nenechali odstranit. Narozdíl od dcery, která měla nějaký ty křídla na zádech a pak šla na lékařku studovat a nechávala si to myslím odstraňovat. A už je dávno pryč. Jinak o žádným kolegovi nevím, my jsme malej kolektiv, nás je šestnáct.“

Já: „Takže relativně malé škola.“

František: „A mladejch je tam poměrně málo, máme nějaký tři naše bejvalý žáky, těm je tak kolem mezi třiceti a čtyřiceti a jinak jsme všichni starší.“

Já: „Tak ono třeba za pár let se to změní a budete tam mít nějaké další.“

František: „Možná že přijdou nějaký dobře rozpoznatelní kolegové.“

Já: „No a co třeba nakonec, než ještě půjdete jednou do důchodu tak třeba Vám s tím názorem ještě hnou, to je klidně možné.“

František: „Že dostanu třídu, která třeba to ocení.“

Já: „Třeba. Já myslím, že v dnešní době je možné úplně všechno. No ale vraťme se k těm učitelům, jste s těmito učiteli v kontaktu ať už pracovním nebo třeba i osobním?“

František: „No dá se říct, že jsou to mí nejstarší kolegové. Oni jsou ještě o pět let starší než já a já jsem i v Mimoni, kde učím, bydlel. Teď tam dojíždím teda, jsem z České Lípy. Když jsem tam bydlel tak to byli vlastně moji nejbližší kolegové, kteří bydleli kousek ode mě na tom sídlišti, takže jsme se vídali i mimo práci a v podstatě jsou to mí nejbližší kolegové. Jsou už na úrovni přátel, dá se říct.“

Já: „A má nebo měl na Váš vzájemný kontakt vliv jejich vzhled?“

František: „No tak v takovéhle míře asi ne. Tehdy to bylo zajímavý, tak jsem neříkal jim co si o tom myslím, protože se na neptali, ale abych měl říct co jsem si o tom myslel, jsem si říkal: No asi mají dost času. To si myslím třeba o tělocvikářích doteď, že oproti nám matikářům lidem, které zavalí písemkama, pomůckama, já nevím, co všechno, tak tělocvikáři mají přece jenom trošku jinej náhled a jinej režim.“

Já: „To je poměrně rozšířený. Tak to vnímáme všichno, kdo nemáme ten tělocvik v aprobaci, takže chápu. Ovlivňuje vzhled těchto učitelů s tělesnými modifikacemi fungování učitelského sboru jako celku na Vaší škole?“

František: „V týhle míře rozhodně ne. V tý míře, jako to maj, je to už celkem běžně potkatelný i na ostatních generacích, takže já si myslím, že kolegové aspoň vím přede mnou nebavili jsme se o tom nikdy, že by to nějak komentovali nebo že by na to přišla řeč.“

Já: „A myslíte si, že kdyby jste tam měli někoho výrazně potetovanějšího, kdyby měl třeba obě celé ruce, že by to nějak narušilo to fungování?“

František: „No nevím. Já si teď nevzpomínám, měli jsme tam na rok nějakého výtvarníka, který byl zvláštní trošku i povahově a ten byl výrazně dredatej a nevím, jestli měl tetování nebo měl nějaký někde piercing. Je to možný, je to už asi přes dvacet let a byl tam rok a to jsme si zas říkali, že možná výtvarníci

mají možná k tomuhle tomu blíž a že u něj se to zase hodnotí jinak, než kdyby takhle přišel já nevim fyzikář. Nebo biolog, který zas nahlíží na své tělo trochu jinak než na plátno malíře.“

Já: „Je pravda, že na těch uměleckých oborech je tam ta tolerance úplně jiná a to jak u učitelů tak na straně studentů. Tam se to bere jako projev vnitřní kreativity a vlastně tam se vůbec nekladou žádné vzhledové standardy. Vůbec.“

František: „No druhá věc je, že člověk, máme předpoklady, že zaprvé ví, že příroda na to, jak vytvořila člověka měla hodně dlouhý čas a prostě, že to asi nemohlo dopadnout zas tak blbě, když se prosadilo to nejlepší a druhá věc je, že i umělci se vyvíjejí a chtějí nový a nový motivy a nechtějí furt koukat na ten samej obraz nebo nosit to samý. Takže už s vědomím toho, že si něco, třeba v případě toho tetování, že je to na nějakou trvalou dobu, tak to skoro jakoby poukazovalo na to, že nevim. Že už ukončil ten svůj vývoj nebo že to chce natrvalo tohleto. Že je tak přesvědčen o tom, že tohle musím mít a že se mi to bude líbit pořád, je trochu divný.“

Já: „No tak ona plocha těla je poměrně velká a místa je poměrně hodně, ne všechno viditelné, ale toho místa je opravdu hodně. Ono tetování samo o sobě poměrně dlouho trvá, stojí poměrně dost peněz a ty velké projekty se nedají dělat najednou, to znamená, že pokud člověk jde a vybere si motiv na celá záda, na která si mimochodem nevidí, takže i když ho to přestane bavit tak ho to zas tak každý den nepálí. Ale to jsou projekty na několik měsíců třeba. Pak si to dlouhou dobu člověk rozmyslí než půjde na něco dalšího, protože ono to taky docela bolí.“

František: „No tak já se třeba osobně do toho člověka nějak neumím vžít, že vůbec jako, neumím si představit, že bych já do tohohle investoval nějakou svoji energii, ale možná mám jenom malou představivost nebo jsem málo přesvědčen o tom, že bych to chtěl. Žiju prostě jinejma věcmi.“

Já: „Ale to je dobře, protože člověk, kterej o tom není na stoprocent přesvědčen by ani nic takového mít neměl. Protože přesně z takových lidí se potom stávají tihle lidé, kteří stojí na těch klinikách na odstranění dlouhou řadu. Takže to si myslím, že je zcela správně a to, že to každý vidíme jinak, je úplně ideální, protože kdybychom byli všichni úplně stejní, tak bychom se tady všichni podle mě pozabíjeli. Takže to si myslím je úplně v pořádku. A teď už nás čekají poslední dvě otázky. První mě zajímá, jestli na Vaší škole proběhl někdy nějaký incident kvůli vzhledům těch učitelů s tetováním.“

František: „O ničem takovém nevim. Jako určitě to žáci na těch tělocvikářích museli vidět, ale jestli oni sami třeba při rozhovorech se žáky na to reagovali tak, že to dalším doporučili nebo jestli naopak řekli, že mají tu zkušenost, že by to třeba chtěli dát pryč nebo tak, o tom nevim. Prostě na těch tělocvikách nejsem a ani jsem se o tom s nima nebavil. Ale určitě incident žádný nebyl. Ani kvůli nějakým žákům, který by něco takového měli, protože pokud vím, tak alespoň výraznýho co bych zaznamenal zatím neměli. Ono je to fakt malinká škola.“

Já: „Jasně. Ale oni ti žáci si většinou na takovéto věci nestěžují. To většinou jsou spíš rodiče, který si stěžují na úplně všechno a to znamená, že pokud se mezi nimi najde někdo, kdo nemá pozitivní ale spíš negativní vztah k těm modifikacím, tak samozřejmě by ho mohlo rozhodit nebo rozčítit, že jeho dítě učí někdo, kdo má prostě viditelnou tu modifikaci.“

František: „No protože nemá ten čas toho člověka poznat, že ho musí hodnotit podle rychlejších informací, takže tam může ta nedůvěra vzniknout. Ale to u nás nenastalo teda.“

Já: „No a naopak měl vzhled těchto učitelů na Vaší škole pozitivní vliv? Třeba to spíš teda směřuje na žáky.“

František: „No to nevím, to bych se jich musel konkrétně zeptat, jestli třeba někdo kdo by byl slabej v matice, tak že by přilnul třeba k těmhletem kantorům a byl by vstřícnější, protože patří jakoby do stejného kmene nebo já nevím, člověk sympatičtější. Oni obecně s těma žákama mluví uvolněněj než my, takže je možný že i tady tenhletem kanál pro některé žáky, že to jako zpřístupnilo komunikaci s některejma, ale nevím, nemluvil jsem s nikým o tomhletem.“

Já: „No to vůbec nevdí, protože mě zajímalo a zrovna bych se na to i doptala, jestli si právě myslíte, že to může právě usnadnit tu komunikaci nebo díky prvnímu dojmu, protože ty žáci v dnešní době už jsou poměrně dobře seznámeni s veškerými modifikacemi a kdekterý slavný youtuber nebo co má, nemá a tak, takže je to zajímavá poměrně, takže by to možná mohlo trochu usnadnit kantorovi začátek.“

František: „Možná právě tím, že jsou už ve věku pár let do důchodu a že vypadají jako tělocvikáři, jsou trénovaný a vypadají dobře, ale je jim přece jenom přes šedesát, tak je to možný, že to třeba na některý bude mít dojem, že jdou třeba s dobou, že nejsou zapšklý. Čekači na důchod a tak. Ale že by si to kvůli tomuhle pořizovali, to teda zrovna asi ne.“

Já: „No to asi primárně ten motiv není nikdy, ale je fakt, že možná to může mít na ty žáky dobrý vliv, že vlastně i v tomto věku se s nima dokážou na určité úrovni ztotožnit. Že vidí, že jak říkáte, nejsou to ty čekači na důchod. Tak to je všechno, já Vám moc děkuju, že jste si na mě udělal čas na rozhovor a Vaše odpovědi mi velmi pomohou a ráda jsem Vás poznala.“

9. Veronika

Já: „Takže dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Veronika: „Ano.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete? Stačí křestní jméno a kolik Vám je.“

Veronika: „Veronika. Je mi 38.“

Já: „V jakém městě nebo vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Veronika: „Štětí.“

Já: „A to je?“

Veronika: „To je město, zhruba deset tisíc obyvatel.“

Já: „Super, děkuju. A učíte na základní nebo střední škole?“

Veronika: „Základní škola.“

Já: „Tak to byly ty úvodní obecné otázky a teď první blok a názvem názory na pedagogy s tělesnými modifikacemi. Otázka první: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Veronika: „Nemám s tím problém, je to člověk jako každý jiný. Ať si každý na tělo maluje a strká si kde co uzná za vhodné. Nemyslím si, že by to mělo vliv na kvalitu pedagoga, to čím se zdobí nebo co si obléká na sebe.“

Já: „A myslíte si, že vzhled toho učitele má potom vliv na jeho práci?“

Veronika: „Na jeho práci si nemyslím, že by vzhled učitele měl nějaký vliv, určitě bude mít potom vliv na ty děti. Jestliže jim bude učitel svým chováním vzorem, tak možná budou tím, že se budou snažit nějak napodobovat ty jeho, ten jeho styl, tak může to ovlivnit i to vnímání těch dětí tady těch ozdob, ale nejsem přesvědčená o tom, že by to, jak se učitel prezentuje navenek oblékáním nebo tetováním, že by to mělo vliv na jeho práci.“

Já: „Hrají podle Vás ještě v dnešní době ještě stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, a to třeba právě zejména v kombinaci s učitelskou profesí?“

Veronika: „Myslím si, že tuhleto dobu snad už máme za sebou, nebo věřím v to. Nesetkala jsem se osobně s kritikou pedagogů. Nicméně to nedokážu úplně posoudit obecně, protože jsme poměrně malá škola, takže neznám názor širší veřejnosti.“

Já: „Jasně, to je v pohodě, proto se ptám tolika lidí, abych byla schopná to nějak zobecnit. Ale teď otázka, která je čistě subjektivní, to znamená, že mi určitě dokážete odpovědět. Jaké množství modifikací by u Vás bylo u pedagoga ještě přípustné? To znamená jestli je někde nějaká hranice, jestli co podle Vás už prostě moc.“

Veronika: „Já si myslím, že pedagog by měl být dětem vzorem, ale určitě ne zevnějškem, ale spíš nějakým postojem, hodnotama, přístupem k lidem nebo k životu obecně a to jestli má na sobě dvě náušnice nebo dva tisíce náušnic pro mě roli nehraje. Mě osobně přijde člověk zajímavější tím, jak

vystupuje, jak se chová k druhým lidem nebo obecně spíš než tím, co nosí na sobě nebo co si kde zapichuje a kde má co nakreslený. Nemám hranici, jako že bych úplně řekla že když bude člověk potetovanéj od hlavy až po paty, tak by nesměl překročit práh základní školy. Nemám to tak.“

Já: „Jasně, dobře. Takže tetování, teď jsem pochopila, že i v obličejí, by nebyl problém.“

Veronika: „Určitě ne.“

Já: „Ale teď trošku otázka, která Vás možná nenapadla, co třeba těžší modifikace? Rohy, rozeklaný jazyk, roztažené uši a podobně.“

Veronika: „No tak jestli je to pořád nějaký subjektivní pohled na věc tak já jsem s tím úplně úplně v pohodě. Určitě nemám problém s tím, aby moje děti, když to vezmu takhle subjektivně, nemám problém s tím, aby moje děti učila ještěrka, pokud to bude kvalitní pedagog, co se týče předávání hodnot a toho, co od pedagoga očekávám. Jaký bude mít pohlaví, dneska jich je asi taky třicetšest že jo, nebo jestli to bude prostě člověk, kterej sportuje, člověk, kterej má zelený vlasy, pro mě tyhle věci nejsou úplně na prvním místě, co bych odsuzovala nebo naopak preferovala nějaký zjev v tom.“

Já: „A tenhle názor jste měla vždycky nebo se změnil nějak vlastně ten názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi poté co jste se s jedním z nich setkala nebo prostě přišla do kontaktu?“

Veronika: „Ne, tak to určitě ne. Já jsem zatím do kontaktu s žádným takovým úplně extrémně modifikovaným pedagogem nepřišla. Co já mám zkušenosti vyloženě s tetováním nebo piercingem, ale v takový ty míře, kdy prostě někde na paži je obrázek nebo v nose je pecka. Nejsou to žádné úplně zohavující ozdoby, takže tenhle názor si myslím není nijak ovlivněnej tím, že bych se setkala s lidma s piercingem nebo tetováním.“

Já: „Jo ono těch těžších modifikací je celkově málo a v České Republice sto procentně je jich málo. V učitelství nevím, možná, i když proběhly kauzy celosvětově, ale u nás myslím, že to není ještě pořád běžný. Ale neznamená to, že se to nemůže stát nebo že to nepříjde. Tak je dobrý vědět, co by vlastně mohlo přijít.“

Veronika: „Osobně třeba bych preferovala učitele, který bude nějakým způsobem vybočovat z nějakých konvenčních řad tímhle způsobem než třeba učitele, kterej mi bude dítě trápit tím, že nebude mít pro něj pochopení, bude ho stresovat nějakýma věcmi, který to dítě třeba dělá špatně, nerozumí zadání, nemá s učitelem dobrý vztah, prostě necítí se ve škole v pohodě. Pokud by moje dítě narazilo na takovýho učitele a neměl by na těle jedinou kórku, jediný piercing, pro mě by to byl tisíckrát horší pedagog než ten kdo by přišel jako obrázek nebo jako tapeta a dokázal by to dítě nějakým způsobem motivovat a rozvíjet a přispět k jeho pohodě.“

Já: „Jasně, jasně, chápu. Takto byl ten první bloka druhý se týká zkušeností s učiteli, kteří mají tělesné modifikace. První otázka je nutná, i když spíš formální: Jestli na Vaší škole v současné době učí někdo s tělesnými modifikacemi?“

Veronika: „Ano.“

Já: „Jste s tímto učitelem v kontaktu, ať pracovním nebo i osobním?“

Veronika: „Ano.“

Já: „Má na Váš vzájemný kontakt vliv vzhled toho učitele?“

Veronika: „Ne.“

Já: „A nikdy neměl?“

Veronika: „Ne.“

Já: „Ovlivňuje vzhled toho učitele fungování učitelského sboru jako celku?“

Veronika: „Ne.“

Já: „Nemáte tam žádného učitele, kterému by to třeba vadilo? Aspoň že začátku?“

Veronika: „Ne. Sama paní ředitelka je pokerovaná, takže . . . (smích)“

Já: „Aha, jasně, takže to je trošičku jinej specifickéj případ, chápu. Neměl někdo probléms tím, že Vám do funkce nastupuje někdo s tema modifikacema?“

Veronika: „Neměl, u nás na škole má tetování kdekdo. Dokonce i provozní zaměstnanci, bere se to tak jako když si na sebe oblečete džíny nebo sukni. Prostě někdo to má, někdo to nemá a nějak se úplně k tomu nepřistupuje jako k nějakýmu výstřelku, prostě to je součást každýho. To, že každý si oblékáme nějaký styl, někdo chodí sportovně oblečenej, někdo spíš elegantně oblečenej, někdo chodí na podpatkách a někdo má prostě tetování. Bere se to asi jako součást toho outfitu, co patří k tý osobnosti. Nemyslím si, že by se někdy nad tetováním někdy někdo pozastavil.“

Já: „To je vlastně hrozně super.“

Veronika: „A ačkoliv si uvědomuju, že když k nám nastoupila jedna kolegyně, tak si kérku zakrývala, na kotníku si zakrývala, když měla sukni tak nosila obvaz na noze. A když už to trvalo dlouho, že ten obvaz nesundávala, tak jsme se jí začali ptát co má za zranění, že prostě to tak dlouho trvá. Ona přiznala, že to není zranění, že to je tetování a že se bojí předsudků a že nechce před dětma ukazovat to tetování. Načež pak ale postupem času obvaz odhodila a teď už chodí úplně normálně, přitom to není bůhvíj ak velký tetování, je to kolem kotníku nějaký jako kdyby řetízek s pírkama. No ale měla tendenci zkraje to trošku skrývat.“

Já: „To je právě o tom, že asi přesně se bála toho, co já se vlastně snažím zjistit, jestli to v těch lidech není ještě zakořeněné. Protože mě teda přijde, že spousta lidí si myslí, že ano, že tam ty předsudky jsou, ale zatím s kým jsem mluvila, tak na všech školách mi řekli, že u nich teda rozhodně ne. To, že si myslí, že to teda existuje, ale že u nich ne.“

Veronika: „Tak určitě budou ještě takové skupiny lidí, který ty předsudky mají a nejenom vůči modifikacím tělesným, ale i vůči homosexuálům nebo vůči nějakým jiným, odlišným skupinám lidí. Tak určitě jsou někde prostě nějaký vyloženě a řekla bych že to jsou takové ty tradičně starší lidi nebo možná nějaký nábožensky založený lidi, takové ty skupiny kde mají výchovou nastavenou nějakou obecnou předpoklad nějakýho v uvozovkách normálního zjevu nebo normálního stavu a všechno ostatní je třeba irituje nebo nějakým způsobem vadí.“

Já: „Jasně, takže by to mohlo zůstávat ve skupinách, které jsou nějakým stylem už dlouhé roky rigidní a nikam se nevyvíjejí. Jasně.“

Veronika: „Asi to bude někde, někde to určitě bude, ale myslím si že v dnešní době bude toho čím dál míň tady těch předsudků. I tím, že se těch abnormalit objevuje čím dál víc, nejenom co se týká sexuální orientace nebo právě toho tělesného zjevu, ale i dalších různých postojů a různých nových já nevím čeho všeho. Prostě ten se řítí už všude možně, není to prostě takový to, těch informací, té dostupnosti těch informací je čím dál víc a myslím si, že ty lidi už vnímají to, že to nemáme všichni stejně všechno. Že každé je úplně z jinýho těsta.“

Já: „Určitě, ono k tomu hodně přispívá to, že v médiích je to podávané jako úplně běžná věc. Prakticky každá, možná každá druhá, celebrita má někde nějakou modifikaci, nějak barevný šíleně ostříhaný vlasy nebo cokoliv. Takže díky tomu se to stáčí do toho normálu.“

Veronika: „Jop, teď mám spíš pocit, pardon, nevádí Vám že žvejkám?“

Já: „Vůbec ne.“

Veronika: „Teď mám spíš pocit, že nenormální je ten normální nebo to, co bylo považované za normální je teď už vlastně nenormální, protože spousta těch lidí už to má úplně jinak.“

Já: „No ono to teď trošičku sklouzává už k té hyperkorektnosti, bohužel teda. Když už s tím někdo nesouhlasí s čímkoliv co je odlišné od dříve braného normálu, tak se mu hnedka nadává do netolerantního a nevím čeho ještě. V dnešní době je hodně těžký zkoumat, co lidi si opravdu myslí, jak to doopravdy vidí, protože spousta lidí se právě kvůli tomuhle bojí říct pravdu, to jak to doopravdy vidí. A je jednodušší říct, jo jasně, teď už je to jako normální, takuž to prostě je. Tomu teď bohužel nahrává ta doba. Ale, to jsme trošičku odbočili. Mám tady poslední dvě otázky, které se týkají konkrétních situací. První z nich je, jestli proběhl na Vaší škole incident kvůli vzhledu učitele s tělesnými modifikacemi? A to nemyslím jenom mezi učiteli, ale s žáky nebo s jejich rodiči.“

Veronika: „No, to si nevybavim. Nejsem si toho vědoma. Myslím že ne.“

Já: „Jo no, jako tím líp. Je možný, že vlastně už právě to tak sklouzlo do té normality, že i ty rodiče nejspíš mají nějaké tetování nebo nějakou modifikaci.“

Veronika: „Rodiče jsou taky prostě stejný lidi jako ti učitelé a ono dneska i čím dál víc dětí už v tom frčí na tom druhým stupni. Prostě mají děti na černo nalakovaný nehty, kluci a holky jsou barevný od hlavy až po paty. A prostě každé už se nějakým způsobem snaží tu svoji individualitu dát najevo, takže si myslím, že i dobře vnímaj to, že i ten učitel je stejnej člověk jako oni a že má právo na to tu svoji individualitu vyjádřit takhle. Nejsem si vědoma, že bychom měli nějaký konflikt ohledně vzhledu.“

Já: „Teď mě trošku napadlo, když jste mluvila o tom, že i ty děti něco mají, jestli se třeba nenašel nějaký rodič, který tyhleto projevy svého dítěte poté sváděl na jeho učitele. Jakože s tím přišel ze školy. Že tam to vidí jako vzor.“

Veronika: „Aha, to určitě ne. U nás se to určitě nestalo. Neříkám, že se to stát nemůže nebo že by se s tím někdo nemohl setkat, ale nemyslím si, že by nebyl náš případ.“

Já: „No zatím to nikdo neříkal, ale teď mě to tak napadlo, když jste o tom mluvila, že by se to vlastně klidně mohlo stát. Teoreticky. Tak, a poslední otázka, vlastně jsme na to už trošičku narazili. Jestli měl naopak vzhled těchto učitelů nebo učitele, to je jedno, v konkrétní situaci na Vaší škole pozitivní vliv?“

Veronika: „Nejsem si toho vědoma. Zase jako nikdo nepřišel se mi svěřit s tím, že oslnil někoho kerkou, ale myslím si že já osobně za sebe bych řekla, že to může trošku přiblížit toho učitele jako k těm dětem, protože když to dítě vidí, že ten učitel je úplně normální člověk co si tu kerku taky nechá udělat, že to není žádný suchar, zapšklej, to dítě k němu pak může mít pozitivnější vztah. Nebo větší důvěru, nebo i zkrátka bližší vztah.“

Já: „Jasně, chápu. Takže vlastně by to mohlo pomoci tomu lepšímu vztahu mezi dětmi a učiteli, protože by je to vlastně mohlo víc přiblížit k sobě, že by to těm dětem mohlo ukázat, že vlastně te učitel.“

Veronika: „Že se nemusej stydět, teď mě tak k tomu vlastně napadá. Kdyby vyloženě přišel na druhý stupeň chlápek, kterej by měl rohy jak jste zminovala nebo prostě co já vim, čtyři nosy, vlastně tyhleto děti podle mě by tohle učitele brali mnohem líp než klasickou učebnicovou úcu. Protože tady ten chlápek by měl ten svůj vzhled, ten svůj osobitej projev a ty děti by ho brali mnohem líp, podle mě teda, protože by jim ukázal, že se oni sami nemusej nechat svazovat konvencema a že si můžou sami sebe dotvořit jak oni to cejtěj a myslím si, že by dokázal tenhleto člověk i s těma dětma navázat lepší vztah a nějak je víc potom získat samozřejmě nějakým dalším způsobem, nejenom tím zjevem. Aby pak měl větší šance u nich zabodovat jako učitel a přitáhnout je k nějakýmu dalšímu tématu“

Já: „Že spíš by jim na první dobou bylo vidět, že ten člověk jim je blíž a měli by k němu tak nějak podvědomě třeba i větší důvěru. Třeba díky tomu.“

Veronika: „No teď mě to tak napadá, že ty pubertální prostě hledají sami sebe a sami se kolikrát neví jak se prezentovat, jak se vyjádřit a člověk, kterej by měl extrémní vzhled, fakt jako extrémní, nebavíme se o potetovaným zápěstí, ale kterej by měl úplně netradiční zjev, tak by dokázal těm dětem víc nabídnout v psychologický rovině myslím. V tom pochopení té individuality člověka a pak o to víc by ty děti mohli jeho vnímat jako autoritu nebo jako toho, kterýho chtěj následovat.“

Já: „A možná by se mu mohli i víc otevřít, kdyby měli nějaký problém? Že by jim to připadalo jako přirozenější jít za ním než třeba šedesátiletým támhle, těsně před důchodem, kterej evidentně si jede podle tech svejch starejch učebnic.“

Veronika: „Ano, přesně tak. Myslím si, že by hledali porozumění v tomhleto člověku určitě víc než v tom nechápajícím.“

Já: „Určitě, s tím souhlasím. Že tam možná právě v té době toho dospívání, že to pro ně bude takový ten maják, kam kdyžtak jít. To je pravda no. To mě nenapadlo.“

Veronika: „Samozřejmě by asi záleželo na charakteru toho člověka, aby byl empatickej a s těma dětma ochotnej navazovat ty vztahy. Asi není úplně jasný, že když už mám tetování, že jsem ten, kterej se chce s dětma sblížovat. Ale napadlo mě to.“

Já: „Jasně, určitě. Ale může to tam být nějaký tenhle aspekt té podvědomější větší důvěry, než vlastně k klasickému, tabulkovému učitelí. S tím souhlasím. No a to je vlastně co se týče mých otázek všechno, já Vám děkuju za rozhovor děkuju za to, že jsem si ho mohla nahrát. Vaše odpovědi mi velmi pomohou a ráda jsem Vás aspoň takhle virtuálně poznala.“

10. Pavel

Já: Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuju nahrát, je to v pořádku?“

Pavel: „Ano.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete? Stačí křestní jméno a kolik Vám je.“

Pavel: „Pavel, 32.“

Já: „V jakém městě nebo vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Pavel: „Praha.“

Já: „Učíte na základní nebo střední škole?““

Pavel: „Střední.“

Já: „Tak to jsou ty základní otázky a přejdeme k bloku jedna, který se týká názorů na pedagogy s tělesnými modifikacemi. Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Pavel: „No já si o tom myslím leda to, že to není nějaká záležitost, která by toho pedagoga posouvala úplně jiným směrem. Já si myslím, že pedagog je zaměřen, to že člověk je pedagog je spíše to, že přidává nějaké hodnoty a snaží se ovlivnit veskrze pozitivně ty svoje žáky a předávat jim nějaké svoje zkušenosti, případně to učení, který ten určitý učitel vykonává. Ten předmět kterej vyučuje, takhle.“

Já: „Jasně, takže to podle tebe nemá vliv.“

Pavel: „Podle mě ne.“

Já: „Čehož se vlastně týká druhá otázka, jestli si myslíte, že má vzhled učitele vliv na jeho práci?“

Pavel: „Jako částečně možná ano, troufám si říct, že když učitel přijde nějak neupraven, aspoň v nějaké minimální rovině, třeba když bude mít prostě učitel vous až na zem, ze kterého budou lítat mouchy, tak mi to nepříjde úplně v pořádku. Na druhou stranu, si zase troufám říct, že záleží na typu školy, kde se nacházíme. To znamená, že když se já budu nacházet na úrovni waldorfské školy, kde se hodně pracuje i venku a podobně, vnímám jako záležitost celkem v pohodě, že bude člověk oblečen jako kdyby právě šel kopat na zahradu. Ve chvíli, pokud vidím po škole chodit tělocvikáře, který má na sobě jenom kraťasy, si taky nemyslím, že je to něco špatného. Zároveň si troufám říct, že každěj má svůj vlastní osobitej styl, že ta osobnost učitele je s tím velmi spojená, že je velmi složité něco předávat, když člověk není autentickéj. Pokud chci bejt autentickéj, tak to souvisí i se mnou. Pokud si budu hrát na něco, co nejsem, tak to může být velmi často zavádějící.“

Já: „Jasně, to s tím souhlasím, že by člověk měl vystupovat jakěj je a jak to cítí, protože ty děti to stejně vycejtěj, že je to jenom přetvářka.“

Pavel: „Samozřejmě dle možností, protože některý školy mají třeba dresscode, takže pokud je to pravidlo nastavený tak, že je nastavenej dresscode, tak je to i nějakěj respekt pravidel, který je nastavenej v rámci pracovní situace, na druhou stranu já ani nevnímám jako problém, když učitel nosí kraťasy. Když je nějaký vedro a tak. Zase záleží prostě na tom, neznamená to, že když je člověk oblečen nějak extravagantně, nebo jinak, nebo když má nějakěj specifickéj účes, tak o tom to podle mě fakt jako není.“

Já: „A hrajou podle Vás v dnešní době ještě stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi, třeba zejména v kombinaci s tou učitelskou profesí?“

Pavel: „Zase opět podle mě záleží na umístění té školy, na tom jaké je v té škole nastavené klima. Pokud je v té škole nastavené klima, že lidé jsou odlišní a to se může týkat obecně nějakých jinakostí, to může být tetování, to může být prostě barva pleti i nějakěj názor. Samozřejmě nějakěj názor, kterej neporušuje

zákon. Projev chování abych to specifikoval v související s projevem oblečení, tělesných modifikací, tak ve chvíli pokud to není v uvozovkách protizákonného. Zase na druhou stranu bych vnímal negativně, pokud bych měl uprostřed učeby člověka s hákovým křížem na čele, tak v tu chvíli to vnímám jako modifikaci, která se neslučuje s povoláním učitele. Ale ve chvíli pokud to může být nějaká tělesná modifikace, která částečně souvisí s výkonem povolání, pokud ten člověk má nějaký osobitý vystupování, to je ta věc co mi vůbec nevádí.“

Já: „Takže myslíš, že tenhle názor sdílí kompletně učitelská komunita, třeba i starší garda?“

Pavel: „Že bych se úplně vrátil k začátku, záleží kde to bude, na jaký škole to bude a možná i na regionu. Že třeba tohle se může velmi regionálně lišit. A teď se nechci nikoho dotknout, ale čistě z té teoretický roviny s představou, kterou o tom mám, tak ve chvíli, kdy třeba půjdu na arcibiskupské gymnázium, tak si prostě nejsem jistý, že v rámci jako autority školy bude normální, veřejně odhalovat své tetování nebo mít tričko s velkým výstřihem. Ale zase záleží, třeba to plyne z představy, že třeba co je pro mě spojeno s náboženstvím ztělesňuje takovou tu jednoduchost co se týče oblékání, jednotvárnost a spíš jako dávat ty lidi do jedné roviny. Na druhou stranu, když se potom podívám, tuhle otázku radši nechci rozvíjet. Ale ve zkratce, pokud půjdu na nějakou právnickou školu, tak tam prostě bude dresscode, a asi taky pokud to bude pod košilí, tak nám to nevádí, ale nelíbí se nám úplně ve chvíli, kdy předstoupím před publikum. Vlastně si ani nedokážu představit reakci na vysokoškolského učitele, který takhle nastoupí před svoje děti.“

Já: „Asi taky záleží, co je to za modifikaci a jak je provedená. Asi je rozdíl, když nastoupí učitel a má implantovaný rohy a když má tetování na zádech, který nikdo ve finále nevidí. Ví se to, ale jak to není viditelný tak to neovlivňuje a jak to člověk prezentuje taky ovlivňuje“

Pavel: „Ono je hlavně hrozně zajímavý, jak si člověk přečte, ono tam není zakázáno, aby si člověk naimplantoval rohy. Nikde nikdo, pokud si já představuju, taková záležitost nikde zakázána není. Na jednu stranu vyšel článek o učiteli z Anglie, který je potetovaný od hlavy až k patě a já se přiznám, že kdybych byl dítě tak se ho až bojím, na jednu stranu je to o tom jak ten člověk působí a komunikuje ty svoje změny s lidma. Na druhou stranu musí třeba počítat s tím, že na první pohled ho budou hodnotit na základě svého výzoru, který on má, ale zase na druhou stranu jak říkám, pokud ten člověk dokáže přesvědčit o tom, že tomu tak není. Je zvláštní, že vlastně pokud má člověk modifikaci, nebo já mám takovej pocit, že člověk pak musí přesvědčovat toho druhýho že opravdu jako to tak není. Ale myslí si, že pokud to beru z toho pohledu nebo jako obecna na své okolí se člověk nemůže zlobit, pokud vyrůstá ve věcech, který takhle jsou, který jsou jasně daný, prostě chodíš takhle oblékanej, nosíš modrý trenýrky a bílý tričko a nastupuješ na tělocvik tímhle způsobem, tak je velmi těžký přicházet k tomu, že se můžou objevovat i jiný věci než je nějaká jinakost. Tím se prostě dostáváme obecně k tomu, že ta věc možná vypadá jinak, za dvacet, třicet let bude někde jinde, ale za mě je modifikace pouze jednou podskupino toho, i třeba vzhledem ke vzdělávání, ke které by se škola měla stavět a nějak ji vysvětlovat,

protože se nemusí jednat jen o fyzický modifikace, může se jednat o psychický rozpoložení, cokoliv jiného.“

Já: „Trošičku jsme ještě narazili na další otázku a ta je čistě subjektivní. Jaké množství těch modifikací by u Vás bylo u pedagoga ještě přístupné? Co je už moc a co ještě je ještě v pohodě.“

Pavel: „Já o tomhle nemám představu. Kdyby přede mě nastoupil učitel, kterej je kompletně potetovanej od hlavy až k patě a já vlastně přemýšlím, jestli se mi to líbí nebo nelíbí nebo jestli se to slučuje s tím, že já jsem schopnej se na toho člověka jako koukat. Vlastně je to strašně těžký z toho pohledu, že když já jako nastoupím, tak ten člověk z mého pohledu, jako pohledu žáka, i potom potažmo s kolegy, tak ho mám na očích. Jakože nevím, jestli by moje pozornost potom nerozrušovalo natolik, že nejsem schopnej vnímat, co mi ten člověk předává, jestli vlastně ta míra tý věci není...za mě, pokud bych to měl kvantifikovat, tak ve chvíli, kdy má člověk na ruce tetování, má v uchu tunel tak pro mě to není nic, co by bylo závažného. Já obecně s mým přesvědčením, i když proti tetování nic nemám, tak tetování na obličejí. To už vnímám jako věc, která mi připomíná strach, zároveň mi vadí extrémní piercingy. Jakoby ve chvíli, kdy má někdo nějaký hroty a podobně, tak mě to vůbec neznepokojuje, ale ve chvíli kdy to jsou nějaký velký kruhy, třeba dokážu si představit kruh v nose, kterej směřuje až někam pod pusu, tak už mi to třeba nevím no. Je třeba strašně těžký vyvážit tu míru i z toho, protože učitel ovlivňuje ty děcka do budoucna a neumí říct, jestli mě to přijde nepěkný nebo jestli je to správný. Já prostě vnímám tak, zase, je to prostě kombinace toho, nakolik je ta věc, možná kvantifikace je míra toho, jak ten člověk působí nesmí přebýt míru toho, co chce předávat.“

Já: „Prostě by to nemělo rušit to, proč tam je, že jo. Proč vlastně před tou třídou stojí, nemělo by to rušit tu jeho práci.“

Pavel: „Ano. A hlavně bych to vnímal asi tak, že ve chvíli, kdy to vnímá většina třídy negativně, tak v tu chvíli otázka na zamyšlení, jestli je to v pořádku nebo ne. Ve chvíli, kde si začnou stěžovat rodiče, tak je otázka, jestli bychom měli hodnotit kvalitu učitele na základě toho, jak vypadá. Ale vlastně na základě zkušenosti zjišťuju, že ve školství platí, že šaty dělaj člověka. Vždycky když budu jednat s rodičem a budu v roztrhanejch hadrech anebo budu prostě potetovanej od hlavy až k patě, mám větší šanci, že můj pedagogický cíl se nepromění v ten gól. Že s tím člověkem vím, že tam ten předsudek je, že se mnou nějakým způsobem bude jednat a je podle mě velmi malý procento lidí, který budou schopni přijímat od tohoto typu lidí nějaký názor. Proto si myslím, že je dobrý, i vzhledem k jednání rodičů, mít třeba tetování tak, aby se dali skrýt pod košili, aby ten člověk vyloženě nedráždil hada bosou nohou. Za mě by se dala ta jinakost dělit pod další věci, například vlastně ve chvíli, kdy je člověk potetovanej a ve chvíli, kdy má jinou barvu pleti, jestli je mezi tím rozdíl.“

Já: „Je mezi tím velkej rozdíl, protože jedno neovlivníš a druhý jo.“

Pavel: „Jedno si můžu zvolit a je to moje volba. Hlavně na druhou stranu, kdybych někoho diskriminoval a nebyl schopnej se s ním bavit na základě toho, že je to třeba černoch, tak v tu chvíli to hraničí s tím, když se dostáváme úplně na začátek, že by to bylo silně protizákonné.“

Já: „Jo, takže dobrý. To je trošku zase úplně jinde.“

Pavel: „Já se pak už spíš dostával dál, že filozofuju a dostávám se do absurdit, které si chci sám zodpovědět.“

Já: „Jasně, já to chápu. Já vlastně celou tuhle práci dělám proto, protože mě ty odpovědi zajímaj. Je to vlastně diplomová práce, ale myslím si, že je důležitý se zabývat i takovýma věcmi a já to beru jako svůj osobní průzkum do budoucna. Takže vlastně dva v jednom. Poslední otázka z tohohle bloku. Jestli se změnil Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi potom, co jste s jedním z nich nebo více přišel do kontaktu? Jako pracovního?“

Pavel: „Nezměnil, mám spoustu kolegů, která tetování maj. Nešel jsem se moc s lidma co mají piercingy nebo nějakým způsobem, nevím, ja se protahují uši. Prostě cokoliv jinýho. S tím zkušenost nemám. Třeba tunely a tak mi přijdou jako stejný jako náušnice, v takových směrech, nerozrušuje mě to.“

Já: „Tak to byl ten první blok a druhý blok se týká zkušeností s učiteli, kteří mají tělesné modifikace. První otázka je spíš formální, ale zazníť musí: Jestli učí na Vaší škole někdo s tělesnými modifikacemi.“

Pavel: „Ano.“

Já: „Jste s tímto učitelem v kontaktu, ať už pracovním nebo osobním?“

Pavel: „V pracovním.“

Já: „A má na Váš vzájemný kontakt vliv vzhled toho učitele nebo vůbec?“

Pavel: „Ne, jak říkám, je to hlavně o osobnosti.“

Já: „Teďka otázka spíše obecnější, jestli ten vzhled učitele s tělesnými modifikacemi ovlivňuje fungování učitelského sboru jako celku?“

Pavel: „Mám osobní zkušenost, že na střední škole to ten problém nedělá, ale na základní škole, kde jsem kdysi učil tak tam i paní ředitelka se nelibě koukala například na nové tetování, které je vidět mimo tričko. Ale myslím si, že tam strašně záleží na tom, jak jsem říkal na začátku, na klimatu té školy. Že mám pocit, že ve chvíli, kdy je učitelský sbor otevřený všem změnám, které jsou nějakým způsobem únosný a ne radikální, tak v tu chvíli mi to přijde že ten sbor je nastartovaný dobře. Ve chvíli, kdy někdo dokáže posuzovat výkon pedagoga na základě toho, že na sobě nějakou tu modifikaci má, tak, ale zase se bavíme o té únosné míře, ale i v té neúnosné je blbý hodnotit. Hodně ten člověk sám jde s kůží na trh a ve chvíli, když se sám osobně rozhodnul, že si takovou tělesnou modifikaci nechá udělat, tak za to na

jednu stranu ty následky musí nést. Ale na druhou stranu, pokud tomu tak je, tak ať to ví už při přijímání a pracovním pohovoru, že se škola neslučuje, pokud to má a pokud ne, tak si myslím, že by to nemělo ovlivňovat kvalitu. A je to i o tom, že ten ředitel nebo vedoucí pracovník stojí a pokud s tím někdo takový problém má, tak by se to v rámci sboru ta otázka měla vyřešit. Aby třeba nedošlo k nějakému tlaku. V tom případě v takovém kolektivu je blbý pracovat a uvažoval bych o změně místa.“

Já: „Ono na takovouhle školu, kde s tím měl problém někdo, nebo dokonce ten ředitel, tak na tu školu by člověka asi ani nepřijali. Kdyby přišel na ten pohovor a už od pohledu by bylo vidět, že nějaký modifikace má, tak by ho asi ani nepřijali si myslím. Že by si našli nějaký důvod, proč ne, i kdyby ta kvalifikace byla papírově dobrá. Tam spíš je možný na tohle přijít, když člověk si tu modifikaci udělá až ve chvíli kdy učí na té škole. Ale tam to je zase ovlivněný tím, že ho ty lidi znají bez a tím pádem ví, jaký je, jaký má výkony, jak pracuje a potom už asi ta tělesná modifikace názor zas až tak neovlivní.“

Pavel: „S tímhle souhlasím. Že ve chvíli, kdy ten člověk už je známej a prokazuje nějaký hodnoty, tak to vizuálně předčí, naopak to vizuálně přebije ten dojem.“

Já: „Mě hlavně zaujalo to, že úplně v pohodě všichni berou to, že se dělají permanentní makeupy, což je vlastně taky tetování, napíchanej botox a všude všechno a vytahaný vrásky až kam a to je v pohodě, když má člověk vytetovaný obočí, linky a všechno, ale když člověk přijde s něčím jiným, tak najednou jako by se v lidech přeplo a a vyjeli ty tetování mají jen kriminálníci a feťáci a tak. Setkávám se s tím spíš u té starší generace, ty jsou takový rigidnější v tomhle.“

Pavel: „Zase jsou starý lidi a jsou starý lidi. Jsou lidi, který to můžou vnímat jako veskrze dobře a na druhou stranu to jsou asi ty, který to tetování mají sami.“

Já: „Jako může bejt, ale neříkám že všichni, ale větší procento těch odpůrců nebo lidí, kteří s tím mají problém, pedagogů, je v té starší generaci. Jako všeobecně no. Ale bavila jsem se už s jednou paní učitelkou, který je mezi šedesáti, padesáti tady do diplomky a ta učí na umělecké škole a tam je absolutně nic, tam nikdo nic neřeší. Tam polovina učitelského sboru je prostě dredatá, potetovaná a všichni včetně těchletých starších generací jsou s tím úplně v pohodě.“

Pavel: „To už se zase dostáváme do toho, že závisí hodně na tom prostředí, který ovlivňuje kulturu. Možná mi z toho vyplývá, že pokud ta škola má jasně nastaveno, že se jí to nelíbí, tak v tu chvíli by to ten člověk měl vědět u přijetí. Ale i když tu modifikaci nemá. Bohužel v čechách neexistuje něco jako kodex učitele, tak minimálně někde na úrovni škol ty kodexy existují, tak ať si to dají prostě do toho kodexu a seznámí toho člověka, aby věděl do čeho jde, aby mu někdo pak zpětně nemohl vyčítat, že si udělal modifikaci, když mu to reálně škola nezakázala tak vlastně by to neměl být důvod proč by ho vyhodila.“

Já: „On by to oficiálně důvod ani nebyl, tam by se našel nějaký jinej. Ale jo, s tímhle souhlasím že by bylo fajn mít to v nějakých vnitřních stanovách a takovýchle lidí co to mají nebo k tomu inklinují by

tam ani nešli a tím by se i zabránilo sporům uvnitř infrastruktury školy. To je vlastně pravda. Teďka vlastně takový dva konkrétní případy: jestli proběhl na Vaší škole někdy nějaký incident kvůli vzhledu nějakého učitele s tělesnými modifikacemi a to mezi učiteli, žáky, s rodiči. To je jedno, všeobecně.“

Pavel: „Nedá se to charakterizovat jako incident.“

Já: „Negativní událost nějaká, reakce.“

Pavel: „Negativní událost je, že máme jednu nejmenovanou kolegyni, která to přehání velmi s botoxem a opravdu je to takovej ten výzor, který je až jako nepřirozený a bohužel víme i ze strany učitelů, že ona to postuje na sociální sítě a vznikají z toho zprávy, které nejsou úplně jako, jak to říct, lichotivý. Je otázka, jestli to je taky v pořádku nebo ne, protože ten člověk potom nemá pomalu žádnou mimiku a je to takový velice zvláštní.“

Já: „Jasně, tak to docela chápu. A ono, když to vezmeme jako ad absurdum, člověk, kterej je celej vypíchanej botoxem, tak ztrácí mimiku a ve chvíli, kdy má člověk potetovanéj celej obličej tak se mu to ztrácí ale úplně taky. Ten výraz a všechno taky, oči sice ano, ale zbytek obličeje se úplně ztrácej.“

Pavel: „Čímž vlastně se postrádá ta autentičnost, prostě si nedokážu představit, že učitel jazyka se prakticky nehýbe pusa a je jak kapr.“

Já: „Jo, no a teď ještě z druhý strany. Jestli naopak vzhled nějakýho toho učitele měl v nějaký situaci pozitivní vliv? A to většinou cílí teda na žáky spíš než na rodiče, že by byli nadšený, úplně jo, my jsme fakt nadšený že naše dcera má úplně potetovanýho učitele.“

Pavel: „Jako je otázka, že jestli tohle nemůže způsobit, že se pak studenti začnou tetovat více. Že vidí, že to je norma a že to je v pořádku, že to projde a začnou se tetovat více. Teď je ale obecněj trend, že to není věc, která je způsobena poslední, nebo že jeden učitel si nechá udělat viditelný tetování v rámci školy. Myslím, že tenhle trend je v poslední chvíli jinaj, ale jako tím, že jsem se nesetkal s negativníma věcmi, tak si myslím, že spíš veskrze to studenti vnímají pozitivně a cool, jakože možná to způsobuje nějakou blízkost, stírá se věková hranice, proč by to měla být jen výsada mladých lidí. Když je to vlastně normální, stejně s tím tetováním, tou modifikací zestárnu, jaká je rozdíl jestli to má na sobě třicetiletý taťka, dobře, to bych se trefil do vlastní řady, padesátiletý nebo patnáctiletý člověk. Stejně to tetování, tu změnu, bude mít člověk do konce života že jo, není to rozhodnutí na pět minut.“

Já: „Jasně no, to jsem chtěla říct, že tu normu rozhodně nedělají potetování nebo modifikování učitelé, ale je to všude, jsou toho plně sociální sítě, média. Snad každá známá osobnost minimálně ze zahraničí má jedno a řekněme si to upřímně, ne jedno tetování nebo ty různý piercingy, barevný vlasy, dredy a nevím co ještě. Nedávno jsem viděla a to mě rozhodilo, to bylo už na mě moc, nějaký super americký rapper a nevím co ještě, byl hrozněj extrém, ale ty děti k nim docela vzhlížej, takže z týhle strany asi učitel nebude tím vzorem, vizuálním. Ale myslím si, jak jsi zmínil, možná to bude trochu evokovat

v nich nějakou tu blízkost. Možná si řeknou že ten učitel je zase taky normální člověka budou k němu mít..zase záleží na to jestli mu to nenaruší autoritu, jestli nebudou mít potřebu se k němu chovat trošičku jinak.“

Pavel: „To je otázka, já si fakt myslím, že to není o tom vzhledu. Je to o jednoznačným nastavení hranic a prostě každý ten učitel bude mít tu hranici jinde a ve chvíli, kdy je ta hranice v pořádku, v rámci mezi zákona a podobně, tak prostě každéj má jinej způsob komunikace s dětma a žádná není špatná. Nechci zabíhat do nějaký komunikace se studentama, ale tak nějak bych to vnímal.“

Já: „Tak jo, no a to je všechno. Takže já děkuju za rozhovor, Vaše odpovědi mi velmi pomohou a ráda jsem Vás takhle virtuálně poznala.“

11. Joseph

Já: „Takže dobrý den, jak už jsem Vám říkala píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, aspoň takhle virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuju nahrát, je to v pořádku?“

Joseph: „Ano.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete? Stačí křestní jméno a kolik Vám je.“

Joseph: „Joseph, s ph na konci, j-o-s-e-p-h. A je mi kolik, letos, 34? Pět ? Ono se to každý rok mění totiž.“

Já: „A v jakém městě nebo vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Joseph: „Tak teď momentálně je to Šumperk.“

Já: „A učíte na základní nebo na střední škole?“

Joseph: „Základní škola“

Já: „Dobře, to byly ty obecné otázky a přejdeme k bloku jedna, který se týká názorů na pedagogy s tělesnými modifikacemi. První otázka: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Joseph: „Za mě je to naprosto v pořádku.“

Já: „Myslíte si, že vzhled učitele má vliv na jeho práci?“

Joseph: „Vzhled učitele má jistě vliv na jeho práci, minimálně to, jak je nazírán okolím, což to jak je člověk nazírán okolím ovlivňuje samozřejmě, ať už přímo nebo nepřímo jeho působení. Takže ano.“

Já: „A hrají podle Vás v dnešní době ještě stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi? Zejména třeba právě v kombinaci s učitelskou profesí?“

Joseph: „Ano, stále.“

Já: „A myslíte si, že je to jako celoplošně nebo je to ovlivněný třeba věkem, místem?“

Joseph: „No je to ovlivněno často lokalitou. V těch takových četných lokalitách je to asi, nebo v takových těch lokalitách s větší četností obyvatelstva to už asi bývá jako otevřenější nebo v takových těch multikulturních, velká města. Praha, Brno třeba. Tam si myslím, že to je otevřenější. A ono záleží taky i hodně na typu školy, na těch studentech, na rodičích, na to jakým způsobem je ta škola vedena. Jestli je to prostě tradiční anebo jestli je to nějaká alternativa. V těch alternativách si myslím že je to jakože lepší. Nebo že by to mohlo být lepší.“

Já: „Jo určitě. Už jsem mluvila s paní, která učí na škole, kde byl umělecký obor a tam nic nebyl problém. Z celého rozhovoru nevyplýval jediný problém, který by souvisel s jakýmkoliv druhem vzhledu, tam mi přišlo, že i kdyby někdo měl šest rukou tam by to bylo úplně v pohodě.“

Joseph: „No jasně.“

Já: „Ale samozřejmě si umím představit, že na právnických fakultách by to asi nebylo úplně vzhledem k budoucímu povolání, nevim.“

Joseph: „Já bych řekl, že tam docela jo.“

Já: „A tak kde třeba ne?“

Joseph: „Že jsou horší místa, třeba pedagogický fakulty.“

Já: „No s tím ale nemůžu úplně souhlasit, protože já jsem prolezla pedagogickou fakultou univerzity karlovy od bakaláře až ukončím magistra a vždycky to mělo spíš pozitivní vliv.“

Joseph: „Jo, takže jako když je člověk potetovaný nebo jako má piercingy tak jako je dobrej a ti ostatní stojí za prd.“

Já: „Takhle jsem to nemyslela. Spíš že nereagoval nikdo negativně, spíše třeba je zajímaví důvody, významy nebo jak to člověku ovlivňuje život. Spíš jako že je to zajímaví než že by to odsuzovali. Takže myslím že to až jako není problém. Ale co mě zajímá, jestli je nějaké množství modifikací, které by pro Vás byly u pedagoga ještě přípustné ale nějaké kde už je ta hranice, co už je prostě pro učitele moc?“

Joseph: „No ono je to těžký.“

Já: „To je.“

Joseph: „Takový člověk bojuje i s osobníma ne jako předsudkama, ale i osobním vkusem. Ten vkus je potom otázkou jestli je to přijatelný nebo nepřijatelný. Já třeba nemám rád, když se budeme bavit o tetování, já třeba nemám rád když jsou vytetovaný ksichty. Mě se to nelíbí. Stejně jako takový kompozice s něčím takovým s různým d'áblíci a tady takovýhle cringe postavičkya tak, to se mi prostě nelíbí. Tak to si řeknu oukej, je to věc toho vkusu, ale to je moc. Když někdo přijde a je celej modrej tak se mi to taky vizuálně nelíbí, řeknu si to je prostě overkill. Ale zase na druhou stranu to neměří toho člověka. Ted' jsem jel autobusem a viděl jsem krásný tetování, který, já nemám rád nápisy, takže to je další věc, takže člověk, který má takový ty vyumělkovaný nápisy, to mi taky přijde strašný jako pop a já mám radši tu alternativu. Ale viděl jsem tetování s nápisem právě a měla to holčína, na jedné straně měla siluety netopýrů na jednmé ruce a nad loktem na paži měla napsaný „je to jenom kůže“ a celá byla taková výrazně odlišující se. A vlastně je to tak, že je to jenom kůže. Takže já si myslím když už tak buď jako striktně anebo když jo, tak by neměl být rozdíl mezi motýlkem na části, která není skoro vidět až teda po ten největší extrém. Zase by to mělo být v nějakých konvencích společenských, když bude mít kantor vytetované haken krojy a s jasným příklonem k téhle kultuře nebo k ideologii tak asi to není úplně vhodný.“

Já: „Takže ani ne tak jako co do závažnosti modifikace, spíš jako aby, tu ideologii chápu, to do školy prostě nepatří. Ale trochu mi z toho vyznělo, že když už to teda máme povolený, tak vlastně cokoliv.. Takže kdyby přišel kantor pedagog a měl by implantovaný rohy a hadí jazyk tak v pohodě? Když jsme řekli, že může být.“

Joseph: „To je to co jsem chtěl dodat. Ten kantor, ten člověk osobně by neměl ty lidi děsit vzhledem k profesi. Asi by to bylo blbý úplně stejně jako u lékaře jako u kohokoliv jnýho. Já bych nechtěl jet s takovýmhle satanášem jako s řidičem hromadný dopravy, prostě bych se necítil dobře. Měl bych pocit jakože mě veze do pekla a podobně. Takže vzhledem k té profesi neměli by to být děsivý výjevy. Z tohohle hlediska spíš než s toho, že člověk má nějakou modifikaci a prostě vypadá jinak, může to být cokoliv. Ony docela jsou modifikace takový ty límce drátový co nosí africké ženy.“

Já: „Ty kruhy. I když to se u nás úplně moc nevidí. Je to ale taky modifikace.“

Joseph: „Vytažený prostě prořezaný rty a je tam dole kroužky vložený a to je taky modifikace.“

Já: „To je totiž kmenová záležitost, to je trochu něco jinýho.“

Joseph: „Ale v podstatě tyhle modifikace vychází z těchlech.“

Já: „Jako stoprocentně, s tím souhlasím.“

Joseph: „Nemělo by to být děsivý, stejně jako, to není přímo modifikace, ale příznivci punkové popkultury nebo subkultury, ono to její úplně popkultura, tak subkultury, bez ohledu na to by neměli mít prostě nebezpečnej oděv. Takže řetězy a různý cvoky, pásky s hrotama, obojky s hrotama. Taky to

není úplně ono. Když chtějí mít nějakou takovou modifikaci, asi si myslím že to je jedno, jestli člověk má kožený náramek na ruce, kterej je jako super cool a v tom umístěný hodinky nebo jestli ho má na krku. To je asi taky úplně jedno. Ono to totiž docela souvisí, i když se to dá odejmout, ale tak. Z hlediska nějaké bezpečnosti, ať už bezpečnosti, zdraví, ať už duševního nebo toho, tam by asi ta hranice nějakým způsobem být měla, protože když bude nějakej průser a učitel vypadá jak ďábel, budou se ho děti děsit a budou z toho mít prostě traumata, není to úplně vhodný. Co potřebujeme, co se snažíme v těch školách vlastně aby to prostředí bylo podnětný a tak dále, tak v tu chvíli nebude. “

Já: „Jasně s tím souhlasím. Asi taky trošičku záleží na stupni vzdělávání. Něco je jinýho první třída, mateřská škola, něco jinýho je vysoká škola, ale v podstatě souhlasím s tím co padlo. Že by tam měla nějaká ta lajna určitě bejt. A poslední otázka v tomhle bloku: Jestli se nějak změnil Váš názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi poté, co jste s jedním z nich přišel do kontaktu?“

Joseph: „Ani nevím. Já lidi rozděluju na ty lidi, kteří jsou v pohodě a je to opravdu napříč rasama, napříč jakoukoliv zvláštností a lidi, kteří jsou nekompatibilní ať z jakékoliv situace a jakéhokoliv prostředí a je mě v podstatě jedno, když je někdo prostě šmejda, tak je to šmejda bez ohledu na to co má na sobě, v čem je oblečený, jaké má vzdělání a když prostě není šmejda a je to dobrý člověk, tak je to dobrý člověk. Nemyslím si, že by se pro mě změnil názor a vzhledem k tomu, že se pohybuju v podstatě celý život mezi lidma, který nějaký modifikace mají, ať už piercingy nebo tetování i různý jiný tělesný modifikace, včetně operací z hlediska pohlaví, takže nezměnil jsem názor vlastně na nikoho. Ten člověk byl oukej nebo to byl šmejda a to tetování to nezmění. Nebo piercing. Nevím jestli jsem úplně odpověděl na otázku.“

Já: „Jo, jo, jo. V pohodě. A teďka to byl ten teda první blok. Druhý blok se týká zkušeností s učiteli, kteří mají tělesné modifikace, konkrétních zkušeností. Takže první otázka, která je teda jasná: Jestli na Vaší škole v současné době učí někdo s tělesnými modifikacemi?“

Joseph: „Ano.“

Já: „A jste s tímto učitelem v kontaktu, ať už pracovním nebo osobním?“

Joseph: „Ano.“

Já: „A má na váš vzájemný kontakt vliv vzhled toho učitele?“

Joseph: „Ne.“

Já: „Myslíte si, že ovlivňuje jeho vzhled fungování učitelského sboru jako celku?“

Joseph: „Ne.“

Já: „Neměli jste tam, nebo nemáte tam někoho, kdo s tím má problém?“

Joseph: „To je druhá otázka, jako do hlavy lidem nevidím, ale myslím si, že ne, vzhledem k tomu jak je ten učitel nazírán, tak ne. Jako nic nenasvědčuje tomu, že by někde byl problém kvůli tomu, že ten člověk má tělesnou modifikaci.“

Já: „Jo. Ono asi kdyby něco takového proběhlo, tak by se to vědělo. Myslím si, že by to bylo poznat. S tím vlastně souvisí i další otázka, jestli na Vaší škole někdy proběhl incident kvůli vzhledu toho učitele? A to nemyslím jenom mezi učiteli, ale třeba s žáky, s rodiči.“

Joseph: „Na té současné škole vlastně ne, ale já jsem měl sám osobní zkušenost a ne kvůli tělesné modifikaci, jako neodstranitelné. Respektive těžko odstranitelné. Ale bylo to kvůli tomu, že mám vousy a vlasy a tam se trošičku probírali nějaké věci a vzhledem k tomu, že já jsem vůči těmhle věcem docela imunní, tak to docela brzo skončilo. Ale já jsem zažil sám, to je moje osobní zkušenost.“

Já: „A kdo s tím měl problém?“

Joseph: „No našli se i kolegové, ale i rodiče.“

Já: „Jestli se můžu zeptat, trošku bokem teda, ale co jim na tom vadilo?“

Joseph: „To je to, co já jsem nezjistil, prostě jsem fousatej, vlasatej tarzan, prostě nebude učit naše děti. A přitom děti neměli problém.“

Já: „No to je to co se bohužel ještě děje právě i třeba kvůli tetování a piercingům a podobně. Navíc ještě, to je docela zábavný, že se to kolikrát ani nerozlišuje. Může být tetování, který je prostě umělecký dílo, krásnej obraz od odborníka za spousty tisíc, je to nádherný dílo. A nijak to toho člověka nehyzdí, je to umění podobný jako dřív třeba obraz. A pak je nějaký hnus od nějakýho podomního, co to doma dělá prostě nevím jakým inkoustem a bere se to všechno dohromady. Našeho chlapce, naší dívku, nebude učit někdo, kdo má tetování. A ty lidi toho člověka třeba nikdy neviděli. Akorát prostě od dětí slyšeli a teď někde.“

Joseph: „No jasně.“

Já: „Takže to mi přijde jako úplně stejně absurdní. Právě kvůli tomu tenhle výzkum probíhá, protože moje osobní zkušenost byla dokonce s vysokoškolským studiem, kdy mi bylo řečeno že člověk jako já, s tetováním tedy, s piercingem, s roztaženým uchem, nemá učit.“

Joseph: „Tak ono se říkalo, že..co bylo naposled něž to vypadlo?“

Já: „Naposled něž to vypadlo tak jsme si řekli, že je to stejně absurdní přístup hodnotit podle vousů, vlasů jako nějakýho tetování.“

Joseph: „No já jsem dodával, že kdyby mě někdo řekl, že kvůli tomu, jak vypadáš bys neměl učit, nebo že lidi jako, co vypadaj jako ty by neměli učit, tak bych na to odpověděl, že lidi co mají v hlavě nasráno jako ty by taky neměli učit.“

Já: „To se vedoucím katedry odpovídá dost špatně musím říct.“

Joseph: „No já asi už v dnešní době už by to ze mě vyletělo. I s tím, že bych přijal ty následky, ale asi bych to tomu člověku slušně osolil, protože ta autokracie mě vytáčí úplně stejně jako tyhle názory. To je úplně jedno jestli je člověk úplně debil, protože nepochopí, že pedagoga dělá to co má v hlavě, jak se chová k těm dětem a jakým způsobem předává a jaký má výsledky a ne to jak vypadá, jak prospívá na fakultě z jakýho předmětu a jestli si píše poznámky nebo nepíše poznámky. Jestli chodí upravenej nebo zvládne celou přednášku nejt na záchod nebo ano, taky byly takový problémy. Takže já musím říct, že ve své praxi jsem neměl tolik problémů jako s lidma takhle jako v pedagogickém sboru a když nějaký byly jako právě byla na fakultách.“

Já: „No já teda musím říct, že na Univerzitě Karlově ne, ale na univerzitě v Hradci Králové ano a tam opravdu hodně.“

Joseph: „Tak Hradec Králové je specifikum, teď tam státnicovala kamarádka právě ve svých padesáti letech si právě dodělala pedagogické vzdělání. Měla z toho spoustu stresu a taky působila v Hradci chvíli a říkala, že v Hradci úplně ne. Ono ještě člověk, který je fyziologicky, a to je vlastně taky tělesná modifikace, ona prostě je plnější postavou neprošla skrz tělocvik, protože ty tlustí lidi prostě nemaj učit.“

Já: „Jasně, no prostě ten Hradec mi přijde, že to tam tak jako maj no. To jsme zase u toho, je to poměrně velký město a je to vysoká škola, ale prostě tam je těch předsudků a stereotypů takový množství že, já nevím. To je nějaký úplně sám pro sebe ta univerzita. Nějakej svět.“

Joseph: „To jo.“

Já: „No tak poslední otázka: jestli naopak vzhled toho učitele s tělesnými modifikacemi měl na Vaší škole pozitivní vliv? To většinou cílí na žáky tahleta otázka.“

Joseph: „V jistých fázích je to vlastně dobrý, z toho důvodu že, vezmu to jednak mám osobní zkušenost, cizí zkušenost i jako to tak jako globalizuju. Že ten kantor je v podstatě pro ty žáky jinej, možná víc přístupnej, možná má nějakou dispozici, predispozici tím jak vypadá, prostě pro větší důvěru. Nějakým způsobem je asi blíž na cestě se dostat k těm žákům, jednak jim jako na kobytku, druhak jako přesvědčovací schopnost je v tomhle daleko větší, protože ve chvíli, kdy je branej jako jinek, že není z těch ostatních jako učitelů, kantoři prostě, braní jako ty vole jde učitel, ale když jako řeknu hej jde učitel, ne to je hagrid, to je v pohodě.“

Já: „Jasně, chápu.“

Joseph: „Tak je to vlastně jako v pohodě a dá se jako modifikovat nějakým způsobem jejich projevy, jejich chování a dá se k těm žákům přistupovat ve chvíli, kdy ten člověk vidí, že je nějakým způsobem branej jinak, tak tím může ještě opodstatnit to že k nim přistupuje jinak. Může říct hele, co to blběš. Místo toho že mu napíše poznámku nebo domácí úkol navíc. Prostě ty se chováš jak blbeček, že jo.“

Já: „Jasně, ale není to trošičku jako dvojsečná zbraň? Nemůže to v určitým směru nebo u určitýho typu žáků snížit nějaký respekt? Že mají pocit že si můžou dovolit víc?“

Joseph: „No ono spoustu těch věcí, který člověk dělá může velmi snadno snížit respekt. Ono stačí že člověk jako kantor, jako osoba, jako role model, udělá nějakou věc, kterou říká, že se nesmí dělat nebo prostě koná jinak než, káže vodu, pije víno. Tak to si myslím, že je daleko horší ty přehmaty, křivdy, s tím že fakt někoho vyvolá kdo se baví a přitom se nebaví. To si myslím že snižuje respekt daleko víc než to, že má člověk kid-friendly přístup. “

Já: „Jasně. No a to je všechno, takže já moc děkuju za rozhovor i přes všechny tyhle obtíže a ty odpovědi mi rozhodně hodně pomůžou a ráda jsem Vás poznala aspoň takhle virtuálně.. “

Joseph: „Jo, taky mě těšilo a ať se to zadaří. Ať se podaří absolvovat. “

Já: „Děkuju.“

Joseph: „A pak hurá do praxe.“

Já: „Ověřit si ty výsledky, jasně. Děkuji, naschle.“

Joseph: „Za málo.“

12. Vít

Já: „Takže dobrý den, jak už jsem Vám říkala píšu diplomovou práci, která se zabývá tím, jak vnímají učitelé bez tělesných modifikací své kolegy, kteří je mají. A jelikož do této skupiny lidí patříte, tak jsme se dnes sešli, alespoň takhle virtuálně, abych Vám mohla položit pár otázek. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Vít: „Je to v pořádku, můžeme nahrávat.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete? Stačí křestní jméno a kolik Vám je.“

Vít: „Tak Vít a je mi 64.“

Já: „A v jakém městě nebo vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Vít: „Malá městská část hlavního města Prahy.“

Já: „A učíte na základní nebo na střední škole?“

Vít: „Základní škola“

Já: „Dobře, to byly ty obecné otázky a teď blok číslo jedna, který se týká názorů na pedagogy s tělesnými modifikacemi. Otázka první: Co si myslíte o tom, že člověk s tělesnými modifikacemi jako jsou tetování, piercingy a jiné pracuje jako pedagog?“

Vít: „No, to je zajímavá otázka. Já jsem přece jenom starší generace a na určité věci se dívám konzervativněji, nicméně i moje starší dcera takhle žije a je výtvarník, grafický designér, vlastně tetování už má na sobě. Mladší dcera s tím začíná. Ve škole máme několik učitelů, kteří také mají tetování nebo dready a prostě něco dalšího, ale to podle mě patří prostě k našemu životu.“

Já: „Myslíte si, že vzhled takového učitele má vliv na jeho práci?“

Vít: „No vzhled, to je otázka jestli je to vnímané jako, aspoň já to takhle vnímám, že někdo to má jako svůj životní styl, někdo v rámci svého života se snaží takhle ztvárnovat nějaké umění třeba, pro někoho je to únik. Třeba z něčeho. Budou i samozřejmě další varianty. Takže je složité, jak se na to dívat a spíše je důležité posuzovat člověka ne podle toho jestli je potetovaný nebo ne, nebo jestli má dready, ale jaký je učitel a my se hodně ve škole soustředíme na to, abychom rozuměli dopadu výuky na učení dětí a zrovna kolega, mladý kolega, který nedávno skončil vysokou školu s náma spolupracuje asi třetím rokem tak ukazuje že u takovýto lidé, kteří prostě mají tetování nebo nosí dready mohou být výborní učitelé, s charizmatem, motivují děti k učení. On sám píše básně třeba, je to pro něj velkej motiv třeba pro ty náctiletý děcka s ním komunikovat skrz výuku, učit se.“

Já: „Super, super. Tak děkuju a taková trochu zásadní otázka: Myslíte si, že ještě v dnešní době hrají stále důležitou roli předsudky vůči lidem s tělesnými modifikacemi a to právě zejména v kombinaci s učitelskou profesí?“

Vít: „Heleďte, jako jo. Já si myslím, že učitel je hodně vnímaný jako takový ten klasický konzervativnější člověk, který se moc neodlišuje od majority, ale myslím, že ta doba to mění. Prosě hodně mladých učitelů, máme relativně mladý učitelský tým tady na škole, ale hodně stabilizovaný, jsou to lidé, kteří nějakým způsobem mají jiné myšlení, třeba tím, že mají hodně rozvinuté sociální dovednosti. Jsou zvyklí třeba ať už nějakým dobrovolnictvím nebo prostě úplně jinýma hodnotama, než jsme prostě pocházeli my. A myslím si, že v této době, která byla opravdu ty poslední dva a půl roku hodně náročná kvůli kovidu, nebo dneska kvůli Ukrajině. Takže prostě tihle lidi ukazují, že to jsou velmi zdatní nejen odborníci, kantorsky, když to vezmu profesně, ale i výborní lidi, kteří dokážou pomoci tam, kde to je potřeba.“

Já: „A myslíte si, že si to uvědomují všichni? Že to vidí všichni takhle?“

Vít: „No je to otázka jak se s těmi lidmi setkávají. Když si vezmu generaci současných třeba důchodců, tak tohle třeba není, tohle je jakejsi punk a prostě něco, co oni neberou. A když si vezmu současné mladé lidi studující na současných středních a vysokých školách třeba, tak pro ně je to už součást života.“

Já: „To si třeba právě myslím, že to nebude v té mladé generaci až takový problém. Spíš právě jsem to lehce cítila na tu generaci starší, protože i třeba můj otec si stále myslí, že tetování mají pouze kriminálníci, feťáci a podobná sorta jedinců a tak jestli to třeba, jak jste mluvil o té době kovidové, tak jestli se to pohnulo dobrým směrem i v této generaci, přece jenom i důchodci mají vnoučata, často jim

skončili na krku v distanční výuce doma, protože rodiče chodili do práce, tak jestli si myslíte, že i tam se to nějak posunulo?“

Vít: „No já si myslím, že se to posouvá, protože ono je to hodně i spojený s šoubyznysem a prostě s tím, co nám prezentují média jako normální. A myslím si, že se daleko víc dneska setkáváme běžně i my starší s lidmi, kteří jak vy říkáte, jsem v životě ten termín nepoužil, že mají na sobě nějaké modifikace. Ale v podstatě vnímám to, že pro někoho, já si myslím, že takhle lze to prostě brát. Známe i starší lidi, kteří jsou v podstatě mí vrstevníci a taky jsou tetovaní.“

Já: „Jo já taky znám, ale pořád mi přijde, že je to poměrně vyjímek.“

Vít: „Je to vyjímek, máte pravdu, ale takhle to prostě je.“

Já: „Ne ale to je samozřejmě pochopitelné. A další otázka: Jaké množství modifikací by pro Vás bylo u pedagoga ještě přípustné? Nebo jestli je nějaká hranice, která pro Vás, čistě subjektivní otázka, by už bylo moc?“

Vít: „No to je taky zajímavá otázka. Vidím, že v byznysu funguje například to, že tetování je tolerované, ale když si vezme třeba muž oblek a košili nesmí být vidět. Dokonce požadavek, že to je součástí dresscode. Že v podstatě u různých firem, u kterých se chovají hodně tržně a komerčně, že je to požadavek. A zrovna u těch učitelů, já si myslím, že ta doba se prostě mění. Že máme vnímat tu změnu, jednak společnosti, jednak paradigmatu jednak všeho co je okolo nás. Že prostě ty učební kvality, ty učební hodnoty, které jsme měli jako neměnné, tak ta doba sebou přináší a mění. Že to tak prostě je. A nevím, neumím Vám na to odpovědět jinak, nějak zásadně.“

Já: „Tak já zkusím konkrétně se zeptat na něco, co už padlo v předchozích rozhovorech. Hodně diskutované je tetování v obličeji. Moc anebo v pohodě?“

Vít: „No to je to co nad tím, kdyby to bylo hodně tak je to nad to, co já beru jako za normu. Takže jak se jmenoval ten jeden, pan profesor vysokoškolský.“

Já: „Franz.“

Vít: „Franz jo? Tak zrovna to si myslím, že je o hodně velká výjimka, že to už je docela dost. Že to už je docela hodně. Někdo má ale nevím co, nějaký drobný tetování, kterým si zdobí uši nebo nevím. Jestliže žena si barví permanentně obočí nebo dělá linky to je taky tetování? Takže něco je součástí asi kosmetiky, zejména asi u žen, možná dneska i u mužů, takže prostě nějaký hipsteři to mají prostě jako normu.“

Já: „Jasně, jasně. A co takhle nějaké těžší modifikace? Rohy, rozeklanej jazyk, roztažené uši?“

Vít: „No tak to je už o hodně silné osobnosti toho člověka, který by měl svému okolí dávat signál, že v podstatě je tím zdatným člověkem. Ať už lidsky anebo odborně. Tam už myslím, že by tam asi něco

mělo zafungovat. My tady třeba máme jednu kolegyni, já si z ní dělám takovou trošku legraci a s nadsázkou, která je hodně dredatá, ale dredatá tak, až je to takovej čarodějnickej účes. A přijde mi tam maminka od dvou dětí a ty děcka jsou naprosto takový zjevně oblíkaný a uhlažený a paní učitelka je s náma a je taky nějak normální. Ona není nenormální, ona je češtinář, pracuje s děckama, děti mají adhd podle mého soudu, takže jako to není důvodem. Ale prostě je to o síle osobnosti toho člověka.“

Já: „Jasně.“

Vít: „Víte, do jaký míry vlastně když vezmete psychiku, lidskou psychiku, tak to že já začnu si něco dávat na tělo nebo na obličej je volání o pomoc třeba. Já jsem někde v nějakým, tohle je podle mě únik. Do jaký míry je to fakt ten životní styl a do jaká míry je to in a já to musím mít taky.“

Já: „Jasně, takže záleží i na té motivaci, proč si to ten člověk pořídil.“

Vít: „Já si myslím že hodně. A že silný osobnosti to ví, proč to mají. Že to není modní záležitost, modní výstřelek, ale znám taky lidi co se potetovali a potom je to vlastně mrzelo. Já mám pocit, že v nějakým mladickým rozpoložení něco chtěli a teď je to prostě.“

Já: „Jasně, jasně, chápu. A poslední otázka v tomto bloku: jestli se nějak změnil názor na pedagogy s tělesnými modifikacemi poté co jste s jedním z nich, nebo s více, přišel do kontaktu?“

Vít: „Rozhodně ano, protože já se snažím prozkoumávat každého člověka, se kterým spolupracujeme a to slovo prozkoumávat zní možná teď jako podivně, ale já hledám jakou podporu mu můžeme nabídnout nebo jak ho vést. A pak je to o vedení lidí než o nějakém nařizování nebo řízení lidí. A tam zrovna ten jeden kolega před čtrnácti dny mě mile překvapil, protože jsem si o něm myslel, že je takovej jako až moc na pohodu. Neodpovědně a překvapil mě, že třeba v roli třídního jakej je a je to odpovědně člověk. Vzal jsem ho na jednu školu, kde jsme sháněli těžko podporu, tak tam vedl dílnu a co na té škole učil, nebo kdysi byl učen jako žák. A paní ředitelka byla velmi překvapená koho jsem to přivez a jak se ten člověk zatím změnil. Stejně by jste mohla říct, že jsou předsudky proti jiným lidem typu že je někdo moc tlustej nebo že je já nevím co.“

Já: „To určitě, to já netvrdím, že nejsou předsudky i vůči ostatním lidem, ale mě zajímaj konkrétně tyto, protože se mě to týká, tak jsem si to tak jako dala za úkol zjistit si, co mě to vlastně čeká.“

Vít: „No ono je otázka co vlastně toho člověka v očích jiných handicapuje. Já si vzpomínám že na škole nás učil jeden asistent a ten když se na Vás upřeně díval a každé oko mu se dívalo někam jinam, tak na mě to působilo výrazně zvláštěj, než když máte proti sobě dredatého pana učitele s potetovanejma rukama. Tak to prostě si myslím, že fakt jsme z toho byl víc nervozní než z toho.“

Já: „Chápu. No a tím jsme se vlastně trošičku přehoupli do toho druhého bloku, který se týká zkušeností, kteří mají tělesné modifikace. Takže první otázka, čistě formální: jestli na Vaší škole v současné době učí někdo s tělesnými modifikacemi?“

Vít: „Ano. Máme tady hodně potetovanejch.“

Já: „Výborně, skvělý začátek. S těmito učiteli jste v kontaktu ať pracovním nebo osobním?“

Vít: „Jasně.“

Já: „I v osobním?“

Vít: „Ano.“

Já: „A má na Vás vzájemný kontakt vliv vzhled těchto učitelů?“

Vít: „Myslím že už ne.“

Já: „A měl?“

Vít: „V počátku když jsem je prvně třeba poznal tak jsem musel si k nim prvně najít cestu, ale to ke každému. Jo to je jedno jestli má dredy nebo tetování nebo jestli je holohlavej nebo prostě vlasatej. To je jedno. Nevnímám jako zásadní problém. Musel jsem si k nim najít cestu a možná, že člověk byl ostražitější apriori než by měl předsudky, ale říkal jsem si hele, jak on bude fungovat mezi těma děckama.“

Já: „A teď mě trochu napadla otázka: nepamatujete si, kdy k Vám nastoupil, nebo kdy jste se poprvé setkal? Jak je to dlouho?“

Vít: „Ježiš, to je hrozně dlouho. Já to neumím asi úplně odhadnout, ale podle mě první tak ovýhle tetování začali mít naši učitelé, někteří, ono jich zase není zas tolik, třeba tipuju, kolik může být tetovanejch. Šest třeba? Víc. No tak to bylo před třeba šesti lety. A postupně, jak některé kolegyně nebo kolegové toho na těle přibývá.“

Já: „To tak bývá, málokdy to zůstane u jednoho. A ovlivňuje vzhled těchto učitelů fungování učitelského sboru jako celku? Nebo dříve, třeba ovlivňovalo?“

Vít: „Ne no, myslím že ne. Prostě my jsme takovej tým, že fakt tam jde o ty lidi a tu jejich podstatu a kdo jak vypadá se neřeší.“

Já: „A proběhl na Vaší škole někdy nějaký incident kvůli vzhledu nějakého učitele s tělesnými modifikacemi?“

Vít: „Ne.“

Já: „Ani s rodiči, dětmi? Stížnosti?“

Vít: „Tam osobně vadí, a to se přiznám, že prostě to chceme po dětech a to říkáme že nemá být. Že prostě člověk má přicházet do školy slušně a čistě oblečen a nemám rád když prostě na tělech nebo na šatech děcka nosí takové symboly, které si myslím úplně mezi děti nepatří. Čili když jsou třeba

ořezávaný a prostě je to přiměřeně tomu věku. A prostě rozumím tomu, že nějaký hodin, který jsou technaři šnakačo, prostě mají já nevím co je to za muziky ani. Prostě k tomuhle blíž, ale prostě jo aby někdo nosil za pasem nůž třeba do školy, to je prostě nesmysl. Mě to vadí víc takováhle věc, která si myslím do školy prostě nepatří.“

Já: „Jasně. No mě spíš zajímalo jestli si třeba rodiče nestěžovali někdy, protože jak víme rodiče si stěžují strašně často a rádi na všechno a tak jestli právě dřív před těmi lety se nenašel komu vadilo, že jeho dítě učí někdo, kdo by podle nich teda neměl.“

Vít: „To si myslím že ne. Spíš si říkám, kdy vlastně to dítě na tohle samo přichází. Protože já tady ve škole copak holky, ale i kluci ci třeba někteří barví vlasy. Nebo odbarvujou. Když někde vidím nějaký prvostupňový dítě, který ještě tahá kačera a ono má pomalu na hlavě kohouta, tak si říkám, že to dítě na to samo nepřijde. Jeho rodiče, pro ně je to možná životní styl, tak jestli maj tomu dítěti vnucovat ten životní styl a tlačit do něčeho, co by si mělo objevovat to dítě samo podle mě. Soudím do určitého věku.“

Já: „Ale otázka je, jestli se to neobjevuje samo na internetu, na youtube a já nevím na čem všem, protože já když vidím co dělají už v první třídě, jak úplně znají všechny možné hvězdy, youtubery a nevím co ještě, tak si myslím že oni jsou schopní si na to velmi velmi rychle přijít úplně sami teda.“

Vít: „Ale určitě, určitě jo. Prostě takováhle věc je asi možná, ale jako vnímám že, většinou co vnímám děti a rodiče, tak pokud rodiče jsou hodně prostě alternativní, tak se snaží nějakým způsobem, ne vnucovat, ale ty děti jim bývají velice podobní.“

Já: „Že to projektují do nich.“

Vít: „Ano. Ale třeba u té starší kolegyně to třeba takhle není. Ač ona sama má tenhle životní příběh a takhle to jí vyhovuje a takhle to chce, tak ty děti nejsou obrazem svojí maminky. Co si myslím, že je správně. Je to děcko v určitém věku, že si na to přijde samo. Moje dcery taky. Já mám čtyři děti dva kluky, dvě holky. Kluky z prvního manželství, dneska nejstarší je čtyřicátník a ten třeba vůbec po ničem takovým netouží, protože celej život je sport. Prostě nějak to nebylo potřeba. Nějak na to si nepřišli a ty holky obě dvě si k tomu přišly.“

Já: „Jasně, jasně. Tak poslední otázka: jestli naopak měl vzhled tohoto učitele nebo těchto učitelů v nějaké situaci na Vaší škole pozitivní vliv?“

Vít: „To těžko řekneme vzhled toto ovlivňuje. Já si nemyslím, že to ovlivňuje vzhled, já si myslím že to ovlivňuje ten člověk a jeho charakter. Prostě přísluha počínání. Je jedno jestli jsem, já jsem byl původně zrzatej, totálně zrzatej, a o zrzatejích lidí se třeba říká, že jsou vzteklý a nevím jaký a no tak to by jste mohla mít takovýhle různý jakoby předsudky, anebo i prostě říct: všichni, všechny blondýny jsou pitomý. To si nemyslím, dívka blondýna i zrzatej člověk i dredatej, potetovanej, nepotetovanej může

být zmetek, může být výbornej a může být tvůrčí a může být víc chtěnej svým okolím a nechtěnej svým okolím. “

Já: „To určitě, ale ono taky na všechny ty blondýny, zrzky a tlustý lidi a neví co ještě už taky proběhlo výzkumů opravdu obrovské množství. Ale tady nám to trošku chybí, tak já doplňuju lehce. Jako co se týče těch situací musím říct, že mi vlastně ještě nikdo neřekl, že by kvůli tomu proběhl nějaký incident, ale pozitivní vliv spousta těch učitelů vnímá v tom, že ty lidi mají zlepšenou startovní čáru co se týče vztahů k dětem. Že ty děti je vnímaj trošičku zprvní, že nějak jsou jim blíž.“

Vít: „S tímhle nemám tu zkušenost. K tomu nemůžu co říct, že bych měl proto nějaký důkaz. A myslím si, že opravdu hodně závisí na tom člověčenství, hodně závisí na tom člověku. Tady mám třeba pana učitele, který ten je úplně jiný člověk než jako učitel. Tam já vidím tu energii, kterou do toho dává, ty děcka za ním jdou, na něm visí. A neříkám, že na učiteli je odpuzoval, ale prostě ta role trenéra je pro něj a jeho života cennější a děcka ho vnímaj jako toho trenéra. Někoho kdo je obohacuje, kdo je vede, kdo je koučuje. S kým vyhrávaj a prostě je to pro ně někdo hrozně cennej. Přesně jak jsem toho Toma našel, toho tetovaného, dreadatého, on je básník. Jak jsem vedl rozhovor s ním před školou, před asi čtrnácti dněma, tak se mu i líbí, jestli by se on nechtěl těm dětem nabídnout jako ten básník. A založit si nějaký místečko děcek, který k tomuhle inklinujou a s tímhle začít třeba pracovat. Zrovna on může ty děti takhle oslovit. Měli jsme v kovidový době večerní čtení, on měl večerní čtení ze svejma básničkama, to bylo jedno z hodně sledovanejcha prostě v pohodě. Čili já tam mám pocit, že nevím, neumím říct, že by člověk, kterej je potetovanej a má dredy v hlavě, že by prostě byl úspěšnější u dětí, než ten kdo to nemá.“

Já: „Jasně, jasně. No a to bylo všechno. Takže já Vám moc děkuju za rozhovor a omlouVám se, že jsem Vás takhle naháňela. Každopádně Vaše odpovědi mi moc pomůžou a ráda jsem Vás teda aspoň tahle virtuálně poznala.“

Vít: „Hele a vy jste taky pomalovaná?“

Já: „Moc. Moc. Ale já k tomu mám ještě piercingy.“

2. Rozhovory s učiteli s tělesnými modifikacemi

1. Aneta

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píši diplomovou práci na téma Pedagog s tělesnými modifikacemi očima učitelského sboru. Jelikož takovým učitelem jste, sešli jsme se dnes, abych Vám položila pár otázek týkajících se tohoto tématu. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé diplomové práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Aneta: „Ano.“

Já: „Dobře. Tak začneme. Jak se jmenujete? Stačí křestní jméno a kolik Vám je let.“

Aneta: „Aneta, 32 let.“

Já: „V jakém městě nebo vesnici se nachází škola, ve které pracujete?“

Aneta: „Praha - východ, Úvaly.“

Já: „Učíte na základní, nebo střední škole?“

Aneta: „Na základní.“

Já: „To byly ty úplně obecné otázky. Nyní mě zajímá, co bylo dříve, jestli to byla touha po nějakých tělesných modifikacích, nebo touha po práci v učitelství?“

Aneta: „Asi prvně touha po tom být učitel.“

Já: „A kdy to tak bylo, vzpomenete si?“

Aneta: „Už od dítěte.“

Já: „Takže už od základní školy směřovala ta vzdělávací dráha tímto směrem? Nikde žádná náhlá změna názorů? Všechno směřovalo k vysoké škole pedagogického zaměření?“

Aneta: „Ano, přesně tak. Už od dítěte jsem chtěla učit, ale samozřejmě se objevovaly i jiné varianty jako policistka, architektka atp. Vždy jsem ale byla zaměřena na češtinu a jiné humanitní vědy, tak nebylo co řešit a šla jsem do pedagogiky.“

Já: „A kdy přišla touha po těch tělesných modifikacích?“

Aneta: „V pubertě.“

Já: „Dobře, to se dalo čekat.“

Aneta: „Bylo mi šestnáct let.“

Já: „A jak dlouho trvalo od nápadu až po realizaci první modifikace?“

Aneta: „Myslím si, že to byla otázka maximálně třech týdnů.“

Já: „Dobře, to mě vede k další otázce. Stále tuto první modifikaci vlastníte? Nevím, zda se jedná o piercing nebo tetování.“

Aneta: „Ano, byl to piercing a stále ho vlastním.“

Já: „To je skvělé, to jsem ani nečekala. A přišla potom nějaká pauza, nebo už jenom plynule navazovaly další?“

Aneta: „Naopak, pak už to pouze kontinuálně navazovalo a čím více toho bylo, tím více jsem toho chtěla.“

Já: „A ještě pořád to tak je? Bude to ještě pokračovat?“

Aneta: „Momentálně mám docela odstávku, asi dvou, tříletou. Možná už jsem zastavila, ale ono se to strašně mění. To člověk uvidí někde nějaký nápad, něco nového se mu zalíbí, takže neříkám, že to ještě není u mě otevřené, myslím si, že možná to období ještě přijde.“

Já: „A litovala jste někdy, že jste s těmi tělesnými modifikacemi začala?“

Aneta: „Obecně asi ne. Spíše potom jednotlivých kousků tetování, to jsem si říkala, že bylo občas ukvapené a mohla jsem to více promyslet, ale jinak celkově ne.“

Já: „Nepřišla někdy situace, kdy by to vyloženě uškodilo, že něco máte?“

Aneta: „Asi jednou jedinkrát, kdy jsem se chtěla vydat na dráhu letušky a koukala jsem na podmínky, konkrétně pro Smart wings. Ti tam vyloženě měli, že letušky nesmí být potetované. A nevím, jestli mě to ovlivnilo natolik, že bych šla na odstranění, abych mohla dělat tohle.“

Já: „No evidentně asi ne, když se to nestalo. Zajímalo by mě, byl nějaký důvod pro školství? Byl tam někdo v příbuzenstvu, nějaký vzor a nebo jednou přišel nápad, že bych chtěla učit?“

Aneta: „Určitě ne vzor v rodině, já jsem první pedagog v našem rodu. Hodně mě ovlivnila učitelka češtiny na základní škole, ta mě zformovala a řekla jsem si, že bych to chtěla dělat.“

Já: „A co se týče tělesných modifikací, tam byl nějaký motiv? Někjaký vzor?“

Aneta: „To asi ne, to spíše byl vždycky nápad. První piercing byl, když jsem hodně poslouchala Missy Elliott a ona ho měla. Tam ten vzor byl.“

Já: „V pubertě se dá dost čekat, že je to nějaká celebrita. Nic překvapivého. A nenapadlo vás někdy, že by to mohl být problém? Tyhle dvě věci dohromady.“

Aneta: „Jako naopak. Já jsem nabyla dojmu, že to není o tom, jak člověk vypadá, ale jakou má osobnost. Nikdy jsem se nesetkala s tím, že by někdo řekl, že je to problém a nepřijmou mě, protože mám piercing, tetování, růžové vlasy. Takže ne.“

Já: „To je zajímavé. Ani jste nikdy neuvažovala, že by se něco takového mohlo stát? Někdy vás nenapadlo např. před pohovorem si je zakrýt? Obarvit se?“

Aneta: „Asi mě to napadlo, ale zase jsem to brala jako takovou zkoušku, já mám ráda adrenalin. Nechám si to, když mě budou chtít takovou, jaká jsem, tak tam půjdu. Ještě jsem se nesetkala s tím, že by mi řekli, že vás tu nechceme jako učitele, protože máte tělesné modifikace.“

Já: „Na kolikáté škole učíte?“

Aneta: „Na druhé. Už jsem změnila dvakrát působiště, teď jsem na třetím, ale byl to návrat zpět na bývalé působiště.“

Já: „A ani jedno vedení s tím nikdy nemělo žádný problém, je to tak? I když jste nastupovala bez praxe.“

Aneta: „Já už jsem nastupovala po vysoké škole, bez praxe, ale neměli s tím problém.“

Já: „A tak nějak všeobecně v průběhu života, setkala jste se někdy s nějakými projevy předsudků vůči lidem s tělesnými modifikacemi?“

Aneta: „Určitě, to se stává velice často a ono hlavně já si myslím ne jako předsudky, ale růžové vlasy táhnou pohledy a lidi si říkají, koukej, co to má na hlavě. Někdy to ale mohou být i předsudky. To je jasná feťačka atd. Ale spíše tam je úžas toho, že vidí něco jiného, než na co jsou zvyklí.“

Já: „Takže člověk občas cítí ten ne úplně příjemný pohled, ale vesměs když jde o reakce, tak spíše překvapení než negativní?“

Aneta: „Ano, a to mě např. překvapily i důchodkyně, které na mě koukají, ale oni mi pak řeknou, že mám ty vlasy krásné a že když by byly mladší, tak by do toho šly také. Občas od lidí, od kterých bych to čekala nejméně, tak dostanu ty nejlepší ohlasy. To mě dokáže potěšit.“

Já: „A když už jsme u těch reakcí – probíhají takové reakce i ve škole? Od žáků, učitelů, kolegů?“

Aneta: „Ano, určitě. Děti jsou ovlivněny hodně. Holky mi chodily s různými barevnými proužky, a to z celého druhého stupně. Ovlivnilo to i jejich styl oblékání. Já se oblékám emo, gothic styl. A kolegové, já si myslím, že nikdo by neřekl, že Aneta je hloupá, protože má růžové vlasy a tetování. Naopak se mě ptají, co tam mám vytetované, kde jsem se dávala tetovat a jestli ještě budu pokračovat. Myslím si, že mě přijali velice dobře. Nikdo proti tomu nebyl ostře vyhraněn, že to nejde. Děti to přijímají skvěle, rodiče také a už jsem se i doslechla, že jsou rádi, že učím jejich děti, protože se nebojím jít v životě jinak a dělám i tu pedagogiku jinak.“

Já: „Takže nikdy nepřišla stížnost typu, kdo učí naše dítě a nebo my si nepřejeme, aby učila naše dítě?“

Aneta: „Jedenkrát na základní škole přišla maminka na třídní schůzku, to bylo v Kolíně. Ptala se, jak má dceři vysvětlit, že nebude mít růžové vlasy, když paní učitelka je má. Tak jsem řekla, že paní učitelce není tolik jako její dceři a až bude v mém věku, tak si je také může nabarvit. Nevím ale, jestli to maminku uspokojilo. Jinak mám i různé přezdívky i od rodičů, např. Pink, takže tam jsou na to zvyklí.“

Já: „Přijde vám, že výrazná barva vlasů přerušila tetování a piercingy? Že je to ten největší znak?“

Aneta: „Já si myslím, že ano. To je ten nejvýraznější znak. To, že mám kroužek v nose, propíchané uši a kdo ví, co všechno, když budu oblečená s dětmi v zimě, tak uvidí hlavně vlasy.“

Já: „Zkušenosti vesměs pozitivní, problém nikdy nebyl. Mě docela překvapilo, protože v rozhovorech, které jsem dělala v první části výzkumu, které jsem prováděla s učiteli bez tělesných modifikací, jsem se dozvěděla, že předsudky vůči tělesným modifikacím stále jsou a u učitelů je to vnímáno jako nevhodné, měli by jít příkladem atd., nicméně u nikoho z respondentů s tělesnými modifikacemi jsem se s tím nesetkala. Takže nevím, kde se to bere. Z výzkumu vyšlo, že tetování a piercingy lidé přijímají jako běžnou součást života a neřeší to, a to ani u učitelů. Problém nastává, kdy se jedná o nějakou velkou modifikaci, kdy lidem začínají vadit např. větší tunely v uších a největší diskuze proběhla kolem implantovaných rohů a hadích jazyků, nebo celoobličejového tetování. Několikrát byl zmiňován Vladimír Franz. Je podle vás něco už opravdu moc?“

Aneta: „Zrovna to, co jste jmenovala. Různě zbarvené obličejové implantáty, splity jazyka, roztahováky v bradě, to už mi nepřijde jako běžná modifikace a asi bych to vnímala jako něco, co by mohlo ovlivňovat děti. Rozsáhlejší úpravy, tetování očního bělma, uříznutí ušního boltce, uříznutí nosu. To bych nepřijímala a nebyla bych ráda, kdyby někdo takový učil moje dítě.“

Já: „Jo, s tím docela souhlasím. Ještě se ozývaly hlasy, že rozdíl je mezi tím, na jakém stupni a typu školy člověk působí. Hodně respondentů zmiňovalo, že umělecké školy jsou svět sám pro sebe. Hodně vyznělo, že tam není nic problém. Vnímáte to podobně?“

Aneta: „Klidně bych si tam dokázala něco takové představit, ale aby se to objevovalo na prvním stupni, to si nemyslím, že by to mohlo dávat dobrý vzor. Děti se pořád dotvářejí. Umělecké a vysoké školy, tam by to mohlo být, tam by mi to i patřilo.“

Já: „Ale obecně si nemyslíte, že by tělesné modifikace byly v kolizi s kompetentním pedagogem?“

Aneta: „Myslím si, že to není nic proti ničemu. Může být dobrý učitel s dredy a v kostkované sukni, ale může být špatný učitel v sáčku, vlasy v culíku. To je člověk od člověka.“

Já: „S tím také souhlasím. Poslední taková otázka. U vás na škole jsou další učitelé s tělesnými modifikacemi, nebo jste tam jediná?“

Aneta: „Momentálně když nebudu počítat jedno, dvě menší tetování, tak jsem tam jediná takhle více upravená. Ale v minulém roce nám tam působil mladý učitel na angličtinu, z hudební kapely. Tetování všude, dlouhé černé metalové vlasy, mohutné boty, řetězy okolo pasu a děti ho měly strašně moc rády. Tam byla nějaká kauza, že z nějaké školy ho vyhodili, protože měl nějaké fotky z hudební kapely, kde si okolo krku uvázal lano, na základě toho ho vyhodili, protože měli dojem, že by to mohlo děti pobuřovat a motivovat k sebevraždám.“

Já: „To je trochu extrém. To mi přijde, že ho stejně chtěli vyhodit za ten vzhled a našli si výraznější důvod. Několik těch respondentů mi sdělilo, že kolegové s tělesnými modifikacemi působí ve svém volném čase jako úplně jiní lidé, protože ve škole má pedagog mít nějakou úroveň, má nějak působit a oni zjistili, že ve svém volném čase např. hrají v kapele, jeden dokonce ve svém volném čase dělal travesti show.“

Je otázka, jestli to ovlivňuje ty žáky natolik, že by je mohli například napodobovat a jestli je vhodné jim ukazovat něco ze svého volného času? Ten svůj druhý život, jestli to třeba nenabourá nějakou tu autoritu, kterou by učitel měl mít, aby tam byla ta jasná hranice.“

Aneta: „Já si to také myslím, proto i neučím v místě svého bydliště, takže vlastně žiju dvojitý život. Čím jsou ty děti starší, tím více se s nimi snažím ale jednat na rovinu a vědí, čemu se věnuji. Vědí, že občas natáčím, fotím. Ale věřím, že když má učitel kapelu a děti ví, že tam po sobě občas zvrací atd., tak to jednoznačně ztratí jeho autoritu.“

Já: „S tím souhlasím, to není úplně dobrý vzor. To není dobré v jakémkoliv povolání. Ještě mě zajímá, jak velká jste škola?“

Aneta: „My máme 1000 dětí a okolo 100 pedagogů.“

Já: „Takže to fungování učitelského sboru, asi se nevidáte všichni a nemusíte spolu být v kontaktu, že? Když by se někdo chtěl vyhnout vám, je to možné?“

Aneta: „Jo, určitě, je to možné.“

Já: „A nedoneslo se k vám někdy, že se to někomu nelíbí, jak vypadáte?“

Aneta: „Já si myslím, že ne. Většinou právě to chválí, nebyl tam žádný problém s odsuzováním.“

Já: „A pedagogy tam máte průměrem věkově od školy až po důchod? Jste tam mladší kolektiv, nebo jak?“

Aneta: „Je to průřez, ale průměr tak okolo čtyřiceti let.“

Já: „Takže to nebude způsobeno tím, že by tam byli extrémně mladí učitelé.“

Aneta: „Myslím, že jsme někde tak ve středu.“

Já: „Poslední otázka. Myslíte si, že když člověk jako vy s tetováním, piercingy, učí a je dobrým učitelem, tím pádem dobrým vzorem, to může pomoci tomu, že do budoucna budou předsudky vůči takovým lidem, a zejména v kombinaci s učitelskou profesí, mizet?“

Aneta: „Ano, to je strašně dobrá cesta. Setkají se s tím v nízkém věku a budou naučeni, že každý, kdo má nějakou modifikaci, tak nemusí být okamžitě kriminálník atd. a nebudou je odsuzovat na první pohled.“

Já: „K tomu bych strašně ráda došla, protože to je podle mého to, proč to původně vzniklo. Kdysi opravdu všichni, co měli tetování, tak byli v kriminále, byli to nějakí feťáci a myslím si, že dnes už tu tyto názory nemají místo. Právě tím, že mezi učiteli budou takoví lidé, tak to je ta nejlepší cesta, jak se těchto předsudků zbavit. Napadá vás k tomu ještě něco?“

Aneta: „Možná taková vtipná glosa na závěr. Když mě přijímali hned po vysoké škole, což byly Úvaly, přijímal mě pan ředitel, nejprve byli trochu v podivu, že jsem přijela a takto vypadám. Pohovor proběhl dobře, okamžitě jsem dostala pracovní pozici. V září jsem se poté dozvěděla, že mé uvádějící učitelce říkal pan ředitel: „No, Moniko, přijede sem taková, ona je potetovaná, propíchaná, nelekni se jí. Ona má ještě červený vlasy, tak se prosím tě nelekni.“ Takže v září uvádějící učitelka hledala někoho s červenými vlasy a hrozně jsme se tomu nasmály, že pan ředitel si myslí, že mám červené vlasy, ale já nosím roky růžovou. Závěrem, že chlapi to mají s tou barvoslepostí a nedají na první dojem.“

Já: „A zavádějící učitelka byla v pohodě?“

Aneta: „Ano, všichni mě přijali. Ten kolektiv je super.“

Já: „A dostala jste třídnictví?“

Aneta: „Ano, dostala jsem třídnictví v páté třídě.“

Já: „Tak to dopadlo dobře a důvěra zvítězila. Berme to z té pozitivnější stránky, zvítězil ten pozitivní dojem. Z mé stránky je to všechno a moc děkuji. Na shledanou.“

Aneta: „Rádo se stalo, na shledanou.“

2. Petr

Já: „Dobrý den, jak už jsem Vám říkala, píši diplomovou práci na téma Pedagog s tělesnými modifikacemi očima učitelského sboru. Jelikož takovým učitelem jste, sešli jsme se dnes, abych Vám položila pár otázek týkajících se tohoto tématu. Vaše odpovědi mi pomohou s výzkumnou částí mé diplomové práce. Rozhovor si potřebuji nahrát, je to v pořádku?“

Petr: „Je to v pořádku.“

Já: „Dobře, tak začneme. Jak se jmenujete? Stačí křestní jméno a kolik Vám je let.“

Petr: „Petr, 45 let.“

Já: „V jakém městě nebo vesnici se nachází škola, na které učíte?“

Petr: „Skuteč.“

Já: „A učíte na základní, nebo na střední škole?“

Petr: „Střední.“

Já: „To by byly ty úvodní otázky a teď mě zajímá, co bylo dříve? Jestli to byla touha po nějakých tělesných modifikacích, nebo touha po práci v učitelství?“

Petr: „Modifikace byly první.“

Já: „A kdy to tak bylo?“

Petr: „Jako kdy jsem měl první modifikace?“

Já: „Mezi tím nápadem a realizací někdy bývá spousta let, tak klidně obojí.“

Petr: „No první modifikaci v podobě tetování jsem měl, když mi bylo 21, když jsem začal plánovat, tak asi 18.“

Já: „Co vás k tomu vedlo? Že jste si řekl, to bych si chtěl pořídit to tetování.“

Petr: „Byl jsem mladý, akční kluk a druhá věc dělal jsem historický šerm a k tomu to svým způsobem patří. Navíc to bylo něco nového.“

Já: „Když mluvíte o historickém šermu, to tetování má nějakou tematiku, která s tím souvisí?“

Petr: „Ano, má.“

Já: „Dobře a pak jste pokračoval tak nějak už jste se rozhlížel po stejných motivech anebo jste si řekl, co více bych si mohl pořídit než jenom tetování?“

Petr: „Ne, ne, ne, pak jsem si pořídil ještě další dvě tetování v průběhu osmi let. Ta byla také historicky motivovaná. A potom, když už jsem měl čtyři tetování, tak jsem se dozvěděl také o vypalování a přišlo mi to zajímavé. Je to výjimečné, nikdo to neměl a jednak to bylo zvláštní. Mně se to líbilo, ale každému se to líbit nemusí. Přišlo mi to jako výzva, kterou musím překonat. Navíc tetování už se stalo běžnou záležitostí a tohle byla možnost, jak se odlišit.“

Já: „Zaujalo mě, že říkáte, že tetování je něco, co je úplně běžné, a to už v době před deseti lety.“

Petr: „To bude i společností, ve které jsem se pohyboval. Tam to bylo běžné.“

Já: „Kdy jste se rozhodl, že byste chtěl jít učit?“

Petr: „No, já jsem kolem třicítky už de facto učil. Ale učil jsem dospělé. Různé kurzy sebeobrany, akutní medicíny a v průběhu let jsem začal dělat u městské policie. Ale to učení mi chybělo, chybělo mi předávat ty zkušenosti, rozvíjet lidi a dostal jsem se k tomu učit dva předměty na střední škole a přišlo mi to jako skvělý nápad, jak předávat zkušenosti, znalosti a škola byla nejlepší volba.“

Já: „Co mě zajímá. Když jste se rozhodl, že vám učitelství chybí a chtěl jste pokračovat v tom předávání zkušeností, nenapadlo vás, že ty modifikace by mohly být problém?“

Petr: „Nenapadlo, protože součástí toho, když děláte instruktora sebeobrany, tak byste měli vypadat drsně.“

Já: „Takže vlastně díky tomu předmětu, oboru, kterým se zabýváte, tak tam se to vlastně hodí?“

Petr: „Tam se to hodí, rozhodně to nevyčnává.“

Já: „Na té škole se předpokládám učí i normální předměty, neměl jste někdy pocit, že by s tím mohli mít kolegové problém?“

Petr: „Ano, to mě napadlo. Tento obor je pod církevním gymnáziem, takže jsem s tím počítal. Ale bylo mi to jedno, dá se říct, protože už pár let neřeším, co si lidi okolo myslí, napadlo mě to, nevadilo mi to.“

Já: „Teď trochu k tomu nástupu. Jak to probíhalo? Neměl jste pocit, že když jste šel na ten přijímací pohovor, neměl jste tendenci modifikace zakrýt? Nebál jste se, že by vás nemuseli přijmout?“

Petr: „Já mám tetování na ramenou, vnitřní straně bicepsu, takže je ukazuji pouze když chci. I ten branding, ten mám zase na vnitřní straně pravého bicepsu, nicméně v tu dobu už jsem měl skarifikaci, kterou mám na předloktí a která byla vidět. Ale neměl jsem tendenci to schovávat.“

Já: „A setkal jste se během svého života s nějakými předsudky? Ani nemyslím jenom ve školství, ale všeobecně.“

Petr: „Jestli bych ještě mohl k tomu schovávání. Jediné, kdy jsem to cíleně schovával bylo, když jsem dělal psychotesty u policie a v tu dobu jsem měl čerstvou skarifikaci na ruce, asi den. Ještě jsem to měl čerstvé a tekla mi z toho krev, tak to jsem nechtěl, aby policie viděla a museli jsme to řešit.“

Já: „To docela chápu, to by nemuselo působit úplně dobře.“

Petr: „Ale prošel jsem, to je důležité vědět. S předsudky jsem se setkal, ani ne u toho tetování, ale spíše u té skarifikace. Tak jsem se setkal s tím, že musím být blázen a nemůžu být v pořádku. Pochybovali o mém duševním zdraví a jak je možné, že to můžu podstoupit.“

Já: „To na jednu stranu chápu. Spousta lidí nechápe ani to tetování, které už je poměrně běžné, hlavně proč si člověk nechá ubližovat a ještě za to platí. A to je vlastně jediné s čím jste se setkal? Nestalo se vám, že by někdo řekl, že je to hrozné a nebo jak někoho mohou zaměstnat zrovna tady?“

Petr: „Co se týká tohohle, ale Skuteč je pětitisícové město, církevní gympl na malém městě. Takže ano, setkal jsem se s tím, ale že by tam bylo přímo, jak někdo mohl takového zaměstnat, tak to neřekl nikdo mně. Já jsem se s tím neseťkal.“

Já: „Nikdo to neřekl mně. Doneslo se vám, že se o vás něco takového povídá?“

Petr: „Přemýšlím nad tím, doneslo se ke mně, že jedna kolegyně, taková ta klasická úča, že zpochybňovala moje zařazení do učitelského sboru, protože jsem de facto policajt. Nebrala můj předmět a mě něco jako hodného učitelského kolektivu, že jsem tam něco jako pomocný personál a ne skutečný učitel. Nebyl to ale přímo odkaz na ty modifikace, ale celkově na mě. Já mám 190 cm, 120 kg a vousy, jsem ještě celý šedivý, působím nestandardním dojmem.“

Já: „Když to vezmu jako do základu, tak tělesné modifikace jsou součástí vzhledu a v rámci rozhovorů s běžnými učiteli jsem se ptala, zda si myslí, že vzhled může ovlivnit práci učitele. Dozvěděla jsem se, že mnohem větší problém než nějaké tetování, piercingy atd je to, když člověk od pohledu vypadá neupraveně.“

Petr: „Souhlasím.“

Já: „To, že vypadá jako by byl až bez domova je mnohem větší problém, než že má někde nějaké tetování. Vzhled může ovlivňovat, mohou na to negativně reagovat i rodiče, kteří mají tendenci si stěžovat na všechno, dnes už je to spíše rodič a dítě versus učitel. Takže modifikace by určitě mohly být problémem, zvláště když učíte na gymnáziu, jelikož je spojeno s tím, že se jedná o elitní a výběrovou záležitost. I kvůli tomuhle se na to všechno ptám. Zajímavé je, že většina těch učitelů, se kterými jsem mluvila, tak mi řekla, že předsudky vůči tělesným modifikacím ve společnosti stále jsou, zejména třeba ve starší generaci, ale že u nich na škole nikde nejsou, a to jsem se bavila s dvanácti učiteli. Nevím, kde se tedy ty předsudky vyskytují, ale dozvěděla jsem se, že tetování a piercingy, to je běžná záležitost a lidé už to tolik nevnímají, ale problém začíná u těžších modifikací. Většina lidí zmiňovala implantované rohy, to byl pro všechny absolutní extrém, který už by nikdo neměl mít a už vůbec ne učitel. Je nějaká taková modifikace, kterou dokonce i vy vnímáte tak, že by ji ani učitel mít neměl?“

Petr: „To je zajímavá otázka. Jenom jak jste říkala, že ty předsudky nejsou nikde, to je stejné jako že většina učitelů uznává, že se učí špatně, jsou zastaralé metody, ale u nich ve sborovně je to v pohodě. Je to na ostatních školách, učivo je strašné, mělo by se modifikovat, ale u nás je to v pohodě. A co se týče těch modifikací, tak co je moc jsou politické symboly krajní, to si myslím.“

Já: „Jasně, nějaká ideologie, od toho by měl být učitel oproštěn.“

Petr: „A z obou stran, naštěstí vytetovaných hákačů atd není moc. Ale už jsem viděl např. vytetovaného Che Guevaru, a to je podle mě nevhodné. Krajní politické názory by neměl takhle veřejně propagovat, nemělo by se mu to zakázat, ale nepříjde mi to zkrátka správné. A ty těžké modifikace, třeba ty silikonové implantáty, nelíbí se mi, ale nemyslím, že by to mělo člověka vyřadit.“

Já: „Nemyslíte si, že by to bylo pro učitele nevhodné v rámci působení na ty žáky?“

Petr: „Ne, myslím, že učitelé dělají daleko více zla s tím, co učí, co si myslí, než tím, jak vypadají. Dokážu si představit, že například na umělecké škole by mohl být za hvězdu.“

Já: „To je další věc, většina lidí dělila ty školy na běžné a poté umělecké, kde ta míra tolerance je vyšší. Tam může být všechno, je tam všechno povoleno a bylo by to normální.“

Petr: „To je zajímavé. Já jsem jednu dobu chodil se slečnou, která měla uměleckou školu v Jihlavě a tam to mají posunuto opravdu jinak. To je spíše reakce na to, jak to tam funguje. Vztah učitel a žák je

tam posunut do vyloženě kolegiální role. Nehodnotím to, nepříjde mi to špatné, ale nerozumím tomu. To bylo spíše z osobní zkušenosti, co jsem slyšel.“

Já: „Je zajímavé, jak ve finále všichni zmiňují to samé. V rámci gymnázií to vnímají jinak, umělecké školy jsou úplně jinde. Také hodně lidí rozlišuje stupeň toho vzdělávání, co se týče v rámci tolerance v modifikacích. Jinak to vnímá člověk u učitele, který má prvňáčky na základní škole a poté u učitele, který je někde u maturantů. Na střední škole tam už tolik důraz na ten vzhled nedávali, děti už jsou na to starší a mají i vlastní rozum, ne jako ty malé děti, které teprve nastoupily do vzdělávacího procesu a do toho by jim tam nastoupil učitel, co by měl zrovna ty rohy a potetovaný celý obličej.“

Petr: „S tímhle souhlasím obecně. Já mám kamarádky, jedná dělá ve školce a druhá dělá na prvním stupni. Obě mají tetování, hezké, vkusné tetování, na ruce myslím a na noze. Někteří rodiče s tím mají problém, ale já si myslím, že je to v pořádku. Ale některá těžká modifikace v tomto případě není vhodná. Tito učitelé by měli působit konvenčněji. Jde o to, že jim dává vzor a měl by to být společensky přijímanější člověk už kvůli dětem.“

Já: „Myslíte si, že se to časem posune ta hranice? Před patnácti lety bylo problém i viditelnější tetování, nebo tunel. Možná i v dnešní době někde. Myslíte si, že se to posune dál? Že ta tolerance se bude posouvat jinak?“

Petr: „Tohle si nemyslím, protože tyhle těžké modifikace něco stojí. Bolest, nepohodlí atd. A to není většina lidí schopna podstoupit.“

Já: „Z tohoto důvodu, aha.“

Petr: „Ano. Dnes je společnost hodně liberální, posune se ve všech směrech. Od vzhledu po sexuální identifikaci. Myslím si, že tohle ne. Ono to vážně bolí. Myslím si, že bude překážka na straně těch lidí, protože nebudou chtít tu bolest vytrpět.“

Já: „Jasně, to si také nemyslím, že by se časem těžké modifikace staly úplně běžnou záležitostí. Myslím si to z toho důvodu, že většina z nich je nenávratných. Pokud se jednou člověk rozhodne, že tetování nechce, je tu možnost laseru, sice to bolí, je to na dlouho, ne vždycky se to podaří odstranit úplně, ale nějaká ta cesta tu je. Kdežto, když si člověk nechá udělat hadí jazyk, elfí uši, to už vrátit nejde.“

Petr: „To je asi pravda, zajímavá myšlenka, asi bych souhlasil.“

Já: „Myslím si, že to bude jeden z těch hlavních důvodů, proč se z toho asi nikdy nestane mainstream. Co se týče vnímání společnosti, jsme si ujasnili, že společnost je benevolentní a bude se to posouvat. Další věc. Litoval jste někdy, že jste s těmi tělesnými modifikacemi začal?“

Petr: „Ne. Vůbec. Dva dny po tom brandingu jsem si říkal, jestli to byl dobrý nápad, protože to bolelo, ale samozřejmě, že to za to stálo. Nelituji toho.“

Já: „To znám. Zejména když člověk sedí například na tom tetovacím křesle, sedí tam už několik hodin a fakt to bolí, tak si nadává, co ho to zase napadlo. Za týden na to ale zapomene a už zase vymýšlí další.“

Petr: „Přímo při tom tvoření mi to nikdy nevadilo, byla to taková součást obřadu. Ta tvorba a ta bolest je součástí toho, že si to pořizujete. Bylo to očišťující a dávalo to tomu tu cenu. I když to bolelo hodně, já mám ty skarifikace docela velké, ale já jsem tu bolest přijímal. Potom takové to hojení, zvláště třeba u brandingu je to hojení hodně bolestivé.“

Já: „Chápu. A budete ještě s modifikacemi pokračovat?“

Petr: „No jéje, už mám vymyšlený celý rukáv, skarifikaci.“

Já: „To je docela odvážná volba musím říci. A máte nějakou touhu vyzkoušet nějakou jinou modifikaci, kterou nemáte?“

Petr: „Už mě žádná nenapadá. Já se bojím i piercingu. Já se nebojím jehel, já jsem vojenský medik, já si napíchnu i žílu, ale propíchnout ucho, já si to nedokážu představit. Mám nějaký vnitřní blok a tyhle modifikace se mi nelíbí, to je důležité, proč to člověk dělá. Navíc si myslím, že typově by ke mně tato modifikace nešla. Co se týká nějakých silikonových implantátů, tak nechci. Jednak se mi to nelíbí a jednak z bezpečnostního hlediska. Jsem policista, často jdu do fyzického kontaktu, a to je pro mě rizikové.“

Já: „Jasně, to chápu, že u vás mít obrovské tunely by byl problém.“

Petr: „Navíc to ke mně nejde. Skarifikace, tetování k uniformě jde, ale takové piercingy a tunely jsou často spojovány s anarchisty a k uniformě to nejde, nebo dredy k uniformě.“

Já: „To chápu, zajímavé je, že člověk se snaží být bez předsudků, ale sám je ve skupině, která ty předsudky vzbuzuje, ale přesto je vlastně schopen vidět zase jinou skupinu, třeba dredy se nejvíce hodí k lidem, co poslouchají raeggae, hulí trávu atd.“

Petr: „Ano, ale to je zase ta zkušenost. Lidi, které jsem potkal, spadali do této skupiny. Ale neodsuzuji to, nemyslím si, že je to špatně.“

Já: „Samozřejmě nemůžeme říci, když jsme součástí této skupiny, že všichni jsou vzdělání, inteligentní. V naší sociální bublině třeba ano, ale stoprocentně se v každé skupině najde člověk, který je hlupák, neumí se chovat. Lidé, když mají zkušenost s někým takovým a na první pohled vidí nějakou tu tělesnou modifikaci, tak první, co jim naskočí, je, že takto se lidé chovají a takto se ty předsudky šíří.“

Petr: „Já s tím souhlasím a samozřejmě si to uvědomuji. Když jsem viděl vaši fotku na Facebooku, tak první, co mě napadlo, bylo, že bych si vás dokázal představit na tanečním festivalu. Myslím si, že tělesné modifikace vědomě identifikujeme s nějakou skupinou.“

Já: „Podle mě by to tak mělo být, ale další věc je, že někteří lidé, co se týče tělesných modifikací, ale podle mě jenom tetování a piercingy, ty tolik nebolí, tak si je pořizuje jenom proto, že je to moderní a vypadá to dobře. Chtějí vypadat, že jsou cool a nemá to žádný další smysl, hlubší smysl.“

Petr: „Jasně, to poznáte na tom člověku. Já úplně nenávidím takové to, chtěla bych tetování, už vím přesně kam, tak vím co, půjdu do nějakého salónu a tam si vyberu z katalogu. To je pro mě hanobení tetování. Já jsem si všechna tetování rozmýšlel, rok, dva, tři. Věděl jsem přesně co, řešil jsem kam. Pro mě je tohle čistá estetika.“

Já: „Já to naprosto chápu. Já jsem toho názoru, že v salonech by dokonce měly katalogy být, ale jenom aby se ukázalo, jaký styl konkrétní tatér provádí, čemu se věnuje, ale aby se z katalogu nedal o vybírat. Žádní dva lidé nejsou stejní, neměli by mít stejné tetování, na identickém místě, to je podle mě nesmysl.“

Petr: „Já třeba chodím na ty modifikace do Inkdividuálu v Praze, a to jsou vážně divní lidi, ale je mi mezi nimi dobře, i když mezi ně nezapadám. Oni si mě pamatují jako policajta a ti k nim nechodí. Jsou fajn, vím, že to pro ně něco znamená. Ale pak potkáte člověka po tetování, mně se nelíbí poslední dobou taková ta móda těch tetování malých obrázků na různých místech, které spolu nesouvisí. Nahodilá tetování, co si pořizují lidé na různá místa, v různých stylech.“

Já: „Tohle je také věc, která mi úplně nesedí. Dokonce jedna paní učitelka, se kterou jsem mluvila v předchozích rozhovorech, tak ta přesně říkala, že tohle je pro ni horší, než těžká modifikace, protože to spolu nesouvisí a nedává to smysl, dohromady to nesouzní. Je to pro ni horší zlo, než když člověk má velké tunely.“

Petr: „Souhlasím. Mimochodem, taková perlička, když jsem zmínil ty Milion+, jestli je znáte, tak já je poslouchám a můj kamarád jim dělá ochranku a mám pocit, neberte to ale jako stoprocentní fakt, že jeden z nich má pedák. Nejsem si fakt jistý, ale myslím, že jo. Tím chci jen říct, že jsou to chytrý kluci, poctivý, který makaj, což byste do nich neřekla. Nebo možná vy jo, já ne.“

Já: „No takhle, kdybych se zase vrátila k těm rozhovorům, tak několik učitelů mi řeklo, že ten jejich kolega, co má nějaké to tetování atd., tak ve svém volném čase a teď uváděli, že hraje v kapele, jeden dělá travesti show a všechno jsou to vysokoškolsky vzdělaní učitelé, do kterých byste to v prostředí školy nikdy neřekl, ale mají prostě takový ten koníček k odreagování. Učitelství je docela stres, vysoká zodpovědnost, tak oni se ve svém volném čase takto odreagovávají. Když byste takového člověka viděl na pódiu, jak si tam hraje ten svůj rock, tak byste si neřekl, že to bude určitě učitel.“

Petr: „Souhlasím.“

Já: „Takže možná ty předsudky jsou z obou stran. A teď ještě mě zajímá, když jste zmínil ten Inkdividuál. Inkdividuál a tattoopunktura, máte k tomu něco?“

Petr: „To je hodně široká otázka. Já mám dvě. Jednu na noze a jednu na ruce a fakticky já jsem dost racionálně zaměřený člověk a pro mě už i akupunktura je na hranici něčeho, u čeho si nejsem jistý, že to funguje. Pro mě je to už dost alternativní. Pro mě je tělo mechanika, pro mě jsou tělo tlaky, potrubí, tady se to musí ucpat, aby to neteklo atd. Pro mě jsou tyhle věci mimo moje pochopení. Ta tattoopunktura se mi líbila, skarifikace s barvou. Já to mám čistě esteticky. Pro mě je to jenom skarifikace.“

Já: „Takže jde spíše o to, že je to jiný, zajímavý druh modifikace, kterou už jste měl. Takže na sobě nepozorujete, že by to mělo nějaké účinky, ano?“

Petr: „Vůbec. Součástí u tohohle je určitě placebo efekt. Já nemám žádná očekávání, proto to asi nefunguje. Nevšiml jsem si žádné změny. Tattoopunktura je věc, které nelituji, ale nevychází to tak, jak jsem si představoval, vypadá to jako špatné tetování. To je moje jediná viditelná, barevná modifikace, takže dokonce přemýšlím, že si to nechám přetetovat, je to vypadané, ošuntělé. Nelituji toho, že jsem to zkusil, ale je to jiné, než jsem čekal.“

Já: „Teď jste mi odpověděl na otázku. Chtěla jsem se zeptat, zda jste někdy uvažoval nad tím, zda byste si někdy tu modifikaci nechal předělat?“

Petr: „Nevyčítám jim to, nemám jim to za zlý. Já jsem tam šel, když to byla úplná novinka. Neříkám, že to udělali špatně, ale to je věc, kterou bych si nechal předělat.“

Já: „U žádné modifikace není záruka, že vyjde tak, jaký byl plán. Jak je každý člověk jiný, každá kůže je jiná. U těžších modifikací se mohou hnout implantáty, vylézt ven atd. U skarifikace se to špatně vyloupe, málo zajizví a ve finále, kdo za to potom může.“

Petr: „Jo, takže nestěžuji si, nemám jim to za zlé, ale čekal jsem něco jiného.“

Já: „Chápu a ještě se zeptám, chcete u učitelství zůstat?“

Petr: „Ano, teď dokonce přemýšlím, že si dodělám magistra a až mi zdravotní stav nedovolí vykonávat tu bezpečnostní část mé práce, tak přeju na učitelství a budu učit třeba dějepis, občanku.“

Já: „A chtěl byste zůstat na střední škole?“

Petr: „Rozhodně, já se malých dětí bojím.“

Já: „Já to chápu, naprosto. Já končím magisterské studium 2. a 3. stupně vzdělávání a mým snem je jít na gymnázium.“

Petr: „Já to ani s malými dětmi neumím, oni nemají ten smysl pro humor. Konec druhého stupně, to ještě ano, my jsme víceletý gympl, takže se s nimi potkávám, a to jsem už s nimi schopen fungovat, ale malé děti ne. Navíc je to strašná zodpovědnost, první stupeň, zejména první tři třídy, to je nejdůležitější

učitelské povolání vůbec. Jak ty děti nastartují, jestli budou mít rádi školu atd. To je tak těžké, že by to mělo být vyvažováno zlatem.“

Já: „Jasně, protože tam dáváte ty základy, na kterých potom můžou a nebo nebudou moci stavět.“

Petr: „Na střední už toho tolik pokazit nemůžeme. Jasně, můžeme toho pokazit hodně, ale nemůžeme toho jedince úplně zničit. Jasně, pokud ten učitel není úplný idiot, ti také jsou mezi nimi, ale v tom prvním stupni, tam se může udělat takových nenávratných škod.“

Já: „Ano, s tím souhlasím a je to podle mého to nejtěžší. Ta nejtěžší forma učitelství, která vůbec je, obří zodpovědnost. A ještě k tomu učitelství, když jste takhle přemýšlel, že byste u toho zůstal na plný úvazek, které předměty by vás zajímaly?“

Petr: „Dějepis a společenské vědy.“

Já: „A je k tomu nějaký důvod?“

Petr: „Vždycky mě to bavilo tyhle věci. Historie je důležitá k pochopení dnešního světa, co se děje dnes, Ukrajina atd. Pokud neznáte historii, tak vám to nedává smysl a nebo můžete docházet k nějakým výsledkům, které podle mě nesouvisí s realitou. Takové to relativizování, že pravda je na obou stranách, taková ta klasická černobílост. Sledovat to s historickým vývojem je důležité.“

Já: „Myslíte si, že na tohle má vliv i ta vaše policejní praxe? S lidmi, v terénu.“

Petr: „Na co přesně?“

Já: „Když si vezme společenské vědy a dějepis, tak to všechno souvisí s tím, čím se živíte kromě té výuky. V těchto předmětech člověk vytváří základ těch zdravých názorů.“

Petr: „Ano, s tím souhlasím. Já jsem ještě dva roky studoval filozofii na UHK, nedokončil jsem, ale stále mám k těmto věcem blízko. Podle mě jeden z problémů téhle doby je, že zmizely hodnoty. Nejsou věci, o kterých můžete říct, že jsou správné. Všechno je takové šedivé.“

Já: „Myslíte si, že to je další problém na ramena školství? Jak v tom potom tančit mezi vázami.“

Petr: „Je to v rodině. Základ je rodina, ale učitel by měl přinést množství informací, aby si to dítě potom mohlo vybrat. Když jsme se bavili, jestli ta moje praxe má na to vliv, ano má. Já učím žáky ubližovat ostatním lidem. Já je učím zabíjet ty lidi, tady tu morálku musíte mít danou. Dobré věci a špatné věci. Násilí není špatné, násilí je prostředek, někdy je potřeba. Když to umí, musí vědět, kdy to používat. Neměli by se mlátit ženská, neměli by se krást věci atd. Aby věděli, že on je padouch. Jinak tu práci nemůžete dělat. Tyhle výchovy by měly podat tolik informací, aby si ti žáci mohli ten názor udělat. Když jsme se bavili o té válce na Ukrajině, tak já jsem dost proukrajinský, dost se v tom angažuji, samozřejmě neříkám, že Ukrajina je svatá země, oni mají spoustu problémů, ale jde o to, že agrese proti jinému státu je špatná. Můžeme se bavit o tom, co kde udělali Ukrajinci a Rusové, ale řešení vojenským

konfliktem je špatné, navíc nevyhlášeným a takhle vedeným. U těch dětí jsem se s tím naštěstí nikdy nesetkal, ale u dospělých ano, byl toho plný internet. Relativizování, že pravdu se nikdy nedozvíme, mi vadí.“

Já: „Takže jakoby dát těm dětem nějaký morální kompas?“

Petr: „Ano, přesně tak, alespoň v těch základních věcech. Učitel by neměl předkládat názory a chtít, aby je žáci přejímali.“

Já: „Jasně. Co mě zajímá, na co jsme nenarazili, proběhla u vás v rámci vaší učitelské kariéry nějaká situace s žáky ohledně těch tělesných modifikací?“

Petr: „Jasně.“

Já: „Můžeme se o nějakou podělit?“

Petr: „Jednak na střední škole už si i ti žáci pořizují tetování, tak se zeptám i já na něco, pak třeba pochválím nebo taky ne (smích). Nějací žáci se taky ptají na význam například tetování. Navíc moje skarifikace jdou vidět, takže se mě na to ptají. Navíc pro ty děti je to strašně hustácký.“

Já: „Jasně, to si právě myslím.“

Petr: „Ty děti jsou z toho nadšené. Ne, že by se okolo mě seběhly, ale vždy je to zajímavá a dělám jim osvětu, že by to neměla dělat nějaká kamarádka doma. Takže jo, žáci to se mnou rozebírají. Prváci jsou zpočátku hodně ostýchaví, ale pak už se mě po dvou měsících zeptají, co to mám na těch rukou a proč.“

Já: „Jasně, to mě také zajímalo, jestli když už přijde na tu diskuzi, jestli se jim snažíte provádět osvětu, vést je správným směrem, aby když tetovací studia chtějí potvrzení, tak aby neskončili u kamaráda ve sklepě a pak si to museli nechávat předělávat?“

Petr: „Jasně, většinou jeden, dva ve třídě mají tetování. Většinou teda holky, třeba na kotníku. Nebo teď je hodně populární na ruce, jak je záhyb mezi ukazováčkem a palcem, ale tetování v těchto místech sleze, i když je dobré. Ale dělám jim takovou osvětu, ať si to pořádně promyslí, že to není okamžitý nápad, mělo by zrát třeba roky, ale říkejte to někomu, komu je osmnáct. Ale ať to pro ně má význam, budou to nosit do konce života.“

Já: „Jasně, chápu a teď už jenom tak na závěr, kdybyste se dříve před třeba deseti lety podíval na své současné já a na své tělesné modifikace, že pracujete v učitelství, co byste si myslel?“

Petr: „Hustý!“

Já: „Dobře, poklepal byste si na čelo a nebo byste si řekl, že by mě nikdy nenapadlo, že takhle skončím?“

Petr: „Nepřekvapilo by mě to, já jsem vždycky chtěl pomáhat lidem, proto dělám tuto práci a toto je forma, jak můžete předat věci co největšímu počtu lidí, přijde mi to smysluplné. Nenapadlo mě, že budu

učitel, ale když si řeknu, že je to forma, jak pomáhat více lidem. Navíc jestli znáte Roberta Čapka a jeho Líného učitele?“

Já: „Ano.“

Petr: „Tak to je můj brácha. To učitelství máme nějak v rodině, brácha je opravdu radikální, ten jeho pohled na to učení mi přijde strašně osvěžující a užitečný. V tomhle mi přišlo logické, že jsme se k tomu dostali oba. A co se týče těch modifikací, přijde mi super, že jsem do něčeho takového šel.“

Já: „A nepřišlo by vám divné, že zrovna tyhle dvě věci budete mít dohromady? Já jsem chtěla jít učit vždycky, ovlivnila mě babička, ale když jsem v pubertě začala obdivovat Suicide Girls, tak jsem začala přemýšlet nad tím, jestli je to vůbec slučitelné a nebude to jednou problém, nebudu si muset vybrat.“

Petr: „Ano, to chápu. To je třeba důvod, proč já mám tetování skrytelná, protože u ozbrojených složek nemůžete mít viditelná tetování. Nicméně o skarifikaci se tam nic nepíše. Ale třeba to byl důvod, proč jsem si dával tetování na tato místa. Když mi bylo dvacet, tak tetovaný učitel byl nemyslitelný. Ale v tu chvíli jsem netušil, že budu učitel. Asi by mě to překvapilo tahle kombinace, ale když jo, tak jo.“

Já: „Na tom jde krásně vidět, jak se to posunulo neskutečným způsobem. Nevím jak vy, ale já to vnímám pozitivně a jsem za to strašně ráda. Co jsem si dříve myslela, že dohromady nepůjde, tak nyní je to možné. Výstup celého tohoto rozhovoru a práce je, že už to vlastně není takový problém a je to vlastně docela normální a běžná věc, to si myslím, že je dobře.“

Petr: „Mohl bych se zeptat já? Nepřijde vám škoda, že z toho zmizelo to rebelství?“

Já: „Ono úplně nezmizelo, co si budeme. Jo, je to třeba o tom, když stejně jako vy máte tetování a jde schovat a teď je otázka, když o tom ti ostatní neví, je to jenom pro mě, já si ho dávám pro mě, nepotřebuji, aby mě někdo obdivoval a nebaví mě otázky typu, co to máš a proč to máš. Podle mě v tom to rebelství je, svým způsobem. Já mám také hodně tetování, ale když nechci, tak ho nikdo neuvidí, můžu se obléknout tak, že nikdo nebude tušit, že nějaké mám. Kdybych chtěla, tak můžu působit úplně normálně. Jediné co, tak mám tunely, piercingy, zajímavé barvy vlasů. Ale i to jsou věci, které by šly na pohovor schovat. Jediné co, tak já bych to nechtěla schovávat. Proč se nechat přijmout někde, kde vím, že to bude vadit a časem stejně dostanu vyhazov, protože se najde nějaký důvod. Je to složité ještě pořád. Myslím si, že jednou se to posune tak, že to bude úplně jedno. Ty těžké modifikace asi ne, ale myslím si, že i piercingy v obličejí nebo velké uši už budou v pohodě. I na gymnáziích.“

Petr: „Co je zajímavé, tak jak jsem se tady bavil o té známé, tak ona měla tetování a měla i v obličejí piercing, septum, a to už byl problém.“

Já: „Já to chápu, můj otec tomu říká kravský kruh a mají to spojený s tím, že to mají ta hospodářská zvířata. Můj otec tomu říká, že muž dopředu ví, co je žena zač a může ji obloukem obejít.“

Petr: „To je super podpora.“

Já: „My to máme v rodině tak zvláště nastavené.“ (smích)

Petr: „Já mám až trapně idylickou rodinu, sice to nechápou, ale nic k tomu neříkají, nejsou pohoršení a dokonce mamice se to i líbí, ta říká, že kdyby byla mladá, tak by do toho šla taky. Takže u mě pořízení modifikace nebyla rebélie.“

Já: „A to je vlastně asi všechno, jestli vás nenapadá nějaká zkušenost. Někáká stížnost či konflikt, tady je prostor, já už jsem asi bez otázek.“

Petr: „Celkově když se bavíme o těch skarifikacích, tak jsem nezažil vyloženě odmítavou reakci, zžil jsem takové, že to bych si nenechal, to je strašné, když jsem ukazoval fotky, ale nikdy tam nebyl vyloženě odpor těch lidí. Bylo tam, že jsem blázen a nelíbí se jim to, ale odsouzení tam nikdy nebylo.“

Já: „Nepozoroval jste změnu v chování, když jste přišel s něčím novým?“

Petr: „Ne, ne. Já si vybírám lidi, se kterými se stýkám a je mi jedno, co si o mně myslí. Na té škole jsou i pruderní učitelé, ale nikdy jsem se nesetkal s tím, že by to někdo z žáků odsoudil a zpochybňoval by moji mentální způsobilost. Jsem tam kvůli dětem, a to je pro mě podstatnější. Když bych cítil odpor ze strany žáků, tak bych se nad tím zamyslel. Rohy, tetování očí, tak tam už to ve mně vzbuzuje i nepříjemnou fyzickou reakci, mráz po zádech, když bych tohle cítil ze svých žáků, tak si řeknu, že je to moc a měl bych si to rozmyslet.“

Já: „Z toho mi přijde, že ta míra přijatelnosti se odvíjí od toho, jak působím na žáky?“

Petr: „Podle mě je tam učitel pro žáky a v okamžiku, kdy by je odpuzoval, tak to má vliv na jeho kariéru a jak jim předává ty informace.“

Já: „Vzhled by asi neměl přerušit, jak jim ty informace předat, že?“

Petr: „Ano, to je jako jsme se bavili na začátku o těch bezdomovcích. Když bych vypadal jako bezdomovec, tak nemůžu učit.“

Já: „Jasně, s tím souhlasím.“

Petr: „Tak podle mě je tady i ta hranice v té modifikaci. Kdy vzbuzuje všeobecný odpor, tak by si to měl rozmyslet.“

Já: „Z mé strany je to všechno a chtěla bych vám poděkovat, že jste si udělal čas a příjemně jsme si popovídali. Potvrdilo se mi všechno, co jsem se dozvěděla v předchozích rozhovorech.“